

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Datum och tid: onsdag 21 maj 2025 Kl. 17:00

Plats: Torps bygdegård, Torp 6, 458 92 Färgelanda

1	Upprop		
2	Val av justerare		
3	Godkännande av dagordning		
4	Allmänhetens frågestund		
5	Avsägelse av politiska uppdrag 2025	2025/49	3 - 4
6	Val av politiska uppdrag 2025	2025/48	
7	Val av politiska uppdrag- Länsstyrelsen meddelar	2025/47	5 - 10
8	Inkomna frågor	2025/52	
9	Inkommen interpellation från Linda Jansson (M) ställd till utbildningsnämndens ordförande Tommy Larsson (-)	2025/173	11 - 12
10	Inkomna motioner	2025/50	
11	Godkännande av försäljning Färgelanda prästgården 1:257 & Dyrtorp 1:22	2025/171	13 - 17
12	Rapportering av avtalssamverkan 2024	2025/102	18 - 24
13	Inkomna ej behandlade motioner 2025	2025/21	25 - 26
14	Beslut avseende begäran om ansvarsfrihet för 2024 - Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF)	2025/120	27 - 127
15	Godkännande av kompletterande beslut - Taxor 2025 Räddningstjänsten Fyrbodalen	2024/302	128 - 138
16	Årsredovisning 2024 - Färgelanda kommun	2025/4	139 - 229

**Färgelanda
kommun**

17	Beslut om ansvarsfrihet 2024 – Kommunstyrelsen	2025/168	230 - 239
18	Beslut om ansvarsfrihet 2024 – Socialnämnden	2025/169	240 - 243
19	Beslut om ansvarsfrihet 2024 – Utbildningsnämnden	2025/170	244 - 251
20	Beslut avseende överflyttande av ansvar från utbildningsnämnden till kommunstyrelsen	2025/106	252 - 265

Kenneth Carlsson (L)
Kommunfullmäktiges ordförande

Niklas Englund
Kommunsekreterare

Kommunledningskontoret
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-05-13
2025/49

Kommunfullmäktige

Avsägelse av politiska uppdrag 2025

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner Kenneth Carlsson (L) avsägelse som ersättare i val-och arvodesberedningen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-13
Avsägelse Kenneth, dat 2025-05-08

Sändlista:

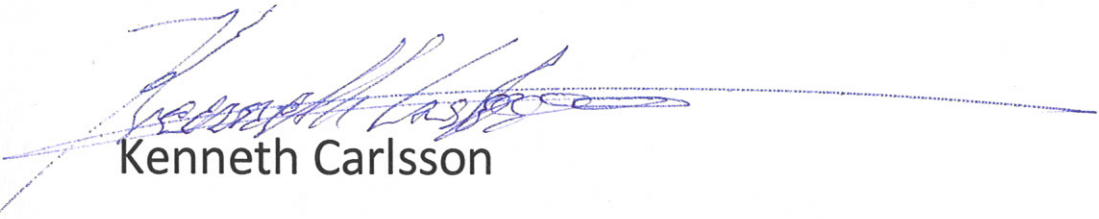
Löneavdelningen

Färgelanda 2025-05-08

AVSÄGELSE.

Härmed avsäger jag mig mitt uppdrag som personlig ersättare i Val- och arvodesberedningen.

Dag som ovan

Kenneth Carlsson

Kommunledningskontoret
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-04-01
2025/47

Kommunfullmäktige

Val av politiska uppdrag - Länsstyrelsen meddelar

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige lägger meddelandet till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige i Färgelanda kommun har inkommit med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Julia Djupfeldt har av sagt sig uppdraget.

Länsstyrelsen har den 1 april 2025 genomfört efterträdarval efter Julia Djupfeldt i valdatasystemet Valid och då ingen ny ledamot eller ny ersättare har kunnat utses beslutade Länsstyrelsen att avskriva ärendet. Kristdemokraterna i Färgelanda har den 14 april informerat Länsstyrelsen om att det finns kandidater kvar på partiets lista som borde blivit utsedd till ny ledamot.

Länsstyrelsen har kontrollerat att uppgifterna stämmer och att Margurihe Zellén med rätta skulle blivit utsedd till ny ledamot och efter kontakt med Valmyndigheten som administrerar valdatasystemet Valid har en teknisk rättelse genomförts.

Kommun: Färgelanda kommun

Parti: Kristdemokraterna

Ny ledamot: Margurihe Zellén

Avgången ledamot: Julia Djupfeldt

Ny ersättare: Ny ersättare har inte kunnat utses

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-04-17

Beslut Länsstyrelsen, dat 2025-04-01

Sändlista:

Revision

Lön

Färgelanda kommun

Ny ledamot i kommunfullmäktige, nu fråga om ändring av beslut

Beslut

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutar att utse ny ledamot i kommunfullmäktige från och med den 19 mars 2025 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Färgelanda kommun

Parti: Kristdemokraterna

Ny ledamot: Margurithe Zellén

Avgången ledamot: Julia Djupfeldt

Ny ersättare: Ny ersättare har inte kunnat utses

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Färgelanda kommun har kommit in med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Julia Djupfeldt har av sagt sig uppdraget.

Länsstyrelsen har den 1 april 2025 genomfört efterträdarval efter Julia Djupfeldt i valdatasystemet Valid och då ingen ny ledamot eller ny ersättare har kunnat utses beslutade Länsstyrelsen att avskriva ärendet.

Kristdemokraterna i Färgelanda har den 14 april informerat Länsstyrelsen om att det finns kandidater kvar på partiets lista som borde blivit utsedd till ny ledamot.

Länsstyrelsen har kontrollerat att uppgifterna stämmer och att Margurithe Zellén med rätta skulle blivit utsedd till ny ledamot och efter kontakt med Valmyndigheten som administrerar valdatasystemet Valid har en teknisk rättelse genomförts.

Motivering till beslutet

Om en ledamot i kommunfullmäktige avgår under valperioden, ska länsstyrelsen efter anmälan utse en ny ledamot. Länsstyrelsen ska vid behov även utse ersättare i kommunfullmäktige.

Margurithe Zellén fick, efter Julia Djupfeldt, flest personröster vid val till kommunfullmäktige och ska därför rätteligen vara aktuell att utses till ny ledamot efter Julia Djupfeldt. Något annat valbarhetshinder föreligger inte heller för Marguerithe Zellén.

Enligt 37 § förvaltningslagen får en myndighet ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning.

Ett beslut som till sin karaktär är gynnande för någon enskild part får dock ändras till den enskildes nackdel bara om

1. det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas,
2. tvingande säkerhetsskäl kräver att beslutet ändras omedelbart, eller
3. felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är felaktigt då Margurithe Zellén rätteligen skulle utsetts till ledamot efter Julia Djupfeldt. Länsstyrelsen bedömer vidare att beslutet kan ändras snabbt och enkelt utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

Bestämmelser som beslutet grundas på

14 kap. 13–23 §§ vallagen (2005:837).

37 § förvaltningslag (2017:900)

Information

Bevis (protokollsutdrag) utfärdas för de som berörs av beslutet.

Du kan överklaga beslutet

Se nedan information om hur du överklagar.

Beslutande

Beslutet har fattats av handläggare David Forsberg.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Kristdemokraterna
Margurithe Zellén

Du kan överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Hur överklagar jag beslutet?

Lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tio dagar** från dagen för beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Valprövningsnämnden som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 13835-2025.

Aktuella ledamöter och ersättare

De som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Kommun/region: Färgelanda

Valkrets: Färgelanda

Parti: Kristdemokraterna

Invalsdatum: 2025-03-19

Ledamot

Zellén, Marguerithe

Ersättare

Datum 25-04-23

Kommunfullmäktige

Färgelanda

Interpellation

En beredningsprocess omfattar ungefär sex steg och alla ärenden som ska beslutas av någon politisk instans ska normalt sett genomgå de sex stegen i processen.

Ett ärende kan startas på olika sätt, till exempel genom ett politiskt initiativ, en inkommen skrivelse eller genom ett förslag från kommunens tjänstepersoner.

Innan ett ärende utreds kan de förtroendevalda ge vissa ramar för inriktningen på utredningen. Denna avstämning mellan sektorchef och ordförande, presidium eller nämnd kan utformas på olika sätt men är särskilt viktig i ärenden som kräver större resurser.

Inför nämndens sammanträden har nämndens presidium samt sektorchef och sekreterare en formell avstämning/ärendeberedning med genomgång av dagordning, utredningar och förslag till beslut enligt tjänsteskrivelserna

Handläggaren ansvarar för att alla viktiga aspekter av ärendet kommer fram i utredning. Några exempel på viktiga aspekter är ekonomiska konsekvenser, laglighet, miljökonsekvenser och barnperspektivet som är lag som trädde ikraft 1 januari 2020.

Ordförande ska se till att endast kompletta ärenden finns på dagordningen. Nämndens ledamöter måste ha genomarbetade beslutsunderlag för att fatta väl underbyggda och förankrade beslut.

Den politiska förankringen är ett kritiskt steg i beredningsprocessen. För att det ska vara möjligt att fatta väl underbyggda beslut måste **alla** ärenden som ska beslutas diskuteras inom partierna och blocket i god tid innan sammanträdena.

Ett bra och förankrat beslut bygger på ett bra beslutsunderlag och god kommunikation inom och mellan partierna vilket sammantaget understödjer den lokala demokratin. Vid sammanträdet har de förtroendevalda möjlighet att debattera och lägga fram förslag (yrkanden) på vilka beslut som ska fattas i de ärenden som finns med på dagordningen.

Ordförande Remittera ofullständiga ärenden för beredning och Remittera eventuellt nytillkomna ärenden för beredning.

Med anledning av ovan ställer jag följande fråga till *Tommy Larsson (-) Ordförande i Barn o Utbildningsnämnden*:

Varför remitterades inte Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas initiativärende 2024-11-26 om Ödeborgs skola och förskola för beredning. Ärendet var nytillkommet på dagordningen, saknade ekonomiska konsekvenser och saknade även barnkonsekvensanalys som ska göras inför alla beslut som rör barn.

Linda Jansson (M)

Tommy Larsson (-) svar på inkommen interpellation från Linda Jansson (M)

För att förstå mitt svar på ställd fråga vill jag börja med att redovisa att Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas initiativärende rörande Brukskolan och förskolan ställdes på utbildningsnämnden sammanträde den 14 november 2024 § 89.

Ärendet bordlades efter förslag av initiativtagarna eftersom de ansåg att det förelåg "falsk majoritet".

Det bordlagda ärendet återupptogs på nämndens sammanträde den 26 november 2024.

Nämndens ledamöter hade således haft tolv dagar på sig att diskutera frågan inom respektive partigrupp.

Frågeställaren undrar över varför jag inte överlämnade ärendet till förvaltningen för beredning, en berättigad fråga om man inte har den kunskap som fanns i nämnden vid beslutstillfället. Det pågick redan ett beredningsarbete inom förvaltningen att flytta all verksamhet från Brukskolan i Ödeborg till centralortens skolor. Att vid det tillfället föreslå att förvaltningen skulle bereda två parallella utredningar i samma sak kändes både onödigt och kostsamt.

Dessutom var en majoritet i nämnden övertygade om att det var ett inriktningsbeslut med allt vad det innebär. Det förtydligades också av Centerpartiets tilläggsyrkande

Inglerud 2024 04 02

Tommy Larsson

KS § 49

Dnr 2025/171

Godkännande av försäljning Färgelanda prästgården 1:257 & Dyrtorp 1:22

Kommunstyrelsens beslut

Kommunfullmäktige godkänner försäljning av Färgelanda prästgården 1:257 & Dyrtorp 1:22.

Ärendebeskrivning

Enligt 14 § 3 p. "Bolagsordning Valbohem AB" (antagen av kommunfullmäktige i Färgelanda kommun, den 16 juni 2021, § 74) ska bolagsstämman fatta beslut om köp eller försäljning av fast egendom som är av principiell beskaffenhet eller överstigande ett belopp om en (1) miljon kronor exklusive moms.

Enligt punkt 9 i "Ägardirektiv för Valbohem" (antagen av kommunfullmäktige i Färgelanda kommun, den 15 maj 2013, § 67) ska fullmäktige innan beslut fattas av bolaget beredas möjlighet att ta ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-13

Skrivelse till kommunstyrelsen/fullmäktige, dat 2025-05-12

Styrelseprotokoll Valbohem, dat 2025-05-06

Sändlista

Valbohem

Kommunledningskontoret
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-05-13
2025/171

Kommunstyrelsen

Godkännande av försäljning Färgelanda prästgården 1:257 & Dyrtorp 1:22

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner försäljning av Färgelanda prästgården 1:257 & Dyrtorp 1:22.

Sammanfattning av ärendet

Styrelse i Valbohem beslutade 2025-05-06 att förorda försäljning av fastigheterna Färgelanda prästgården 1:257 till en lägsta summa av 2 500 000 & Dyrtorp 1:22 till en lägsta summa av 2 350 000 kronor
Dessa bud är nu uppnådda och eventuellt kommer något mer bud

Valbohem hemställer härmed om ett ägarbeslut i fullmäktige i detta ärende.

Ärendebeskrivning

Enligt 14 § 3 p. "Bolagsordning Valbohem AB" (antagen av kommunfullmäktige i Färgelanda kommun, den 16 juni 2021, § 74) ska bolagsstämman fatta beslut om köp eller försäljning av fast egendom som är av principiell beskaffenhet eller överstigande ett belopp om en (1) miljon kronor exklusive moms.

Enligt punkt 9 i "Ägardirektiv för Valbohem" (antagen av kommunfullmäktige i Färgelanda kommun, den 15 maj 2013, § 67) ska fullmäktige innan beslut fattas av bolaget beredas möjlighet att ta ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-05-13
Skrivelse till kommunstyrelsen/fullmäktige, dat 2025-05-12
Styrelseprotokoll Valbohem, dat 2025-05-06

Sändlista:

Valbohem

Till Kommunstyrelse/Kommunfullmäktige i Färgelanda Kommun

Försäljning Fla prästgården 1:257 & Dyrtorp 1:22

En enig styrelse i Valbohem beslutade 2025-05-06 att förorda försäljning av fastigheterna **Fla prästgården 1:257 till en lägsta summa av 2 500 000 & Dyrtorp 1:22 till en lägsta summa av 2 350 000 kronor**

Dessa bud är nu uppnådda och eventuellt kommer något mer bud

Vi ber att få komplettera med köparens namn senast på KS 2025-05-14

Härmed hemställs om ett ägarbeslut i fullmäktige i detta ärende.

Johan Sandin

VD

Valbohem

Bilaga protokollsutdrag från styrelsemöte i Valbohem daterat 25-05-06

Protokoll

Styrelsemöte nr 15, i VALBOHEM AB

Carin Ramneskär Ordförande,	Ordinarie ledamot, närv
Pontus Westerman Vice ordförande	Ordinarie ledamot, närv
Yvonne Pettersson	Ordinarie ledamot, närv
Louise Blom	Ordinarie ledamot, närv
Jane Glamér	Ordinarie ledamot, närv
Karl-Erik Segersax	Ersättare, närv
Julia Djupfeldt	Ersättare, ej närv
Johan Dahlström	Ersättare, ej närv
Fredrik Gustafsson	Ersättare, närv
Olle Hagström	Ersättare, närv

Adjungerade till mötet

Johan Sandin VD, närv

Carola Karlsson, adm/ekonomi, närv

Martin Gunnarsson, ekonomi/controller, närv

Övriga för kännedom:

Daniel Larsson PWC

Ulla Börjesson, Kommunstyrelsens ordförande

Christoffer Wallin, Kommunstyrelsens vice ordförande

Ann-Britt Dahl, Förtroendevald revisor, närvarande från § 5

Leif C. Dahl, Förtroendevald revisor, ersättare

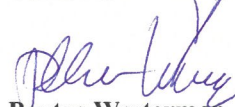
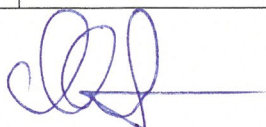
Datum för styrelsemöte

6 maj 2025, kl 17:30

§ 1	Styrelsens ordförande öppnar mötet Och förrättar upprop	Mötet öppnades av ordförande Carin Ramneskär och närvarolistan uppdaterades.
§ 2	Val av protokollförare	Valdes Martin Gunnarsson
§ 3	Val av protokolljusterare.	Valdes Pontus Westerman
§ 4	Fastställande av dagordning	Dagordningen fastställdes
§ 5	Föregående mötes protokoll. Protokoll nr 14, bilaga	Styrelsen godkänner föregående mötes protokoll
§ 6	Anmälningar och information från styrelsen	Styrelsen har tagit del av rapporter.

Handwritten signature: CR

	Möte med KS-presidie 23/4	
	Rapporter från styrelseledamöterna.	
§ 7	Inbetalda skatter och avgifter, bilaga	Styrelsen har tagit del av informationen
§ 8	Ekonomisk rapport Årsredovisning för 2024 – uppdaterat material Likviditetsrapport	Styrelsen tog del av likviditetsrapport samt godkände och signerade årsredovisning för år 2024
§ 9	VD-rapport - Projekt - Vakansrapport – bilaga - Personal - Fastighetssystem - Hyresförhandling - Ev. Försäljning - Pressmeddelande	Styrelsen har tagit del av informationen
§ 10	- 10-årsprognos, uppdaterad (tillställd Kommunledningen)	Styrelsen beslutade att godkänna informationen
§ 11	- Affärsplan Valbohem	Styrelsen beslutade att godkänna informationen
§ 12A	Besluts punkt Försäljning av Aspvägen (2,5 msek) och Tenggrens väg (2,35 msek)	Styrelsen beslutade att gå vidare med försäljningen, ger VD i fullmakt att fullfölja försäljningen till angivna bud alternativt högre. Delegerades att presidiet att göra underhandsavstämning i samband med detta. Ärendet skall gå vidare till fullmäktige för beslut.
§ 12B	Övriga frågor - arvodesinformation	Styrelsen har tagit del av informationen
§ 13	Mötesplan - 17 juni kl 1730 - 17 september kl 1730	Styrelsen beslutar enligt förslaget
§ 14	Styrelsens reflektion, information och utvärdering	Noterades till protokollet
§ 15	Mötet avslutas	Ordföranden tackade för dagens sammanträde

Carin Ramneskär, ordförande

Pontus Westerman, justerare

Martin Gunnarsson, protokollförare

KS § 34 Dnr 2025/102
Rapportering av avtalssamverkan 2024

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna *Sammanställning av Färgelanda kommuns avtalssamverkan 2024* och lägga denna till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 9 kap. 37 § Kommunallagen får en kommun eller en region ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region (avtalssamverkan). Enligt 9 kap. 38 § KL ska styrelsen årligen rapportera till fullmäktige om kommunens avtalssamverkan.

Beslutsunderlag

Sammanställning av Färgelanda kommuns avtalssamverkan 2024
Tjänsteskrivelse daterad 2025-02-19

Sändlista

Kommundirektör
Sektorchefer

Justering			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

**Färgelanda
kommun**

Sammanställning av Färgelanda kommuns avtalssamverkan 2024

Dnr: KS 2025/102

En kommun eller region får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region. Styrelsen ska årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan (KL 9 kap 37-38 §§).

Samverkansområde	Samverkande kommuner eller regioner	Avtalstid	Ansvarig förvaltning/enhet / verksamhetsområde	Dnr
Alkohol- och tobakshandläggning	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Säffle och Åmål	Från 2019-01-01 tills vidare	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2019/61
Bostadsanpassningsbidragshandläggning	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda	Från 2017-02-16 tills vidare	Socialnämnden, sektor omsorg	2017/134
Campus Dalsland (eftergymnasial utbildning)	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg, Åmål	2022 – 2024, förlängs tre år i taget tills vidare	Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret	KS 2020/235
E-arkiv väst	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lilla Edet, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Dalslands miljö- och energiförbund, Kunskapsförbundet Väst	Från undertecknande 2024 tills vidare	Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret	KS 2025/102
Elevhälsodata	Färgelanda kommun och Västra Götalandsregionen	Från avtalets tecknande tills vidare	Utbildningsnämnden, sektor utbildning	UN 2024/110
Familjerådgivning	Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud	Från 2023-08-01 tills vidare	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2023/59
Familjehems- och familjerättsverksamhet	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål	Från 2022-11-01 tills vidare	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2022/58
Folkhälsoinsatser, gemensamma	Västra götalandsregionen (delregional nämnd norra) och Färgelanda kommun	Från 2024-01-01 till 2024-12-31, om ingen av parterna säger upp avtalet senast 2024-06-31 förlängs det till 2025-12-31.	Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret	KS 2023/244
Färdtjänsthandläggning	Åmål, Dals-Ed, Färgelanda	Från 2023-01-01 tills vidare	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2022/58

Samverkansområde	Samverkande kommuner eller regioner	Avtalstid	Ansvarig förvaltning/enhet / verksamhetsområde	Dnr
Inriktning- och samordningsfunktion mellan Dalslandskommunerna vid extraordinära händelser	Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda, Mellerud, Åmål	Från avtalets tecknande tills vidare	Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret	KS 2024/200
LSS-handläggning	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål	Från 2023-01-01, löper tills vidare med 9 månaders uppsägningstid	Socialnämnden	SN 2023/15
Samverkanssamordning	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål	Från 2024-01-01 tills vidare	Kommunstyrelsen	KS 2024/15
Sjukvård	Västra götalandregionen och Färgelanda kommun	Från 2024-01-01 tills vidare.	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2023/197
Skuld-/budgetrådgivning och dödsbohandläggning	Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål	Från 2022-04-01 och löper tills vidare	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2023/15
Skyddat boende	Trollhättan, Vänersborgs, Lilla-Edet, Åmål, Dals-Ed, Mellerud, Färgelanda och Bengtsfors	Från 2023-01-01, löper tills vidare med 9 månaders uppsägningstid.	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2020.514 (handlings-Id)
Socialjour	Fyrbodals kommunalförbunds medlemskommuner	Från 2013-03-04 till 2015-02-28. Förlängs med 24 månader om inte avtalet sägs upp innan 2014-02-28.	Socialnämnden, sektor omsorg	2011/76
Socialpsykiatri personligt ombud	Trollhättan och Färgelanda	Från 2023-01-01 tills vidare	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2022/51

Samverkansområde	Samverkande kommuner eller regioner	Avtalstid	Ansvarig förvaltning/enhet / verksamhetsområde	Dnr
Ungdomsmottagning	Västra Götalandsregionen, och Färgelanda kommun	Från 2025-01-01 till 2027-12-31	Socialnämnd, sektor omsorg	SN 2024/170
Upphandling (gemensam upphandlare)	Färgelanda, Mellerud	Från 2024-03-01 tills vidare	Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret	KS 2024/15
Vårdsamverkan	Västra götalandregionen, Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lilla-Edet, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Åmål, Delregional nämnd norra	Från 2024-01-01 till 2025-12-31. Avtalet förlängs sedan årsvis.	Socialnämnden, sektor omsorg	SN 2025/15
Överförmyndarverksamhet	Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla	2010-03-01 till och med 2014-12-31. Om avtalet inte sagts upp 15 mån innan avtalstidens utgång förlängs det med fyra år i taget.	Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret	2009/22

Kansliavdelningen
Kansliassistent
Sofia Henriksson

Tjänsteskrivelse
2025-02-19
2025/102

Kommunfullmäktige

Rapportering av avtalssamverkan 2024

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna *Sammanställning av Färgelanda kommuns avtalssamverkan 2024* och lägga denna till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 9 kap. 37 § Kommunallagen får en kommun eller en region ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region (avtalssamverkan). Enligt 9 kap. 38 § KL ska styrelsen årligen rapportera till fullmäktige om kommunens avtalssamverkan.

Ärendebeskrivning

Varje år ska kommunstyrelsen rapportera om kommunens avtalssamverkan till kommunfullmäktige. Samtliga Dalslandskommuner har gemensamt kommit överens om att lämna in rapporter över avtalssamverkan i samband med årsredovisning.

Det är viktigt att tänka på att avtal om samverkan bara kan röra arbetsuppgifter som faller inom den kommunala kompetensen, det vill säga sådan verksamhet som kommunen är skyldig att bedriva eller som kommunen får bedriva enligt lag.

Notera att när ett avtal om samverkan upprättats innebär det inte att ansvaret för en viss uppgift överlämnas till en annan kommun. Den kommun som genom avtalssamverkan överlåter utförande av en uppgift har fortfarande kvar det övergripande ansvaret för denna. Den ansvariga nämnden i den överlåtande kommunen är enligt 6 kap. 6 § KL fortsatt ansvarig för att verksamheten bedrivs enligt lag och fullmäktiges riktlinjer och ansvarar för brister i den verksamhet som samverkan avser. Nämnden har även kvar revisionsansvaret och måste vara beredd att vidta åtgärder om brister i verksamheten upptäcks. Det är därför viktigt att ett avtal är utformat på ett sådant sätt att det finns förutsättningar för den kommun eller den region som överlämnar en uppgift att kunna agera och ytterst kunna återta verksamheten i egen regi om det uppstår problem eller brister vid utförandet.

För mer information se t.ex. ”En generell rätt till kommunal avtalssamverkan”, Prop. 2017/18:151 eller Sveriges Kommuner och Regioners (SKRs) hemsida.

Uppsiktsplikten över kommunens avtalssamverkan ligger hos kommunstyrelsen. Enligt 9 kap. 38 § KL ska styrelsen årligen till fullmäktige rapportera om kommunens eller regionens avtalssamverkan enligt 37 § eller enligt annan lag eller författning. Syftet med rapporteringen är att kommunfullmäktige ska vara informerade och kunna ta fullt ansvar för verksamheterna även om den utförs av en annan kommun eller en region.

Beslutsunderlag:

Sammanställning av Färgelanda kommuns avtalssamverkan 2024
Tjänsteskrivelse daterad 2025-02-19

Sändlista:

Kommundirektör
Sektorchefer

Sofia Henriksson
Kansliassistent

KS § 37 **Dnr 2025/21**
Inkomna ej behandlade motioner 2025

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige lägger informationen om ej behandlade motioner till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska styrelsen varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Fram till dagens sammanträde finns det tre motioner som ännu inte besvarats:

1. Motion om ny grundskola i Färgelanda kommun – Kenneth Carlsson (L)
2. Motion om förslag till utredning av mobila fritidsgårdsverksamheter och samarbete med Uddevalla kommun – Faraah Mohamud (C)
3. Motion revidering av ny måltidspolicy – Christoffer Wallin (SD)

Beslutsunderlag

Redovisning av ej behandlade motioner, dat 2025-03-31

Sändlista

Kommunstyrelsens förvaltning

Kommunledningskontoret
Nämndsekreterare
Niklas Englund

Redovisning
2025-03-31
2025/21

Kommunstyrelsen

Redovisning av inkomna ej behandlade motioner

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige lägger informationen om ej behandlade motioner till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska styrelsen varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Fram till dagens sammanträde finns det tre motioner som ännu inte besvarats:

1. Motion om ny grundskola i Färgelanda kommun – Kenneth Carlsson (L)
2. Motion om förslag till utredning av mobila fritidsgårdsverksamheter och samarbete med Uddevalla kommun – Faraah Mohamud (C)
3. Motion revidering av ny måltidspolicy – Christoffer Wallin (SD)

Beslutsunderlag:

Redovisning av ej behandlade motioner, dat 2025-03-31

Sändlista:

Kommunstyrelsens förvaltning

KS § 35

Dnr 2025/120

**Godkännande av Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds (NÄRF)
årsredovisning 2024 samt ställningstagande till ansvarsfrihet för
ledamöter och ersättare i direktionen**

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning för 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Kommunfullmäktige beslutar att det negativa resultatet i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund årsredovisning för verksamhetsår 2024 inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl beroende på beslutad ombildning av förbundet som sker fr.o.m. 2025.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund och de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024.

Jäv

Ann Blomberg (C) anmäler jäv och ersätts av Faraah Mohamud (C) i ärendet.

Ärendebeskrivning

Förbundsdirektionen för Räddningstjänsten Fyrbodal har vid sitt möte 2025-02-25 fastställt bokslut och årsredovisning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund för 2024. Årsredovisning med tillhörande handlingar har översänts till Kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande och med begäran om ansvarsfrihet för direktionen avseende verksamhetsåret 2024.

Förbundet redovisar ett resultat om - 5 947 tkr, varav - 5 344 tkr avser räddningstjänst och -603 avser sotningsverksamhet. Förbundet uppnår därmed inte balanskravet.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-12 § 54 att bevilja Uddevalla, Lysekil och Munkedal medlemskap i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, vilken därefter byter namn till Räddningstjänsten Fyrbodal. I samma beslut lämnades ett uppdrag till kommunstyrelsen att i samråd med övriga kommuner återkomma med ett förslag till beslut avseende reglering av förbundets egna kapital. Förbundsledningen för Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund tog under hösten 2024 fram underlag för denna reglering. Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-19 § 11 godkänna redovisad modell för omfördelning av eget kapital i Norra Älvsborg räddningstjänstförbund.

I omfördelningen erhåller Färgelanda ett belopp motsvarande 1,71 % av det egna fastställda kapitalet i förbundet per 2024-12-31.

Mot bakgrund av beslutad ombildning av förbundet och beslutad modell för reglering av det egna kapitalet mellan medlemskommunerna, så bedöms att redovisat balanskravsresultat kan hanteras inom ramen för eget kapital och därmed inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl.

Förbundets revisorer har inkommit med revisionsberättelse med tillhörande handlingar och tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024 och att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2025-03-20

Årsredovisning 2024, dat 2025-02-25

Revisionsberättelse 2024, dat 2025-03-06

Sakkunniga biträdets yttrande, 2025-02-25

Grundläggande granskning, dat 2025-03-06

Löpande granskning, dat 2025-02-15

Granskning av god ekonomisk hushållning, dat 2025-02-25

Räddningstjänsten Fyrbodal tjänsteskrivelse bokslut, dat 2025-02-17

Räddningstjänsten Fyrbodal tjänsteskrivelse internkontroll, dat 2025-02-17

Internkontrollrapport NÄRF, dat 2025-02-12

Begäran om ansvarsfrihet 2024, dat 2025-03-06

Protokollsutdrag, dat 2025-02-25 (§§20–22)

Sändlista

Ekonomichef

Räddningstjänsten Fyrbodal

Ekonomiavdelningen
Tf ekonomichef
Stefan Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-03-13
2025/120

Kommunstyrelsen

**Godkännande av Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds (NÄRF)
årsredovisning 2024 samt ställningstagande till ansvarsfrihet för
ledamöter och ersättare i direktionen**

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning för 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Kommunfullmäktige beslutar att det negativa resultatet i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund årsredovisning för verksamhetsår 2024 inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl beroende på beslutad ombildning av förbundet som sker fr.o.m. 2025.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund och de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024.

Ärendebeskrivning

Förbundsdirektionen för Räddningstjänsten Fyrbodalen har vid sitt möte 2025-02-25 fastställt bokslut och årsredovisning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund för 2024. Årsredovisning med tillhörande handlingar har översänts till Kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande och med begäran om ansvarsfrihet för direktionen avseende verksamhetsåret 2024.

Förbundet redovisar ett resultat om - 5 947 tkr, varav - 5 344 tkr avser räddningstjänst och -603 avser söttningsverksamhet. Förbundet uppnår därmed inte balanskravet.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-12 § 54 att bevilja Uddevalla, Lysekil och Munkedal medlemskap i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, vilken därefter byter namn till Räddningstjänsten Fyrbodalen. I samma beslut lämnades ett uppdrag till kommunstyrelsen att i samråd med övriga kommuner återkomma med ett förslag till beslut avseende reglering av förbundets egna kapital. Förbundsledningen för Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund tog under hösten 2024 fram underlag för denna reglering. Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-19 § 11 godkänna redovisad modell för omfördelning av eget kapital i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund.

I omfördelningen erhåller Färgelanda ett belopp motsvarande 1,71 % av det egna fastställda kapitalet i förbundet per 2024-12-31.

Mot bakgrund av beslutad ombildning av förbundet och beslutad modell för reglering av det egna kapitalet mellan medlemskommunerna, så bedöms att redovisat balanskravsresultat kan hanteras inom ramen för eget kapital och därmed inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl.

Förbundets revisorer har inkommit med revisionsberättelse med tillhörande handlingar och tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024 och att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-03-20

Årsredovisning 2024, dat 2025-02-25

Revisionsberättelse 2024, dat 2025-03-06

Sakkunniga biträdets yttrande, 2025-02-25

Grundläggande granskning, dat 2025-03-06

Löpande granskning, dat 2025-02-15

Granskning av god ekonomisk hushållning, dat 2025-02-25

Räddningstjänsten Fyrbodal tjänsteskrivelse bokslut, dat 2025-02-17

Räddningstjänsten Fyrbodal tjänsteskrivelse internkontroll, dat 2025-02-17

Internkontrollrapport NÄRF, dat 2025-02-12

Begäran om ansvarsfrihet 2024, dat 2025-03-06

Protokollsutdrag, dat 2025-02-25 (§§20–22)

Sändlista:

Ekonomichef

Räddningstjänsten Fyrbodal

Sammanträdesprotokoll förbundsdirectionen

Tid och plats: tisdag 25 februari 2025 kl.09.00-12.10
Uddevalla brandstation

Beslutande ledamöter: Jerker Lundin (KD) Uddevalla
Kenneth Engelbrektsson (S) Uddevalla
Pia Fogelberg (M) Trollhättan (via Teams)
Dan Nyberg (S) Vänersborg
Henrik Harlitz (M) Vänersborg
Ingo Asplund (L) Färgelanda (via Teams)
Marina Karlgren Jonsson (M) Lysekil
Roland Björndahl (M) Mellerud
Terje Skaarnes (SD) Munkedal
Per-Arne Brink (S) Munkedal

Tjänstgörande ersättare: Ann Blomberg (C) Färgelanda
Alexander Myllyharju (S) Trollhättan ersätter Monica Hanson
Morgan E. Andersson (C) Mellerud ersätter Michael Melby (S)

Ersättare: Leif Frisk (SD) Uddevalla
Malin Tell (S) Vänersborg
Göran Svensson (MBP) Vänersborg
Lars Östman (M) Munkedal (via Teams)

**Tjänstepersoner/
övriga närvarande:** Markus Green, förbundsdirektör
Ann Gustavsson, Förbundssekreterare
Annika Larsson, ekonomiansvarig (§§ 20–22)
Catarina Norrman (§ 19)

Gäster Lisbeth Romo, Trollhättans Stad (§ 19)
Lena Holmqvist, Trollhättans Stad (§ 19)

Revisorer Rebecka Rask, Ernst & Young AB (§§ 20–22)
Anna de Blanche, Ernst & Young AB (§§ 20–22)
Magnus Cassel (S) Vänersborg (§§ 20–22)
Leif C Dahl, Färgelanda (§§ 20–22)
Eva Larsson, Mellerud (§§ 20–22)

Paragrafer (§§)

14-27

Förbundssekreterare

Ann Gustavsson

Mötesordförande

Jerker Lundin (KD) Uddevalla

Justerande

Henrik Harlitz (M) Vänersborg

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ:

Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodalen

Sammanträdesdatum:

2025-02-25

Protokollet anslaget under tiden:

2025-02-26 -- 2025-03-21

Förvaring av protokollet:

Brandstationen, Trollhättan

Underskrift

Ann Gustavsson

Utdragsbestyrkande

§ 20 Beslut om fastställelse av bokslut och årsredovisning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten Fyrbodalen har, för tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, tagit fram årsredovisning för verksamhetsår 2024.

Förbundet redovisar ett resultat om - 5 947 tkr, varav - 5 344 tkr avser räddningstjänst och -603 avser söttningsverksamhet, och uppnår därmed inte balanskravet.

Ernst & Young har utfört bokslutsgranskning för verksamhetsåret 2024 den 10-11 februari 2025.

Beslutsunderlag:

- Årsredovisning 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Annika Larsson, ekonomiansvarig lämnade en presentation över det ekonomiska utfallet för verksamhetsår 2024 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund till förbundsledningen.

Förslag till beslut

Förbundsledningen föreslås besluta

- att fastställa årsredovisning för verksamhetsår 2024.
- att uppdraga åt ordförande och förbundsledare att tillskriva medlemskommunerna begäran om att ledningen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024, under förutsättning att revisorernas revisionsberättelse inte påvisar några oegentligheter.

Förbundsledningens beslut

Förbundsledningen beslutade

- att fastställa årsredovisning för verksamhetsår 2024.
- att uppdraga åt ordförande och förbundsledare att tillskriva medlemskommunerna begäran om att ledningen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024, under förutsättning att revisorernas revisionsberättelse inte påvisar några oegentligheter.

§ 21 Beslut om internkontrollrapport år 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten Fyrbodal har, för tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, genomfört intern kontroll i verksamheten och upprättat internkontrollrapport för år 2024 i enlighet med, av direktionen, beslutad rapportplan.

Avvikelse som uppmärksammas kommer hanteras vidare inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.

Beslutsunderlag:

- Internkontrollrapport 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Förslag till beslut

Förbunds direktionen föreslås besluta

- att fastställa internkontrollrapport för verksamhetsår 2024.
- att notera till protokollet att verksamheten kommer arbeta vidare med uppmärksammas avvikelser inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.
- att uppdraga åt ordförande och förbunds direktör att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2024 i samband med begäran om ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024.

Förbunds direktionens beslut

Förbunds direktionen beslutade att

- att fastställa internkontrollrapport för verksamhetsår 2024.
- att notera till protokollet att verksamheten kommer arbeta vidare med uppmärksammas avvikelser inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.
- att uppdraga åt ordförande och förbunds direktör att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2024 i samband med begäran om ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024.

§ 22 Revisorernas granskning av bokslut och årsredovisning för år 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Rebecka Rask och Anna de Blanche, Ernst & Young AB presenterade revisionens bedömning avseende granskning av bokslut och årsredovisning 2024.

Revisionen bedömer att bokslut och årsredovisning per 2024-12-31 är upprättade enligt god redovisningssed och ger en rättvisande bild över verksamhetens resultat.

Revisionens samlade bedömning är att förbundet inte uppnår en ekonomisk hushållning år 2024, eftersom de finansiella målen inte uppnås och förbundet inte uppnår en ekonomi i balans.

Revisionens rapporter förevisades för förbundsdirektionen.

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen föreslås besluta

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Förbundsdirektionens beslut

Förbundsdirektionen beslutade

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Årsredovisning 2024

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Varje kommun och kommunalförbund ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Direktionens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

1

Riktlinjer/ mål

Direktionen beslutar om mål för god ekonomisk hushållning.

2

Delårsrapport

Direktionen utvärderar målen i delårsbokslutet och gör en prognos över måluppfyllelsen för helåret.

3

Årsredovisning

Direktionen utvärderar målen i årsredovisningen och gör en bedömning av måluppfyllelsen för helåret.

Revisorerna bedömer om resultaten delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de mål fullmäktige beslutat samt om kommunen klarar kravet på en ekonomi i balans.

2. Direktionens definition av god ekonomisk hushållning

- Förbundsdirektionen har i *internbudget 2024* (antagen 2023-12-19) beslutat om 4 finansiella och 14 verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.
- Förbundsdirektionen har beslutat om följande kriterier för vilken måluppfyllelse som krävs för att uppnå god ekonomisk hushållning:
 - ”God ekonomisk hushållning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund innebär att de finansiella målen uppnås och att verksamhetsmålen nivå för god ekonomisk hushållning* i huvudsak uppnås.” (Internbudget 2024, 2023-12-19).
- Direktionen har, sedan föregående års granskning, utvecklat uppföljningen av god ekonomisk hushållning genom att besluta om övergripande kriterier för vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses föreligga. Direktionen preciserar dock inte vilken måluppfyllelse som krävs för att direktionen ska göra bedömningen att verksamhetsmålen nivå *i huvudsak* uppnås.

*Direktionen följer upp målen utifrån två olika målnivåer: Målnivå sätts utifrån de krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet. GEH-nivå sätts utifrån vad som anses vara en nog bra nivå utifrån vad de ekonomiska ramarna tillåter

3. Direktionens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- Förbundsdirektionen följer upp 16 av totalt 18 fastställda mål.
 - Direktionen bedömer att 3 av 4 finansiella mål uppnås för året utifrån GEH-nivån.
 - Det mål som ej uppnås är balanskravsmålet/kostnadstäckning. Förbundet redovisar ett balanskravsresultat om -6 312 tkr, vilket motsvarar en kostnadstäckning om 95 %
 - För samtliga finansiella mål redovisas utfall.
 - Direktionen bedömer att 13 av 14 verksamhetsmål uppnås för året utifrån GEH-nivån. Ett mål bedöms delvis uppnås.
 - Det mål som bedöms delvis uppnås är "All personal ska informeras om krigsplacering och tillkommande arbetsuppgifter vid Räddningstjänst under höjd beredskap" För detta mål redovisas inget faktiskt utfall, utan enbart en bedömning att målet delvis nås.
- Förbundets balanskravsresultat är -6312 mnkr

3. Direktionens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav (forts.)

- Förbundsdirektionen gör bedömningen att god ekonomisk hushållning inte uppnås, vilket motiveras med att inte samtliga finansiella mål uppnås. Direktionen uppger också att det faktum att balanskravsmålet inte nås till stor del påverkar utfallet även för övriga mål.
- Förbundets balanskravsresultat är -6 312 tkr. I såväl budget för 2024 som i årsredovisningen anges att förbundet valt att inte skapa en plan för återställande av eget kapital, trots ett tredje år med budgetunderskott. I december 2023 beslutade direktionen att lägga en budget i obalans genom att godkänna ett underskott om -5 mnkr och att täcka underskottet med medel ur förbundets egna kapital. I budget motiveras beslutet att inte ta fram en plan för återställande av eget kapital med att nedan synnerliga skäl anses föreligga:
 - ▶ Nya regler i pensionsavtal för brandmän
 - ▶ Ökade kapitalkostnader
 - ▶ Ökning av driftskostnader till följd av avtal som räknats upp högre än förbundsbidragets uppräknings (till exempel ett nytt elavtal och fjärrvärmeavtal)
 - ▶ En löneökning som i stort följer IF metalls så kallade "märke", dvs en högre löneökningstakt än de 2,6 % förbundet fått i uppräknings
- Samma skäl omnämns i årsredovisningen, men benämns där inte som "synnerliga skäl", utan som omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. Direktionen uppger också i både budget och årsredovisning att man på flera sätt har visat på en underfinansiering och påtalat att ägartillskott krävs för att nå en ekonomi i balans.
- I samband med sammanslagningen av NÄRF och RMB har finansieringen av det nya förbundet setts över. Ett ägartillskott om cirka 22 mnkr har skjutits till från de sju ägarkommunerna i det nya förbundet. Det innebär att det nya förbundet räknar med att ha en budget i balans för 2025.

4. Vår bedömning

- Vår bedömning är att förbundet inte efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte skapa en plan för att reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsakerna som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vi menar att de orsaker som nämns inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.
- Vår bedömning är att utfallet inte är förenlig med de finansiella mål som direktionen fastställt.
- Vår bedömning är att utfallet är förenlig med de verksamhetsmässiga mål som direktionen fastställt.
- **Vår samlade bedömning är att förbundet inte uppnår en god ekonomisk hushållning år 2024, eftersom de finansiella målen inte uppnås och förbundet inte heller uppnår en ekonomi i balans.**

5. Rekommendationer

- I och med att förbundet, från och med den 1 januari 2025, övergår till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodals, lämnas inga rekommendationer. Vi ser det dock som väsentligt att de slutsatser som dras i granskningen omhändertas i det nya förbundets utveckling av styrning, intern kontroll och uppföljning.

2025-02-25

Rebecka Rask, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Mikaela Gretzer, kvalitetssäkrare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund

Årsredovisning 2024

Dokumentnamn: Årsredovisning 2024

Typ av dokument: Publikation	Beslutad av: Direktionen
Diarienummer: 5010-2025-000031-20 §20	Antagen av:
Datum för beslut: 2025-02-25	Senast uppdaterad:

Innehåll

Förord.....	3
Förvaltningsberättelse	4
Översikt över verksamhetens utveckling.....	4
Den kommunala koncernen.....	4
Händelser av väsentlig betydelse, påverkan på de finansiella rapporterna.....	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
Uppföljning av verksamhetsmål.....	17
Balanskravresultat	24
Väsentliga personalförhållanden	25
Förväntad utveckling.....	28
Finansiella rapporter	29
Resultaträkning.....	29
Balansräkning	31
Kassaflödesanalys	32
Notförteckning.....	33
Not 1. Redovisningsprinciper	33
Not 2. Uppskattningar och bedömningar	36
Not 3–8. Noter till resultaträkning	37
Not 9–19. Noter till balansräkning	38
Driftredovisning	40
Investeringsredovisning.....	43
Revisionsberättelse.....	47

Förord

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund har i uppdrag att minska antalet bränder och skador till följd av bränder genom myndighetsutövning, förebyggande åtgärder och räddningsinsatser. Verksamhetsuppdrag som styrs av beslutat handlingsprogram.

Tidigare år har analyserna visat på en framtida förändrad omvärld. Under 2023 visade det sig att den förändrade omvärlden är här. Samma trend har fortsatt 2024 i form av social oro tillsammans med gängkriminalitet, påverkan av viktig infrastruktur kopplat till väder och klimatförändringar och inte minst hur vi nu måste planera för höjd beredskap på grund av kriget i Ukraina. Samtidigt uppstår nya risker i samhället med anledning av nya sätt att transportera och använda energi i olika former, exempelvis batterier, solceller och vätgas.

Vi kan konstatera att det finns en mängd omständigheter som utmanar vårt verksamhetsuppdrag och möjlighet att upprätthålla en så trygg och säker vardag som möjligt för såväl våra invånare som för vår personal som ska kunna hantera denna bredd av tänkbara händelser.

Under 2024 beslutade kommunfullmäktige i Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg att Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund gemensamt skulle bli Räddningstjänsten Fyrbodal vid årsskiftet 2024/2025. Detta har inneburit att det funnits en hög belastning för organisationen under verksamhetsåret för att förbereda sammanslagningen.

Under året har även flera större räddningsinsatser skett där vår personal visat på hög effektivitet i en utmanande tid.

Målsättningen är att skapa en starkare räddningstjänst med kapacitet att vara robust och kompetent i den verklighet vi lever i och står inför.

Trollhättan januari 2025

Markus Green
Tf. Förbunds- och räddningschef

Förvaltningsberättelse

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund lämnar i förvaltningsberättelsen en övergripande beskrivning av verksamheten som bedrivits i kommunalförbundet under året. Redovisningen är upprättad enligt 11 kap. Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendation 15, Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Översikt över verksamhetens utveckling

Tabell 1. Verksamhetens utveckling i siffror senaste femårsperiod

Fem år i sammanhang	2024	2023	2022	2021	2020
Invånare i förbundsområdet	114 537 ¹	114 684	114 953	114 634	114 863
Medlemsavgift (tkr)	94 446	92 053	89 523	87 854	85 796
Uppräkning av medlemsavgift (%)	2,6	2,3	1,9	2,4	2,25
Årets resultat (tkr)	-5 947	344	-1 825	757	2 610
Nettoinvesteringar (tkr)	15 004	12 963	5 232	8 004	16 240
Tillgångar (tkr)	118 309	122 009	96 627	100 518	100 931
Långfristig låneskuld (tkr)	0	44	32	52	69
Soliditet (%)	32,7	24,7	30,5	31,17	29,50
Personalkostnader (tkr)	89 450	87 787	87 478	84 109	80 803
Anställda i förbundet	227	237	240	232	238
Antal räddningsinsatser	1 135	1 153	1 175	1 190	1 228
Antal automatlarm	368	385	403	373	404
Utförda tillsyner	178	191	149	171	187
Utförda rengöringar (sotning) ²	2 628	4 666	5 512	7 061	6 965
varav Färgelanda	314	1 531	1 265	1 505	1 622
varav Trollhättan	2 314	3 135	4 247	5 556	5 343
Utförda brandskyddskontroller ³	2 172	1 814	1 802	1 317	2 506
varav Färgelanda	663	661	417	264	725
varav Trollhättan	1 509	1 153	1 385	1 053	1 781

Den kommunala koncernen

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund bestående av fyra medlemskommuner, Färgelanda, Mellerud, Trollhättan och Vänersborg. Genom myndighetsutövning, förebyggandearbete, information och rådgivning, utbildning samt räddningsinsatser arbetar vi för en trygg och säker samhällsmiljö.

Inom det geografiska upptagningsområdet bor cirka 115 000 invånare. Förbundets nio brandstationer finns i orterna Brålanda, Färgelanda, Högsäter, Mellerud, Sjuntorp, Trollhättan, Vargön, Vänersborg och Åsensbruk. Bemanningen i Vänersborg och Trollhättan utgörs av heltidsanställd personal. Vid övriga brandstationer tjänstgör räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB).

¹ Befolkningsstatistik kvartal 1-3 2024, Statistiska Centralbyråns publicering 2024-11-12.

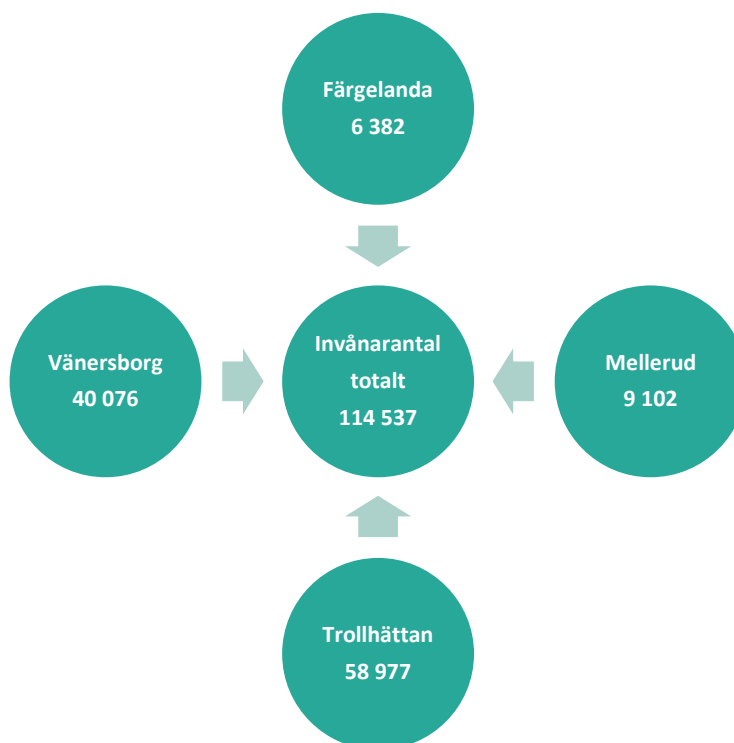
²⁻³ Observera vid jämförelse mellan år att statistik för 2024 endast avser perioden 1 jan – 31 maj, då förbundets uppdrag att utföra rengöring och brandskyddskontroll enligt tecknat avtal upphörde och återfördes till Färgelandas och Trollhättans kommuner.

Från 1 januari 2025 övergår förbundet, tillsammans med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal.

Illustration A. Karta över förbundets geografiska upptagningsområde. På kartan ingår även kommunområdena för övriga medlemmar i räddningsledningssystemet.

Illustration B. Fördelning av invånarantal inom förbundets fyra medlemskommuner⁴.

⁴ Befolkningsstatistik kvartal 1-3 2024, Statistiska Centralbyråns publicering 2024-11-12.

Direktion och revision

Verksamheten styrs av en direktion vars medlemmar tillsätts av medlemskommunerna. Direktionen fastställer budget samt beslutar i övergripande principiellt viktiga frågor för verksamhetens inriktning. Elva (11) sammanträden har genomförts under perioden.

Ledamöter i direktionen

Dan Nyberg (S), ordförande, Vänersborg
Pia Fogelberg (M), vice ordförande, Trollhättan
Henrik Harlitz (M), Vänersborg
Monica Hanson (S), Trollhättan

Ingo Asplund (L), Färgelanda
Roland Björndahl (M), Mellerud

Ersättare i direktionen

Malin Tell (S), Vänersborg
Mohamud Aden (C), Trollhättan
Göran Svensson (MBP), Vänersborg
Sofia Andersson Dharsani (S)⁵, Trollhättan
Alexander Myllyharju (S)⁶, Trollhättan
Ann Blomberg (C), Färgelanda
John-Olov Frid (S), Mellerud

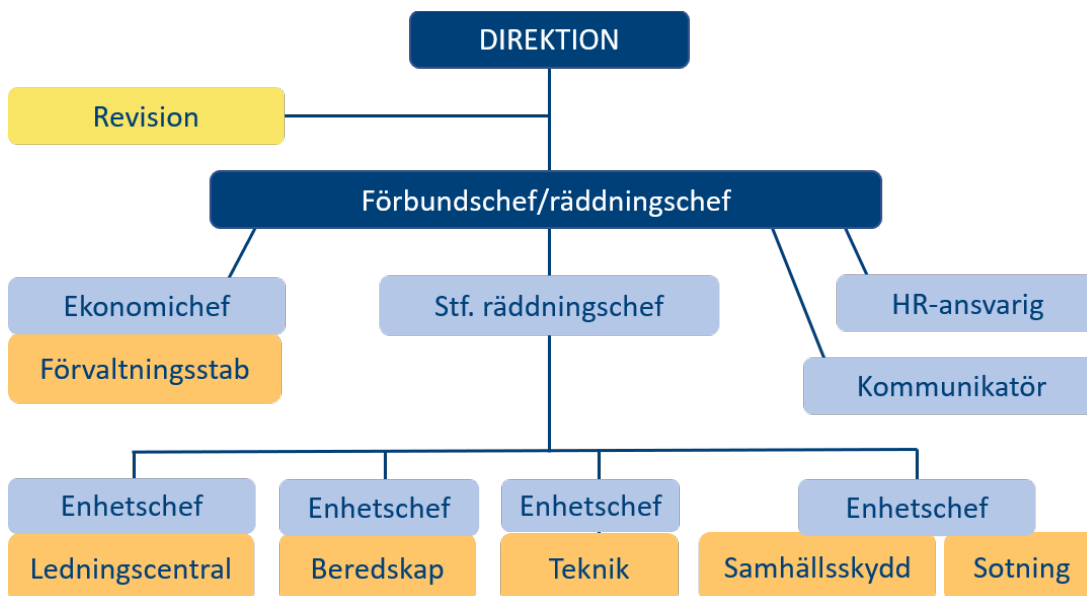
Revisorerna granskar verksamheten för att bedöma om förbundet tillämpar god redovisningssed, uppnår sina verksamhetsmål och att räkenskaperna är rättvisande.

Revisorer

Ernst & Young Aktiebolag
Magnus Cassel (S), Vänersborg
Leif C Dahl, Färgelanda
Joacim Magnusson (KD), Mellerud
Anders Karlzon (KD), Trollhättan

ersättare: Sven Erik Larsson(M), Vänersborg

Illustration C. Organisationsschema för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

⁵ Ersättare i direktionen under perioden 2023-01-01—2024-06-17.

⁶ Fyllnadsval ersättare enligt KF beslut 2024-09-16, Trollhättans Stad.

Förbundsledning

Förbundschef

Direktionen fastställer hur förbundschef ska leda förvaltningen. Denne ansvarar för att bereda och verkställa direktionens beslut.

Ledningsgrupp

Har ansvar för övergripande planering, ledning, utveckling och uppföljning av verksamheten. Består av förbundschef, stf. räddningschef, ekonomichef, enhetschefer, HR-ansvarig samt kommunikatör.

Stf räddningschef

Är räddningschefens ställföreträdare och ansvarar för samordningen av enhetschefernas ansvarsområden och verksamheter.

Ekonomichef

Ansvarar för ekonomisk och administrativ hantering samt ger stöd i finansiella frågor. Är chef för förvaltningsstaben som hanterar ekonomiadministration, lönehantering, diarium och arkiv, förberedelser och protokollförande vid direktion samt ger stöd åt verksamheten i övrigt.

HR-ansvarig

Ansvarar för att stödja chefer inom personalområden som arbetsrätt, lönebildning, samverkan, rekrytering och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Kommunikatör

Ansvarar för att, i samråd med chefer, planera, utforma, sprida, utvärdera och förvalta informations- och kommunikationsinsatser.

Enhet ledningscentral ansvarar för operativ systemledning, beslut om inledande av räddningsinsats och att utse räddningsledare. Beslutar om inriktning, samordning och prioritering av resursanvändning för räddningsinsatser och beredskap, samt följer upp att räddningsinsatserna genomförs effektivt och har effekt. Enheten utgör ledningsstöd, etablerar stab vid större händelser samt genomför insatsplanering och olycksutredning.

Enhet beredskap ansvarar för att snabbt ingripa vid olyckor och överhängande fara för olyckor med syfte att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Enheten arbetar även med underhåll av förbundets brandstationer, fordon, skyddsutrustning och materiel samt med utåtriktad samhällsinformation.

Enhet teknik har ett övergripande ansvar för drift av förbundets brandstationer, fordon, IT- och kommunikationssystem, skyddsutrustning och materiel.

Enhet samhällsskydd ansvarar för myndighetsutövning, tillsyn och tillståndprocesser inom lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om explosiva och brandfarliga varor (LBE). Sakkunnig i brandskyddsfrågor och remissinstans för medlemskommuner, myndigheter och andra organisationer. Genomför externutbildning, information och rådgivning.

Enhet sotning har ansvarat för sotning och brandskyddskontroller inom Färgelanda kommun och Trollhättans Stad enligt avtal under perioden 1 januari 2015 till 31 maj 2024. Sotningsverksamheten återfördes 1 juni till berörda medlemskommuner och har därmed avvecklats i förbundets regi. Ekonomisk avräkning ska ske efter revidering av bokslut 2024.

Händelser av väsentlig betydelse, påverkan på de finansiella rapporterna

Förbundet påverkas i stor omfattning av tilldelade ramar från medlemskommunerna. Medlemsbidraget ökade med 2,6 procent jämfört med år 2023. I beloppet ingår förbundets del av medlemskommunernas statsbidrag avseende ledning av kommunal räddningstjänst.

Omvärldsfaktorer som ligger utanför förbundets möjlighet till påverkan medförde att direktionen, på grund av synnerliga skäl, beslutade om en budget i obalans 2024 med ett prognostiserat underskott om -5 000 tkr att täcka med medel ur eget kapital. Flertalet av räddningstjänstens uppdrag går inte att prioritera ner, eller bort, på grund av krav enligt lagstiftning. Finansiering av verksamheten har setts över i process för sammanslagning av NÄRF och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB).

Arbetsmiljö

Arbetstidsnämnden meddelade förbundet dispens från arbetstidsregler för semesterperioden juni till augusti 2024 och senare avslagsbeslut i övriga delar i ansökan, varav ny dispensansökan inlämnades. Utifrån genomförd risk- och konsekvensanalys samt beslut från arbetstidsnämnden har arbete skett med omställning för arbetstidsschema och bemanning. Detta medför att fler brandmän och styrkeledare behöver anställas på Vänersborgs och Trollhättans brandstationer.

Två nya stationschefer, en till var heltidsstation, tillträdde sina tjänster i början av februari 2024 med syfte att förbättra förutsättningarna för ett närvarande ledarskap på samtliga brandstationer.

Investeringar

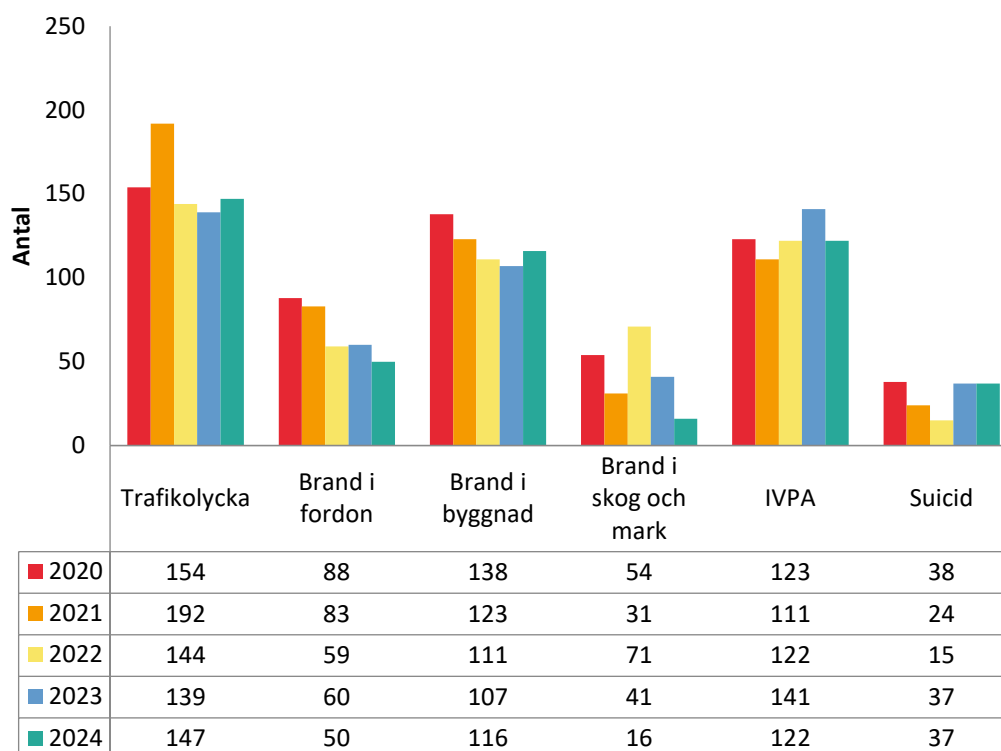
Direktionen beslutade i februari att investeringsbudget för de investeringar som inte kunnat avslutas år 2023 skulle överflyttas till investeringsbudget år 2024. För mer information, se rubrik Drift- och investeringsredovisning.

Räddningsuppdrag

Totalt har 1 135 räddningstjänstuppdrag utförts fördelade per medlemskommun enligt följande; 72 Färgelanda, 113 Mellerud, 555 Trollhättan och 395 Vänersborg. Sedan toppen 2018 är trenden tydlig med en nedgång på totala räddningsuppdrag, även om det är på stabilare nivåer. Nedgången i samband med pandemin 2020 håller i sig och är synlig i de flesta händelsekategorierna.

Andelen automatiska brandlarm (368 styck) i förhållande till total larmmängd utgör 32,4 procent. Antalet automatlarm, ej brand befinner sig på en minskande trendnivå sett över en 5 års period. Om man ställer siffran mot antal totala objekt som är automatlarmade ses en ännu tydligare trend nedåt.

Diagram 1. Urval av händelsetyper år 2021–2024

Trenden med antalet uppdrag gällande trafikolyckor har sedan 2017 i stort varit nedåtgående. I statistiken redovisas för brand i fordon inte antal fordon som varit brand-utsatta utan antal uppdrag räddningstjänsten varit på.

Antalet brand i byggnad har varit några fler än tidigare år, medan statistiken för brand i skog och mark visar på ett rekordlågt antal. En regnig vår och sommar gav aldrig möjlighet till upptorkning.

Antalet IVPA uppdrag (i väntan på ambulans) ligger lite lägre än medeltalet (129). Räddningstjänsten larmas då fara för suicid kan antas och då händelsen sker utomhus. Statistiken för suicid visar antalet uppdrag som förbundet varit på, inte antal genomförda suicider. Flera uppdrag kan avse samma individ. Suicider eller suicidförsök som innefattar brand, trafikolycka, drunkning eller utsläpp farligt ämne redovisas inte i som suiciduppdrag.

Utmärkande händelser under perioden:

12 jan	Brand i batterilager, Trollhättan
15 jan	Tågolycka, förstärkningslarm till RMB
23 feb	Väderrelaterade händelser - stormblåst
22 mar	Brand i byggnad med butik och lägenheter, Mellerud
18 apr	Pågående dödligt våld (PDV), falsklarm om skjutning, Trollhättan
16 jun	Kraftig nederbörd över Trollhättan, många översvämningar på kort tid.
28 jul	Översvämning/skred RV45, förstärkningslarm till Lilla Edet/VRR
10 aug	Utsläpp farligt ämne på Stallbacka industriområde, Trollhättan
31 aug	Resurskrävande brand på Heljestorp avfallsanläggning, Vänersborg
8 sep	Brand i batterilager, Trollhättan
5 dec	Brand i byggnad med grisar, Mellerud

Utredning PFAS vid brandstationerna

Samtliga medlemskommuner har meddelat förbundet krav på att utreda förekomst av föroreningar, så kallad MIFO-undersökning, avseende PFAS på brandövningsplatser. Kraven har föranlett dialoger mellan förbundet och respektive miljöförvaltning samt inom direktion och ägarsamråd kring omfattning av undersökningskrav och ansvars- och kostnadsfördelningar. Detta då räddningstjänstverksamhet historiskt sett både bedrivits i enskild kommuns regi samt som kommunalförbund. Frågan om ansvars- och kostnadsfördelning är ännu inte avgjord.

Tillsyn av förbundets verksamheter

Under året har tillsynsmyndigheter genomfört tillsyn av delar av förbundets verksamhet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har dels genomfört tillsyn av förbundets operativa ledningssystem, utifrån direktiven i ett enhetligt ledningssystem (ELS), dels genomfört tillsyn av förbundets tillsynsverksamhet enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO). Länsstyrelsen har genomfört tillsyn av förbundets arbete enligt Säkerhetsskyddslagen.

Ledningsplats

Efter genomförd lokalplaneringsprocess har beslut fattats om byggnation avseende ny ledningscentral i Trollhättan. Arbetet drivs av Kraftstaden Fastigheter i Trollhättan AB och sker i samverkan med förbundet, Trollhättans Stad och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Byggnationen inleds under våren 2025 och beräknas vara färdig sommaren 2026.

Brandstationer i Vänersborgs kommun

Förstudien för en ny brandstation i Vänersborgs tätort avslutades ifjol.

Kommunstyrelsen i Vänersborg beslutade om ny brandstation i kommungemensam lokalförsörjningsplan för åren 2025–2034. Dialogen om lämplig lokalisering fortgår i samråd med förbundet.

Ett utredningsarbete pågår avseende akuta arbetsmiljörisker i befintliga lokaler med syfte att sammanställa, prioritera och om möjligt åtgärda de brister som finns. Arbetet utförs av en konsult på uppdrag av kommunen. Förbundet är delaktiga med utsedda representanter under hela processen.

Kommunen har under året vidtagit flera åtgärder för att förbättra arbetsmiljön på brandstationen i Vänersborg. Trots dessa insatser kvarstår arbetsmiljöproblem som är kopplade till den gamla stationen, samt utmaningar med att hantera kontaminerat brandmaterial på ett säkert sätt.

För brandstationen i Brålanda pågår en dialog mellan förbundet och kommunen om nödvändiga åtgärder för att uppfylla kravet på ändamålsenliga lokaler.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Riskmatris

Förbundet har valt att övergripande presentera de mest väsentliga riskerna som identifierats indelat på tre områden: finansiell risk, omvärlds- och verksamhetsrisk.

Tabell 2 Finansiella risker

Riskområde	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Kredit och likviditet	Investeringsbehovet för de närmsta åren är stort, främst avseende fordon. Det kommande året täcker förbundet investeringar med egna medel ut kassan.	Förbundsövergripande	Uppföljning av investeringskostnader och likviditet. Ev. behov av nytecknande av lån efter 2026. Ökad kontroll av driftkostnader.
Medlemsavgift (cirka 80–85 % av huvudintäkt)	Uppräkning som inte följer behov ger effekter på förmågan att bedriva uppdrag. Det finns idag en underfinansiering på olika sätt i förbundet.	Förbundsövergripande	Om total ram ej beviljas/eller minskning av ram sker behöver ett fördjupat arbete påbörjas med att se över vilka delar av förmågan som kan tas bort, vilket riskerar att påverka den enskilde i samhället.
Förvaltning och utveckling	Intäkterna räcker enbart till förvaltning, omfördelning av eget kapital har krävts. Det finns inget utrymme för utveckling.	Förbundsövergripande	Prioritering av nödvändiga utvecklingsområden.

Tabell 3. Omvärldsrisker

Riskområde	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Säkerhetspolitiskt läge	Säkerhetsläget i Sverige med omvärld (på grund av krig och terror) är omvälvande och påverkar även förbundets arbete. Antalet händelser och dess komplexitet ökar i samhället.	Förbundsövergripande	Genomförd analys av resursbehov har lämnats till direktion och medlemskommuner. Omvärldsbevakning/anpassning till riktlinjer och direktiv från MSB och andra myndigheter kan idag endast ske i den mån ekonomi och resurser räcker till.
Bemanning/brist på arbetskraft	Svårighet att rekrytera personal med särskilt kompetens. Det finns en påtalad brist på resurser i förbundet i förhållande till arbetsbelastning, redovisad med påtalade arbetsmiljörisker.	Förbundövergripande	Utredning om samarbetsformer/sammanslagning med RMB ⁷ . Organisationsförändring/anpassning. Ökad samverkan med medlemskommunerna.
Arbetstidsförändring AB samt bilaga R	Arbetstidsdirektivet medför utmaningar med schemaläggning, samt försvårar för verksamheten att utföra våra uppdrag. Nedprioritering kan krävas om inte rekrytering sker.	Förbundsövergripande	Samarbete mellan arbetsgivare och lokala fackliga företrädare. Analys av konsekvenser/schemaplanering genomförd. Dispensansökan inlämnad. Behov av nyrekrytering identifierat.

⁷ Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB)

Tabell 4. Verksamhetsrisker

Riskområde	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Fordon	Långa leveranstider vid nyanskaffning. (Se även finansiella risker).	Förbundsövergripande Enhet teknik Enhet beredskap	Reviderad fordonplan. Planera investeringarna långsiktigt.
ELS och ledningscentralen LC Fyrbodal	Utökade krav på systemledning samt på stab och ledning vid räddningsinsatser.	Förbundsövergripande	Utbildning och övning. Teknikutveckling. Samverkan genom avtal.
Miljömässig Utveckling	Efterlevnad av miljökrav. Hantering av tillsyner, rapportering och åtgärder kräver kunskaper, resurser och driver kostnader.	Förbundsövergripande	Dialog med direktionen. Utbildning och övning. Teknisk anpassning. Samverkan med medlemskommunerna. Konsultavtal.
Fastigheter/lokaler	Krav på arbetsmiljö och ändamålsenliga lokaler. Brister i arbetsmiljön vid brandstationer i Vänersborgs kommun är lyft.	Förbundsövergripande	Dialog med direktion och medlemskommuner. Planer för en ny brandstation i Vänersborgs tätort ligger i kommunens lokalförsörjningsprogram för år 2025–2034.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet följer de redovisningsprinciper som framgår av lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Periodens utfall

Förbundets totala intäkter under året inklusive medlemsavgifter uppgick till 130 458 tkr, och kostnaderna till -137 425 tkr inklusive avskrivningar. Finansnettot hamnade på 565 tkr och nettot för jämförelsestörande poster blev 365 tkr. För perioden redovisas ett resultat om -5 947 tkr. Dominerande inkomstkälla består av medlemsavgifter från förbundets medlemskommuner. Avvecklingen av enhet sotning är inkluderad i resultatet.

Räddningstjänstens intäkter uppgick till 126 731 tkr och kostnader till -133 165 tkr inklusive avskrivningar. Finansnettot hamnade på 525 tkr. Resultatet uppgår till -5 344 tkr vilket motsvarar 4,2 procent av omsättningen.

Enhet sotnings intäkter uppgick till 3 817 tkr och kostnader inklusive avskrivningar till -4 261 tkr. Finansnettot hamnade på 41 tkr. Enheten uppvisade ett negativt resultat för perioden om -603 tkr vilket motsvarar 15,8 procent av enhetens omsättning som är taxefinansierad. Utfallet fördelas mellan Trollhättan och Färgelanda enligt procentuell andel av totala intäkterna baserat på förra årets utfall; Trollhättans Stad 75 procent och Färgelanda kommun 25 procent.

Resultatet regleras enligt överenskommelse med Färgelanda kommun och Trollhättans Stad. Sotningen har ett eget bankkonto som efter regleringar per 1 januari 2025 har ett plussaldo på 920 tkr som tillskjuter medel för att täcka underskott då sotningsverksamheten upphört i förbundets regi. Underskottet härrör till ingående negativ balans för enheten från år 2023 samt avvecklingskostnader för verksamhet och system. De 312 tkr som återstår på kontot har bokats upp som en minskning av eget kapital då de kommer att betalas ut enligt procentuell fördelning med 75 % till Trollhättan stad och 25 % till Färgelanda kommun.

Från 1 december har förbundet försäkrat bort kommande pensionsutbetalningar för de som har rätt till, men ännu inte börjat ta ut, sin FÅP – Förmånsbestämd Ålders Pension. Denna försäkring kostade förbundet 16,2 mkr i försäkringspremie samt 3,9 mkr i löneskatt. På den positiva sidan fick förbundet då ändra sin pensionsavsättning med 19,3 mkr då dessa på sikt kommer att betalas ut via försäkringen och inte från förbundet. Nettoeffekten av köpet av försäkring är 0,8 mkr i extra kostnad för förbundet 2024. Syftet med att köpa försäkringen under 2024 var att bli mer likställda med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän som har samma slags försäkring sedan några år tillbaka.

Förbundet ska avsluta allt lönemässigt på 2024 och en uppbokning för en månadslön för RIB (deltid) vänds in på resultatet så att uppbokningen nollas och det nya förbundet startar med samma förutsättningar. Den tidigare uppbokningen täckte inte helt december månads löner som kördes i januari utan resultatet fick en mindre påverkan på -149 tkr.

Pga. hög arbetsbelastning under många år har flertalet personer haft en stor inarbetad timbank. Med åren har denna vuxit och inte hanterats genom antingen ledighet eller utbetalning. I och med sammanslagningen till Räddningstjänsten Fyrbodal har en mer

restriktiv hållning tillämpats för att inte skapa samma effekt med tidsbankar med många inarbetade timmar. Efter förhandlingar har det resulterat i att alla tidsbankar fick ett max tak på 30 timmar per sista november och allt som översteg 30 timmar betalades ut enligt timlön för respektive persons månadslön. Detta betydde att totalt 910 timmar betalats ut till ett värde av 287 tkr i lönekostnad samt 90 tkr i arbetsgivaravgifter totalt 377 tkr.

Förbundet skulle även avsluta alla beredskapsersättningar (IL, VBIB, VRC⁸) på 2024 vilket medfört att 202 tkr i lönekostnad samt 64 tkr i arbetsgivaravgifter totalt 266 tkr belastat resultatet.

När rena förbundsbildningskostnader uppstått har dessa märkts ut med en specifik aktivitet i redovisningen vilket rört konsultkostnader för hjälp med sammanslagningen, framtagning av nytt emblem, om märkning av skyltar på stationer etcetera. Totalt har detta uppgått till 1 522 tkr, varav 459 tkr har fakturerats tidigare RMB vilket innebär att nettot av förbundsbildningskostnader för 2024 för NÄRF:s del utgör 1 063 tkr.

En post som starkt förbättrar resultatet är kapitalkostnader som är 3 962 tkr lägre än budget. Detta beror på förändringen av avskrivningstider som antogs att gälla från januari 2024. Dessa följer RKR R4 (Redovisningsrådets rekommendation nr 4) vilket gjorde att flertalet avskrivningstider förlängdes på de anläggningar som ännu hade ett restvärde.

Avseende anläggningar som redan var avskrivna, helt eller delvis, har en beräkning gjorts på vad restvärdet borde ha varit om man följt rekommendationen från början. Detta restvärde har aktiverats som en summerad post och en genomsnittlig resterande livslängd har räknats ut på denna. Denna del i justeringen är att se som en rättning enligt RKR R12. Förbundet och en konsult har varit i kontakt med rådets experter för att få stöd i denna hantering. Posten som lades in är på 14 818 tkr och kommer skrivas av på 9,9 år med start i januari 2025. Räddningstjänsten Mitt Bohuslän har gjort motsvarande justering i sitt anläggningsregister för att förbunden ska gå samman med samma principer. Dock var deras behov av justering väsentligt lägre.

Pensioner

Medlemskommunerna betalar förbundets pensioner. Utbetalningar grundar sig på Skandias prognos.

Pensionsutbetalningar visar på en positiv avvikelse om 1 144 tkr.

Förbundet har kunnat minska avsättningar för kommande pensioner på grund av köpet av pensionsförsäkring

Tabell 5. Pensionskostnader, jämförelse 2020–2024.

Miljoner kronor (Mkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Avsättningar för pensioner	57 837	65 483	50 269	53 398	51 719
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	0	0	0	0	0
Pensionsförpliktelser	57 837	65 483	50 269	53 398	51 719

⁸ Insatsledare, vakthavande befäl i beredskap och vakthavande räddningschef.

Låneskuld

Låneskulden som vid tertial 1 uppgick till -44 tkr avseende leasing av fordon och amortering av bastu inom enhet sotning är löst under perioden. Förbundet har i nuläget ingen låneskuld.

Personalkostnader

Personalkostnader redovisas i avsnittet om väsentliga personalförhållanden.

Uppföljning av verksamhetsmål

Förbundet har utifrån revisorernas synpunkter arbetat med att tydliggöra kriterier för god ekonomisk hushållning och målnivåer för bedömning av måluppfyllelse. Angivna mål kan komma att revideras på grund av omvärldsfaktorer, politiska beslut, eller i de fall ekonomiska eller verksamhetsmässiga krav uppstår som medför behov av förändring.

Varje verksamhetsmål har två olika målsättningar. Målnivå är utifrån de krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet. Målnivå utifrån god ekonomisk hushållning (GEH*) är en nog bra nivå utifrån vad de ekonomiska ramarna tillåter.

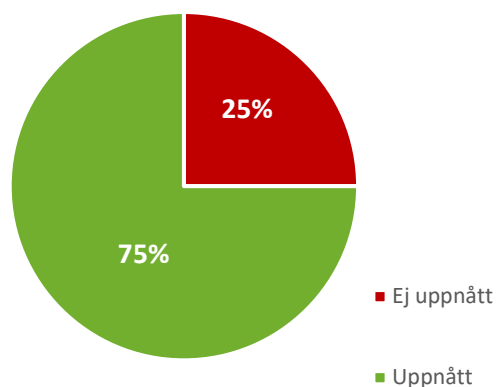
God ekonomisk hushållning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund innebär att de finansiella målen uppnås och att verksamhetsmålen nivå för god ekonomisk hushållning i huvudsak uppnås.

Måluppfyllelse prognos

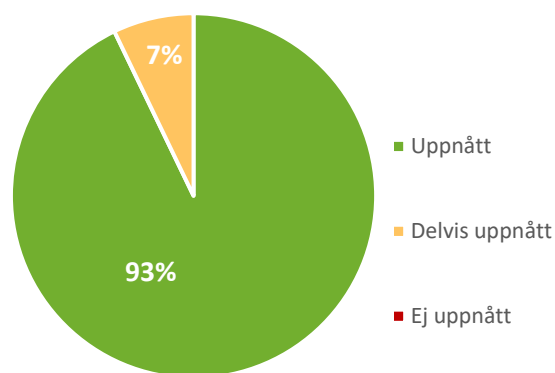
Vid genomförd uppföljning av måluppfyllelse för perioden januari-december konstateras att förbundet inte uppfyllt alla krav på god ekonomisk hushållning.

Av de finansiella målen uppnås inte målet för kostnadstäckning, vilket till stor del även påverkar utfallet för resterande mål. Av de finansiella målen uppnår tre av fyra både målnivå och nivå för god ekonomisk hushållning. Kommentarer kring större avvikelser från målnivå lämnas efter respektive tabell.

Finansiella mål

Verksamhetsmål

Tabell 2. Bedömning av periodens utfall

Uppnått

Delvis uppnått

Ej uppnått

Måluppfyllelse: hög

Måluppfyllelse: god

Måluppfyllelse: otillräcklig

Finansiella mål

FINANSIELLA MÅL	MÅLBESKRIVNING	MÅLNIVÅ	GEH*	Utfall T2	Utfall helår
God soliditet	Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel, långsiktig betalningsförmåga. Utvecklingen beror dels på förändring av eget kapital dels på tillgångarnas värdeökning/värdeminskning.	≥30%	≥30%	23,49%	32,7%
Kostnadstäckning	För varje enskilt år ska intäkterna överstiga kostnaderna enligt balanskravet.	100%	100%	98%	95%
Betalningsförmåga på kort sikt (kassalikviditet)	I förbundets betalningsförmåga på kort sikt tar vi hänsyn till de disponibla likvida medlen som finns på banken samt i form av checkkredit.	100%	100%	121%	255%
Hög självfinansieringsgrad av investeringar	Självfinansieringsgraden visar i vilken omfattning nya investeringar finansierats med egna medel.	≥85%	≥85%	100%	100%

Soliditet och likviditet

Soliditeten har ökat under det senaste året och ligger för 2024 på 32,71 procent. Soliditeten beräknas enligt principen eget kapital i förhållande till totala tillgångar. NÄRF har i nuläget en god likviditet.

Diagram 5. Förbundets soliditet, jämförelse 2020–2024.

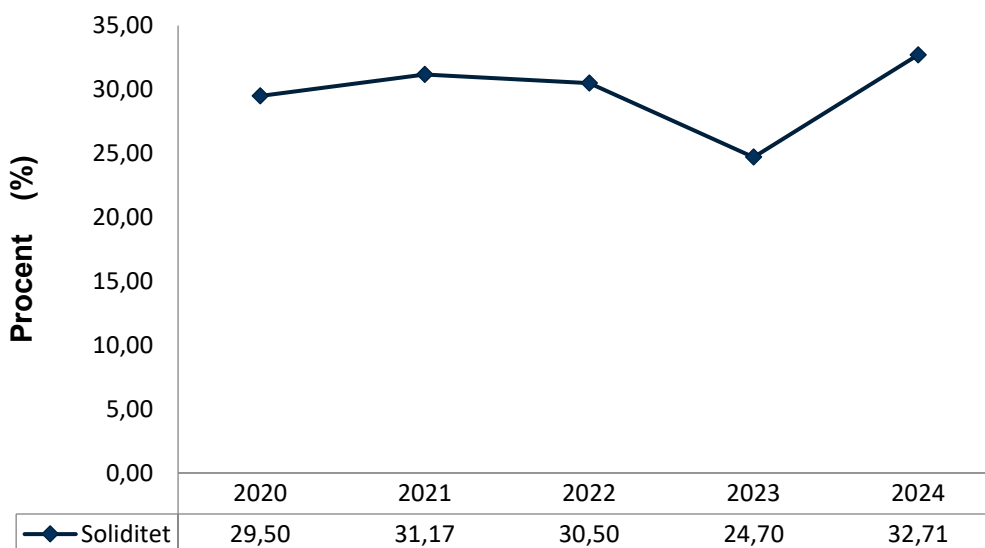
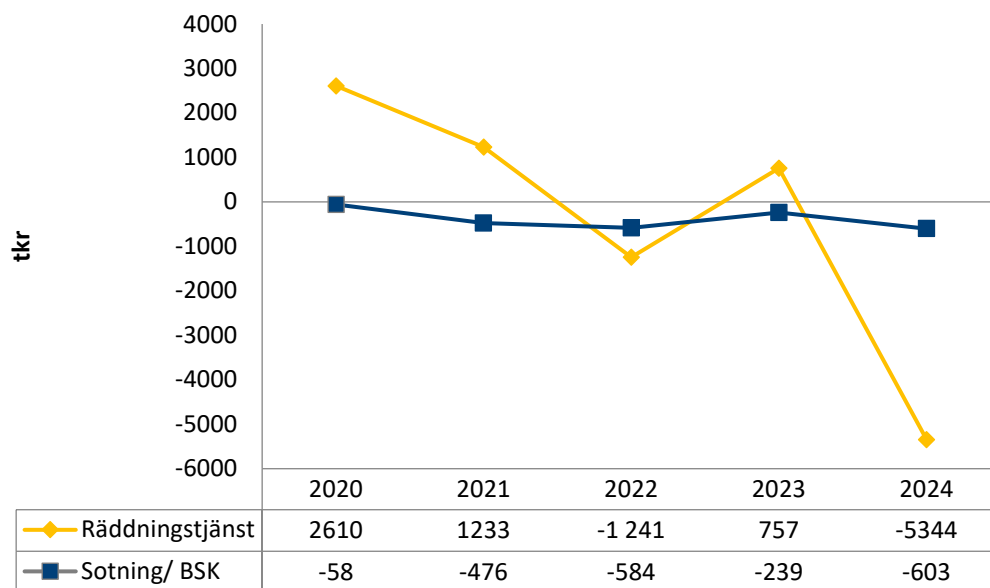

Diagram 6. Årets resultat (tkr) för räddningstjänst respektive sotningsverksamhet, jämförelse 2020–2024.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Redovisas i avsnittet driftredovisning under rubriken Drift- och investeringsredovisning.

Förebyggande – förmåga och verksamhet

VERKSAMHETSMÅL	MÅLBESKRIVNING	MÅLNIVÅ	GEH*	Utfall T2	Utfall helår
7.1 Tillsyn lagen om skydd mot olyckor	Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt fastställd rutinbeskrivning, "Planering av tillsynsverksamheter".	100%	60%		87%
7.2.2 Kontinuerlig extern utbildning	Förbundet erbjuder externa parter olika typer av brandskyddsutbildningar.	90%	90%		100%
7.3 Rengöring och brandskyddskontroll.	Verksamheten inom rengöring och brandskyddskontroll för Färgelanda och Trollhättan ska vara avvecklad och överlämnad till upphandlad entreprenör.	Senast 1 juni	Senast 30 sep		100%
7.4.1 Samhällsplanering och remisser	Ärendenas handläggningstid är differentierade, stickprov på 10 % av de olika ärendetyperna. Samtliga stickprov ska rymmas inom ramen för angiven handläggningstid.	100%	90%		95%
7.4.2 Tillståndshantering och tillsyn enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara.	Tillstånd ska handläggas inom 3+3 månader. Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt fastställd rutinbeskrivning, "Planering av tillsynsverksamheter".	100%	90%		100%

Tillsyns-, tillstånds- och remisshantering

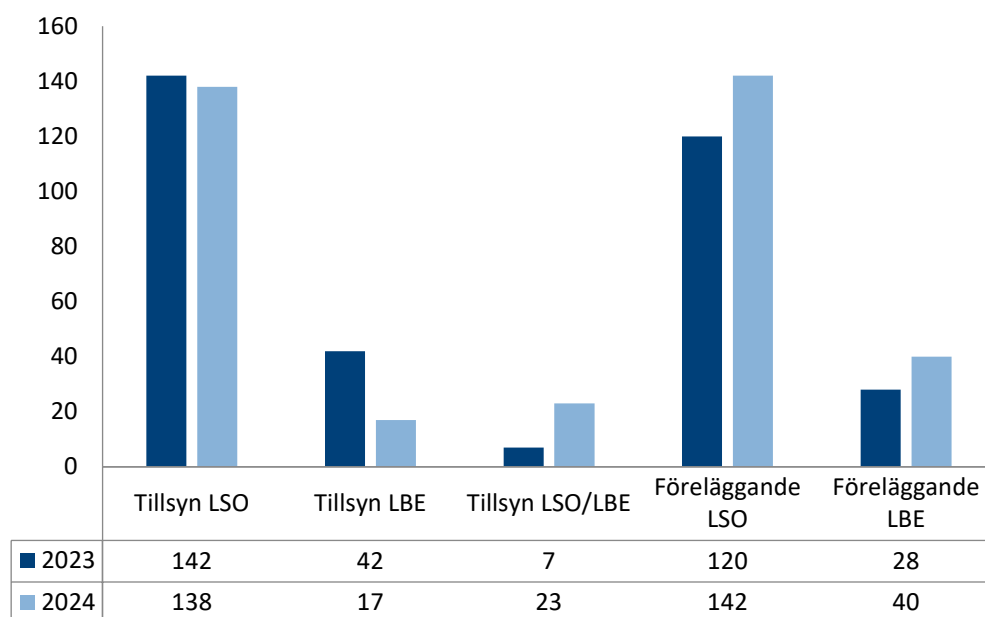
Förbundet bedriver tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE), samt lämnar yttranden kring brandskyddsfrågor, bygglov och serveringstillstånd. Förbundet når inte lagstiftarens krav om en målnivå på 100 procent avseende tillsyn enligt LSO, däremot nås målnivån för god ekonomisk hushållning.

Totalt har 138 tillsynsbesök enligt LSO och 17 tillsyner enligt LBE genomförts. 23 tillsynsbesök har varit samplanerade. Brister noterade vid tillsyn har lett till utfärdande av 142 förelägganden enligt LSO och 40 enligt LBE. Vanliga brister vid tillsyn enligt LSO finns kring utrymningsvägar. Vid tillsyn enligt LBE syns brister kring riskutredningar och bristande skydd vid förvaring och exponering.

Till följd av nya föreskriftskrav finns ett ökat behov av att genomföra tillsyn enligt LSO. För år 2024 fanns 158 verksamheter i plan för tillsyn.

Förbundet har utfärdat 62 tillstånd för brandfarlig vara och 13 tillstånd för explosiv vara. Återkallande av tillstånd har skett vid 6 tillfällen.

Som sakkunnig i brandskyddsfrågor i bygglovsprocesser och kring serveringstillstånd, samt offentliga tillställningar har 267 remissvar upprättats. De flesta yttranden handlar om lokalers lämplighet ur brandskyddssynpunkt och räddningstjänstens möjlighet till insats.

Diagram 2. Tillsyns- och tillståndshantering enligt LSO/LBE, jämförelse år 2023–2024.

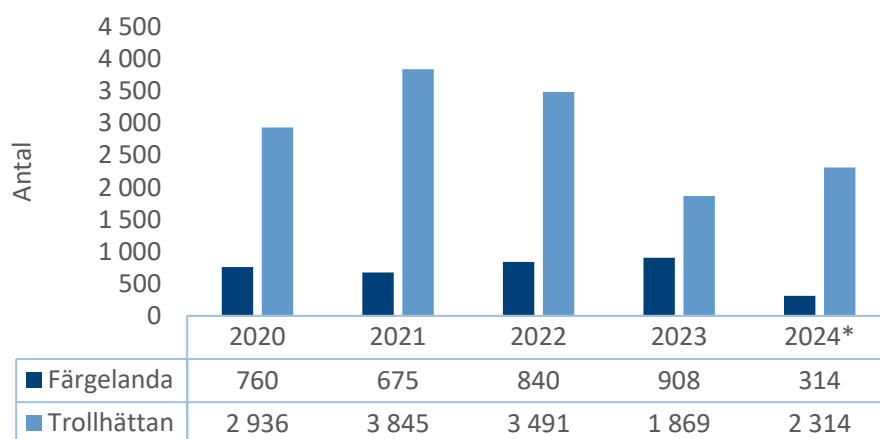
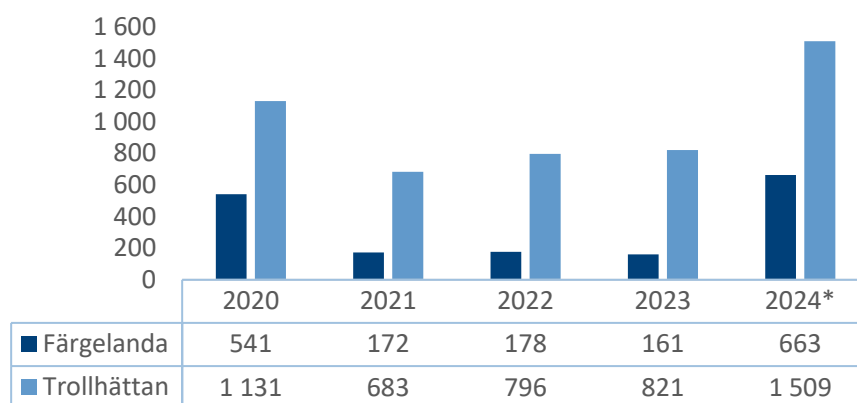
Rengöring och brandskyddskontroll

Förbundet har utfört sotning och brandskyddskontroller inom Färgelanda kommun och Trollhättans Stad till 31 maj då avtalen med medlemskommunerna upphörde och uppdraget återfördes till kommunerna.

Under perioden fram till 31 maj 2024 har 2 172 brandskyddskontroller genomförts fördelade per kommun enligt följande: 663 i Färgelanda och 1 509 i Trollhättan. Detta motsvarar ett utfall om 56,2 procent av de totalt inplanerade kontrollerna för året samt 134 procent för perioden tills uppdraget upphörde. Inga föreläggande har utfärdats till fastighetsägare.

Rengöring har skett vid 2 628 tillfällen fördelade per kommun enligt följande: 314 i Färgelanda och 2 314 i Trollhättan. Vilket motsvarar ett utfall om 44,08 procent av de totalt inplanerade rengöringarna för året samt 63,9 procent för perioden tills uppdraget upphörde. Tre händelser med soteld har inträffat, bidragande orsak är troligen tjärbildning på grund av felaktig eldning.

En skorstensfejartekniker samt en skorstensfejare avslutade sin anställning i förbundet under våren. På grund av personalbrist upphandlades en extern entreprenör inom sotningsbranschen att, utöver förbundets egen personal inom enhet sotning, vara behjälplig med att utföra rengöringar och brandskyddskontroller hos kunder. Avtalet med entreprenören upphörde vid verksamhetsövergången.

Diagram 3 Utförd rengöring (sotning) 2024, jämförelse år 2020–2023**Diagram 4 Utförda brandskyddskontroller 2024, jämförelse 2020–2023**

* Kommentar: Beakta vid jämförelse mellan år att förbundets uppdrag upphörde 31 maj.

Sammanfattningsvis finns fem mål inom område förebyggande. Samtliga mål nås utifrån nivån för god ekonomisk hushållning. Tre av fem mål når även målnivån enligt handlingsplan och lagkrav.

Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

VERKSAMHETSMÅL	MÅLBESKRIVNING	MÅLNIVÅ	GEH*	Utfall T2	Utfall helår
8.1.1 Tillgång till egna resurser	Varje station ska hålla en bestämd beredskap vid varje tidpunkt.	100%	99%		99%
8.1.1 Tillgång till egna resurser	Föreskriftsstyrda övningar (varma och kalla rökövningar) ska genomföras av samtlig personal som rökdyker.	100%	100%		100%
8.1.1 Tillgång till egna resurser	Rullbandstest och hälsokontroller genomförs enligt plan och finns registrerade i Daedalos.	100%	100%		100%
8.1.3 Alarmering av räddningsorganet	Införande av Dynamisk Resurs Hantering (DRH) som möjliggör snabb och samtidig utalarmering av alla nödvändiga resurser. Systemet föreslår vilka resurser som ska larmas. Ska vara infört:	Senast 31 dec	Senast 31 dec	100%	100%
8.1.3 Alarmering av räddningsorganet	Införande av systemstöd för att hantera teknik i ledningscentralen. Ska vara infört:	Senast 31 dec	Senast 31 dec	100%	100%
8.1.5 Insatstider	Den genomsnittliga anspänningstiden får inte avvika mer än 10% i ett stickprovsurval.	100%	90%	90%	90%
8.1.6 Samverkan med andra aktörer	Under 2024 ska ledning och specialister i NÄRF och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) träffas i gemensamma utvecklingsmöten minst fyra gånger.	4 tillfällen	4 tillfällen		4 tillfällen genomförda
8.1.6 Samverkan med andra aktörer	Samtlig personal i ledningscentralen ska minst en gång per år hantera larm från redundant ledningscentral, även hantering under transport ska hanteras.	100%	100% (1 tillfälle)	100%	100%
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap	All personal ska informeras om krigsplacering och tillkommande arbetsuppgifter vid Räddningstjänst under höjd beredskap.	100%	80%		

Förbundsledningens kommentar:

Beträffande punkt 8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB), uppfylls målbeskrivningen till stor del, dock inte till 80 procent. Anledningen är nödvändig prioritering av annan verksamhet under året. Under 2025 och framåt kommer Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att ställa vissa krav på genomförande av aktiviteter inom RUHB.

Inom område beredskap finns nio mål. Av dessa når åtta mål upp till nivån för god ekonomisk hushållning och sex mål når även målnivå enligt handlingsprogram och lagkrav.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet är ett resultat där poster som inte härrör till den ordinarie verksamheten har rensats bort. Exempel på sådana poster är vinst eller förlust från värdepappershantering, försäljning av materiel/utrustning och fastighetsförsäljning.

Under perioden har förbundet sålt en del äldre inventarier för sammanlagt 611 tkr det bokförda värdet på dessa var 246 tkr. Förbundet har ingen resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till.

Balanskravet för året är inte uppnått.

Tabell 6. Balanskravsutredning

	Balanskravsutredning	2024	2023	2022	2021	2020
	Årets resultat enligt resultaträkning	-5 947	344	-1 825	757	2 611
-	Samtliga realisationsvinster	-365	-373	-264	-207	-160
+	Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+	Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
-/+	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
+/-	Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
=	Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-6 312	-29	-2 089	550	2 451
-	Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
-	Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
=	Årets balanskravsresultat	-6 312	-29	-2 089	550	2 451

Omvärldsfaktorer som påverkade verksamheten 2023 är fortsatt aktuella 2024. Till exempel löneökningstakten i samhället som överstiger de 2,6 procent som förbundet fick i uppräkningsökning, ökning av driftskostnader för el, V/A, fjärrvärme och övriga fastighetskostnader. Det prognosticerade underskottet hamnade på -5 000 under budgetarbetet. Sent under 2024 togs beslut om att nettoeffekten av att köpa en pensionsförsäkring ytterligare skulle få försämra resultatet med 833 tkr.

På ägarsamråd 2023 beslutade kommunerna att inte skjuta till något extra tillskott i form av likvida medel. Efter omröstning blev beslutat att Direktionen fattar ett beslut om en budget i obalans och att underskottet får täckas med medel ur eget kapital.

Förbundet väljer att inte skapa en plan för återställande av eget kapital trots ett tredje år med budgetunderskott. Förbundet har på flera sätt visat att det är underfinansierat och anser att det är ett ökat ägartillskott som måste till för att ekonomin i balans. Finansieringen av förbundet ses över i arbetet med att skapa ett gemensamt kommunalförbund för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Med det tillskott som gavs från de sju kommunerna i det nya förbundet på cirka 22 mkr räknar förbundet med att få en budget i balans. Samtidigt sker några av de största förändringarna inom räddningstjänsten i modern tid vilket utmanar följsamhet både mellan kommunerna och förbundet i omfattning och krav på verksamheten.

Väsentliga personalförhållanden

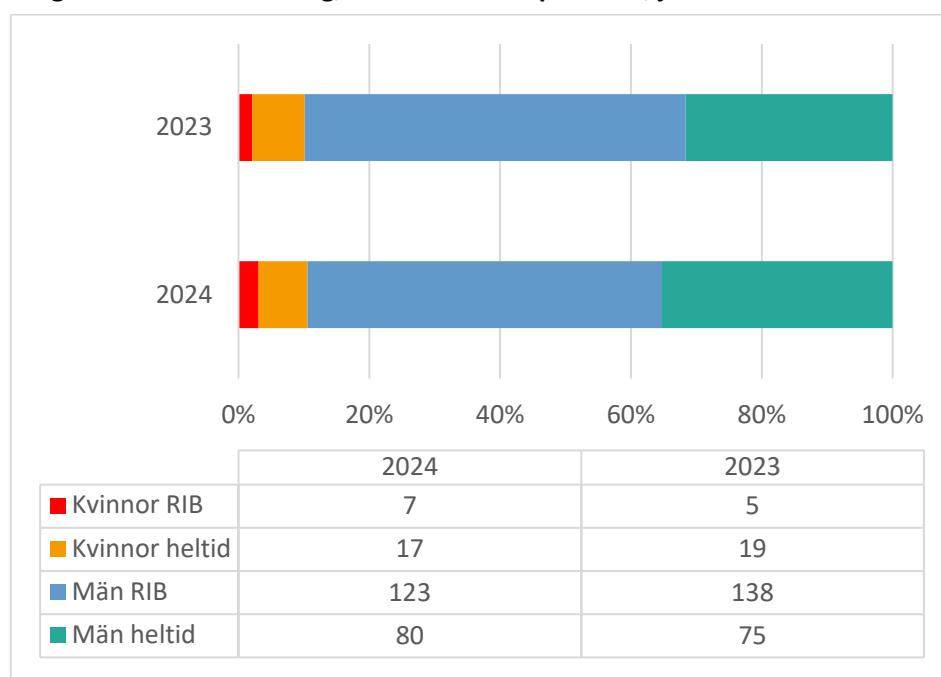
Det totala antalet anställda vid årets slut var 227 med tjänstgöringsgrad på heltid, som vikarie eller arvodesanställd.

Förbundet har genomfört 19 nyanställningar varav sju avsett semestervikariat under huvudsemesterperioden juni-augusti. Samtidigt har 28 personer avslutat sin anställning varav en person har gått i pension och sju har avslutat sitt semestervikariat. Enhet samhällsskydd har haft en sommarpraktikant.

Tabell 7. Personaldata 2023–2024.

Personal per 31 december	2024	2023
Totalt personal	227	237
varav heltidsanställda	97	94
varav räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB)	130	143
varav kvinnor	24	24
kvinnor (%)	10,6	10,1
varav män	203	213
män (%)	89,4	89,9

Diagram 5. Könsfördelning, RIB- och heltidspersonal, jämförelse 2023–2024.

Sjukfrånvaro

Uppgifter lämnas kring andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. Sjukfrånvaron i procent av total bruttoarbetstid ska redovisas per åldersgrupp respektive fördelat på kön.

Arbetsgivaren ersätter de första 14 dagarna av sjukfrånvaron. Från dag ett görs sjukavdrag och sjuklön utgår till den anställde. Därefter görs ett karensavdrag som motsvarar 20 procent av den genomsnittliga veckoersättningen av sjuklönen. För sjukfrånvaro 15–90 dagar ersätter arbetsgivaren 10 procent av lönen.

Tabell 8. Sjukfrånvaro fördelat per åldersgrupp och kön, jämförelse 2023–2024.

Sjukfrånvaro (%)	2024	2023
Total sjukfrånvaro	3,71	3,93
Sjukfrånvaro kvinnor	4,41	3,35
Sjukfrånvaro män	3,56	4,05
29 år och yngre	3,99	4,98
30–49 år	3,18	4,94
50 år och äldre	4,89	1,43

Den totala sjukfrånvaron under året uppgår till 935 kalenderdagar fördelat på 52 personer. Total sjukfrånvaro beräknas på total bruttoarbetstid, arbetad tid och sjuktimmar, period 1 januari-31 december.

Andelen sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro uppgår till 32,9 procent (31,4 procent år 2023).

Personalkostnader

Personalkostnader avseende löne- och pensionskostnader, sjuklön samt personalomkostnader uppgick till 105 277 tkr, vilket motsvarar 79 procent av de totala kostnaderna under året.

Löneprocess 2024 är genomförd. Kommunals centrala avtal gav en individgaranti på 450 kronor och ett utrymme på 535 kronor vilket gör att avtalet gav totalt 985 kronor. Utfallet för RIB-anställda gav 3,3 procent i genomsnitt och anställda enligt Allmänna bestämmelser samt på Bilaga R ett genomsnitt på 3,77 procent. Det gör att årets genomsnittliga lönerrevision hamnade på ett utfall mellan 3,3% och 3,77%. Utifrån avtalens utformning samt RIB-avtalets upp och nedgångar utifrån utfall i antalet insatser, utbildningstimmar samt övrig arbetstid går det inte räkna ut ett exakt utfall förrän efter årets utgång.

Pensions-/ semester- och övertidsskuld

Pensionsutbetalningar visar på ett utfall på 1 144 tkr. Förbundets skuld till personalen avseende semester och övertid har minskat vilket beror på pensionsavgångar samt att det enbart är tillåtet att spara totalt 30 dagar semester.

Tabell 9. Personalkostnader (tkr) inklusive personalomkostnader för räddningstjänst, inklusive enhet sotning.

Avseende	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Heltid, inklusive semesterlön	57 098	57 246	57 162
Varav enhet sotning	809	739	2 442
RIB-personal (arvodesanställd)	20 657	24 335	20 131
Övertid, fyllnadstid	1 217	2 241	1 396
OB-tillägg, beredskap	4 944	4 974	5 175
Varav enhet sotning*	0	0	48
Arvode för förtroendevalda	357	348	357
Pensionsutbetalning inklusive skatt	3 648	2 504	3 812
Förändring av semester- och övertidsskuld	0	-506	-245
Totalt	87 921	91 142	87 787

Kommentar utfall: I tabellen redovisas hela förbundet, både räddningstjänst och enhet sotning. Beakta vid jämförelse mellan verksamhetsår att enhet sotning (*) upphörde 31 maj.

Tabell 10. Personalkostnader (tkr) inklusive personalomkostnadspålägg för räddningstjänst.

Avseende	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Heltid, inklusive semesterlön	56 305	56 523	54 720
RIB-personal (arvodesanställd)	20 657	24 335	20 131
Övertid, fyllnadstid	1 217	2 241	1 396
OB-tillägg, beredskap (ej RIB)	4 944	4 974	5 127
Arvode för förtroendevalda	357	348	357
Pensionsutbetalning inklusive skatt	3 648	2 504	3 812
Förändring av semester- och övertidsskuld	0	-506	-245
Totalt	87 112	90 403	85 298

Tabell 11. Personalkostnader inklusive personalomkostnadspålägg för enhet sotning.

Avseende	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Månadslön, inklusive semesterlön	793	723	2 442
Övertid	0	0	0
Lönetillägg	16	16	48
Totalt	809	739	2 489

Beakta vid jämförelse mellan verksamhetsår att enhet sotning (*) upphörde 31 maj.

Förväntad utveckling

Vid årsskiftet bildas Räddningstjänsten Fyrbodal genom en sammanslagning av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Genom sammanslagningen skapas bättre möjligheter att säkerställa en fungerande och robust räddningstjänst. Utifrån omvärldens utveckling har befintliga organisationer inte klarat av sitt uppdrag. Det innebär därför ett behov av en stark utveckling i många delar av Räddningstjänsten Fyrbodal.

Under kommande år kommer investeringstakten behöva ökas utifrån alldeles för låg takt i tidigare organisationer. Långsiktiga planer behöver skapas för kompetensförsörjning i samtliga verksamhetsdelar. Det arbetet är påbörjat men kommer ta ett antal år att färdigställas.

För att Räddningstjänsten Fyrbodal ska klara av målbilden från nationell nivå att kunna utföra uppgifter under höjd beredskap och krig till år 2030 pågår olika åtgärder. Under kommande år krävs omfattande utbildningsinsatser för samtlig anställd personal i alla kommunala räddningstjänster. Förändringen har redan påbörjats under hösten 2024 och fortsätter under 2025.

Det pågår även flertalet tillsynsprocesser på räddningstjänstens verksamhet. Dels utför Länsstyrelsen tillsyn på hur säkerhetsskyddsarbetet bedrivs. Dels kommunernas miljötillsyn som ställer krav på både uppföljning av eventuella utsläpp av PFAS, samt kommande saneringsåtgärder. Därtill har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap pågående tillsyn av räddningstjänstens tillsynsansvar samt räddningsledningssystem. Inom ramen för det kommer flera krav ställas på räddningstjänsten som kommer behöva utföras under 2025 och kommande år.

Kommunal räddningstjänst är i en stark omställningsprocess från lagstiftning som inte detaljreglerat in i en mycket starkare statlig styrning. Anledningen är att både riksdag och regering bedömt att kommunerna inte klarat av att säkerställa räddningstjänstens förmåga över tid. Räddningstjänsten Fyrbodal ligger därför i en omställning från tidigare två räddningstjänstorganisationer som haft problem att följa lagstiftning till att bli en gemensam organisation som ska bedriva en laglig verksamhet.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Tabell 12. Resultaträkning (tkr) räddningstjänst inklusive enhet sotning.

Avseende	Not	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Verksamhetens intäkter	3	30 112	31 569	34 301
Medlemsavgifter från kommuner	3	98 979	98 979	96 692
Verksamhetens kostnader	4	-125 896	-132 695	-123 568
Avskrivningar	5	-8 692	-4 730	-7 692
Verksamhetens nettokostnader		-5 496	-6 877	-266
Skatteintäkter		0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0
Verksamhetens resultat		-5 496	-6 877	-266
Finansiella intäkter	6	350	568	631
Finansiella kostnader	7	-4	-3	-20
Resultat efter finansiella poster		-5 150	-6 312	344
Jämförelsestörande poster	8	150	365	0
Årets resultat	20	-5 000	-5 947	344

Tabell 13. Resultaträkning (tkr) räddningstjänst

Avseende	Not	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Verksamhetens intäkter	3	26 445	27 752	29 397
Medlemsavgift från kommuner	3	98 979	98 979	96 692
Verksamhetens kostnader	4	-122 345	-128 469	-118 508
Avskrivningar	5	-8 580	-4 696	-7 564
Verksamhetens nettokostnader		-5 500	-6 433	18
Skatteintäkter		0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0
Verksamhetens resultat		-5 500	-6 433	18
Finansiella intäkter	6	350	525	568
Finansiella kostnader	7	0	0	-2
Resultat efter finansiella poster		-5 150	-5 908	583
Jämförelsestörande poster	8	150	565	0
Årets resultat	20	-5 000	-5 344	583

Tabell 14. Resultaträkning (tkr) enhet sotning, Färgelanda och Trollhättan.

Avseende	Not	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Verksamhetens intäkter	3	3 667	3 817	4 904
Verksamhetens kostnader	4	-3 551	-4 226	-5 060
Avskrivningar	5	-112	-34	-129
Verksamhetens nettokostnader		4	-444	-284
Skatteintäkter		0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0
Verksamhetens resultat		4	-444	-284
Finansiella intäkter	6	0	44	63
Finansiella kostnader	7	-4	-3	-18
Resultat efter finansiella poster		0	-404	-239
Jämförelsestörande poster	8	0	-199	0
Årets resultat*	20	0	-603	-239

Beakta vid jämförelse mellan år att enhet sotning (*) upphörde med sin verksamhet 31 maj. Intäkter och kostnader som uppkommit under resterande del av året avser intäkter på jobb utförda innan 31 maj, försäljning av materiel och fordon, utbetalning av inestående semesterskuld till personal, drift- och avvecklingskostnader för system samt personalkostnader för administratör som varit behjälplig i arbetet.

Balansräkning

Tabell 15. Balansräkning (tkr)

Avseende	Not	Utfall 2024	Utfall 2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	9	2 196	2 648
Maskiner och inventarier	10	55 154	29 858
Pågående investeringar maskiner och inventarier	11	5 492	8 216
Finansiella anläggningstillgångar		0	0
Långfristig fordran, medlemsavgift pensionsavsättning	12	0	43 279
Summa anläggningstillgångar		62 842	84 001
Bidrag till infrastruktur		0	0
Omsättningstillgångar			
Förråd mm			0
Fordringar	13	12 803	14 031
Kortfristiga placeringar			0
Kassa och bank	14	43 958	23 977
Summa bidrag och omsättningstillgångar		56 761	38 008
Summa tillgångar		119 603	122 009
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	15	44 644	29 794
Årets resultat		-5 947	344
Reservutjämningsfond		0	0
Övrigt eget kapital		0	0
Summa eget kapital		38 697	30 138
Avsättningar			
Avsättningar pensioner	16	57 837	65 483
Andra avsättningar		0	0
Summa avsättningar		57 837	65 483
Skulder			
Långfristiga skulder	17	0	44
Kortfristiga skulder	18	23 069	26 343
Resultatutjämnning, sotning		0	0
Summa skulder		23 069	26 387
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		119 603	122 009
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0	0
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		0	0
Övriga ansvarsförbindelser		0	0
Summa panter och ansvarsförbindelser		0	0

Kassaflödesanalys

Tabell 16. Kassaflödesanalys (tkr).

Avseende	Not	Utfall 2024	Utfall 2023
Den löpande verksamheten			
Årets resultat samt återställande neg eget kap 2022 för sotningen med 278 tkr	20	8 559	622
Justering för av- och nedskrivningar	9,10	1 148	3 461
Justering för utrangering	9,10	0	-1 877
Justering för gjorda avsättningar	16	35 634	1 876
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		45 340	4 082
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	13	2 521	-5 579
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	18	-4 568	9 533
Kassaflöde från den löpande verksamheten		43 293	8 037
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	9,10, 11	-23 268	-7 890
Utrangering av materiella anläggningstillgångar	9,10	0	1 877
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-23 268	-6 014
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån		0	125
Amortering av skuld	17	-44	-113
Minskning av långfristiga fordringar		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-44	12
Årets kassaflöde/förändring av likvida medel	14	19 982	2 035
Likvida medel vid årets början		23 977	21 941
Likvida medel vid årets slut		43 958	23 977

Notförteckning

Not 1. Redovisningsprinciper

Förbundets redovisning upprättas enligt Kommunallag (2017:725) och enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR.

Förbundet värderar och tillämpar principen om öppenhet vilken är mycket viktig i ett förbund som ägs av flera kommuner, då samtliga medlemskommuner ska ha samma tillgång till information och inblick i verksamheten.

Anläggningstillgångar

Ett inköp anses vara en investering om tillgången uppfyller vissa krav på varaktighet. För Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund gäller att investeringen ska ha en nyttjandetid om minst 3 år och anskaffningsvärdet ska överstiga 1/2 prisbasbelopp.

Tillkommande utgifter för materiell anläggningstillgång läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda och/eller servicepotential förbättras jämfört med nivån vid anskaffningstillfället. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnader i den period då de uppkommer. En så kallad "facelift" är vanligt och görs på fordon efter cirka halva avskrivningstiden, med syfte att för en mindre kostnad upprätthålla/förbättra statusen under nyttjandetiden. Avskrivningstiden följer då resterande avskrivningstid på fordonet.

Vinst eller förlust vid utrangering eller avyttring redovisas i verksamhetens intäkter eller kostnader som mellanskillnaden mellan det redovisade värdet och det belopp som erhålls för tillgången vid eventuell avyttring.

Anläggningstillgångar med begränsad nyttjandetid ska skrivas av systematiskt över denna tid enligt plan som fastställs vid anskaffningstillfället. De fastställda avskrivningstiderna speglar förbundets nyttjandetider och ska följas för samtliga anläggningstillgångar för att få en konsekvent redovisning över tiden. Endast i undantagsfall kan avskrivningstiden avvika, eller omprövas. Nyttjandetider ses över årligen i samband med årsbokslutet.

Justering av avskrivningstider

Förbundet har tagit beslut om förändring av avskrivningstider från januari 2024. Dessa följer RKR R4 (Redovisningsrådets rekommendation nr 4) vilket gjorde att flertalet avskrivningstider förlängdes på de anläggningar som ännu hade ett restvärde.

Avseende anläggningar som redan var avskrivna helt eller delvis har en beräkning gjorts på vad restvärdet borde ha varit om man följt rekommendationen från början. Detta restvärde har aktiverats som en summerad post och en genomsnittlig resterande livslängd har räknats ut på denna.

Denna del i justeringen är att se som en rättning enligt RKR R12 och förbundet och en konsult har varit i kontakt med rådets experter för att få stöd för denna hantering. Posten som lades in är på 14 818 tkr och kommer skrivas av på 9,9 år med start i januari 2025.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar:

Maskiner	Beskrivning
20–25 år	Maskinell utrustning, ex. kompressorer
15–20 år	Diverse maskinutrustning, ex. slangtvätt
15 år	Maskinell utrustning, ex. pumpar
10–20 år	Verkstadsmaskiner
10–15 år	Hydraul- och räddningsverktyg, klimatanläggning
5 år	Köks-, golvvårds-, övriga kontorsmaskiner och utrustning etcetera

Inventarier*	Beskrivning
15 år	Möbler, inredningsartiklar (måttligt slitage)
10–20 år	Andningsskyddsutrustning
10–15 år	Material för utryckningstjänst (slang, armaturer, strålrör)
10 år	Möbler, inredningsartiklar (större slitage)
7–10 år	Data-, radiokommunikationsutrustning
5–10 år	Skyddsutrustning
5 år	Utrustning i AV-teknik, IT-servrar, fordonsdatorer, IR kamera
3–5 år	IT-utrustning när enskild vara överstiger investeringsgräns

* Vid enstaka inköp understigande 1 prisbasbelopp ska utgiften bokföras som en kostnad i den period den uppkommer.

Bilar/andra transportmedel	Beskrivning
20–24 år	Brandbåtar med hytt, 6–10 meter
20–35 år	Fordon med speciell förmåga, ex. bandvagn
20–30 år	Tankbil
20–25 år	Hävare, maskinstegar, höjdfordon, lästvåglare, tung räddning, motorsprutor, kem- och miljöbil
15–25 år	Terrängfordon
15–20 år	Brand- och räddningsfordon/Släckbilar, 4–6 hjulingar
15 år	Släpkärra/båttrailer
10–20 år	Livräddningsbåtar, 4–6 meter (modell gummi-, liten aluminiumbåt, båtmotor)
9–10 år	Ledningsfordon, personbil/besiktningssfordon, stationsfordon
Facelift	Följer fordonets resterande avskrivningstid

Leasing

Förbundet har haft tecknade leasingavtal för tre bilar inom enhet sotning innevarande period. Bilarna utlöses genom försäljning i samband med sotningsverksamhetens upphörande.

Osäkra kundfordringar

Kundfordringar bedöms löpande och när de har passerat förfallodatum med fler än 14 dagar skickas de till Visma inkasso. Undantag är de kundfakturor som har en pågående åtgärd i form av till exempel en avbetalningsplan/inkassokrav. För sotningsverksamheten har de kundfordringar som vi inte själva kunnat få in/få in med hjälp av inkassokrav sålts av till Profina finans för ca 10 % av värdet. Det har gett förbundet 5,6 tkr.

Kvittningsförbud

Förbundet tillämpar kvittningsförbud vilket innebär ett generellt förbud mot kvittning mellan olika poster i balansräkningen, resultaträkningen eller i noterna. Alla poster ska som huvudregel redovisas med bruttobelopp⁹. Principen syftar till att läsare av årsredovisningen ska få kännedom om samtliga enskilda poster som är av betydelse för en analys av årsredovisningen. Kvittningsförbudet innebär att det inte är tillåtet att utjämna tillgångsposter och skuld- eller avsättningsposter och inte heller intäkter och kostnader mot varandra. Ett exempel på tillämpning är samarbetet avseendet ledningscentralen där kostnader och intäkter fördelas mellan NÄRF och RMB. Förbunden redovisar sina respektive kostnader och intäkter och fakturerar varandra kvartalsvis, ingen kvittning sker.

Pensioner

Skandia sköter förbundets pensionsadministration och deras prognos används för att beräkna pensionsskuldens storlek och pensionsutbetalningar under året. Enligt finansiell överenskommelse mellan förbundet och medlemskommunerna, angående pensionsåtagande, kvarstår personalens intjänade pensionsrätt till och med 1997 som skuld hos medlemskommunerna.

Intjänad pensionsrätt från och med 1998 belastar förbundet som direkt skuld och medlemskommunerna som indirekt skuld.

Förbundet har haft en långfristig fordran på sina medlemskommuner på ca 43,3 mkr men denna har inbetalats till förbundet under slutet på året så ingen fordran kvarstår förutom en uppbokad del på 1,5 mkr. Detta avser förändringen av Skandias pensionsskultsberäkning mellan 2024-08-31 och 2024-12-31. Detta är uppbokat hos medlemskommunerna utifrån deras andel i medlemsbidraget och kommer att faktureras dem på 2025.

Från 1 december har förbundet försäkrat bort kommande pensionsutbetalningar för de som har rätt till, men ännu inte börjat ta ut, sin FÅP – Förmånsbestämd Ålders Pension. Denna försäkring kostade förbundet 16,2 mkr i försäkringspremie samt 3,9 mkr i löneskatt. På den positiva sidan fick förbundet då ändra sin pensionsavsättning med 19,3 mkr då dessa på sikt kommer att betalas ut via försäkringen och inte från förbundet. Så i stället för att öka avsättningen med 11,7 mkr som var fallet utan försäkring kunde förbundet minska avsättningen med 7,6 mkr. Nettoeffekten av köpet av försäkring är 0,8 mkr i extra kostnad för förbundet 2024. Syftet med att köpa försäkringen under 2024 var att bli mer likställda med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän som har samma slags försäkring sedan några år tillbaka.

Periodiseringar

För att ge en rättvisande bild av förbundets resultat periodiseras intäkter och kostnader, samtliga kända belopp över 5 tkr periodiseras normalt men under slutet på 2024 har vi försökt fånga merparten av det som gått över 1 tkr för att lägga kostnaden i "rätt" förbund.

Personalkostnaderna periodiseras genom att arbetad men ej utbetald övertid och andra ersättningar avseende december skuldförs.

⁹ 2 kap. 4 § första stycket 6 ÅRL

Semester under december har i möjligast mån betalats ut innevarande månad. Från 1 januari hanterar Trollhättan stad löner och pensionsrapportering för förbundet. Det har varit ett krav från staden att löneposter som ska hanteras av Trollhättan stad avser 2025 med undantag för sparad semester, tidsbankar och överskjutande semester. Därför har förbundet bokfört utbetalningar som skett under januari 2025 per sista december 2024 i stället för att – som man brukar – boka detta som hänsynsposter i bokslutet. Intjänad ej uttagen semester överförs i sin helhet till förbundets personalsystemlösning i Trollhättan stad. Vid februari månads löneutbetalning utbetalas de dagar som överstiger de 30 dagar som maximalt får spara. Därefter kommer principen vara att semester betalas ut innevarande månad om den är uttagen när lönekörning sker kring mitten av månaden, annars månaden efter.

Periodisering av kostnader och intäkter utförs enligt god redovisningssed.

Redovisning av jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är ett resultat av händelser eller transaktioner som stör jämförelser med andra perioder. Upplysning om resultateffekten av jämförelsestörande poster lämnas i not till berörda poster i resultaträkningen om någon sådan finns.

Semesterlöneskuld

Personalkostnad avseende Räddningstjänst i Beredskap (RIB) och intjänad ej uttagen semester- och övertidsersättning, redovisas som skuld.

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

I noten ska väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna redovisas. För perioden har förbundet inte några sådana poster att redovisa.

Not 3–8. Noter till resultaträkning

Not 3 Verksamhetens intäkter (tkr)	2024	2023
Försäljningsintäkter	304	1 290
Taxor och avgifter	11 552	12 000
Pensionsskuldförändring, individuell del	11 691	13 338
Hyror och arrenden	561	570
Sjukersättning, utbildningsersättning från MSB	46	48
Medlemsbidrag	98 979	96 692
<i>varav pensionsutbetalning</i>	4 533	4 640
<i>varav statsbidrag, ledning kommunal räddningstjänst</i>	459	459
<i>andel Färgelanda</i>	10 693	10 456
<i>andel Mellerud</i>	11 452	11 191
<i>andel Trollhättan</i>	41 553	40 598
<i>andel Vänersborg</i>	35 282	34 447
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	7 416	6 682
Summa verksamhetens intäkter	130 548	130 621

Not 4 Verksamhetens kostnader (tkr)	2024	2023
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-89 450	-85 409
Pensionskostnader	-15 827	-17 186
<i>varav pensionsskuldsförändring</i>	7 646	-13 338
Bidrag till Brandmännens idrottsförening samt C-körkort	-187	-61
Köp av verksamhet	-3 278	-2 370
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-1 305	-1 155
Inköp av material och varor	-19 804	-13 355
Inköp av tjänster	-632	-1 279
Övriga verksamhetskostnader	-2 212	-2 753
Summa verksamhetens kostnader	-132 695	-123 568

Not 5 Av- och nedskrivningar (tkr)	2024	2023
Avskrivning byggnader och anläggningar	-250	-321
Avskrivning maskiner och inventarier	-4 480	-7 372
Summa av- och nedskrivningar	-4 730	-7 692

Not 6 Finansiella intäkter (tkr)	2024	2023
Ränteintäkter	568	631
Övriga finansiella intäkter	0	0
Summa finansiella intäkter	568	631

Not 7 Finansiella kostnader (tkr)	2024	2023
Räntekostnader på lån	0	-18
Övriga finansiella kostnader	-3	-2
Summa finansiella kostnader	-3	-20

Not 8 Jämförelsestörande poster (tkr)	2024	2023
Reavinster på anläggningstillgångar	599	373
Reaförluster och utrangeringar	-233	0
Summa jämförelsestörande poster	365	373

Not 9–19. Noter till balansräkning

Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (tkr)	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	4 651	4 560
Inköp	2	125
Försäljning	0	0
Utrangering	-500	-34
Utgående anskaffningsvärde	4 153	4 651
Ingående ack avskrivningar	-2 003	-1 716
Försäljningar	0	0
Utrangering	267	34
Överföringar	0	0
Årets avskrivningar	-221	-321
Utgående ack avskrivningar	-1 957	-2 003
Utgående redovisat värde	2 196	2 648
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		11

Not 10 Maskiner och inventarier (tkr)	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	117 407	115 259
Inköp	30 038	4 624
Försäljning	-152	-634
Utrangering	-3 394	-1 843
Överföring	0	0
Utgående anskaffningsvärde	143 898	117 406
Ingående ack avskrivningar	-87 549	-82 498
Försäljning	140	478
Utrangering	3 176	1 843
Överföring	0	0
Årets avskrivningar	-4 509	-7 372
Utgående ack avskrivningar	-88 742	-87 549
Utgående redovisat värde	55 156	29 858
Därav finansiell leasing	0	18
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		9

Not 11 Pågående Investeringar (tkr)	2024	2023
Investeringar som löper över året	5 490	8 216
Utgående redovisat värde	5 490	8 216
Utgående redovisat värde samtliga anläggningstillgångar	62 842	40 722

Not 12 Långfristiga fordringar (tkr)	2024	2023
Långfristig fordran, medlemsavgift pensionsavsättning	0	43 279
Summa fordringar	0	43 279

Not 13 Fordringar (tkr)	2024	2023
Kundfordringar	4 245	7 252
Skattekonto, ingående moms	1 447	2 560
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7 111	4 219
Summa fordringar	12 803	14 031

Not 14 Kassa och bank (tkr)	2024	2023
Bank och plusgiro	43 958	23 977
Summa kassa och bank	43 958	23 977

Not 15 Eget kapital (tkr)	2024	2023
Ingående eget kapital	-30 138	-29 516
Rättelse av restvärde enligt RKR R12	-14 818	0
Avräkning Sotningens egna kapital	312	0
Återställande neg eget kapital enhet sotning	0	-278
Årets resultat	5 947	-344
Summa eget kapital	-38 697	-30 138

Not 16 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)	2024	2023
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	-65 483	-50 269
Nyintjänad pension	7 646	-15 214
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	-57 837	-65 483

Not 17 Långfristiga skulder (tkr)	2024	2023
Ursprunglig skuld, leasing av fordon, enhet sotning	-152	-152
Ingående amortering fordon	142	120
Årets amortering leasing	10	23
Ursprunglig skuld, bastubygge, enhet sotning	-125	-125
Ingående amortering bastu	90	
Årets amortering bastu	35	90
Summa långfristiga skulder	0	-44

Not 18 Kortfristiga skulder (tkr)	2024	2023
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0	0
Leverantörsskulder	-8 139	-9 106
Moms	-205	-1 235
Personalens skatter, avgifter och avdrag	-598	-3 188
Retroaktiva löner	0	-1 701
Nettolöneskuld	-1 294	0
Semester och övertidsskuld	-6 547	-6 041
Löneskatt	-5 578	-1 799
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-709	-3 274
Summa kortfristiga skulder	-23 069	-26 343

Not 19 Upplysning om kostnader för revision (tkr)	2024	2023
Kostnader för övrig revision	-110	-30
Kostnader för räkenskapsrevision	-110	-72
Förtroendevalda revisorer	-14	-16
Total kostnad för revision	-234	-117

Not 20 Årets resultat (tkr)	2024	2023
varav NÄRF räddningstjänst	-5 344	583
varav enhet sotning	-603	-269
Årets resultat	-5 947	344

Driftredovisning

Driftsredovisningen visar på ekonomiskt utfall för respektive ansvarsområde, avvikelser kommenteras. Samtliga summor i tabellerna redovisas i tkr.

Tabell 17. Driftredovisning alla verksamheter.

Resultat per område (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Utfall 2023
Intäkter	0	459	459	233
kostnader	-554	-1 646	-1 092	-1 017
Direktion och revision	-554	-1 187	-634	-784
Intäkter	94 524	94 631	107	92 304
Kostnader	-6 571	-6 322	249	-7 414
Förbundsledning, HR, kommunikatör	87 953	88 309	356	84 889
Intäkter	481	505	24	625
Kostnader	-3 066	-3 048	19	-3 013
Förvaltningsstaben	-2 585	-2 542	43	-2 388
Intäkter	4 172	4 127	-45	3 611
Kostnader	-10 185	-9 687	498	-8 923
Enhet ledningscentral	-6 013	-5 560	453	-5 313
Intäkter	3 151	3 101	-50	2 816
Kostnad	-697	-690	7	-476
Automatalarm	2 454	2 411	-43	2 340
Intäkter	3 628	3 889	261	4 150
Kostnader	-62 558	-65 438	-2 880	-59 482
Enhet beredskap	-58 930	-61 549	-2 619	-55 331
Intäkter	874	1 599	726	1 337
Kostnader	-15 560	-16 403	-843	-13 861
Enhet teknik	-14 686	-14 804	-118	-12 351
Intäkter	3 251	2 760	-491	3 035
Kostnader	-4 658	-4 489	170	-4 566
Enhet samhällsskydd	-1 407	-1 728	-321	-1 531
Intäkter	0	0	0	1
Kostnader	-3 192	-3 137	55	-3 012
Verksamhetsledning	-3 192	-3 137	55	-3 011
Intäkter	15 843	16 224	381	17 978
Kostnader	-23 882	-21 780	2 102	-23 741
Finansförvaltning	-8 039	-5 556	2 483	-5 763
Intäkter	3 667	3 851	184	4 904
Kostnader	-3 667	-4 454	-787	-5 144
Enhet sotning	0	-603	-603	-239
Summa intäkter totalt	129 591	131 147	1 556	130 994
Summa kostnader totalt	-134 591	-137 094	-2 503	-130 650
Resultat hela förbundet	-5 000	-5 947	-947	344

Kommentar utfall:

Totalt resultat för förbundet visar -5 947 tkr, där räddningstjänst gör ett underskott på -5 344 tkr och enhet sotning ett underskott på -603 tkr. Detta betyder ett totalt budgetunderskott på -947 tkr där räddningstjänst gör ett underskott mot budget på -344 tkr och enhet sotning ett underskott på -603 tkr.

Direktionen visar ett underskott på -634 tkr vilket främst beror på processen för förbundsbyggnad och behovet av att ta in konsulter som varit behjälpliga; Thijssen Konsult AB för en del ekonomiska underlag och Prospero Samhällssäkerhet AB för förbundsordning. Även framtagning av nytt emblem och grafisk profil återfinns här. Därtill har de extra möten som genomförts medfört högre kostnader i arvoden till förtroendevalda.

Förbundsledning visar ett plus om 356 tkr som främst beror på att förbundet inte haft en full lönekostnad för förbundschef utan köpt tjänst genom avtal med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän på 50 procent. Det finns ett mindre underskott inom HR-området där företagshälsovården varit betydligt över budget, då den lagstadgade hälsoundersökningen utökats med klättring på hög höjd. Även fler nyanställningsundersökningar har skett inför rekrytering av personal till femte skift. Andra poster inom HR området, så som att det inte behövt vidtas några stora arbetsmiljöåtgärder väger till viss del upp detta. Kommunikationsbudgeten visar ett mindre överskott.

Förvaltningsstaben visar ett överskott på 43 tkr. Inom verksamheten finns viss övertid men framför allt en stor post för IT-konsulter på 242 tkr som rör både avveckling av befintliga personal-, löne- och ekonomisystem och uppstart av nya motsvarande system. Dock har inte licenskostnader för dessa kommit i gång under 2024 i någon större utsträckning, vilket genererar ett överskott på 280 tkr

Ledningscentralen gör ett plusresultat på 453 tkr. Det beror till stor del på mindre personalkostnader än budgeterat där en planerad projektresurs inte nyttjats lika mycket som budgeterat. Även här ger de förlängda avskrivningstiderna en positiv skjut för resultatet. På den negativa sidan har avgift för mobilt kart-/datastöd ökat ordentligt.

Automatlarm visar ett mindre underskott på -43 tkr. Förra våren fick förbundet in många nya kunder och budgeten lades med en viss ökning även för 2024 som dock uteblev.

Enhet beredskap visar på en negativ avvikelse från budget på -2 619 tkr. Det beror i första hand på ökade personalkostnader för deltidsbrandmännen (RIB) på ca 1 997 tkr, då det under året varit flera större händelser samt att det genomförts heldagsövningar i Uddevalla för all RIB-personal. Övning/utbildning samt övningsanläggningar har också belastat budgeten på grund av ökade kostnader. Framför allt bör budget för övningsanläggningar justeras inför kommande år. Tjänster har tillsatts som inte var budgeterade, därtill har rekrytering av brandpersonal inför kommande förbundsbyggnad samt befälsutbildningar belastat. Utöver detta har semester och beredskapsersättningar betalats ut på december vilket också påverkar utfallet.

Enhet teknik visar ett mindre underskott på -118 tkr. Fordonsdelen inom enheten visar ett överskott på 520 tkr som till största delen är hänförligt till försäljning av maskiner och inventarier. Teknikverksamheten har ett underskott på -419 tkr som består av många delar men framför allt har nätavgift, fjärrvärme, V/A och avgifter för lokalvård, slamsugning etcetera ökat. IT sidan visar underskott med -172 tkr som bland annat beror på ett inköp av flertalet mindre skrivare och en ökning av licensavgifter.

Enhet samhällsskydd visar ett totalt underskott på -321 tkr. Myndighetsutövningen ger ett överskott på 147 tkr som bland annat beror på vakant tjänst för brandingenjör som slutade under året. Under året har många remisser besvarats, vilket tagit resurser från tillsyner som kan debiteras. Enheten har inte fullt ut hunnit med alla tillsyner vilket påverkar resultatet. Externutbildning visar ett underskott på -468 tkr vilket beror på att man sålt utbildningar för ca 640 tkr mindre än budgeterat men då också fått ca 270 tkr lägre lokalhyror än budget.

Verksamhetsledning visar ett mindre överskott på 55 tkr. Det beror bland annat på att kostnader för hotell och logi för de som deltar på MSB:s kurser inte blivit så stora som budgeterat.

Finansförvaltningen har ett överskott på 2 483 tkr. De förändrade avskrivningstiderna ger ett plus på 3 798 tkr. Köpet av pensionsförsäkringslösning ger en negativ nettoeffekt på -833 tkr. Pensionsutbetalningarna blev 1 144 tkr lägre än beräknat. Semesterlöneskuldens förändring, upplupna löner och upplupen övertid påverkade negativt med 506 tkr.

Enhet sotning visar på en avvikelse från budget om -603 tkr. Resultatet regleras enligt överenskommelse med Färgelanda kommun och Trollhättans Stad. Sotningen har ett eget bankkonto som efter regleringar per 1 jan 2025 har ett plussaldo på 920 tkr som tillskjuter medel för att täcka underskott då sotningsverksamheten upphört i förbundets regi. Underskottet härrör till ingående negativ balans för enheten från år 2023 samt avvecklingskostnader för verksamhet och system. De 312 tkr som återstår på kontot har bokats upp som en minskning av eget kapital då de kommer att betalas ut enligt procentuell fördelning med 75 procent till Trollhättan stad och 25 procent till Färgelanda kommun.

Investeringsredovisning

Investeringsplanen grundar sig på en femårig plan, som i sin tur har utgångspunkt i förbundets uppdrag och specificerade förmågor i handlingsprogrammet. Avsteg från planen kan ske vid oförutsedda händelser, exempelvis vid påverkan av omvärldsfaktorer såsom materielbrist och leveransförseningar, som förbundet inte kan råda över.

Direktionen beslutade i februari att investeringsbudget för de investeringar som inte kunnat avslutas år 2023 skulle överflyttas till investeringsbudget år 2024 till ett belopp om totalt 2 316 tkr. Bakgrunden är att de långa leveranstider som finns hos leverantörer påverkat förbundet så man inte har hunnit färdigställa vissa investeringar under fjolåret. Detta belopp tillkommer därmed till årssumman för 2024.

Direktionen har antagit ett nytt reglemente för anläggningstillgångar och avskrivningar. Reglerna harmoniserar med rekommendationerna från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) samt lever upp till vad revisorerna efterfrågat. Översynen har även lett till att avskrivningstider synkroniserats med övriga förbund i Räddsam VG/andra kommuner.

Tabell 18 Investeringsbudget 2024 med ekonomisk plan 2025–2026, NÄRF räddningstjänst

Kategori, belopp redovisas i tkr	2024	2025	2026
1 Teknik	3 540	2 315	3 075
2 Lokaler	2 100	100	400
3 Fordon	21 150	17 450	9 050
4 Friskvård	100	100	100
6 IT-stöd	795	630	1 440
SUMMA	27 685	20 595	14 065

Tabell 19 Investeringsbudget 2024 med ekonomisk plan 2025–2026, LC Fyrbodol

Kategori, belopp redovisas i tkr	2024	2025	2026
1 Teknik	400	50	0
2 Lokaler	0	0	0
3 Fordon	0	0	0
6 IT-stöd	300	1 150	0
SUMMA	700	1 200	0

Periodens utfall

Avskrivningarna understiger budget med 3 962 tkr vilket främst beror på de nya och förlängda avskrivningstiderna.

Driftskostnader, det vill säga avskrivningskostnader, som härrör till ledningscentralen fördelas mellan NÄRF och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) enligt fördelningsnycklar. Enheten gjorde inga investeringar 2024.

I december 2024 fattade direktionen i förbundet beslut om att flytta över investeringsmedel till 2025 för de investeringar som inte hann färdigställas under 2024. Totalt flyttas 16 148 tkr över – se tabell nedan:

Tabell 20 Investeringar som överförs till 2025

Investering	Återstående Belopp (tkr)	Ursprungligt belopp (tkr)
Daedalos larmplats	30	30
Slangtvätt	1 750	1 750
Transportbil med skåp/lift (2060)	1 500	1 500
Teknik till mötesrum	250	250
Operatörsbord till LC	550	550
Summa investeringar som flyttas:	4 080	4 080
Riskerar att behöva flyttas		
Släckbil Bas 1 - Scania 1	4 009	5 830
Släckbil Bas 1 - Scania 2	4 008	5 830
Släckbil Bas 1 - Scania 3	4 051	5 830
Summa investeringar som ev. flyttas	12 068	17 490
Total budget att överföra till 2025	16 148	21 570

Leverans av två släckfordon har skett under 2024 till en kostnad om 7 945 tkr, ytterligare tre släckfordon planeras att levereras 2025. Vid direktion mötet visste vi inte om de tre släckbilarna skulle hinna levereras 2024 men så blev inte fallet.

Tabell 21. Faktiska investeringskostnader 2024, räddningstjänst

Område	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Utfall 2023
1 Teknik	3 540	3 548	-8	2 946
2 Lokaler	2 100	35	2 065	0
3 Fordon	21 150	11 111	10 039	8 482
4 Friskvård	100	99	1	76
6 IT - stöd	795	211	584	809
<i>Justeringspost anläggningstillg.*</i>	0	14 818		
Budgetflytt från 2023	2 326		2 326	
Summa	30 011	15 003	15 007	12 313

*Ej med i summeringen

Tabell 22 Faktiska investeringskostnader 2024, NÄRF-RMB ledningscentral

Område	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Utfall 2023
1 Teknik	400			
2 Lokaler	0			
3 Fordon	0			430
6 IT-stöd	300			105
Summa totalt	700			525

Tabell 23 Pågående investeringar, redovisas med budgeterat belopp

Inv.nr	Benämning	Budget (tkr)	Livslängd (år)
9623-16	Daedalos Larmplats	29	7
9324-09	Släckbil Bas 1 - Scania 1	5 830	20
9324-10	Släckbil Bas 1 - Scania 2	5 830	20
9324-11	Släckbil Bas 1 - Scania 3	5 830	20
9324-17	Stationsfordon - VW Transporter	650	10
	Summa budget, pågående investeringar	19 019	

Av den totala budgetsumman på 19 019 tkr för pågående investeringar är 5 492 tkr förbrukade och finns bokade under pågående arbeten.

Tabell 24 Genomförda och avslutade investeringar under perioden

Inv.nr	Benämning	Anskaffnings- pris (tkr)	Livslängd (år)	Anskaffnings- datum
9521-28	Tillägg – arbetsmiljö/insatsstöd LC Fyrbodal	2	1,5	2021 (rättning)
9323-08	Släckbil Bas 1 MSB - Högsäter	3 774	20,0	2024-02-27
9124-08	IR Kamera - Rökdykning/livräddning	257	5,0	2024-02-27
9124-15	Handbrandsläckare - Presto	36	10,0	2024-02-27
9323-08	Släckbil Bas 1 MSB - Högsäter - Materiel	210	10,0	2024-02-27
9124-14	Brandslang	83	5,0	2024-03-06
95323-11	Beredskapsfordon VBIB LC54	622	10,0	2024-03-22
9323-07	Släckbil Bas 1 MSB - Färgelanda	3 774	20,0	2024-04-05
9323-07	Släckbil Bas 1 MSB - Färgelanda - Materiel	187	10,0	2024-04-05
9324-12	Personbil - VW Buss 9 personer	739	10,0	2024-04-30
9324-03	Facelift CXK637 Släckbil	107	9,8	2024-05-02
9124-06	Räddningsverktyg för trafikolycka	1 041	10,0	2024-05-20
9124-21	Säkringsutrustning - rep/selar	79	8,0	2024-05-20
9124-05	Skyddsutrustning Larmställ	601	5,0	2024-05-21
9124-22	Befälsvästar - skyddsutrustning	64	5,0	2024-05-28
9124-07	Övertrycksfläkt - utryckningsmateriel	176	10,0	2024-05-29
9324-23	Personbil/resefordon	395	8,7	2024-06-05
9624-20	Rakelterminaler	37	7,0	2024-07-01
9124-13	Handverktyg Batteridrivna - Milwaukee	145	10,0	2024-08-09
9124-16	Andningsskyddsutrustning	253	10,0	2024-08-09
9324-24	Personbil Samhällsskydd	330	7,9	2024-09-13
9124-25	Pumpar EL - utryckningsmateriel	73	5,0	2024-09-30
9224-28	Klädskåp damomklädningsrum	35	15,0	2024-11-06
9124-26	Övertrycksfläkt-utryckningsmateriel	68	10,0	2024-11-06
9124-29	Skyddsutrustning-Ytlivräddning	43	5,0	2024-11-11
9324-02	Facelift BMF284 Släckbil	101	5,0	2024-11-28
9124-27	Hoppkudde Ziegler SP16	105	8,0	2024-11-28
9124-18	Brandmateriel Utryckning	521	6,0	2024-12-10
9324-01	Facelift XWZ408 Släckbil	109	3,0	2024-12-16
9324-17	Stationsfordon-VW Transporter	638	10,0	2024-12-17
9624-30	Skrivare	174	5,0	2024-12-18
9424-31	Fysutrustning Färgelanda brandstation	99	10,0	2024-12-20
9324-04	Facelift BMF302 Släckbil	126	5,0	2024-12-23
	Justeringspost anläggningstillgångar p.g.a. ändrade avskrivningstider – felrättning enligt RKR R12	14 818	9,9	2024-12-31
	Summa avslutade investeringar	29 821		

Revisionsberättelse

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Revisorerna

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits av direktionen i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (organisationsnummer 222000-0950).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts av sakkunniga biträden till revisorerna i enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglemente. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av sakkunniga biträden i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i all väsentlighet är rättvisande. Denna bedömning baseras på det sakkunniga bitrådets yttrande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de mål direktionen uppställt för god ekonomisk hushållning. Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsaker som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vi menar att de skäl som åberopas inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Revisorerna

betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogade rapporter.

Datum enligt digital underskrift

Magnus Cassel

Leif Dahl

Anders Karlzon

Eva Larsson

Bilagor:

Det sakkunniga bitrådets yttrande och granskning av årsredovisning

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

Grundläggande granskning

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Leif Carl Lennart Dahl

Undertecknare

Serienummer: 4e87bc759a081b[...]36b2579e6b244

IP: 151.177.xxx.xxx

2025-02-26 11:48:00 UTC

EVA LARSSON

Undertecknare

Serienummer: d176c22e241215[...]0cb34077590c9

IP: 95.193.xxx.xxx

2025-02-26 12:20:23 UTC

Hans Anders Karlzon

Undertecknare

Serienummer: 326fff05850e09[...]e6aadd1d0119d

IP: 178.31.xxx.xxx

2025-02-27 16:42:25 UTC

MAGNUS CASSEL

Undertecknare

Serienummer: 8bb6e0bccf50bd[...]12586df5cc48d

IP: 78.66.xxx.xxx

2025-03-05 08:33:41 UTC

Penneo dokumentnyckel: 47TT7-YW0YF-G56DP-42Q0A-YOGP1-HZK5M

Detta dokument är undertecknat digitalt via Penneo.com. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av Penneo A/S. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Löpande granskning och
Bokslutsgranskning 2024

Penneo dokumentnyckel: B5ZEX-13P73-ZEX05-EP5K7-GOXEW-I7L4Q

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund.....	2
2. Rapportering av intern kontroll	3
2.1. Revisionsstrategi	3
2.2. Granskningsansats.....	3
3. Iakttagelser och förslag till förbättringar	4
3.1. Bokslutsprocessen	4
3.2. Inköpsprocessen	4
3.3. Process för avstämningar samt att redovisa moms, skatter och avgifter	4
4. Rapportering av bokslutsgranskning.....	5
4.1. Kommentar till resultaträkningen	5
4.2. Kommentar till balansräkning	6

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Vår granskning har skett i enlighet med god revisionssed och täcker således endast områden och aspekter väsentliga för revisionen. Notera att vår granskning av den interna kontrollen inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Nedan sammanfattas de noteringar som gjorts i samband med granskningen samt förslag till förbättringar. Föreliggande rapport är upprättad i avvikelseform, vilket innebär att det som granskats utan notering inte kommenteras. Rekommendationer lämnas där vi iakttagit brister inom ramen för granskningen. Rekommendationer syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. Uppföljning sker kontinuerligt av rekommendationerna för att säkerställa att åtgärder vidtas.

Rapporten innehåller i första hand iakttagelser avseende väsentliga poster och för övriga poster endast om det ansetts nödvändigt mot bakgrund av gjorda noteringar i samband med granskningsarbetet.

2. Rapportering av intern kontroll

2.1. Revisionsstrategi

Vi har tillämpat substansgranskningsansatsen som revisionsstrategi. Denna innebär att vi skaffar oss en förståelse för hur verksamhetens väsentliga processer fungerar och utvärderar dessa. Vi ställer frågor för att förstå vad som kan gå fel i processerna och hur verksamheten hanterar detta, men testar inte kontroller.

2.2. Granskningsansats

Vår granskning och bedömning av den interna kontrollen omfattar:

- Bokslutsprocessen
- Försäljning och inbetalningar
- Inköp och bankutbetalningar
- Löneprocessen, inklusive redovisning av pensioner
- Investeringsprocessen
- Process för att redovisa moms och skatter och avgifter

Ovanstående granskning innebär i de flesta fall att vi följer hela flödet, det vill säga från det att en intäkt eller kostnad genereras till dess att registrering sker i huvudboken och slutligen blir reglerad. Övrig granskning som utförs är:

- Kontroll av avstämningar på väsentliga konton som kundfordringar, leverantörsskulder, likvida medel etc.
- Granskning av momsredovisning
- Närståendegranskning

3. Iakttagelser och förslag till förbättringar

3.1. Bokslutsprocessen

Bokslutsprocessen är central utifrån att det sker avstämningar, reserveringar och bedömningar som kan påverka bokslutet. Den risk för fel, i redovisningen, som föreligger i bokslutsarbetet innebär att bokslutsprocessen alltid bedöms som väsentlig. Vi har gått igenom rutiner för bokslutsarbetet rörande ansvar, avstämningar, periodiseringar med mera.

3.1.1. Gjorda iakttagelser.

Det finns en anvisning för olika områden inom ekonomi på intranätet. Ett begränsat antal personer är involverade i processen vilket dock samtidigt gör den sårbar.

3.2. Inköpsprocessen

Vi har gått igenom inköpsprocessen och noterat att medlemskommunernas upphandlingsavdelningar stöttar förbundet i vissa upphandlingsprocesser.

3.2.1. Gjorda iakttagelser

Vi bedömer att förbundet har en väl fungerande inköpsrutin. Vi noterar att för utbetalningar krävs godkännande av två personer i förening.

3.3. Investeringsprocessen

Vi har gått igenom investeringsprocessen och rutiner för investeringar. Primärt utgörs anläggningarna av fordon. Investeringsbudget uppdateras årligen.

3.3.1. Gjorda iakttagelser

Vi bedömer att förbundet har en väl fungerande investeringsrutin. Vi noterar att förbundet under året antagit reglemente för anläggningstillgångar och avskrivningar där hantering av regelbunden nedskrivningsprövning samt utrangering av inventarier ingår.

3.4. Process för avstämningar samt att redovisa moms, skatter och avgifter

Vi har stickprovsvis granskat månadsvisa avstämningar av kassa och bank, kundfordringar, leverantörsskulder och skattekontot. Vi har även granskat den redovisning av moms som månadsvis lämnas till Skatteverket. Förbundets försäkringsskydd har gåtts igenom.

3.4.1. Gjorda iakttagelser

Avstämningar av kassa och bank, kundfordringar och leverantörsskulder utförs. Rutinen för redovisning av moms, skatter och avgifter bedöms fungera tillfredsställande.

4. Rapportering av bokslutsgranskning

4.1. Kommentar till resultaträkningen

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Förbundet redovisar för år 2024 ett negativt resultat om -5 947 tkr, vilket utgör negativ avvikelse mot budget med -947 tkr eftersom budgeten var -5 000 tkr. Resultatet jämfört med föregående år är påverkat av högre intäkter avseende medlemsbidrag och försäljning av verksamhet samt högre kostnader inom personal, köp av verksamhet, inköp material. Kostnader för förbundssammanslagning ingår i dessa kostnader.

Av förbundets totala intäkter utgörs medlemsbidragen av 76 %. Erhållna medlemsbidrag har stämts av mot beslutad budget.

Taxor, avgifter och övriga intäkter utgör 15 % av de totala intäkterna och består av bl.a. tillsynsavgifter, ersättning vid automatlarm/falsklarm, och externa uppdrag. I årets granskning har stickprov gjorts mot fakturor samt analytisk granskning mot föregående år och mot budget.

Av verksamhetens kostnader utgör personalkostnader 67 %. Personalkostnader har granskats med hjälp av löneanalys. Transaktionsanalysen omfattar förbundets samtliga lönetransaktioner från januari till och med oktober månad. Ett speciellt dataanalysverktyg används för att sortera ut exempelvis stora bruttobelopp, dubbla transaktioner, stora transaktioner osv. Programmet designas för att hitta, analysera och sortera enskilda eller sammanhängande transaktioner som avviker från vad som bedöms vara normalt.

Avvikelser har sorterats efter:

- ▶ Större enskilda transaktioner överstigande 55 tkr
- ▶ Stora eller avvikande totala bruttolönebelopp under hela perioden
- ▶ Orimliga källskatteavdrag av bruttolön
- ▶ Lönearter som förekommer vid enstaka transaktioner
- ▶ Kontroll av avvikande personnummer
- ▶ Dubblerade poster
- ▶ Utbetalad lön

Ett representativt urval har tagits där granskning genomförs inom varje område mot underlag som anställningsavtal, jämningsbeslut, lönespecifikationer eller liknande. För de stickprov som granskats har inga felaktigheter framkommit av genomförd granskning.

Vår bedömning är att resultaträkningen är väsentligen korrekt redovisad i årsredovisningen.

4.2. Kommentar till balansräkning

Ett urval av granskningen av poster i balansräkningen kommenteras nedan.

Vår bedömning är att balansräkningen är väsentligen korrekt redovisad i årsredovisningen.

4.2.1. Materiella anläggningstillgångar

Årets nyanskaffningar uppgår till 15 mnkr och består bland annat av fordon och därtill hörande kostnader samt utrustning/material. Anskaffningar har stickprovvis granskats mot underlag. Bland årets stickprov är vår bedömning att samtliga aktiverade poster är att karaktärisera som investeringar.

Under året har genomgång av förbundets anläggningstillgångar gjorts gällande ekonomisk livslängd där man konstaterat att den faktiska livslängden är längre än de avskrivningstider som tillämpats av förbundet. Det innebär att avskrivningskostnader varit högre årligen vilket innebär lägre restvärden. Förbundet har dock kunnat nyttja dessa tillgångar under längre tid än vad som motsvarats av den räkenskapsmässiga livslängden. Genomgång har gjorts av respektive tillgång där det funnits restvärden kvar för att utröna den kvarvarande nyttjandetiden och anpassa avskrivningstiden för dessa. Praktiskt har denna justering hanterats genom att återlägga avskrivningar som rättelse av fel enligt RKR R12. En justeringspost om 14,8 mkr har återlagts med en avskrivningstid på 9,9 år.

Vi bedömer att detta förfarande är överensstämmande av rättvisande bild och god redovisningssed.

4.2.2. Kortfristiga fordringar

Kortfristiga fordringar utgörs främst av kundfordringar och förutbetalda kostnader. Dessa har stämts av mot underlag.

4.2.3. Avsättningar

Förbundet redovisar och ansvarar för den pension som intjänats från år 1998. Tidigare intjänad pension redovisas hos respektive kommun. Intjänad pensionsrätt belastar förbundet som en direkt pensionsavsättning och tidigare år indirekt medlemskommunerna i form av långfristig fordran för pensionsåtagande (nu återförd). Aktuell skuld vid bokslutet uppgår till 57,8 mnkr (65,5 mnkr) inklusive löneskatt och har stämts av genom granskning av underlag från Skandia. Köp pensionsförsäkring har gjorts avseende kommande pensionsutbetalningar för förmånsbestämd ålderspension vilket också sänkt avsättningen jämfört med föregående år.

4.2.4. Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder utgörs främst av leverantörsskulder och personalrelaterade skulder för bland annat semesterlön. Dessa har stämts av mot underlag.

4.3. Årsredovisningen

4.3.1. Uppställning av Balanskravet

Balanskravet innebär att förbundets budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida respektive medlemskommuns kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Standard för kommunal räkenskapsrevision anger att granskningen av balanskravsresultatet utgörs av kontroll av att uppställningen av balanskravsresultatet har skett i enlighet med LKBR 11 kap. 10-11 §§ samt RKR R 15, att uppgifterna i balanskravsresultatet och balanskravsutredningen är korrekt härledda ur förbundets räkenskaper samt att nyckeltal är korrekt beräknade.

Balanskravsresultatet uppgår till -6 312 tkr för 2024 samt från 2022; -2 089 tkr och 2023; -29 tkr. För 2024 har förbundet haft ett budgeterat underskott om -5 000 tkr. Medlemskommunerna har i ägarsamråd 2023 beslutat om budget i obalans och att underskott får täckas med medel ur eget kapital. Förbundet väljer att inte fastställa plan för återställande av eget kapital med hänvisning till att det visat att det är underfinansierat och att ägartillskott krävs för att komma i balans. Finansiering har hanterats i bildandet av nytt räddningstjänstförbund med tillskott från medlemskommunerna i det nya förbundet.

Bedömning: Vi bedömer att förbundets redovisning och beräkning av balanskravet i allt väsentligt har ställts upp i enlighet med LKBR och att uppgifterna i balanskravsresultatet och balanskravsutredningen i allt väsentligt är korrekt härledda ur förbundets räkenskaper samt att nyckeltal i allt väsentligt är korrekt beräknade.

Balanskravsutredningen saknar plan för att återställa underskott. Förklaring presenteras efter balanskravsresultatet att de negativa resultaten kommer regleras via det egna kapitalet enligt ovan.

I övrigt har inga andra väsentliga noteringar framkommit i samband med vår granskning.

Uddevalla den 25 februari 2025

Anna de Blanche
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Intern kontrollrapport, januari till december 2024

Enligt kommunallagens 6 kap. 6 § ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Direktionen beslutade i december 2023 att fastställa internkontrollplan 2024 där kontrollområden begränsats mot identifierade risker ur ekonomiskt, verksamhets- eller arbetsmässigt perspektiv. Särskild fokus har lagts mot områden för planerade organisatoriska förändringar.
(bilaga 1: Internkontrollplan 2024, beslutad 2023-12-19, dnr 5010-2023-1-58 §71)

Kontrollrapporten innefattar i huvudsak tre utpekade fokusområden med bäring på förbundets behov av att öka bemanningen för att klara av uppdrag enligt lagstiftning, handlingsprogram och omvärldsrisker. Dessa områden har även ingått som en prioriterad del i arbetet inför förbunds-sammanslagning mellan Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, för bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal från 1 januari 2025.

Sammanfattning

Rutinmässiga kontroller genomförs dagligen i räddningstjänstens verksamhet inom olika områden enligt fastställt reglemente för internkontroll. Dessa lyfts endast i kontrollrapporten om betydande avvikelser uppmärksammas. Förbundet har ingen betydande avvikelse i dessa områden att rapportera.

Fördröjningen av Arbetstidsnämndens beslut gällande dispensansökan har medfört utmaningar kring bemanningsfrågor och arbetstider, trots deldispens under sommarperioden juni till augusti. Avslagsbeslutet för ansökan som helhet, som nådde förbundet i början av september, föranledde att direktionen beslutade att inlämna en förnyad dispensansökan.

Förbundet når inte lagkrav och målnivå om 100 procent genomförda tillsyner enligt lagen om skydd mot olyckor. Den främsta orsaken ses vara en ansträngd personalsituation som funnits en längre tid. Förbundet har sedan tidigare identifierat och meddelat åtgärdsbehov till direktion samt ägarsamråd, men inte erhållit de extra resurser som krävs. Det finns en god insikt i förbundet om att omfattningen av tillsyner inte lever upp till kraven, något som fått prioritet ihop med andra verksamhetsområden i samverkan med Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän inför förbundssammanslagningen till Räddningstjänsten Fyrbodal från 1 januari 2025.

1. Bemanning operativ personal

Process/rutin	Kontrollmoment
Bemanning operativ personal	Uppföljning av beredskapshållning, numerär i förhållande till beslutad nivå i handlingsprogram

Uppföljning att förbundet har rätt beredskapshållning utifrån krav på förmåga och behov sker enligt väl inarbetade rutiner. Tillgång till egna resurser ingår även i de beslutade verksamhetsmål som finns för 2024 i området för räddningstjänst – förmåga och verksamhet (*se årsredovisning 2024*).

Förbundet fick utifrån inlämnad dispensansökan till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)/Sobona avseende arbetstidsregler, beviljat dispens för semesterperioden juni till augusti 2024.

Arbetstidsnämnden meddelande i april att man bordlagt ärendet i övriga delar, för att i september meddela avslag på dispensansökan. Förnyad ansökan ingavs till nämnden enligt direktionsbeslut. Arbetstidsnämnden meddelade nytt beslut 13 dec 2024 (Dnr SKR 241025a Sobona 2024/0095) där man ersatte tidigare beslut med följande:

”Med anledning av planerad verksamhetsövergång mellan Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodals efter årsskiftet, tar Arbetstidsnämnden inte ställning i de delar av ansökan som åsyftar framtida förläggning av arbetstid i det ännu ej bildade förbundet. Arbetstidsnämnden återupptar den befintliga ansökan vid nämndens kommande möte den 22 januari 2025.

Arbetstidsnämnden beviljar, för berörda yrkesgrupper enligt ansökan, dispens under perioden 13 december 2024 – 22 januari 2025, för att möjliggöra förläggning av arbetstid upp till 24 timmar under helger i grundschema samt för utbildningar och övningar som inte ryms inom ordinarie arbetstidsförläggning.

Beslutet omfattar även tiden från den 25 oktober 2024 (datum då dispens söks från enligt ansökan) till och med den 12 december 2024.

Arbetstidsnämnden avslår förbundets begäran om dispens från arbetstidsreglerna såvitt gäller möjlighet att kunna förlägga arbetstid upp till 24 timmar under tillfällen för aktiviteter där behov finns att samla hela arbetsgrupper/arbetslag för APT och arbetsmöten. Arbetstidsnämnden bedömer att dessa aktiviteter kan hanteras inom ordinarie planering och arbetstidsförläggning och bedöms därför inte utgöra skäl att avvika från arbetstidsregler.”

Kontrollfrågor:

1. Har genomförda schemaanpassningar lett till ökade vakanser vid personalbrist, och hur har det påverkat möjligheten av inkallningar på övertid exempelvis vid resurskrävande insatser?
 - Ej aktuell då schemaanpassningar inte har genomförts ännu, enligt beslut av förbundschef.
 - Arbetsgivaren har genomfört förhandling med Kommunal om tillämpning av nytt schema för medarbetare som arbetar utifrån bilaga R. Nytt schema utifrån förväntad dispens gällde från 1 oktober 2024 (MBL§11 protokoll 2024-05-31 dnr 5010-2021-84-13). Men

med anledning av att dispensbeslut inte gavs genomförs det inte förrän inledningen av 2025.

2. Har bemanningen av räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB) påverkats negativt på grund av att personal sagt upp sig? Har dessa vakanser kunnat fyllas för att bibehålla beredskapshållning vid deltidstationer?
 - Uppsägningar från arbetstagarens sida samt nyrekryteringar sker löpande. Tendensen är generellt att det blir allt svårare att rekrytera RIB-personal. Med vissa svårigheter har dock beredskapen i förbundet kunnat upprätthållas genom att befintlig personal har tagit extra beredskap. Öppet husdagarna anordnas regelbundet för att väcka intresse hos allmänheten för att arbeta inom räddningstjänsten.
3. Har sårbarheter funnits för bemanning i ledningscentralen? Åtgärder i samverkan med andra närliggande räddningsledningssystem?
 - Inga sårbarheter avseende bemanning i ledningscentralen har funnits under perioden. Fortsatt utveckling av samverkan med närliggande räddningsledningssystem sker kontinuerligt och har så också skett under året. Det finns en tendens att det är svårare att rekrytera rätt kompetenser vid vakanta tjänster.
4. Har kompensering vila för beredskapsfunktioner (ej RIB) vilka utgörs av dagtidspersonal, varav en del i chefsroller, påverkat verksamheten negativt genom lägre närvaro?
 - Ja, i viss mån. Den lägre närvaron består minst av att 2,6 personer är kompensationslediga för brutna veckovila under en arbetsdag varje vecka.

2. Arbetstid/kompenserande vila

Process/rutin	Kontrollmoment
Arbetstid/kompenserande vila enligt AB och bilaga R	Uppföljning av att kompenserande vila tas ut om dygnsvilan understiger 11 timmar

Arbetsgivaren har ansvar för att säkerställa att en medarbetare erhåller lagstadgad kompenserande vila vid arbetstidsuttag som bryter mot dygnsvilan.

Kontrollfrågor:

1. Har samtliga medarbetare fått tillräcklig vila?
 - ☐ Ja
2. Har avvikelser uppkommit som medfört risker i arbetsmiljö för medarbetare/arbetsgrupp?
 - ☐ Nej
3. Har hanteringen av schemaläggning för kompenserande vila skapat nya avvikelser?
 - ☐ Nej
4. Har hanteringen av schemaläggning för kompenserande vila etcetera blivit betydligt mer resurskrävande än tidigare?
 - ☐ Nej, inte ännu.
5. Har avvikelser lett till kritik från Arbetsmiljöverket och/eller fackliga organisationer avseende avsteg från regler?
 - ☐ Nej.

3. Myndighetsutövning LSO/LBE

Process/rutin	Kontrollmoment
Myndighetsutövning LSO/LBE	Uppföljning av att antalet tillsyner följer beslutad tillsynsplan

Uppföljning av förbundets tillsynsplan ingår även i de beslutade verksamhetsmål som finns för 2024 i området för förebyggande – förmåga och verksamhet – uppföljning (se årsredovisning 2024).

Ärendehantering inom lagen om skydd mot olyckor (LSO) samt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) är beroende av antal handläggare samt övriga pågående uppdrag.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har genomfört tillsyn hösten 2023 med uppföljningsmöten i april, september och november 2024 avseende förbundets tillsynsverksamhet enligt LSO. MSB har i beslut meddelat att de konstaterat att det finns brister i omfattningen av tillsyn sedan tidigare och att nuvarande omfattning i enlighet med föreskrift inte är säkerställd. MSB förväntar sig inte att se snabba effekter på resultat i ärendet, utan syftet är att se att vi vidtagit åtgärder/fattat beslut som vi på sikt bedömer ger effekt. MSB är förstående över att förbundet varit (och är) mitt inne i en ny förbundsbildningsprocess, men förutsätter också att nödvändiga åtgärder inom detta område beaktas i detta arbete. Uppföljning sker med MSB i början av 2025.

Kontrollfrågor:

1. Har befintlig brist på personalresurser/tillkommande faktorer påverkat förbundets resurstillgångar negativt?
 - Förbundet har inte haft möjlighet att genomföra det antal tillsyner som krävs enligt föreskrift. Kravet på tillsyn enligt LSO ligger på en nivå som inte kan uppnås genom nuvarande personalresurs. Effektivisering genom att avstå eller minska på andra uppdrag kan frigöra resurser. Alternativ är anställning av personal för uppdraget.
 - För att lösa verksamheten har det under 2024 gjorts ett försök med en rekrytering av en brandingenjör, men denna kom inte till avslut i år. Årets resultat påverkas även av föräldraledigheter som sammanlagt uppgått till 50% av en tjänst. Detta har inneburit att ca 2,8 heltidstjänster totalt har funnits under 2024 för tillsyn enligt LSO. Den avbrutna rekryteringen av en brandingenjör påbörjas på nytt efter årsskiftet, och bör kunna tillsättas under första halvåret 2025.
2. Har antalet tillsyner av skäligt brandskydd minskat där det på sikt kan leda till försämrat brandskydd för enskild samt ge ökade risker för olyckor genom brand?
 - Antalet tillsyner är inte i nivå med vad lagstiftaren kräver, det leder till att brister i brandskyddet inte åtgärdas i tid och ökade risker för skador på personer och egendom i samband med brand som följd.
3. Har förbundet haft minskad möjlighet att hantera händelsebaserad tillsyn där direkta åtgärder kan vara av vikt?
 - Händelsebaserade tillsyner har genomförts i den omfattning som krävs.

4. Har förbundet haft minskad/utebliven tillsyn enligt LBE som lett till en ökad risk för olyckor genom brand eller explosion?
- Tillsyn enligt LBE har genomförts enligt plan.

Riskmatris

RISKMATRIS												
Konsekvens	Förödande/mycket allvarlig	10										
		9								1, 3		
	Allvarlig/ kännbar	8										
		7								2		
		6										
	Besvärande	5										
		4										
		3										
	Lindrig/ försumbar	2										
		1										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			Liten		Viss			Stor			Mycket stor	
			Sannolikhet									

Konsekvensnivå	Exempel	Sannolikhetsgrad	Förklaring
Förödande/ mycket allvarlig	Verksamheten får allvarliga besvär, stor ekonomisk förlust, skadat anseende eller annan betydande nackdel för verksamhet eller samhälle. Kan även innebära fara för liv och hälsa.	Mycket stor	Så stor att det är en fråga om när det inträffar och i vilken omfattning.
Allvarlig/kännbar	Förbundet tappar kontroll över uppgifter/ utövande av uppdrag. Betydande risk för ekonomisk eller verksamhetsmässig påverkan. Kan även innebära risk för samhällspåverkan om inga åtgärder vidtas.	Stor	Stor sannolikhet: Kan mycket väl inträffa men troligtvis inte särskilt frekvent.
Besvärande	Förbundet kan uppleva lindriga besvär men av måttlig ekonomisk eller verksamhetsmässig påverkan internt eller till viss del externt.	Viss	Inträffar sannolikt inte vid normala omständigheter, eller i alla fall inte frekvent.
Lindrig/Försumbar	Förbundet kan uppleva endast försumbar ekonomisk eller verksamhetsmässig påverkan internt.	Liten	Obefintlig eller liten risk.

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits av direktionen i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (organisationsnummer 222000–0950).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts av sakkunniga biträden till revisorerna i enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglemente. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av sakkunniga biträden i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i all väsentlighet är rättvisande. Denna bedömning baseras på det sakkunniga bitrådets yttrande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de mål direktionen uppställt för god ekonomisk hushållning. Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsaker som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vi menar att de skäl som åberopas inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en

betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogade rapporter.

Datum enligt digital underskrift

Magnus Cassel

Leif Dahl

Anders Karlzon

Eva Larsson

Bilagor:

Det sakkunniga bitrådets yttrande och granskning av årsredovisning

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

Grundläggande granskning

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Leif Carl Lennart Dahl

Undertecknare

Serienummer: 4e87bc759a081b[...]36b2579e6b244

IP: 151.177.xxx.xxx

2025-02-26 11:48:00 UTC

EVA LARSSON

Undertecknare

Serienummer: d176c22e241215[...]0cb34077590c9

IP: 95.193.xxx.xxx

2025-02-26 12:20:23 UTC

Hans Anders Karlzon

Undertecknare

Serienummer: 326fff05850e09[...]e6aadd1d0119d

IP: 178.31.xxx.xxx

2025-02-27 16:42:25 UTC

MAGNUS CASSEL

Undertecknare

Serienummer: 8bb6e0bccf50bd[...]12586df5cc48d

IP: 78.66.xxx.xxx

2025-03-05 08:33:41 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Grundläggande granskning 2024

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	2
3.	Granskningens utgångspunkter	3
4.	Granskningsresultat	4
5.	Samlad bedömning	8

Bilaga 1: Revisionskriterier

Bilaga 2: Källförteckning

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund genomfört en grundläggande granskning avseende 2024 års verksamhet. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed.

Vår samlade bedömning är att förbundsdirektionen delvis säkerställt att verksamheten bedrivits i enlighet med fastställda mål och riktlinjer. Vi bedömer att det finns utvecklingsområden kopplade till direktionens uppföljningsarbete. Det är enligt vår bedömning otydligt vad bedömningen av hur väl verksamhetens mål uppfyllts grundas på i delårsuppföljningarna. Syftet med att följa upp mål vid delåret är att direktionen ska kunna agera vid otillräcklig måluppfyllelse. Till följd av att delårsuppföljningen är otydlig menar vi att förutsättningarna att styra och åtgärda brister hämmas.

Vi bedömer vidare att styrkedjan mellan handlingsplanens mål och verksamhetsmål är otydlig. Det medför att det saknas tydlighet i hur direktionen bedömer om målen i handlingsplanen har uppfyllts.

Vi bedömer att förbundsdirektionen i huvudsak har säkerställt att arbetet med intern kontroll sker i enlighet med riktlinjer. Mindre avvikelser har noterats i följsamhet mot tidsplan för arbetet med internkontroll.

Från och med den 1 januari 2025 övergår förbundet, tillsammans med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodalen. Med anledning av detta lämnas inga rekommendationer. Vi ser det dock som väsentligt att de slutsatser som dras i granskningen omhändertas i det nya förbundets utveckling av styrning, intern kontroll och uppföljning.

Göteborg den 25 februari 2025

Moa Wahlén
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Rebecka Rask
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Mikaela Gretzer
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorernas uppgift är att ge fullmäktige i respektive medlemskommun underlag till den årliga ansvarsprövningen av förbundsdirektionen. Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom räddningstjänstförbundets verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Förbundsdirektionens ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen. Där framgår att direktionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som gäller för verksamheten, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Förbundets revisorer har beslutat att avseende år 2024 genomföra en grundläggande granskning av målstyrning, uppföljning och intern kontroll i förbundet. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har direktionen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer?
- ▶ Har direktionen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.
- ▶ Har direktionen säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 1§ och 6§
- ▶ Förbundsordning
- ▶ Handlingsprogram 2022 – tillsvidare enligt lag (2003:778) om skydd om olyckor
- ▶ Internbudget 2024 med ekonomisk plan 2025–2026
- ▶ Policy för finansiell verksamhet
- ▶ Reglemente för internkontroll
- ▶ Övriga mål och riktlinjer för verksamheten

Revisionskriterier inklusive förbundets styrmodell beskrivs i bilaga 1. Granskningens källförteckning återfinns i bilaga 2.

3. Granskningens utgångspunkter

Avsnittet beskriver granskningens utgångspunkter utifrån de krav som finns på förbundsdirektionen i förbundets styrmodell och anvisningar.

Följande ramverk av revisionskriterier bygger på förbundets styrmodell och anvisningar i form av *Förbundsordning, Handlingsprogram 2022, Policy för finansiell verksamhet, Internbudget för 2024 med ekonomisk plan för 2025–2026, samt Reglemente för intern kontroll*. Granskningen dokumenteras avvikelsebaserat. Det innebär att vi endast redogör för de fall där direktionen inte följer kontrollpunkterna i ramverket.

Utifrån styrmodell och anvisningar är vår tolkning att direktionen ska ha genomfört följande för att ha säkerställt dels att verksamhet och ekonomi styrs och följs upp utifrån de mål och riktlinjer som direktionsfullmäktige bestämt, dels ett tillräckligt internkontrollarbete:

► **Verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer**

- A1. Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret. (Enligt förbundsordningen)
- A2. Förbundsdirektionen har upprättat en policy för finansiell verksamhet. Bestämmelser för den finansiella verksamheten har prövats hos direktionen minst en gång under året. (Enligt förbundsordningen och policy för finansiell verksamhet)
- A3. Förbundet har säkerställt att ett aktuellt handlingsprogram finns. (Enligt förbundsordningen)
- A4. Förbundet har upprättat verksamhetsmål som grundar sig i förbundets handlingsprogram. Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt. (Enligt Mål och riktlinjer kopplade till god ekonomisk hushållning)

► **Arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar**

- B1. Förbundsdirektionen har fastställt en internkontrollplan senast under november månad¹. I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande. (Enligt reglemente för internkontroll).
- B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till förbundsdirektionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december. (Enligt reglemente för internkontroll).

► **Uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi i enlighet med styrmodell**

- C1. Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning. (Enligt policy för finansiell verksamhet och Mål och riktlinjer kopplade till god ekonomisk hushållning)
- C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans. (Enligt Kommunallagen)
- C3. Förbundet har följt upp mål i handlingsprogram genom uppföljning av verksamhetsmål och internkontrollplan. (Enligt handlingsprogram).

¹ I reglemente för internkontroll anges att internkontrollplanen ska fastställas senast i november månad under *innevarande* verksamhetsår. Det är dock vår tolkning, utifrån praxis såväl som förbundets faktiska rutin för hantering av internkontrollplaner, att det är november månad *året innan* verksamhetsåret som åsyftas. Det är också så vi behandlat kriteriet i vår granskning.

4. Granskningsresultat

I kapitlet beskrivs avvikelser som påträffats i granskningen avseende förbundsdirektionens arbete utifrån mål och riktlinjer, arbete med intern kontroll samt uppföljning och rapportering. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

Teckenförklaring:

- = Ingen avvikelse har noterats
- = Mindre avvikelse har noterats
- = Brister har noterats i granskningen

4.1. Styrning

- **A1.** Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret.

Vi noterar att budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren fastställdes den 19 december 2023. Enligt förbundsordningen ska budgeten fastställas senast den 1 oktober. Fördröjningen i beslut berodde enligt förbundet på den dåvarande dialogen med medlemskommunerna om förbundets ekonomiska förutsättningar. Förbundet beviljades anstånd av direktionen att inkomma med budget till direktionen senast den 19 december.

- **A2.** Förbundsdirektionen har upprättat en policy för finansiell verksamhet. Bestämmelser för den finansiella verksamheten har prövats hos direktionen minst en gång under året.

Förbundet har upprättat en policy för finansiell verksamhet, men direktionen har inte prövat bestämmelserna för den finansiella verksamheten under året. Enligt förbundets policy för finansiell verksamhet ska bestämmelserna för den finansiella verksamheten prövas i direktionen minst en gång per år.

- **A3.** Förbundet har säkerställt att ett aktuellt handlingsprogram finns.

Inga avvikelser har noterats.

- **A4.** Förbundet har upprättat verksamhetsmål som grundar sig i förbundets handlingsprogram. Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt.

Inga avvikelser har noterats.

4.2. Intern kontroll

- ⚠ *B1. Förbundsdirektionen har fastställt en internkontrollplan senast under november månad. I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande.*

Vi noterar att internkontrollplan 2024 fastställdes den 19 december 2023. Enligt *Reglemente för internkontroll* ska planen fastställas senast under november månad. Förbundet anger att fördröjningen berodde på att ett flertal samtida pågående processer påverkade utfallet av planering för internkontrollplanen. Genom att senarelägga fastställandet av internkontrollplanen möjliggjordes en synkronisering av identifierade områden i budget, verksamhetsmål och internkontrollplan. Förbundet beviljades anstånd av direktionen att inkomma med internkontrollplan till direktionen senast den 19 december.

- ⚠ *B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till förbundsdirektionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december.*

Vi noterar att uppföljningen av internkontrollplanen inte rapporterades till direktionen i december. Förbundet har meddelat att de kommer rapportera helårsuppföljningen till direktionen den 25 februari.

4.3. Uppföljning

- ⚠ *C1. Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning.*

Vi noterar att ett arbete har genomförts för att skapa en tydligare styrkedja för måluppföljning. I föregående års granskning noterades att målen saknade tydliga indikatorer eller riktvärden för bedömning av när målet är uppfyllt. För 2024 års verksamhetsmål har två målnivåer tagits fram med indikatorer för när målet bedöms uppfyllt.

- ▶ Målnivå utifrån de krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet.
- ▶ Målnivå utifrån god ekonomisk hushållning (GEH*) bedöms som en nog bra nivå utifrån vad de ekonomiska ramarna tillåter.

Verksamhet och ekonomi har följts upp. Vi noterar att uppföljningen avseende verksamhetsmålen likt tidigare år är otydlig i *delårsrapporterna*. För flertalet av verksamhetsmålen redovisas enbart en bedömning av om utfallet följer plan, delvis följer plan eller inte följer plan. Det faktiska utfallet saknas i delårsrapporter per april och augusti. Sammantaget är det otydligt vad bedömningen av utfall och prognos baseras på för flera av målen. Vi noterar även att det i delårsrapporterna endast görs en bedömning om måluppfyllnad trots att två målnivåer har tagits fram för varje verksamhetsmål. Det framgår inte tydligt vilken av målnivåerna som bedömningen syftar på.

I årsredovisningen för år 2024 redovisas det faktiska utfallet för majoriteten av verksamhetsmålen, med följande resultat:

- 1 av 14 verksamhetsmål bedöms endast delvis uppnå målnivån för god

ekonomisk hushållning. Övriga 13 mål når målnivån för god ekonomisk hushållning.

- 4 av 14 verksamhetsmål bedöms inte uppnå målnivån utifrån krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet.
- 1 av 4 finansiella mål bedöms inte uppfyllas. Målet avser "För varje enskilt år ska intäkterna överstiga kostnaderna enligt balanskravet".

⚠ C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans.

Förbundet redovisar ett totalt underskott för 2024 om -5947 tkr och ett underskott mot beslutad budget om -947 tkr.

Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmaste följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Fullmäktige får enligt kommunallagen besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

I såväl budget för 2024 som i årsredovisningen anges att förbundet valt att inte skapa en plan för återställande av eget kapital, trots ett tredje år med budgetunderskott.

På ägarsamråd under 2023 beslutade ägarkommunerna att inte skjuta till extra tillskott till förbundet i form av likvida medel. Vid sitt möte den 19 december 2023 beslutade direktionen därför att lägga en budget i obalans genom att godkänna ett underskott om -5 mnkr och att täcka underskottet med medel ur förbundets egna kapital. Sent under 2024 tog direktionen beslut om att tillåta ytterligare försämring av resultatet med 833 tkr mot bakgrund av köp nettoeffekten av att köpa en pensionsförsäkring ytterligare skulle få försämrade resultatet med

I budget motiveras beslutet att inte ta fram en plan för återställande av eget kapital med att nedan synnerliga skäl anses föreligga. Samma skäl omnämns i årsredovisningen, men benämns där inte som "synnerliga skäl", utan som omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten.

- ▶ Nya regler i pensionsavtal för brandmän
- ▶ Ökade kapitalkostnader
- ▶ Ökning av driftskostnader till följd av avtal som räknats upp högre än förbundsbidragets uppräknings (till exempel ett nytt elavtal och fjärrvärmeavtal)
- ▶ En löneökning som i stort följer IF metalls så kallade "märke", dvs en högre löneökningstakt än de 2,6 % förbundet fått i uppräknings

Direktionen uppger också i både budget och årsredovisning att man på flera sätt har visat på en underfinansiering och påtalat att ägartillskott krävs för att nå en ekonomi i balans.

I samband med sammanslagningen av NÄRF och RMB har finansieringen av det nya förbundet setts över. Ett ägartillskott om cirka 22 mnkr har skjutits till från de sju ägarkommunerna i det nya förbundet. Det innebär att det nya förbundet räknar med att ha en budget i balans för 2025.

 C3. Förbundet har följt upp mål i förbundets handlingsprogram genom uppföljning av verksamhetsmål och internkontrollplan.

Likt föregående år är det otydligt om eller hur förbundet bedömer att målen i handlingsplanen är uppfyllda. Målen i verksamhetsplanen har en tydlig koppling till flera av de *specifika förmågor* som beskrivs i kapitel 7 och 8 i handlingsplanen. Däremot saknas det en tydlig koppling till de 12 *mål* som redovisas i kapitel 6 i handlingsplanen.

Målen i handlingsplanen ska följas upp genom verksamhetsmålen samt uppföljning av internkontrollplanen. Kopplingen från handlingsprogrammets mål till verksamhetsplan och internkontrollplanen är otydlig, vilket försvårar uppföljningen av handlingsplanen.

5. Samlad bedömning

I kapitlet redovisas en sammanställd bedömning utifrån granskningens revisionskriterier följt av svar på granskningens revisionsfrågor.

5.1. Sammanställning utifrån revisionskriterierna

Nedanstående tabell sammanställer våra bedömningar för förbundsdirektionen utifrån granskningens ramverk av revisionskriterier.

Tabell 1. Sammanställd bedömning utifrån revisionskriterier.

	Styrning				Intern kontroll		Uppföljning		
	A1	A2	A3	A4	B2	C1	C1	C2	C3
Förbunds- direktionen									
 Kriteriet uppfyllt Avvikelse Väsentlig avvikelse Rekommendation riktas									
Beskrivning av kriterier <u>A. Verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer</u> A1. Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret. A2. Förbundsdirektionen har upprättat en policy för finansiell verksamhet. Bestämmelser för den finansiella verksamheten ska prövas hos direktionen minst en gång under året. A3. Förbundet har säkerställt att ett aktuellt handlingsprogram finns i enlighet med förbundsordningen. A4. Förbundet har upprättat verksamhetsmål som grundar sig i förbundets handlingsprogram. Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt. <u>B. Arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar</u> B1. Förbundsdirektionen har fastställt en internkontrollplan senast under november månad året innan verksamhetsåret. I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande. B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till förbundsdirektionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december. <u>C. Uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi i enlighet med styrmodell</u> C1. Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning. C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans. C3. Förbundet har följt upp mål i förbundets handlingsprogram genom uppföljning av verksamhetsmål och internkontrollplan.									

5.2. Vår bedömning

Styrning, mål och riktlinjer

Vi bedömer att förbundsdirektionen delvis har säkerställt att verksamheten bedrivits i enlighet med beslutade mål och riktlinjer. I likhet med föregående år noterar vi att direktionen inte prövat bestämmelserna för den finansiella verksamheten i enlighet med förbundets finansiella riktlinjer. Det ser vi som en brist i styrningen.

Vi noterar också att budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren samt internkontrollplan inte har beslutats i tid enligt fastställda riktlinjer. Förbundet har dock beviljats anstånd av direktionen att senarelägga beslut om budget och internkontrollplan.

Internkontroll

Vi bedömer att direktionen i huvudsak har säkerställt ett arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningarna. Förbundet har inte följt tidsplan enligt reglemente för internkontroll, vilket enligt vår bedömning utgör mindre avvikelser från anvisningarna. Dels beslutades internkontrollplanen i december i stället för i november månad, dels kommer helårsuppföljningen av internkontrollplanen att rapporteras till direktionen i februari istället för december.

Uppföljning

Vi bedömer att direktionen delvis har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Uppföljningen avseende verksamhetsmålen är i delårsrapporten ottydlig. Det är oklart vad bedömningen av utfall och prognos baseras på, då det faktiska utfallet och prognosen inte redovisas för flera av målen. Syftet med att följa upp mål vid delåret är att direktionen ska kunna agera vid otillräcklig måluppfyllelse. Till följd av att delårsuppföljningen är ottydlig menar vi att förutsättningarna att styra och åtgärda brister hämmas.

Vi konstaterar också att styrkedjan från handlingsplanens *mål* till verksamhetsplanen och internkontrollplanen är ottydlig, vilket skapar osäkerhet kring hur förbundet bedömer att målen i handlingsplanen är uppfyllda.

Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte skapa en plan för att reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsakerna som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vår bedömning är att de orsaker som nämns inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.

I och med att förbundet, från och med den 1 januari 2025, övergår till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodals lämnar vi inga rekommendationer. Vi ser det dock som väsentligt att de slutsatser som dras i granskningen omhändertas i det nya förbundets utveckling av styrning, intern kontroll och uppföljning.

Bilaga 1. Revisionskriterier

Förbundsdirektionen är förbundets styrelse och beslutande församling. Kommunallagen anger att förbundsdirektionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Därtill ska förbundsdirektionen se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nedan redogörs de revisionskriterier som utgör grunden för granskningen.

Kommunallagen (2017:725)

Kommunallagens 9 kap. 2 § anger att lagens bestämmelser ska tillämpas för kommunalförbund.

Kommunallagens 6 kap. 6 § anger att styrelse och nämnder ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer samt bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Styrelse och nämnder ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Förbundsordning

Antagen av kommunfullmäktige i Färgelanda 2021-02-17

Antagen av kommunfullmäktige i Mellerud 2021-01-27

Antagen av kommunfullmäktige i Trollhättan 2021-02-01

Antagen av kommunfullmäktige i Vänersborg 2021-02-17

Kommunerna Färgelanda, Mellerud, Trollhättan och Vänersborg ingår i ett kommunalförbund för frågor som rör räddningstjänst. Ändamålet med kommunalförbundet är att möjliggöra ökad effektivitet, säkerhet och slagkraft genom samordning av resurser under en gemensam ledning.

Räddningstjänstförbundet ansvarar för:

- ▶ Den räddningstjänst och förebyggande verksamhet under freds- och krigstid som enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) åvilar medlemskommun. Undantag för:
 - Att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. § 1 LSO).
 - Att ansvara för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll (3 kap. § 4–6 LSO)
- ▶ Att utföra tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Räddningstjänstförbundet biträder kommunerna i följande verksamhetsområden:

- ▶ Med konsultation vid utarbetandet av och risk- och sårbarhetsanalys.
- ▶ Medlemskommuner i deras ansvar vad gäller lagen om civilt försvar.
- ▶ Medlemskommuner i deras ansvar vad gäller lagen om extraordinära händelser.

Upprättande av handlingsprogram

Förbundet ska se till att det finns ett aktuellt handlingsprogram för räddningsinsatser under fred och höjd beredskap. Ett aktuellt handlingsprogram ska även finnas som redovisar målsättningen för de förebyggande åtgärder som åvilar förbundet i respektive medlemskommun, samt de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan föranleda räddningsinsats.

Upprättande av ekonomisk handlingsplan

Direktionen ska årligen fastställa en ekonomisk handlingsplan för de närmsta tre åren. Det första året i handlingsplanen ska detaljplaneras och budgeteras. Den ekonomiska handlingsplanen ska vara medlemskommunerna tillhanda senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret. Förbundsdirektionen ska även upprätta en finanspolicy som ska antas av

medlemskommunerna.

Handlingsprogram 2022 - tillsvidare (2022-12-20)

Enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) ska handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet upprättas och redovisa målsättningen för mandatperioden. Handlingsprogrammet är förbundets övergripande styrdokument. Handlingsprogrammet är det styrdokument som redogör för verksamhetens inriktning och genomförande för de kommande fyra åren. Uppföljning av handlingsprogram sker genom att verksamheten följs upp enligt fastställda rutiner och fastställd tidsplan.

Förbundets styrdokument för verksamhetsmål respektive internkontroll grundar sig bland annat på målen i förbundets handlingsprogram. Uppföljning och rapportering sker genom tertialrapport (januari-april), delårsrapport (januari-augusti), internkontrollrapport samt årsredovisning.

Policy för finansiell verksamhet (2021-12-06)

Policy för finansiell verksamhet fastställer den finansiella verksamhetens mål, ramar, riktlinjer samt krav på rapportering och uppföljning.

Direktionen ska utarbeta riktlinjer för den finansiella verksamheten som säkerställer en god intern kontroll och efterlevnad av reglerna i finanspolicyn. Bestämmelser för den finansiella verksamheten ska prövas hos direktionen minst en gång per kalenderår, samt revideras vid behov.

Direktionen ska årligen fastställa verksamhetsmässiga mål för en god ekonomisk hushållning.

Uppföljning och rapportering av den finansiella verksamheten ska ske vid tertialrapport (jan-apr), delårsrapport (jan-aug), riskanalyser, internkontroll och årsredovisning.

Mål och riktlinjer kopplade till god ekonomisk hushållning (Internbudget 2023 Med ekonomisk plan 2024–2025 (2022-11-10)

Enligt kommunallagen 11 kap 6 § ska budgetdokumentet innehålla en plan där verksamhetens mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning framgår.

För beslutade verksamhetsmål inom förbundet ska dels de nationella målen enligt LSO, dels de specificerade förmågor som beskrivs i förbundets handlingsprogram ligga till grund.

Förbundsledningen ska arbeta fram förslag till verksamhetsmål som sedan fastställs av direktionen ihop med budget för kommande verksamhetsår.

- ▶ Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt.
- ▶ Målen kan komma att revideras på grund av politiska beslut, eller i de fall ekonomiska eller verksamhetsmässiga krav uppstår som medför behov av förändring.

Förbundsledningen ansvarar för att skapa en bred förståelse för beslutade verksamhetsmål samt uppföljning av dessa. Uppföljning och rapportering av verksamhetsmål sker via tertialrapport (januari-april), delårsrapport (januari-augusti), riskanalyser, internkontroll och årsredovisning. Vid uppföljning jämförs ekonomiskt och verksamhetsmässigt utfall med vad som planerats.

Reglemente för internkontroll (2021-12-16)

Reglementet för internkontroll anger regler och riktlinjer för kontroll av såväl verksamhet som ekonomi med avsikt att skydda verksamhet och medarbetare från risker och skador.

Förbundet ska årligen fastställa en intern kontrollplan som ska överlämnas till direktionen för fastställande senast under november månad innevarande verksamhetsår. Den interna kontrollplanen ska innehålla:

- ▶ Definiering av vilka områden som ska ingå i NÄRF:s årliga internkontrollplan. Det sker med utgångspunkt från genomförda riskanalyser samt revisionsgranskningar där eventuella brister och förbättringsmöjligheter identifieras.
- ▶ I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande.
- ▶ Redovisningen ska innefatta, enligt reglemente och årsplan, angivna riskområden samt redogöra för eventuellt tillkommande kontroller och förbättringsåtgärder under verksamhetsåret.

Förbundsledningen ska lämna rapportering avseende genomförd internkontroll till Direktionen vid minst två tillfällen per år. En delrapport avseende genomförd internkontroll (jan-maj) ska lämnas senast i juni till direktionen. Förbundsledningen ska senast vid årets sista direktionssammanträde lämna en komplett rapport avseende genomförd internkontroll (helår) till Direktionen för beslut.

Bilaga 2: Källförteckning

Dialog

- ▶ Förbundsdirectionens presidium, räddnings- och förbundschef samt ekonomichef (2024-12-04)

Dokumentation

- ▶ Förbundsordning
- ▶ Handlingsprogram
- ▶ Policy för finansiell verksamhet
- ▶ Internbudget 2024 Med ekonomisk plan 2025–2026
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Internkontrollplan 2024
- ▶ Sammanträdesprotokoll 2023–2024
- ▶ Delårsrapport per april och augusti 2024

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Anna Elisabeth De Blanche

Auktoriserad revisor

Serienummer: 23b1984a015a79[...]fa70eb96b6846

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-02-25 10:41:47 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Begäran om ansvarsfrihet, verksamhetsår 2024

Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodal, har 25 februari 2025 dnr 5010-2025-000031-20 §20, tagit beslut om fastställelse av bokslut och årsredovisning för 2024 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Vidare fattade förbundsdirektionen beslut om fastställelse av internkontrollrapport 2024 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. (§21).

Förbundsdirektionen beslutade att uppdra åt ordförande och förbundsdirektör att tillskriva medlemskommunerna begäran om att direktionen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024, samt att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2024.

Härmed föreslås kommunfullmäktige att bevilja ansvarsfrihet för förbundsdirektionen avseende verksamhetsår 2024.

Jerker Lundin (KD) Uddevalla
Ordförande

Markus Green
Förbundsdirektör

Bilagor:

- Protokollsutdrag 2025-02-25, dnr 5010-2025-000031-20 (§§20–22)
- Revisionsberättelse för år 2024, förtroendevalda revisorer
- Det sakkunniga bitrådets yttrande om årsbokslut 2024, Ernst & Young AB
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat 2024, Ernst & Young AB
- Grundläggande granskning 2024, Ernst & Young AB
- Löpande granskning och bokslutsgranskning 2024, Ernst & Young AB
- Årsredovisning år 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Tjänsteskrivelse 2025-02-17, Bokslut och årsredovisning 2024 NÄRF
- Internkontrollrapport 2024, NÄRF
- Tjänsteskrivelse 2025-02-17, Internkontrollrapport 2024 NÄRF

Sändlista:

Färgelanda kommun	kommun@fargelanda.se
Melleruds kommun	kommunen@mellerud.se
Trollhättans Stad	kommunstyrelsen@trollhattan.se
Vänersborgs kommun	kommun@vanersborg.se

KS § 36 Dnr 2024/302
Godkännande av kompletterande beslut - Taxor 2025
Räddningstjänsten Fyrbodal

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner att Räddningstjänsten Fyrbodal direktion beslutar om att taxorna, enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) och Lag om explosiva varor (LBE), årligen uppräknas enligt index från och med år 2026. Indexeringen för taxorna för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE ska framgå av taxan.

Beslutet gäller under förutsättning att övriga medlemskommuner fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige i Färgelanda kommun beslutade 24-12-11 § 93 om att fastställa taxor 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal. Kommunfullmäktige beslutade också att ”Kommunfullmäktige avvaktar med att fatta beslut kring begäran om att taxor som uppräknas motsvarande index ska kunna tas av direktionen i Räddningstjänsten Fyrbodal. Beslut kommer att fattas under 2025.”

Direktionerna för både Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF) och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) har beslutat föreslå kommunfullmäktige i respektive medlemskommun att:

- Räddningstjänsten Fyrbodal ska få arbeta med framtagande av taxor, såsom Räddningstjänsten Mitt Bohuslän tidigare haft bemyndigande till, att i den mån förbundet gör uppräknings motsvarande index inte behöva lyfta taxorna att tas i respektive fullmäktige utan att de enbart ska kunna tas av direktionen i Räddningstjänsten Fyrbodal.

Inför beslut om taxor för år 2026 behöver kommunfullmäktige fatta beslut om detta och medlemskommunerna behöver ha samsyn.

Utifrån gällande lagstiftning och regelverk finns det inget hinder för att Räddningstjänsten Fyrbodals direktion medges besluta att taxorna årligen uppräknas enligt index (SKR:s PKV-index enligt oktobercirkuläret året före taxans ikraftträdande).

Indexeringen för taxorna för tillsyn och tillstånd enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) och Lag om explosiva varor (LBE) ska framgå av taxan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2025-03-27

Beslut kommunfullmäktige, dat 2024-12-11 § 93

Sändlista

Tf ekonomichef

Vänersborgs kommun

Trollhättans stad kommun

Uddevalla kommun

Melleruds kommun

Lysekils kommun

Munkedals kommun

Räddningstjänsten Fyrbodal

Ekonomiavdelningen
Tf ekonomichef
Stefan Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-03-27
2024/302

Kommunstyrelsen

Godkännande av kompletterande beslut - Taxor 2025 Räddningstjänsten Fyrbodal

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner att Räddningstjänsten Fyrbodal direktion beslutar om att taxorna, enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) och Lag om explosiva varor (LBE), årligen uppräknas enligt index från och med år 2026. Indexeringen för taxorna för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE ska framgå av taxan.

Beslutet gäller under förutsättning att övriga medlemskommuner fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige i Färgelanda kommun beslutade 24-12-11 § 93 om att fastställa taxor 2025 för Räddningstjänsten Fyrbodal. Kommunfullmäktige beslutade också att "Kommunfullmäktige avvaktar med att fatta beslut kring begäran om att taxor som uppräknas motsvarande index ska kunna tas av direktionen i Räddningstjänsten Fyrbodal. Beslut kommer att fattas under 2025."

Direktionerna för både Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF) och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) har beslutat föreslå kommunfullmäktige i respektive medlemskommun att:

- Räddningstjänsten Fyrbodal ska få arbeta med framtagande av taxor, såsom Räddningstjänsten Mitt Bohuslän tidigare haft bemyndigande till, att i den mån förbundet gör uppräkning motsvarande index inte behöva lyfta taxorna att tas i respektive fullmäktige utan att de enbart ska kunna tas av direktionen i Räddningstjänsten Fyrbodal.

Inför beslut om taxor för år 2026 behöver kommunfullmäktige fatta beslut om detta och medlemskommunerna behöver ha samsyn.

Utifrån gällande lagstiftning och regelverk finns det inget hinder för att

Räddningstjänsten Fyrbodals direktion medges besluta att taxorna årligen uppräknas enligt index (SKR:s PKV-index enligt oktobercirkuläret året före taxans ikraftträdande).

Indexeringen för taxorna för tillsyn och tillstånd enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) och Lag om explosiva varor (LBE) ska framgå av taxan.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-03-27

Beslut kommunfullmäktige, dat 2024-12-11 § 93

Sändlista:

Tf ekonomichef

Vänersborgs kommun

Trollhättans stad kommun

Uddevalla kommun

Melleruds kommun

Lysekils kommun

Munkedals kommun

Räddningstjänsten Fyrbodal

KF § 93 Dnr 2024/302
Godkännande av taxor 2025 Räddningstjänsten Fyrbodol

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

- Att anta Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds förslag till taxa 2025 för tillsyn och tillstånd enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Taxan gäller för perioden 1 januari 2025 till 31 december 2025.
- Att avvakta med att fatta beslut kring begäran om att taxor som uppräknas motsvarande index ska kunna tas av direktionen i Räddningstjänsten Fyrbodol. Beslut kommer att fattas under 2025.

Ärendebeskrivning

Direktionen har att, enligt beslutad förbundsordning för Räddningstjänsten Fyrbodol §3 Ändamål och uppdrag, som kommunalförbund stödja medlemskommunerna med att lämna beslutsförslag till medlemskommunerna avseende taxor inom kommunalförbundets verksamhetsområde.

Förbundet ska ta ut ersättning för myndighetsutövning, vilket innebär tillsyn och tillstånd enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Förslaget utgår från jämförelser i nuvarande taxor inom Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, för att ensa taxenivåer inför bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodol, samt uppräkningsindex med PKV index (3,2 procent) enligt SKR budgetcirkulär för oktober månad 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2024-10-29

Ärende till direktionssammanträde, daterat 2024-10-15

Protokoll NÄRF, daterad 2024-10-24 § 65

Räddningstjänsten Fyrbodol taxa 2025, daterad 2023-06-27

Sändlista

NÄRF

RMB

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

TAXA 2025

Taxa för tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE

Allmän information

Taxan är fastställd av fullmäktige i respektive medlemskommun och gäller för perioden 2025-01-01 till 2025-12-31

Trollhättan kommun

Uddevalla kommun

Vänersborg kommun

Lysekils kommun

Munkedals kommun

Mellerud Kommun

Färgelanda Kommun

Förbundet får enligt 5 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ta ut avgift vid tillsyn utifrån bestämmelserna i 2 kap. 2 § av samma lag. För ärenden rörande brandfarliga och explosiva varor får förbundet ta ut en avgift enligt 27 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Taxan justeras årligen enligt SKR:s oktobercirkulär för beslutat PKV-index.

Taxan gäller i normalfallet. Förbundet kan i särskilda fall besluta om avvikelse i taxan och då debitera enligt särskild kostnadsredovisning.

Handläggningskostnad per timme

Timkostnaden innehåller de kostnader som förbundet har som är sammankopplade med tillsyns- eller tillståndsärenden. Detta inkluderar administrativa kostnader såsom telefoni, IT, och verksamhetssystem, personalkostnader såsom lön, arbetskläder, och utbildning, samt materiella kostnader såsom transportmedel, lokalhyra, och fastighetskostnader.0

Tabell 1 – Handläggningskostnad per timme

tid (min)	kostnad (kr)
60	1169

Taxa för tillsyn enligt LSO och LBE

Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och Lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiv vara (LBE) är kommunen tillsynsmyndighet med skyldighet att kontrollera efterlevnaden av dessa lagar. Räddningstjänsten Fyrbodals är utsedd av medlemskommunerna att utföra sådan tillsyn.

Beräkning av avgift

Kommunen får enligt dessa lagar föreskriva om att en avgift får tas för tillsynen. Avgiften kostnadsberäknas utifrån den tidsåtgång som krävs för handläggning av hela ärendet. Taxan består av en grundavgift och en rörlig timavgift som avser besök och handläggning. Den totala avgiften utgörs av summan för grundbelopp, rörlig timavgift för besöket, rörlig timavgift för handläggning, samt eventuell efterkontroll.

Tabell 2 – Tillsynsärenden

Moment	tid (min)	kostnad (kr)
Grundavgift LBE	120	2338
Grundavgift LSO	150	2923
Grundavgift samordnad tillsyn LSO och LBE	180	3507
Tillsynsbesök	Löpande	-
Handläggning av ärendet	Löpande	-

Tabell 3 – Uppföljning inför avslut av tillsynsärende

Moment	tid (min)	kostnad (kr)
Uppföljning genom dokumentation	30	585
Uppföljning genom platsbesök	90	1754
Omfattande uppföljning	Löpande	-

Vid förekomna brister efter uppföljning som resulterar i nytt föreläggande debiteras efterkommande handläggning löpande enligt handläggning av ärende enligt tabell 2.

Grundavgift tillsyn

Grundavgiften utgörs av de moment vars skillnad i tid mellan ärenden är liten och bedöms därmed vara representativ för majoriteten av tillsynerna. Denna innefattar bland annat kostnadstäckning för registerhållning, bokning av besök, förberedande arbete, restid, samt upprättandet av vissa handlingar. För grundavgift samordnad tillsyn LSO och LBE har förberedelsetid för LBE adderats till grundavgift LSO. Sammanräknat belopp har avrundats till närmsta halvtimme.

Tabell 4 – Innehåll i grundavgift

Moment	Tid LBE (min)	Tid LSO (min)	kommentar
Fördelning och uppstart	20	20	Hämtat från tidigare mätningar.
Förberedelser	30	55	Detta inkluderar exempelvis inläsning. Hämtat från tidigare mätningar.
Restid	48	48	Viktat medelvärde uppgår till 48 minuter tur och retur inom förbundets geografiska område.
Avslut och kvalitetskontroll	15	15	Innefattar att skriva beslut om avslut och kvalitetskontroll av annan handläggare. Hämtat från tidigare mätningar.
Total tid	120	150	Sammanräknat belopp har avrundats till närmsta halvtimme.

Handläggning av ärende

Handläggning av ärende innefattar moment såsom utredning av verksamhetens brandskyddsåtgärder, upprättande av tjänsteanteckning, upprättande av beslut i ärende, samt kvalitetsgranskning.

Taxa för tillstånd enligt LBE

Enligt Lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiv vara är kommunen tillståndsmyndighet för hantering av brandfarliga och explosiva varor. Räddningstjänstförbundet är utsedd av medlemskommunerna att handlägga dessa ärenden.

Beräkning av avgift

Debitering av tillståndsärenden grundar sig på en rörlig timavgift och fast grundavgift för olika typärenden.

Tabell 5 – Handläggning av tillstånd för brandfarlig och explosiv vara

Moment	tid (min)	kostnad (kr)
Grundavgift	90	1754
Tillfälligt tillstånd	30	585
Prövning och beslut i ärendet	Löpande	-

Tabell 6 – Platsbesök eller avsyning efter tillståndsärende

Moment	tid (min)	kostnad (kr)
Grundavgift för besök	60	1169
Platsbesök	Löpande	-

Vid förekomna brister under platsbesök debiteras efterföljande handläggning som tillsyn LBE utan grundavgift.

Tabell 7 – Övriga moment kopplade till tillståndsärende

Moment	tid (min)	kostnad (kr)
Redaktionell förändring i befintligt tillstånd	60	1169
Arbetsmoment i samband med tillståndsärende som inte är beskrivna ovan	Löpande	-

Redaktionell förändring i tillstånd avser förändringar som inte påverkar riskerna i hanteringen, detta kan exempelvis vara att företaget bytt namn, eller minskning av hanterad mängd.

Tabell 8 – Godkännande av personer med betydande inflytande, föreståndare, eller deltagare vid befintligt tillstånd för explosiv vara

Moment	tid (min)	kostnad (kr)
Grundavgift för godkännande	90	1754
Per person som prövas	30	585

Grundavgifter tillståndsärenden

De fasta avgifterna utgörs av de moment vars skillnad i tid mellan ärenden är liten och bedöms därmed vara representativ för majoriteten av tillstånden. Denna innefattar bland annat kostnadstäckning för registrering, registerhållning, samt upprättandet av vissa handlingar.

Tabell 9 – Grundavgift tillstånd

Moment	Tid (min)	kommentar
Registrering	30	Medelvärde av tidigare mätningar.
Kontroll av uppgifter i verksamhetssystem	10	Hämtat från tidigare mätningar.
Kontroll av dokumentationens innehåll	30	Tiden inkluderar mottagningsbevis och eventuell begäran om komplettering.
Remittering till annan myndighet	10	Hämtat från tidigare mätningar.
Avslut av ärende och registrering av uppgifter	20	Inkluderar registrering av föreståndare och införandet av ytterligare uppgifter i systemet.
Total tid	90	Sammanräknat belopp har avrundats till närmsta halvtimme.

Tabell 10 – Tillfälligt tillstånd

Moment	tid (min)	kommentar
Upprätta beslut	30	Hämtat från tidigare mätningar. Appliceras endast då sådant krävs för lagenlig hantering under handläggning.

Tabell 11 – Grundavgift platsbesök efter avsyning

Moment	tid (min)	kommentar
Restid	48	Viktat medelvärde uppgår till 48 minuter tur och retur inom förbundets geografiska område.

Tabell 12 – Godkännande av personer med betydande inflytande, föreståndare, eller deltagare vid befintligt tillstånd för explosiv vara

Moment	tid (min)	kommentar
Grundavgift	90	Hämtat från tidigare mätningar. Avser registrering, kontakt med motpart, och remittering.
Tillkommande moment per prövad person	30	Hämtat från tidigare mätningar. Avser lämplighetsprövning som utförs för varje person som anmälts.

KS § 28 Dnr 2025/4
Årsredovisning 2024 - Färgelanda kommun

Kommunstyrelsens beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner Färgelanda kommuns årsredovisning för 2024.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en årsredovisning som sedan överlämnas till revisionen för granskning. Årsredovisningen tillsammans med revisionsrapporten/revisionsberättelsen överlämnas därefter till kommunfullmäktige för prövning av frågan om ansvarsfrihet.

Ekonomiskt resultat.

Årsredovisningen för år 2024 visar ett negativt resultat på 17,5 mnkr, vilket är 17,5 mnkr sämre än budgeterad nivå.

Det mycket stora underskottet beror framför allt på nämndernas underskott med – 54 mnkr. Resultatet förbättras framför allt beroende på högre skatteintäkter, lägre pensionskostnader och lägre räntekostnader.

Finansiella mål.

Kommunens två finansiella mål handlar om resultatnivå och soliditetsnivå. Resultatmålet uppnås ej och soliditetsmålet uppnås enbart på grund av mycket låga investeringsnivåer.

Mål för verksamheten

Uppföljningen av mål för verksamheten visar att det finns många delar som uppfylls men även några verksamhetsmål som inte är uppfyllda.

Verksamhetsmålen uppfyllnad måste ses över flera år och därmed får de mål som nu inte är uppnådda förutsättas uppnås under mandatperioden.

Intern kontroll

Den sammanfattande bilden av kommunens interna kontroll är att den måste förbättras. Rapporteringen måste göras mer enhetlig för att säkerställa systematisk uppföljning och genomslagskraft i arbetet. Alla nämnder förutom socialnämnden har haft en antagen kontrollplan för 2024.

Antalet kontroller som visade på negativa avvikelser var 7 av totalt 14.

God ekonomisk hushållning

Det negativa resultatet innebär att kommunen ej uppnår det finansiella målen "resultat" och därmed ej en god ekonomisk hushållning.

Den sammanfattande bilden av Färgelanda kommun, utifrån ett finansiellt perspektiv, är en kommun med mycket stora ekonomiska utmaningar inför framtiden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2025-03-31

Årsredovisning 2024, dat 2025-03-25

Sändlista

Kommunfullmäktige

Revisionen

Tf ekonomichef

Årsredovisning 2024

Innehållsförteckning

1	Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	4
2	Kommundirektören har ordet.....	5
3	Förvaltningsberättelse	6
3.1	Översikt över verksamhetens utveckling	6
3.1.1	Sammandrag.....	6
3.2	Den kommunala koncernen.....	8
3.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
3.3.1	Övergripande utmaningar.....	9
3.3.2	Ekonomiska förutsättningar	9
3.3.3	Befolkningsutveckling	10
3.4	Händelser av väsentlig betydelse	12
3.5	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	13
3.5.1	Styrning och ledning	13
3.5.2	Uppsiktsplikt och intern kontroll	13
3.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	15
3.6.1	God ekonomisk hushållning.....	15
3.6.2	Verksamhet/måluppfyllelse.....	16
3.6.3	Finansiell analys.....	20
3.6.4	Balanskravsresultat	29
3.6.5	Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten	30
3.7	Väsentliga personalförhållanden.....	32
3.7.1	Sjukfrånvaro.....	33
3.8	Förväntad utveckling.....	34
4	Drift- och investeringsredovisning	35
4.1	Driftredovisning (verksamheten).....	35
4.2	Investeringsredovisning (netto).....	36
5	Ekonomisk redovisning	38
5.1	Räkenskaper årsredovisning	38
5.1.1	Resultaträkning	38
5.1.2	Kassaflöde	39
5.1.3	Balansräkning.....	41
5.1.4	Noter	42

5.2	Redovisningsprinciper	48
5.3	Begreppsförklaringar	50
6	Nämnder	52
6.1	Barn- och utbildningsnämnden	52
6.2	Kommunstyrelsen	55
6.3	Socialnämnden	59
7	Koncernbolag	63
7.1	Valbohem AB	63
7.2	Färgelanda Vatten AB	65
8	Revisionsberättelse	67

1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

År 2024 har präglats av en rad utmaningar vad det gäller de ekonomiska läget, framförallt avseende budgetarbetet för perioden 2025-2027. Resultatet blev för 2024 mycket sämre än budgeterat resultat totalt minus ca 17 miljoner.

Bekymmersamt är att våra verksamheter gick med minus 54 miljoner back.

Under 2024 har ett stort arbete påbörjats vad det gäller fastighetsbeståndet genom att ta fram en lokalförsörjningsplan. Denna skall vägleda oss i arbete med att få fram vilka fastigheter vi i framtiden skall ha kvar då de flesta är i dåligt skick med stora underhållsbehov.

Befolkningsutvecklingen ser inte bra ut kommande år framförallt vad det gäller de yngre åldrarna som gör att vi har alldeles för många skolor i förhållande till antalet barn. Däremot ser antalet äldre ut att öka som gör att vi kommer att ha utmaningar inom äldreomsorgen.

Trots det kärva läget vi står inför finns det ändå framtidstro på att vi skall klara oss igenom detta genom att fatta viktiga men inte roliga beslut som får vår kostnadsmassa att minska.

Jag vill också passa på att rikta ett stort tack till vår duktiga och oerhört lojala personal som gör ett jättefint arbete.

Ulla Börjesson

Kommunstyrelsens ordförande

2 Kommundirektören har ordet

Under 2024 har vår kommun fortsatt ställts inför betydande utmaningar. Trots detta har vi målmedvetet fortsatt att arbeta för en hållbar och trygg framtid för våra invånare. Våra engagerade, flexibla och lösningsfokuserade medarbetare har hittat nya

vägar och med outtröttlig insats fortsatt att leverera kommunal service till våra medborgare.

Kommunens ekonomiska situation är mycket

ansträngd och kräver resoluta åtgärder för att på lång sikt skapa balans i både ekonomi och verksamhet. Det är avgörande att vi hittar nytänkande lösningar, tar modiga beslut och visar flexibilitet för att kommunen ska kunna fortsätta att uppfylla sitt viktiga uppdrag gentemot samhället.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla våra fantastiska medarbetare för ert enastående arbete och engagemang. Det är tack vare era insatser som vi kan göra skillnad för de människor vi finns till för. Tack!

Katrin Siverby

Kommundirektör

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Översikt över verksamhetens utveckling

En övergripande fråga under året har varit att bedriva verksamheterna inom av kommunfullmäktige beviljade ramar. Denna fråga har varit av stor betydelse under de senaste åren

men har blivit än mer prekär under 2024 och kommer att dominera arbetet under 2025 inför budgetarbetet med MRP 2026-2030.

3.1.1 Sammandrag

Koncernen belopp i Mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	161.4	135.1	72.5	79.6	119.5
Verksamhetens kostnader	-645.5	-588.5	492.3	495.2	-525.7
Årets resultat	-69.4	14.4	30.7	3.3	-11.3
Soliditet %	22.9	21.8	20.4	18.0	15.6
Investeringar netto	32.3	29.6	56.8	39.8	16.1
Långfristig låneskuld	208.3	217.3	221.8	244.7	247.8

Kommunen belopp i Mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Antal invånare	6 376	6 434	6 512	6 576	6 658
Kommunal skattesats, %	22.91	22.91	22.91	22.26	22.26
Verksamhetens intäkter	89.4	81.0	72.4	79.6	70.9
Verksamhetens kostnader	-583.8	-543.9	-492.3	-495.2	-485.2
Skatteintäkter och generella statsbidrag	488.7	490.9	462.5	430.4	415.6
Årets resultat	-17.5	16.4	30.7	3.3	-10.6
Soliditet, %	34.5	33.9	31.7	26.7	22.4
Soliditet inklusive ansvarstagande för pensioner, %	2.2	7.0	3.0	-7.0	-11.0
Investeringar netto	7.7	10.0	11.0	7.5	3.7
Långfristiga låneskulder	30.3	43.6	47.0	51.0	55.0
Antalet årsanställda	479	459	487	511	509

Slutförda och påbörjade investeringar

Den samlade investeringsvolymen för 2024 uppgick till 7,7 mnkr. Under året har investeringar för 3,7 mnkr genomförts avseende energieffektiviseringar (har fått investeringsbidrag motsvarande 2,7 mnkr), fastighetsinvesteringar motsvarande 5,9 mnkr för bl.a. Kyrkvägens förskola och idrottshallen.

Samtidigt pågår planering för fler nya förskolor och idrottsanläggningar i kommunen. Det förbereds även för olika samhällsinvesteringar med mål att skapa en samhällsutveckling för att bidra till att uppnå kommunens vision.

Årets ekonomiska resultat

Det ekonomiska resultatet för 2024 uppgår till -17,5 mnkr. Det mycket stora underskottet beror framför allt på nämndernas underskott med -54 mnkr. Resultatet förbättras framför allt beroende på högre skatteintäkter, lägre pensionskostnader

och lägre räntekostnader.

Det negativa resultatet innebär att kommunen ej uppnår det finansiella målen "resultat" och därmed ej en god ekonomisk hushållning.

Avstämning finansiella mål

Kommunens finansiella mål enligt Mål och Resursplan 2024-2026:

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till 2,0 – 4,0 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten årligen ska öka och på sikt uppgå till minst 35 procent.

I och med att resultatet för 2024 blev -17,5 mnkr så uppnås ej resultatmålet att resultatet ska ligga mellan 2 och 4 % av skatter och statsbidrag. Soliditetsmålet uppnås som följd av den mycket låga investeringsnivån.

Kommunens personal

Antalet tillsvidareanställda medarbetare uppgår för 2024 till 467 personer, vilket motsvarar **87** procent av kommunens totala personalstyrka. År 2023 var andelen tillsvidareanställda **89** procent.

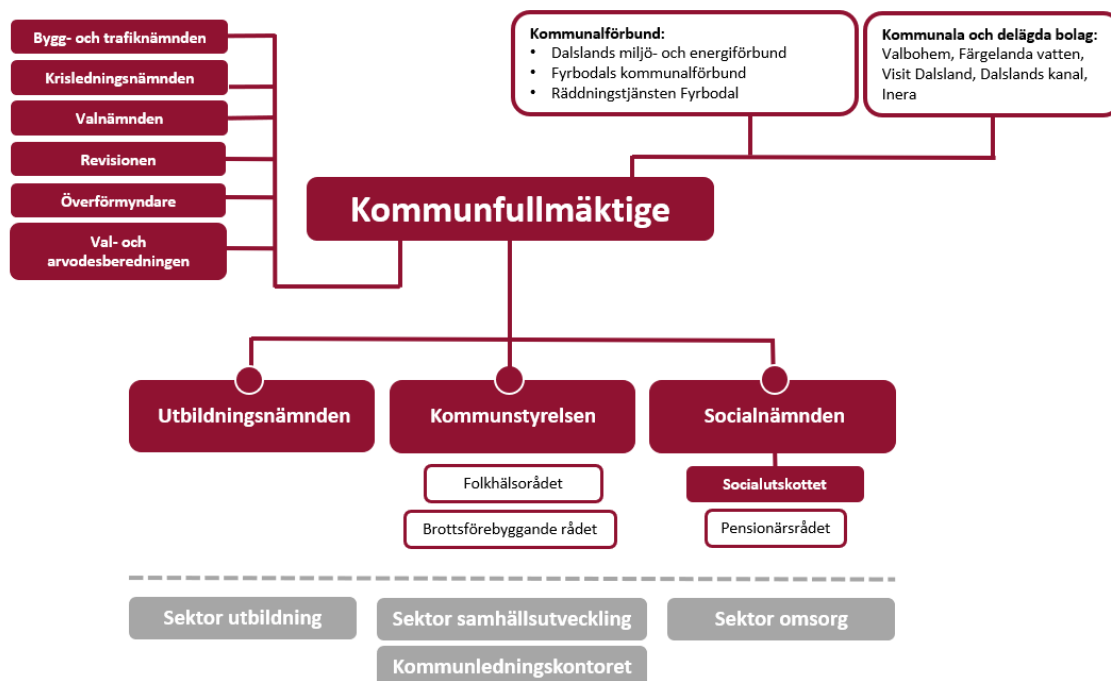
Inom kommunen har andelen tillsvidareanställda som har en heltidsanställning ökat. Vid årets slut uppgick dessa till **81** procent att jämföra med **78** procent år 2023. Andelen heltidsanställningar har ökat med 2 procentenheter bland kvinnor men

ligger kvar på samma nivå bland män. Under 2018 var det färre som hade en sysselsättningsgrad under 75 procent jämfört med föregående år.

I Färgelanda kommun uppgick personalomsättningen till **13,5** procent under 2024 vilket är en minskning mot föregående år, men fortsatt hög i jämförelse mot andra kommuner i såväl Fyrbodal som i riket.

3.2 Den kommunala koncernen

I nedanstående bild framgår den kommunala koncernen per 2024-12-31. Koncernen utgörs av nämnder samt de kommunala bolagen.

För att service till invånare och besökare ska vara så bra som möjligt bedrivs verksamheten i olika driftsformer vilket framgår av organisationsschemat.

De verksamheter som drivs i bolagsform är de som verkar på en konkurrensutsatt marknad och där bolagsformen bedöms vara fördelaktig ur ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 31 ledamöter som är valda av folket i allmänna val. Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2022-2026 är:

- Sverigedemokraterna 11 mandat
- Socialdemokraterna 8 mandat
- Centerpartiet 6 mandat
- Moderaterna 3 mandat
- Liberalerna 2 mandat
- Kristdemokraterna 1 mandat

3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

3.3.1 Övergripande utmaningar

För Färgelanda kommun råder likartade utmaningar som för flera andra kommuner. De största är följande, vilka har ett starkt samband med varandra:

- Finansiering av framtidens välfärd, såväl drift och investeringar som nödvändiga utvecklingsinsatser
 - Utmaningen är till övervägande del beroende av den nationella ekonomiska utvecklingen, men även av den lokala näringslivs- och befolkningsutvecklingen. Därutöver av kommunens förmåga att hålla nere kostnadsutvecklingen utan att stagnera i utveckling och attraktivitet.
- Kompetensförsörjning i en allt hårdnande konkurrens
 - Utmaningen är direkt kopplad till kommunens attraktivitet, både som arbetsgivare och som plats att leva och bo på, men är även kopplad till finansiell styrka och befolkningsutveckling.
- Att kunna leva upp till medborgarnas ökande förväntningar på offentlig service
 - Förväntningarna tenderar att öka över tiden i takt med välfärds- och teknikutvecklingen. Kloka och modiga beslut behöver fattas i utvecklingen av välfärden. Sambandet mellan välfärdens kvalitet och service, kompetensförsörjning och finansiering återspeglas i kommunens uppdrag. Balansen mellan dessa delar är en förutsättning för långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet.

3.3.2 Ekonomiska förutsättningar

(Utdrag ur SKR:s MakroNytt 1:2025).

Förra årets räntesänkningar i stora delar av världen stöttar efterfrågan i år på flera håll. Federal Reserve i USA och ECB kommer fortsätta sänka styrräntorna under 2025 för att ge en skjuts till fortsatt ekonomisk tillväxt. Men inflationen har visat sig motståndskraftig och är ännu inte på ländernas inflationsmål. Jämfört med våra tidigare prognoser är vår nuvarande bedömning att det blir något färre räntesänkningar. Även i Sverige visar den underliggande inflationen viss motståndskraft och vår bedömning är därför att Riksbanken bara sänker ytterligare en gång innan styrräntan stabiliseras runt 2 procent.

Vår bedömning är att svensk ekonomi har påbörjat en återhämtning från lågkonjunkturen som kommer bli allt mer påtaglig i år och nästa år. Penningpolitiken bidrar, ihop med finanspolitiken, till detta. Arbetsmarknaden följer efter med viss tidsfördröjning och även om sysselsättningen ökar något under 2025 så är det framför allt under 2026 som arbetslösheten minskar. I årets avtalsrörelse antas arbetsmarknadens parter

återigen ta stort ansvar för att bidra till återhämtningen. Ett lägre inflationstryck banar väg för att löneökningstakten kommande år avtar något jämfört med de senaste åren, men med stigande reallöner.

Sammantaget ger återhämtningen i ekonomin att skatteunderlaget ökar från en dämpad takt på 3,5 procent 2024 till 4,4 respektive 4,5 procent i år och nästa år. Skatteunderlaget beräknas öka med 4,4 procent i genomsnitt per år under perioden 2025–2028, vilket är ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under senaste tioårsperioden.

De ekonomiska förutsättningarna är något bättre inför kommunens kommande budgetarbete som följd av det som SKR beskriver i ovanstående text. Även om dessa positiva förändringar ingår i de ekonomiska förutsättningarna för Färgelanda kommun står kommunen ändå inför mycket stora utmaningar med att anpassa verksamheten till en kraftigt förändrad demografi samt att kommunens kostnadsnivå i dagsläget är mycket hög.

Befolkningsutveckling

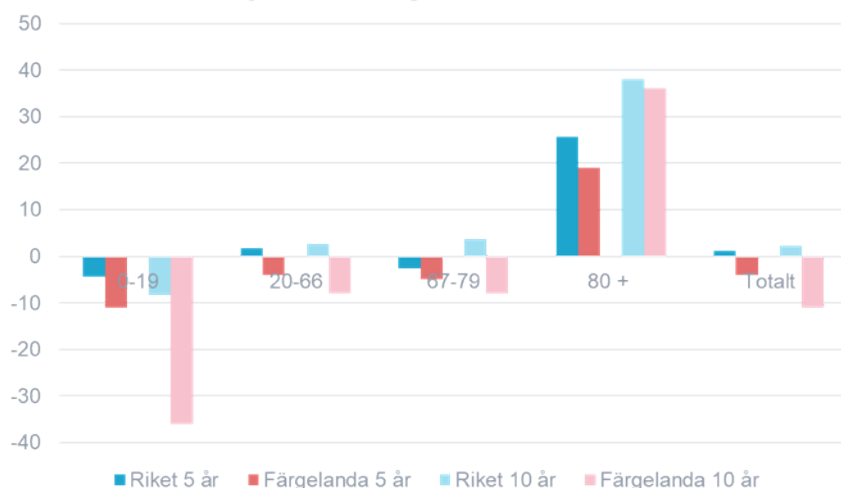
Den demografiska utvecklingen i Färgelanda kommun kommer att ställa stora krav på kommunens arbete med att anpassa

verksamheterna efter denna förändring. Prognosen visar en större andel äldre och en kraftig minskning av andelen invånare i åldersgruppen 0-19 år.

En utmaning blir att omfördela ekonomiska

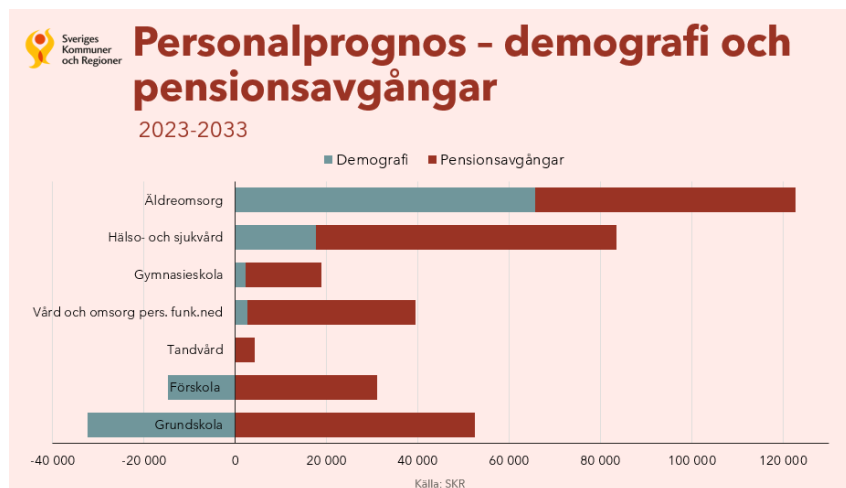
förhållande till förskola/grundskola som kommer

Befolkningsförändring i %, 5 och 10 år framåt

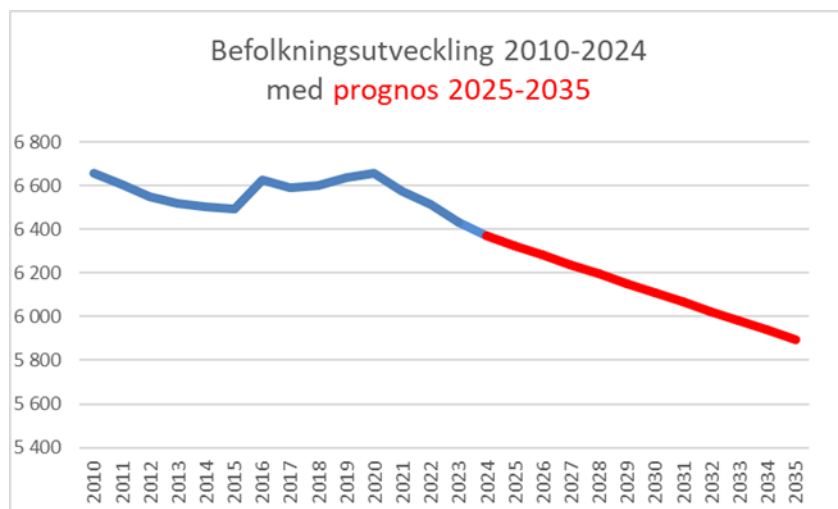
resurser från verksamhet för yngre åldersgrupper till äldreomsorg. Enligt SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) beräkningar kommer landets kommuner att ställas inför utmaningen att få behörig personal till sina verksamheter. Störst utmaning blir inom äldreomsorg vilket ska ställas i

att få vakanta tjänster som följd av den demografiska utvecklingen. För Färgelandas del blir utmaningen större än för riket avseende Förskola/grundskola i och med att den demografiska förändringen är större i Färgelanda än i riket.

Enligt framtagen prognos kommer antalet invånare i Färgelanda kommun vara 5 895 år 2035, vilket

innebär en minskning med 474 invånare i förhållande till år 2024.

3.4 Händelser av väsentlig betydelse

Ekonomisk situation

Kommunens ekonomiska situation har under året varit mycket utmanande och fortsätter att vara allvarlig. Trots att olika effektiviseringsåtgärder har genomförts, har problemen förvärrats. Alla

sektorerna har brottats med betydande underskott och framtiden ser utmanande ut med ekonomiska svårigheter inte minst utifrån demografiska förhållanden.

Bristande fastighetsunderhåll

Stora skador och bristfälligt underhåll har lett till renoveringar av verksamhetslokaler, däribland ombyggnaden av Kyrkskolans gamla lokaler för att

ersätta Höjdens förskola och reparation av vattenläcka i idrottshallen.

Organisation

Kommunledningsorganisationen har under året haft många vakanser, vilka under stora delar av årets bemannats genom interimslösningar. Under året har flera försök att rekrytera ekonomichef gjorts. Det resulterade i att under hösten och fortsatt

under våren 2025, har en t.f. ekonomichef delvis rekryterats. Arbetet kommer fortsätta under 2025 för att utreda bemanning och organisation. Det samma gäller för HR-chef.

IT-samverkan

Beslut fattades om samarbete inom med flera grannkommuner, och arbete kring rekrytering av

ekonomichef och HR-chef fortsatte, med planer för förbättringar under 2025.

Nytt räddningstjänstförbund

Ett nytt räddningstjänstförbund - Räddningstjänsten Fyrbodal – bildades 1 januari 2025 genom en sammanslagning av Räddningstjänsten i Norra Älvsborg (NÄRF) och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB).

3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

3.5.1 Styrning och ledning

Kommunfullmäktige antog den 2016-06-22 § 86, dnr 2015–534, nu gällande Styr- och Ledningssystem för Färgelanda kommun.

Målstyrning

Kommunens vision är enligt MRP 2024–2026 Färgelanda – En trygg kommun med tillväxt och livskraft.

Kommunen leds av målstyrning. Det innebär att Kommunfullmäktige fastställer prioriterad inriktning och verksamhetsmål samt ger ekonomiska

förutsättningar i form av ramar till nämnderna. De prioriterade inriktningarna bygger på kommunens vision och tanken att sträva efter demokrati, delaktighet och öppenhet samt ska vara vägledande för nämnderna i deras arbete.

3.5.2 Uppsiktsplikt och intern kontroll

Uppsiktsplikt och intern kontroll Enligt Kommunallagen 6 kapitel 1 § ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Arbetet med intern kontroll är därmed lagstadgat och utgör en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Den interna kontrollen ska utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens samtliga verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel. Enligt bestämmelserna i kommunallagen är varje nämnd skyldig att inom sitt område se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Det övergripande

ansvaret för att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunen vilar på kommunstyrelsen, som med utgångspunkt från nämndernas rapporter ska utvärdera kommunens samlade arbete med intern kontroll och vid behov ta initiativ till förbättringar.

Arbetet med intern kontroll är riskbaserat och ska bygga på en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnderna ska inför varje nytt verksamhetsår upprätta en plan för den interna kontrollen och beskriva vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras.

Uppföljning av intern kontroll

Kommunstyrelsen antog 22 maj 2019 (§ 88) nuvarande Riktlinjer för intern kontroll i Färgelanda kommun.

Färgelanda kommun ska ha en god intern kontroll i sin verksamhet, vilket i sin tur genererar en god ekonomisk hushållning. Dessa riktlinjer syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga de ska med en rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås;

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten.
- Säkerställa att lagar, policys, reglementen etc tillämpas.

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen

uppfylls. Den interna kontrollen ska skydda kommunen mot förluster eller förstörelse av dess tillgångar, samt eliminera eller upptäcka allvarliga fel. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i verksamheten och den fungerar som ett skydd mot ooberättigade misstankar för både förtroendevalda och tjänstemän.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen inom eget ansvarsområde för nästkommande år. Planen antas senast under december månad. Kommunstyrelsen kan också besluta om gemensamma kontrollpunkter för förvaltningen. Detta sker i samband med att kommunstyrelsen beslutar om sin egen

kontrollplan. Uppföljning av innevarande års interna kontrollplan sker i samband med att kommunstyrelsen beslutar om plan för eget ansvarsområde för kommande år.

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisningen följa upp kommunens samlade interna kontrollplan för föregående år.

Nämnden ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen för

nästkommande år. Planen antas senast under december månad. Beslutad intern kontrollplan översänds till kommunstyrelsen. Uppföljning av innevarande års interna kontrollplan sker i samband med att nämnden beslutar om plan för kommande år. Uppföljningen översänds till kommunstyrelsen för att ingå i en samlad uppföljning av kommunens totala interna kontroll som sker i samband med årsredovisningen.

Intern kontroll 2024

Den sammanfattande bilden av kommunens interna kontroll är att den måste förbättras.

Rapporteringen måste göras mer enhetlig för att säkerställa systematisk uppföljning och genomslagskraft i arbetet. Alla nämnder förutom

socialnämnden har haft en antagen kontrollplan för 2024.

Antalet kontroller som visade på negativa avvikelser var 7 av totalt 14.

3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

3.6.1 God ekonomisk hushållning

Bakgrund

Kommunallagen anger att kommuner ska ha "en god ekonomisk hushållning" i sin verksamhet, vilket innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt.

Vad ska kommunen då göra? Kommunallagen sammanfattar:

- "För **verksamheten** skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **ekonomin** skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning"

Vad är god ekonomisk hushållning för Färgelanda kommun?

God ekonomisk hushållning innebär att kommunen förvaltar mänskliga och materiella resurser så att en ekonomisk hållbarhet uppnås.

Det innebär att kommunens verksamhet är ändamålsenlig, av god kvalitet och kostnadseffektiv. Det innebär också att kommunen förvaltar sin

egendom väl, har långsiktigt hållbara resultat- och investeringsnivåer samt hållbar personal- och kompetensförsörjning. Det ställer krav på ett gemensamt ansvarstagande, kontinuerlig omprioritering och ständig förnyelse av verksamhetens innehåll och inriktning.

Överskott är nödvändigt

Kommunens verksamhet har inte som syfte att generera vinst, men överskott är absolut nödvändigt för att långsiktigt kunna driva bra verksamhet. Att visa överskott på grund av tillfälliga realisationsvinster eller dylikt är dock inte långsiktigt hållbart sätt att bygga en budget. God ekonomisk hushållning är *inte* att förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov, och *inte* att finansiera driftskostnader med lån.

Det omtalade så kallade balanskravet innebär "att klara nollan" och det ska ses som en miniminivå för vad kommunen ska prestera. Noll är dock för lite av flera anledningar. Det gäller att ha beredskap

för det oväntade, eftersom det alltid tendera att inträffa. Ett nollresultat innebär dessutom att det saknas utrymme för att exempelvis bygga en ny skola när en gamla är utsliten, eftersom det är betydligt mycket dyrare nu än för 50 år sedan med nya investeringar som att bygga en skola eller en ny friidrottshall.

Men god ekonomisk hushållning är inte bara det ekonomiska resultatet. Genom att sätta mål och riktlinjer för de olika verksamheterna och sedan följa upp dem, synliggörs vad som faktiskt görs och vad kommunens invånare får för pengarna.

3.6.2 Verksamhet/måluppfyllelse

Prioriterad inriktning	Ansvarig nämnd	Verksamhetsmål	Nuläge	Mått	Målet anses uppfyllt	Läget 2024-12-31
Färgelanda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Kommunstyrelsen	Ökad andel nöjda medarbetare	HME 75 (2021)	HME (mäts vartannat år)	När HME överstiger 77	75 Målet ej uppnått
		Minskad sjukfrånvaro	9,6 %	Sjukfrånvaro	När sjukfrånvaron understiger 8 %	8,2 % Målet ej uppnått
		Minskad personalomsättning	19 %	Personalomsättning	När personalomsättningen understiger 10 %	13,5 % Målet ej uppnått
Stärkta skolresultat i en trygg skolmiljö	Utbildningsnämnden	Öka elevernas måluppfyllelse	204	Meritvärde i år 9 inför gymnasiet	210	214 Målet uppnått
			90 % 82 % 78 %	Andel godkända elever – nationella prov - år 9 Svenska Matematik Engelska	90 %	Svenska 93% Matematik 78% Engelska 94% Målet delvis uppnått
			90% 82% 78%	Andel godkända elever – nationella prov - år 6 Svenska Matematik Engelska	90 %	Svenska 83% Matematik 76% Engelska 90% Målet delvis uppnått
			89% 86%	Andel godkända elever – nationella prov år 3 Svenska Matematik	90 %	Svenska 59% Matematik 67% Målet ej uppnått

		Öka andel elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram	76%	Andel elever behöriga till yrkesprogram	85 %	80%
						Målet ej nått
		Alla barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö	Enkäten för trygghet och trivsel kommer gå ut till alla elever från förskolan till år 9 i slutet på april.	Trygghetsenkät	Fler elever svarar i enkäten att de känner sig trygga	Sammanställning endast på enhetsnivå Målet ej uppnått
God omsorg med individen i fokus	Kommunstyrelsen	Öka antalet individer i verksamheten som erhåller kvalitativ sysselsättning efter avslutad AMI-insats (anställning och utbildning)	22 deltagare skrevs in under 2022. 60% kom ut i studier eller arbete.	Antal deltagare som går vidare till anställning eller studier	Antalet deltagare som går vidare till anställning eller studier med 5 procentenheter	34 deltagare skrevs in under 2024, 44% (15st) kom ut i studier eller arbete. Målet är ej uppfyllt enligt beslutat mått. Sett till hur målet är formulerat med individer är det uppnått.
	Socialnämnden	Graden av nöjdhet bland kunderna på särskilda boenden ska ligga över genomsnittet i riket och öka.	2022 års mätning Färgelanda 81% (Riket 77 %)	Mäts genom Socialstyrelsens nationella enkät vad tycker de äldre om äldreomsorgen.	Graden av nöjdhet ska öka med 1 procentenhet	86% 2024 Målet uppnått
		Graden av nöjdhet bland kunder som har hemtjänst ska ligga över genomsnittet i riket och öka.	2022 års mätning Färgelanda 92% (Riket 77%)	Mäts genom Socialstyrelsens nationella enkät vad tycker de äldre om äldreomsorgen.	Graden av nöjdhet ska öka med 1 procentenhet	91% 2024 Målet inte uppnått
		Graden av nöjdhet bland brukare i LSS verksamheten ska ligga över genomsnittet i riket och öka.	Ingen mätning gjord	Mäts genom Socialstyrelsens nationella brukarundersökning avseende daglig verksamhet	Mätning genomförd 2023	Ingen mätning genomförd Målet ej uppnått
Ett attraktivt Färgelanda att bo och verka i	Kommunstyrelsen	Öka utsmyckningarna i kommunens tätorter	Ingen mätning gjord	Andel nöjda medborgare avseende Färgelanda kommuns attraktivitet	Genomförd mätning av andel nöjda medborgare avseende Färgelanda kommuns attraktivitet	Ingen mätning gjord Målet ej uppnått
		Brukarnöjdheten inom myndighetsutövningen	86 %	Kundenkät på bygglov och bygganmälan	90 %	97% Målet uppnått
Agenda 2030 ska implementeras i	Kommunstyrelsen	Matsvinnet ska minska	50 g/dag och portion	Mäts under en vecka 6 ggr/år	Max 35 g/dag och portion (skola och förskola)	34 g/dag och lunchportion inom skola, förskola och äldreomsorg tillsammans.

kommunens arbete					Max 100 g/dag och portion (äldreomsorg)	Målet bedöms uppnått, dock viss osäkerhet utifrån äldreomsorgens måttformulering och genomförd mätning.
	Kommunstyrelsen	Energiförbrukningen i kommunens fastigheter skall minska	2 956 Mwh	Årsförbrukning	Förbrukningen skall minska med 5 % per år under perioden.	2 210 Mwh Målet uppnått
	Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	Alla kommuninvånare involveras i klimatarbetet	Ingen mätning finns av genomförda dialogträffar	Antal dialogträffar med berörda grupper	Minst 2 st. dialogträffar per nämnd	Inte genomfört för utbildningsnämnden, kommunstyrelsen Målet ej uppnått
	Kommunstyrelsen		Ingen plattform finns idag	Kontroll av det finns en plattform för klimatdialog	Inrättad plattform	Ingen plattform finns inrättad idag. Målet ej uppnått.
	Kommunstyrelsen	Näringslivets utsläpp ska minska	Ingen mätning finns av ev. genomförda insatser	Antal insatser tillsammans med näringslivet	Minst en insats per år	Detta mål är uppnått genom DMEF. Miljötillsyn ingår i deras grunduppdrag och Projekt Lokalt åtgärdsarbete i Valboåns avrinningsområde är genomfört under perioden 2021-2024 och är slutrapporterat. Tillsammans med lantbrukare och markägare har planer tagits fram för att förbättra markanvändning ur ett näringsretentionsperspektiv.
	Kommunstyrelsen	Samarbetet tillsammans med lantbruket inom kommunens klimatomställning ska öka	Ingen mätning finns av genomförda dialogträffar	Antalet dialogträffar mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv	Minst två gånger/år	Detta mål är uppnått genom DMEF. Projekt Lokalt åtgärdsarbete i Valboåns avrinningsområde är genomfört under perioden 2021-2024 och är slutrapporterat. I projekter har dialogträffar genomförts. Tillsammans med lantbrukare och markägare har planer tagits fram för att förbättra markanvändning ur ett näringsretentionsperspektiv.
			Ingen mätning finns av ev. genomförda projekt	Antal projekt för att minska utsläpp	Minst ett projekt under åren 2024-2026	Detta mål är uppnått genom DMEF. Projekt Lokalt åtgärdsarbete i Valboåns avrinningsområde är genomfört under perioden 2021-2024 och är

						slutrapporterat. Tillsammans med lantbrukare och markägare har planer tagits fram för att förbättra markanvändning ur ett näringsretentionsperspektiv.
Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	Kommunen ökar livslängden på elektronik	Ingen mätning finns av antal livslängdsökande	Antal nya livslängdsökande åtgärder per år	Minst ytterligare en livslängdsökande åtgärd/ år	IT-utrustning i skolorna används så länge det bara är möjligt. Skadegörelse får ersättas. Plan för reinvestering av datorer ligger fast och kostnaden har varit relativt konstant.	
Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	Kommunen ökar användandet av cirkulära möbler	Finns ingen inventering gjord	Antal kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och inredning	Genomförd inventering	Inventering ej genomförd på KS Kyrkvägens förskola är till största delen inredd med cirkulära möbler och inredning	
Kommunstyrelsen		Inget stadfast system för cirkulära möbler finns	Kontroll av system för cirkulära möbler	Infört och stadfast system för cirkulära möbler	Inget system infört	

3.6.3 Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Väst (Kfi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Modellen omfattar en genomgång av kontroll

över den finansiella utvecklingen, av lång- respektive kortsiktig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej. Varje perspektiv inleds med en översiktlig analys av hela kommunkoncernens (kommunen och dess bolag) finansiella ställning för att sedan mer djupgående analysera kommunen.

3.6.3.1 Resultat

Kommunkoncernen

2024 års resultat för kommunkoncernen är ett mycket svagt resultat. Det negativa resultatet beror framförallt på kommunens och bostadsbolagets negativa resultat. Det höga negativa resultatet för Valbohem AB beror framförallt på övergång till K3 vilket har inneburit att bolaget har gjort en

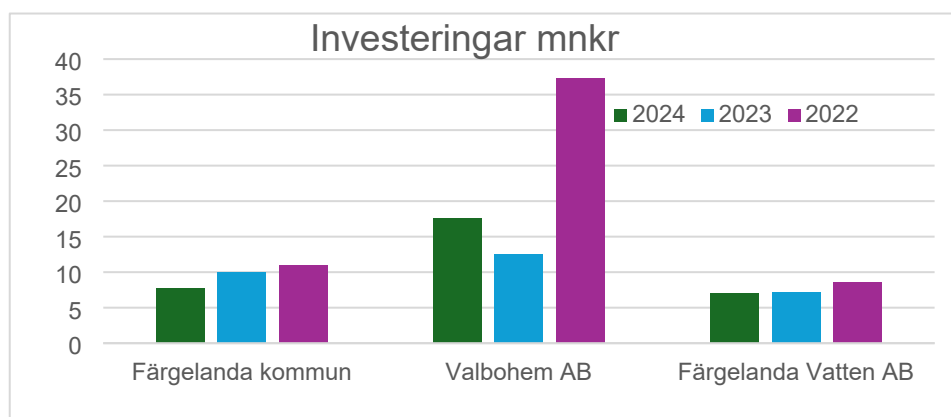
nerskrivning med 51.5 mnkr. Utan denna nerskrivning hade resultatet varit -0,4 mnkr. Bolagen beskrivs mer utförligt i årsredovisningens avsnitt för verksamhetsberättelser. Nedanstående resultat för koncernen är efter genomförda koncerninterna elimineringar.

Resultat

Mnkr	2024	2023	2022
Kommunkoncernen (sammanställd)	-69,4	12,8	29,6
Färgelanda kommun	-17,5	16,4	30,7
Valbohem AB	-51,9	-3,6	-1,1
Färgelanda Vatten AB	0	0	0,0

Kommunkoncernens investeringar uppgick till 32,3 mnkr vilket är en något högre nivå än 2023 (29,6 mnkr). Investeringsnivån kommer att öka ytterligare under perioden fram till 2035 utifrån de utmaningar som framförallt kommunen står inför.

Den sammanvägda bilden av resultatet för kommunkoncernen är en koncern med stora utmaningar och det avser kommunen och Valbohem AB.

Kommunen

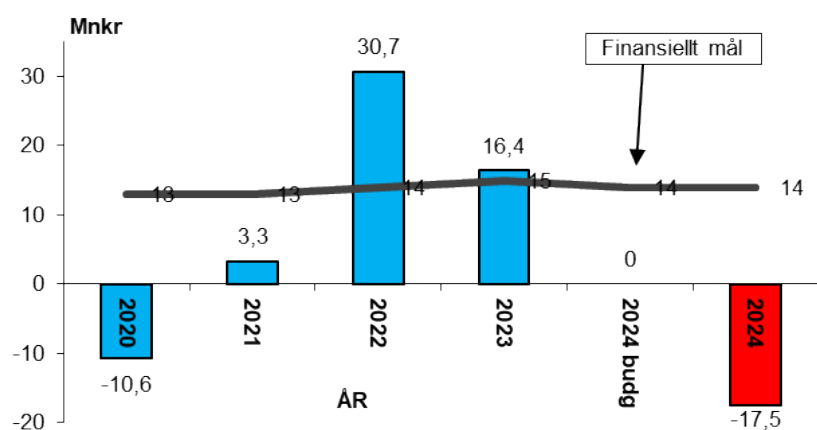
Årets resultat

Kommunens resultat 2024 blev -17,5 mnkr, vilket är 17,5 mnkr sämre än budgeterad nivå. Det dåliga resultatet förklaras till största delen av följande avvikelser gentemot budgeterad nivå:

- Nämnder/styrelser -58 mnkr
- Minskade pensionskostnader +6,6 mnkr
- Ej disponerade medel till personalomkostnader mm +13,9 mnkr
- Ökade skatteintäkter och generella statsbidrag +10 mnkr
- Finansiella intäkter +2,4 mnkr
- Finansiella kostnader +3 mnkr

Den mycket stora utmaningen för det kommande budgetarbetet blir att omhänderta det stora underskottet som redovisas för nämnder och styrelser. Detta arbete kommer att underlättas av överskotten för skatter, pensioner och finansfrågor men det kvarstår ändå att utmaningarna är mycket stora inför framtiden.

Den positiva avvikelsen för skatteintäkterna (+10 mnkr) högre än budgeterad nivå förklaras framförallt av att konjunkturläget för Sverige har blivit bättre än vad regering och Sveriges kommuner och regioner (SKR) antog då kommunens budget antogs för 2024

Kommunallagen är mycket tydlig avseende vad som gäller om det i delårsbokslutet prognostiseras ett negativt resultat. Kommunallagen anger att om det uppstår ett negativt resultat ska det regleras under de

närmast följande tre åren. Beslutet bör fattas snarast efter det att ett negativt resultat konstaterats, dock bör åtgärdsplanen antas senast vid påföljande fullmäktigesammanträde efter att delårsrapporten

behandlats i fullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutade i december månad om övergripande åtgärder som behöver göras för att åtgärda 2024 års underskott. Dessa åtgärder kommer inför arbetet med MRP 2026-2030 att vara en viktig del i att skapa en långsiktigt hållbar

Budgetavvikelse per nämnd:

Nämnd	Budget mnkr	Utfall mnkr	Avvikelse mnkr	Avvikelse
Kommunfullmäktige	3,0	2,8	+0,2	+7,7 %
Utbildningsnämnd	176,5	191,3	-14,8	-8,4 %
Socialnämnd	163,6	187,7	-24,0	-14,7 %
Kommunstyrelsen	96,0	111,4	-15,4	-16,0 %
Totalt	439,3	493,3	-54,0	-12,3

Den totala budgetavvikelsen för nämnderna uppgår till – 12,3 %, ett underskott som kommer att kräva omfattande åtgärder för att åtgärdas.

Kommunstyrelsens underskott med -15,4 mnkr. Underskottet förklaras bl.a. av höga kostnader för reparation och underhåll av verksamhetslokaler, snöröjning men framförallt av ett stort underskott för internhyresfastigheter. Underskottet för internhyresfastigheter, -13,6 mnkr, beror på att det gjordes en justering av budget 2024 som inte går att hantera då det avser interna kostnader och intäkter. Denna del är justerad i budget 2025.

Socialnämndens underskott, 24 mnkr, berör samtliga verksamheter inom nämnden med tonvikt på äldreomsorgen som står för 50 % av underskottet.

Utbildningsnämndens underskott, 14,8 mnkr, berör även den nämnden samtliga verksamheter förutom vuxenutbildning. Några av anledningarna till underskottet är höga vikariekostnader, extra resurser till barn med särskilt behov, små enheter

god ekonomi i Färgelanda kommun.

För att klara dessa åtgärder är det av stor vikt att ställa budget i förhållande till önskade verksamhets- och kvalitetsmål. Om inte uppställda mål kan uppnås med budgeterade medel måste målen ses över alternativt att öka budgetanslagen.

och små klasser kräver särskilda resurser.

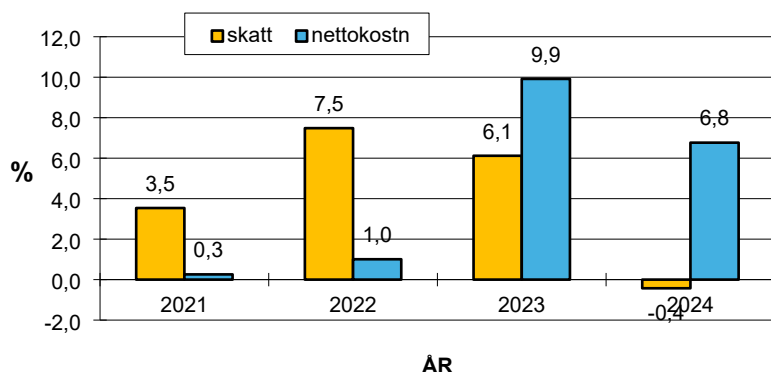
En utförligare beskrivning av respektive nämnds verksamhet för 2024 finns beskrivit i respektive nämnds årsberättelse som inte bifogas detta årsbokslut. Tillhandahålls av respektive nämnd.

Det negativa resultatet för 2024 kommer att försvåra arbetet att klara framtidens verksamhet samt höjda investeringsnivåer i och med att grundekonomin måste säkerställas. Arbetet med kommande budgetarbete kommer därför att fokuseras på att de finansiella målen resultat och soliditet. Dessa finansiella mål kommer att vara genomsnittliga per år för perioden 2023-2035 och de finansiella målen nivåer kommer därmed att styra den investeringsnivå som är möjlig utan att försämra grundekonomin ytterligare.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Kommunens nettokostnadsandel visar hur stor del av skatteintäkterna och den kommunalekonomiska utjämnningen som går åt till att täcka olika typer av löpande kostnader i verksamheten. Nettot av

intäkter och kostnader 2024 visar att 104 % av skatteintäkterna togs i anspråk. Det är en utveckling som är ohållbar och som måste åtgärdas.

Skatteintäkterna minskade under året med 0,4 % och nettokostnaderna ökade med 6,8 %. Det är alltid, ur ett ekonomiskt perspektiv, negativt om ökningen av skatteintäkterna är lägre än nettokostnadsutvecklingen, ekonomin urholkas på sikt. Denna tendens fanns även för år 2023. Åren 2021-2022 är inte relevanta att jämföra i och med att det för dessa år fanns mycket statsbidrag

kopplat till pandemin mm.

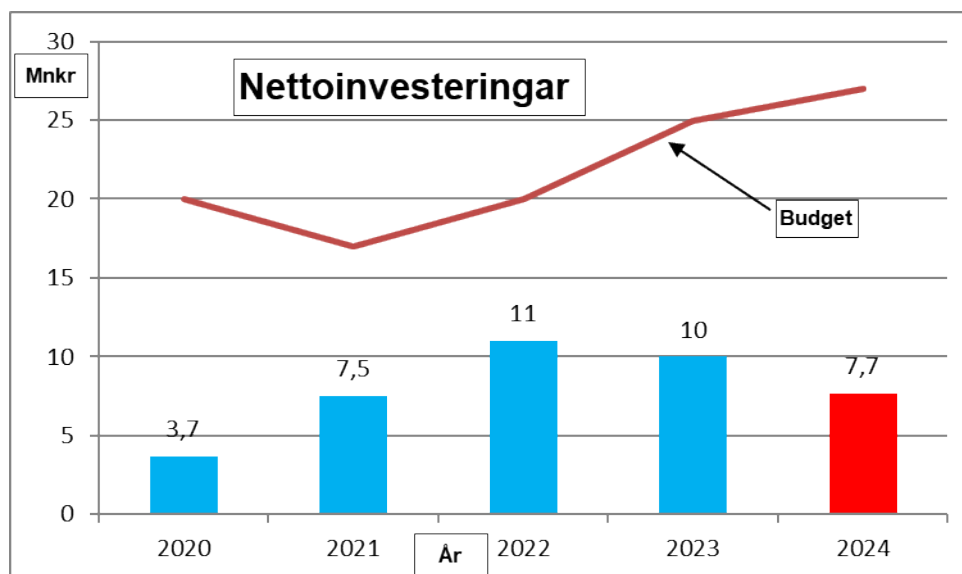
Kommunalskatten är hög i Färgelanda jämfört med andra kommuner. Därmed är skatteredskapet en mindre användbar resurs än i kommuner som har en låg skattesats.

Kommunalskatt %	2024	2023	2022
Färgelanda kommun	22,91	22,91	22,91
Liknande kommuner	22,10	22,10	22,10
Västra Götalands kommuner	21,82	21,81	21,78
Rikets kommuner	20,70	20,67	20,67

Årets investeringar

Investeringsanslaget för 2024 uppgick till 26,7 mnkr men den samlade investeringsvolymen uppgick enbart till 7,7 mnkr. En mycket låg andel av budgeterade investeringar förbrukas respektive år (19-55 %). Bland landets kommuner är en förbrukning på mellan 80-90 % vanlig vilket innebär att Färgelanda ligger på en mycket låg nivå. Denna låga nivå är inte bra i och med att verksamheten

behöver ändamålsenliga anläggningar. Budgetarbetet måste utvecklas för att få fram vilka investeringar som behöver göras under en tioårsperiod, kopplat till en genomsnittlig resultatnivå för samma period. Detta måste ställas i relation vilka driftkostnadsnivåer som verksamheten behöver för att klara en lämplig kvalitetsnivå.

Under året har investeringar för 3,7 mnkr genomförts avseende energiinvesteringar, fastighetsinvesteringar för 5,9 mnkr (bl.a. Kyrkvägens förskola och idrottshallen).

3.6.3.2 Kapacitet

Kommunkoncernen

I förhållande till 2013 har koncernens soliditet förbättrats och uppgår för 2024 till 22,9 %. Denna förbättring beror framför allt på Valbohem AB:s övergång till K3. Utifrån bolagens och kommunens

kommande investerings- och resultatnivåer måste den planerade soliditetsnivån ligga på en långsiktigt hållbar nivå.

Soliditet %	2024	2023	2022
Kommunkoncernen (sammanställd)	22,9	21,7	20,4
Färgelanda kommun	34,5	33,9	31,7
Valbohem AB	13,9	5,2	6,1
Färgelanda Vatten AB	7,8	3,9	4,5

En viktig parameter för att avläsa koncernens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av en förändrad balansomslutning samt hur resultatet utvecklas över tiden.

Det är av stor vikt att de olika bolagen som ingår i kommunkoncernen har en soliditet som följer

ägardirektivens intentioner. I annat fall riskerar kommunen såsom ägare att få tillskjuta medel om bolagen får finansiella svårigheter.

Den sammanvägda bilden av kapaciteten för kommunkoncernen är att den har en nivå som måste förbättras.

Kommunen

Soliditet och skuldsättningsgrad

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av den finansiella handlingsutrymmet. Detta mäts genom soliditet.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet kommunen har, desto lägre är skuldsättningen. Hur soliditeten utvecklas beror därmed på två faktorer: det årliga resultatet och förändringen av tillgångarna. Vid en finansiell analys är det soliditetens förändring som är av intresse, inte dess storlek.

Kommunens soliditet för 2024 ligger på 34,5 %, vilket är en marginell förbättring mot föregående års 33,9 %. Denna förbättring beror på en minskad låneskuld men soliditetsökningen hade blivit större

om inte likviditeten och kundfordringarna minskat i den omfattning som skett.

Soliditeten medräknat skulderna utanför balansräkningen (pensioner intjänade före 1998 i den så kallade ansvarsförbindelsen) har ökat med 0,5 procentenheter till 26,1 %, vilket innebär en försämring som beror på ökad pensionsskuld.

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. För 2024 har kommunen långfristiga skulder på 142 mnkr (varav 102 mnkr avser leasing av äldreboende). Kommunen har även kortfristiga skulder (till exempel leverantörsskulder) och avsättningar. Den aktuella skuldsättningsgraden har minskat från 66,1 % till 65,5 %.

3.6.3.3 Risk och kontroll

Kommunkoncernen

En god ekonomisk hushållning innebär att koncernen under ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Koncernen bör upprätthålla en sådan betalningsförmåga att man kan betala sina löpande utgifter utan att behöva låna kortsiktigt.

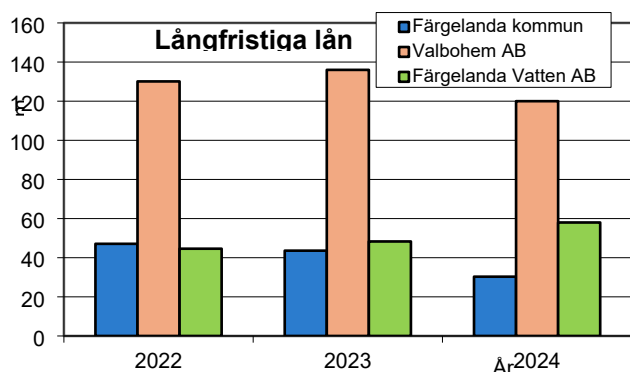
Ett mått som visar den kortsiktiga betalningsförmågan är kassalikviditeten.

Koncernen redovisade 2024 en kassalikviditet på 56,4 % vilket är en sämre nivå än tidigare år. I kommunkoncernen har Valbohem AB sämst kassalikviditet. Försämringen beror på en sänkt likviditetsnivå

Kassalikviditet %	2024	2023	2022
Kommunkoncernen	56,4	79,3	72,3

Utöver de bokförda likvida medlen fanns vid årets slut en outnyttjad checkkredit på 11 mnkr för koncernen.

En av de större riskerna för koncernen är ränteutvecklingen avseende kommunkoncernens låneskulden som för 2024 uppgår till 208 mnkr.

Det är av stor vikt att kommunen och bolagen har en räntestrategi som ska motverka effekten av snabba negativa ränteförändringar. Genom en aktiv koncernstyrning av investeringar och resultatutveckling ska inte skuldökning och ränteeffekter bli någon stor belastning för

koncernen.

Den sammanvägda bilden av risk och kontroll för koncernen är att den inte är alarmerande men att låneskulden inte bör öka ytterligare för framför allt Valbohem AB.

Kommunen

Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innehåller två finansiella mål för Färgelanda kommun:

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till 2,0 - 4,0 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten årligen ska öka och på sikt uppgå till minst 35 procent.

Finansiellt mål Resultat:

I och med att resultatet för 2024 blev -17,5 mnkr så uppnås ej detta resultatmål. Även ur ett historiskt perspektiv har resultatet avviker från det

finansiella målet. Det genomsnittliga resultatet för perioden 2020-2024 uppgår till +4,5 mnkr vilket motsvarar 0,9 % av skatter och statsbidrag.

Avstämning finansiellt mål - Resultatnivå					
mnkr	2020	2021	2022	2023	2024
Budgeterat resultat 2-4 % motsvarar följande mnkr	12	13	14	15	14
Redovisat resultat	-10,6	3,3	30,7	16,4	-17,5
Genomsnittligt resultat år 2020-2024					4,5
Resultatet motsvarar % av skatter och statsbidrag	-2,6 %	0,8 %	6,6 %	3,3 %	-3,6
Genomsnittligt resultat år 2020-2024 % av skatter och statsbidrag					0,9 %

Det är av ytterst stor vikt att de finansiella målen uppnås under den kommande planperioden. Det är av avgörande betydelse för att kommunen ska

kunna bedriva en verksamhet utifrån kommunens intentioner att verksamhet är ändamålsenlig, av god kvalitet och kostnadseffektiv.

Finansiellt mål Soliditet:

Årets soliditet är 34,5 % och har därmed ökat i förhållande till 2023. Ökningen beror framför allt på den mycket låga investeringsnivån. Utifrån kommunens resultat för 2024 och de mycket stora ekonomiska utmaningarna för framtiden är det inte

troligt att målet uppnås om inte stora förändringar görs i den ekonomiska styrningen.

För perioden 2020 - 2024 uppnår den genomsnittliga soliditetsnivån till 29,8 % vilket är en låg nivå.

Avstämning finansiellt mål – Soliditetsnivå %				
%	2020	2021	2022	2023
Finansiellt mål	35	35	35	35
Redovisat resultat	22,4	26,7	31,7	33,9
Genomsnittlig soliditet år 2020 - 2024				29,8

Soliditets- och resultatnivå bör vara en del av styrningen av budgeterad investeringsnivå utifrån en långsiktigt god ekonomisk hushållning och detta arbete bör förbättras.

Likviditet och intern kontroll

En förutsättning för att kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås är att kommunen har en balanserad

likviditet samt att kommunfullmäktiges beslut om internkontroll efterlevs.

Likviditet

Likviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder, kassalikviditet. Om måttet är 100 % innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Ju lägre tal, desto större är risken att likviditetsbrist uppstår.

I kommunens kortfristiga skulder för 2024 (totalt cirka 98,8 mnkr) ingår en semesterlöneskuld på cirka 12,8 mnkr som troligen inte kommer att omsättas under det närmaste året. Bortsett från

semesterlöneskulden uppgår årets kassalikviditet till 89,2 %. Kassalikviditeten påverkas positivt av att kommunen har en outnyttjad checkkredit på 11 mnkr. Jämfört med 2023 har kassalikviditeten minskat vilket framför allt beror på en minskning av likviditetsnivån. Likviditeten har sjunkit kraftigt från 2023 års nivå 84 mnkr till 35 mnkr år 2024. Likviditetsnivån är nu på en lagom nivå för att klara löpande utbetalningar. Målsättningen är att likviditeten ska ligga runt 30 mnkr.

Kassalikviditet, kommunen

Kassalikviditet, %	2024	2023	2022
Inklusive semesterskuld	77,6	111,2	98,8
Exklusive semesterskuld	89,2	124,1	110,4

Intern kontroll

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Den interna kontrollen ska skydda kommunen mot förluster eller förstörelse av dess tillgångar, samt eliminera eller upptäcka allvarliga fel.

För att genomföra den interna kontrollen ska respektive nämnd utarbeta en internkontrollplan för sin verksamhet och sammanställa den för

respektive år.

Den sammanfattande bilden av kommunens interna kontroll är att den måste förbättras.

Rapporteringen måste göras mer enhetlig för att säkerställa systematisk uppföljning och genomslagskraft i arbetet. Alla nämnder förutom socialnämnden har haft en antagen kontrollplan för 2024.

Antalet kontroller som visade på negativa avvikelser var 7 av totalt 14. Kommunstyrelsen har

givit de nämnder som redovisat negativa kontrollmoment att i 2025 års uppföljning redovisa hur dessa har åtgärdats.

De kommunala bolagen Valbohem AB samt Färgelanda Vatten AB har internkontrollplaner för 2024. Utfallet av internkontroll 2024 för Valbohem

AB visar att det finns åtgärder att göra för att planerna ska vara uppfyllda. Utfallet av internkontrollen för Färgelanda Vatten AB är positiv och kontrollen fungerar väl.

Borgensåtagande och skuldsättning

När en kommun ska bedömas ur ett riskperspektiv är det viktigt att se vilka borgensåtaganden som finns. Färgelanda kommun har borgensåtagande per 2024-12-31 på 258 mnkr och allt avser borgen för kommunens bolag. I och med att borgensåtagandena enbart avser kommunens bolag utgör dessa borgensåtaganden inte en större risk i och med att kommunen äger bolagen till 100 % och där ingår den eventuella risken.

Kommunen har en låneskuld som uppgår till 30,3 mnkr. Av dessa lån är 25,9 mnkr upptagna hos Kommuninvest i Sverige AB och 4,4 mnkr är upptagna hos Dalslands Sparbank efter upphandling.

Vid sidan av dessa åtaganden har kommunen tecknat en solidarisk borgen för Kommuninvests skulder. Kommunens andel av dessa skulder är 0,6%.

3.6.3.4 Sammanfattning finansiell analys

Den sammanfattande bilden av Färgelanda kommun, utifrån ett finansiellt perspektiv, är en kommun med mycket stora ekonomiska utmaningar inför framtiden. Detta avspeglas bland annat i ett negativt resultat för 2024 och med dåliga historiska resultat. De historiska resultaten har uppnått positiva resultat med hjälp av tillfälliga statsbidrag mm vilket innebär att i grunden var det även dåliga resultat dessa år.

För perioden 2020 - 2024 var det genomsnittliga resultatet -3,6 mnkr och kommunens finansiella mål, att resultatet ska uppgå till 2-4 % av skatter och avgifter, hamnade på 0,9 % för samma period.

Det finns många delar i den finansiella analysen som signalerar att det kommer att krävas en mycket aktiv styrning för att skapa en god sund ekonomi som klarar de framtida utmaningarna som kommunen står inför.

Under rubriken "risk och kontroll" beskrivs bl a kommunens arbete med intern kontroll. I den senast sammanställda internkontrollen framkommer att det finns flera internkontrollmoment som inte är genomförda eller som ger ett dåligt resultat. Det är av stor vikt att arbetet med intern kontroll ges en större vikt i kontrollarbetet.

3.6.4 Balanskravsresultat

Uppfyllt balanskravet även i år

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha sin ekonomi i balans och varje räkenskapsår redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster har räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår

till 0 mnkr.

Balanskravsresultatet är 0 efter att RUR har disponerats men får inte ses som ett godkänt resultat. Det reella resultatet är -17,5 mnkr oavsett disponering av RUR. -17,5 mnkr är det underliggande problemet som måste åtgärdas i det kommande budgetarbetet.

Balanskravsutredning (mnkr)	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkning	-17,5	16,4	30,7
Samtliga realisationsvinster		-0,2	
Realisationsvinst enligt undantagsmöjlighet			
Realisationsförlust enligt undantagsmöjlighet			
Oraliserade förluster i värdepapper			
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper			
Årets resultat efter balanskravsjustering	-17,5	16,2	30,7
Reservering till (RUR)		-11,3	-26,1
Disponering från RUR	17,5		
Årets balanskravsresultat	0	4,9	4,6

Resultatutjämningsreserv

Färgelanda kommun har ett, av fullmäktige antaget, regelverk för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR).

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning.

Det som styr när RUR får disponeras är vad som anges i kommunallagen samt kommunens egna ramverk. Kommunallagen (2017:725) beskriver en

grund för använda RUR är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med SKR:s nuvarande prognos var det möjligt för år 2024.

Det är av avgörande vikt att beakta att en disponering av RUR inte på något sätt löser den ekonomiska problematiken för Färgelanda kommun.

Ingående RUR uppgår till 41,4 mnkr och för 2024 och efter 2024 års disponering uppgår RUR till 23,9 mnkr.

3.6.5 Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

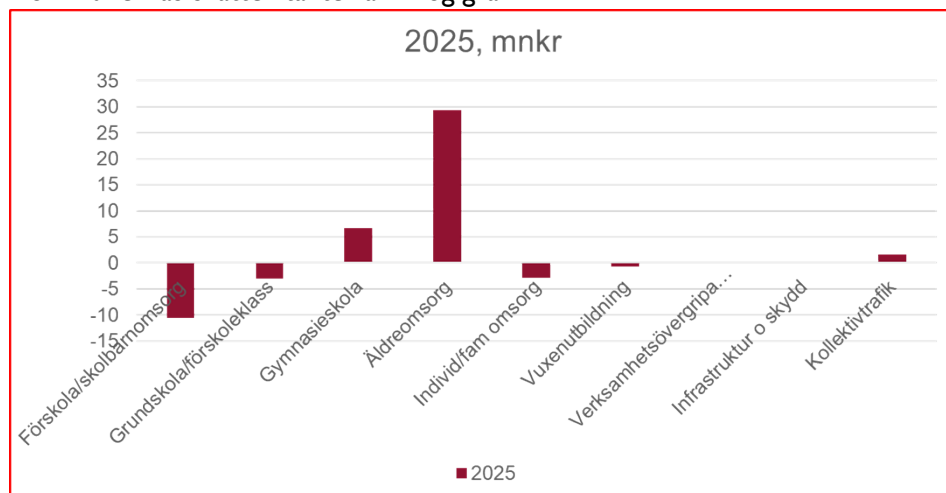
Kommunen.

Den sammantagna bedömningen är att Färgelanda kommun bedriver verksamhet med en ej godtagbar kvalitetsnivå och en kostnadsnivå som är alltför hög.

Samtliga nämnder står inför utmaningen att anpassa nettodriftkostnaderna efter invånarnas behov och en förändrad demografisk struktur.

Kommunernas skatteintäkter är i hög grad

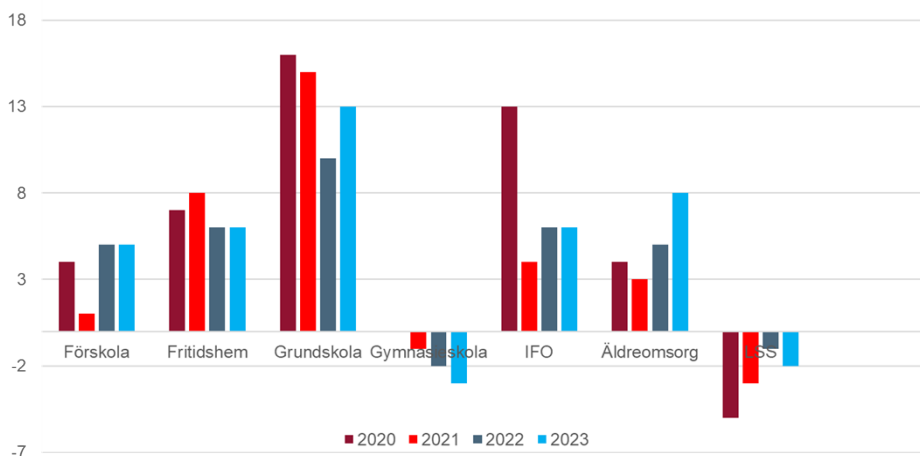
kopplade till skatteutjämningsystemets del som benämns kostnadsutjämning. Kostnadsutjämnings utjämnar för kostnader som kommunen inte själv kan påverka vilket innebär att respektive kommun får tillägg eller avdrag beroende på kommunens opåverkbara förutsättningar. För 2024 får kommunen 20,7 mnkr vilket fördelar sig på följande vis:

Ovanstående diagram visar t ex. att kommunen har fått 29 mnkr för äldreomsorgen för att den verksamheten ska kunna genomföras på ett liknande sätt som i landet i övrigt.

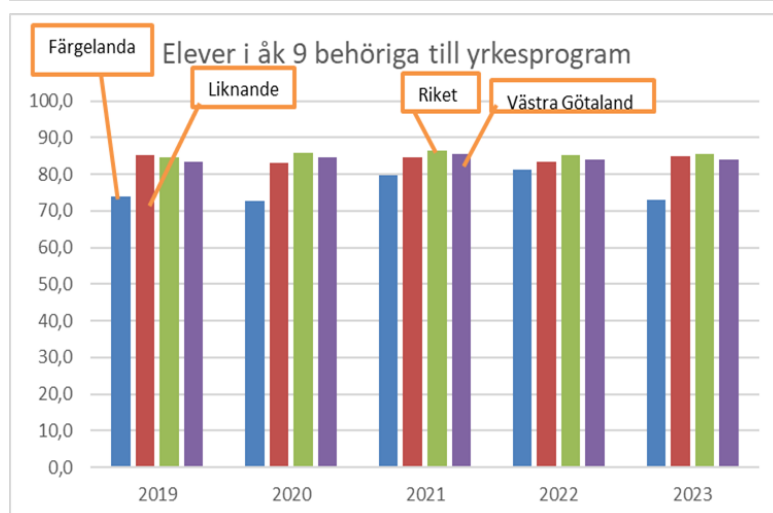
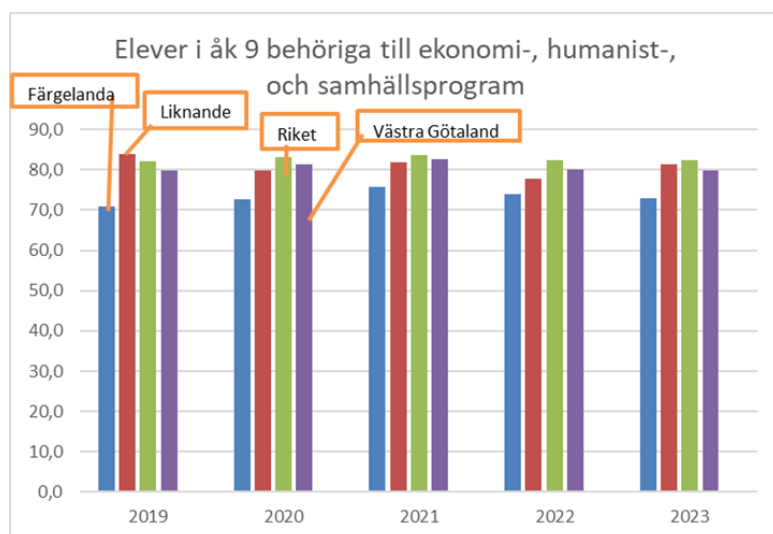
På följande diagram framkommer att även om kommunen har fått 29 mnkr för äldreomsorgen så bedrivs den till än kostnad som är 6 mnkr dyrare än vad den borde vara. Grundskolan är 13 mnkr dyrare än vad den borde vara. Totalt sett bedrivs de delar som ingår i skatteutjämningsystemet till

en kostnad som är 33 mnkr dyrare än vad den borde. Det är tillåtet att bedriva verksamheterna till den kostnadsnivå som kommunen anser vara rimlig men då måste intäkterna anpassas därefter med hjälp av ökade skatteintäkter. Färgelandas skatteintäkter är 81 öre högre än liknande kommuner i landet vilket ger en ökad skatteintäkt på 12 mnkr/år. Dessa 12 mnkr täcker inte kommunens kostnadsnivå som är 33 mnkr högre än vad kommunen får kostnadsutjämning för.

Inför det kommande planeringsarbetet måste antingen kostnaderna sänkas med 20 mnkr eller skatten ökas i motsvarande grad. Även den kvalitativa nivån på verksamheten måste förbättras.

För utbildningsverksamheten visar det sig att eleverna i Färgelanda kommun klarar kunskapsnivåerna sämre än i liknande kommuner vilket framgår av nedanstående diagram.

Under åren fram till 2035 står kommunen inför utmaningen att klara det ökade kravet på investeringar, ett krav som kommer att kräva att

det finansiella målet "resultat" uppgår till ca 10 mnkr som genomsnitt per år.

Kommunkoncernen

Även kommunkoncernen visar ur ett finansiellt perspektiv en grundekonomi som måste åtgärdas. För kommunkoncernen, som består av Färgelanda kommun, Valbohem AB samt Färgelanda Vatten AB, är utmaningarna att uppnå en god ekonomi i Färgelanda kommun och Valbohem AB, Färgelanda Vatten AB har en god grundekonomi.

Den sammanfattande bedömningen av 2024 års resultat för kommunkoncernen är ett svagt resultat. Det svaga resultatet beror på kommunens och Valbohems negativa resultat.

Koncernens kapacitet bör förbättras och det måste ske genom att skapa positiva resultat på en nivå som klarar framtida investeringsnivåer.

3.7 Väsentliga personalförhållanden

Personalstruktur

I det fullständiga personalbokslutet återfinns mer statistik och mer omfattande analyser. Här redovisas endast en kortfattad version.

Antalet tillsvidareanställda har ökat sedan föregående år men ligger fortsatt under medelvärdet i jämförelse med övriga kommuner inom Dalsland där medel ligger på 10 procent anställda av antal invånare medan Färgelanda ligger lägst i rang på 8 procent (SCB, 2023). Antalet visstidsanställda har också ökat sedan föregående år vilket kan ha sin förklaring i fortsatt hög personalomsättning

och höga sjuktal. Antalet anställda ger en bild över antalet personer som är anställda men tar inte hänsyn till sysselsättningsgrad, varvid antalet anställda även redovisas i årsarbetare som beräknas utifrån total arbetad tid omräknat till heltidsarbetare. Även antalet årsarbetare har ökat sedan föregående år, men sätts detta i paritet till ökningen av den genomsnittliga sysselsättningsgraden samt ökningen av mer- och övertid så finns det förklarliga skäl till att antalet årsarbetare ökat.

Antal anställda

Sysselsättningsgrupp	Antal anställda	2024	2023	2022
Månadsanställda	Tillsvidare	467	456	442
Månadsanställda	Visstid	72	57	55
Månadsanställda	Totalt	539	513	497

Tabellen visar fördelningen av månadsanställda den 31 december uppdelat på tillsvidareanställda och visstidsanställda under åren 2022 - 2024.

Antal årsarbetare

Sysselsättningsgrupp	Antal årsarbetare	2024	2023	2022
Månadsanställda	Tillsvidare	422	414	405
Månadsanställda	Visstid	57	44	47
Månadsanställda	Totalt	479	459	452

Tabellen visar antalet månadsanställda årsarbetare i heltider beräknat på arbetad tid för året dividerat med heltidsarbetsmått om 1980 timmar/år under åren 2022 - 2024.

3.7.1 Sjukfrånvaro

Jämförelse med andra kommuner i landet (Kolada, 2025). Främst är det långtidsfrånvaron som är alarmerade hög. Utöver kostnader för lagstyrda rehabiliterande insatser har dessa långtidssjukskrivningar inneburit en extra kostnad

om 3 184 tkr för under 2024. Extrakostnader för korttidsfrånvaron uppgick till 14 752 tkr för 2024. Läs mer om detta i det fullständiga personalboks slutet.

Sjuktal					
	2024	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro	8,2%	9,1%	9,6%	8,3%	8%
Sjukfrånvaro från dag 60	51,8%	50,2%	48,7%	42,8%	38,4%
Sjukfrånvaro dag 1-14	3,6%	3,9%	4,3%	4,1%	4,2%
Sjukfrånvaro dag 15 och uppåt	4,8%	5,0%	5,0%	3,9%	3,6%
Sjukfrånvaro kvinnor	8,6%	9,6%	9,9%	8,8%	8,2%
Sjukfrånvaro män	6%	6,4%	7,9%	6%	7,3%
Sjukfrånvaro 29 år eller yngre	6,4%	7,1%	7,2%	8,5%	6,6%
Sjukfrånvaro 30–49 år	6,8%	8,5%	10,0%	8,4%	7,7%
Sjukfrånvaro 50 år eller äldre	8,4%	10,1%	9,8%	8,2%	8,9%

Tabellen visar sjukfrånvaron i Färgelanda kommun. Med detta menas antal sjukfrånvarotimmar fördelat på antal budgeterade arbetstimmar. Statistiken är framtagen för hela 2024 och jämförs mot tidigare år. Timanställda är exkluderade i statistiken.

3.8 Förväntad utveckling

Befolkningen blir allt äldre med en ökad andel av personer inom äldreomsorg medan befolkningen i åldersgruppen upp till 19 år minskar kraftigt under de kommande 10 åren. Denna förändring kommer att ställa stora krav på den kommunala verksamheten att anpassa sig till den demografiska förändringen.

Välfärdens utmaningar ställer höga krav på styrning och ledning. En längre tid framöver kommer allt färre att finnas i arbetsför ålder och på så sätt kunna dels bemanna verksamheten samt att skatteunderlaget kommer att minska. Viktiga avvägningar kommer att behöva göras för att utveckla kommunen både som plats och

organisation samtidigt som resurser, både finansiella och personella kommer att minska. Hela kommunen behöver arbeta tillsammans och öka innovationskraften för att möta invånarnas behov av välfärd och tjänster, samtidigt som resurserna utnyttjas effektivt. En flexibel organisation, helhetsperspektiv och samarbete är framgångsfaktorer. Hela organisationen behöver arbeta aktivt, både operativt och strategiskt med kompetensförsörjningen, för att behålla och rekrytera kompetens. Att vara en attraktiv arbetsgivare är avgörande för framtidens personalförsörjning.

Kommunens ekonomi på sikt

Landets kommuner står inför ett fortsatt ökat demografiskt tryck som medför ökade kostnader. Det kommer att krävas en god planering och styrning.

För att klara dessa ekonomiska utmaningar kommer Färgelandaveds kommun arbeta med genomsnittliga och styrande finansiella mål för perioden 2023 - 2035 och att organisationen arbetar utifrån en planeringshorisont fram till 2030-talet.

Den främsta utmaningen under kommande period (2026 - 2030) blir att klara de finansiella målen samtidigt som behoven av investeringar kan komma att öka. Eftersom en hög investeringsnivå påverkar resurserna till löpande drift inom verksamheterna måste en ständig avvägning göras mellan önskvärd storlek på resultat och storlek på planerade investeringar.

De aktuella förutsättningarna ställer krav på översyn av både kvalitet och ekonomi inom kommunens drift.

Även Färgelanda kommunkoncern står inför stora investeringsnivåer för att bland annat klara den demografiska förändringen samt reinvesteringar.

4 Drift- och investeringsredovisning

4.1 Driftredovisning (verksamheten)

Belopp i tkr	Netto 2023	Kostnad	Intäkt	Netto 2024	Budget 2024	Periodens Avvikelse
Nämnd/Sektor						
Kommunfullmäktige	-2 565	-2 829	0	-2 829	-3 064	235
Kommunstyrelse och Stab	-53 854	-66 534	8 246	-58 288	-59 494	1 206
Avdelning samhällsutveckling	-52 345	-110 897	57 756	-53 141	-36 568	-16 573
Utbildningsnämnden	-184 481	-218 061	26 723	-191 338	-176 498	-14 840
Socialnämnden	-167 788	-218 420	30 708	-187 712	-163 694	-24 018
Summa verksamheten	-461 033	-616 741	123 433	-493 308	-439 318	-53 990
Finansiering	-13 351	-130 703	117 559	-13 144	-33 749	20 605
- Arbetsgivaravgifter m.m.	-66 244	-71 415	0	-71 415	-71 961	546
- Pensionskostnader	-43 297	-50 003	0	-50 003	-56 118	6 115
- Personalomkostnadspåslag (PO)	91 769	0	103 627	103 627	103 660	-33
- Internränta	1 794	0	3 589	3 589	3 564	25
- Övrigt	2 627	-9 285	10 343	1 058	-12 894	13 952
Summa efter finansiering	-474 384	-747 444	240 992	-506 452	-473 067	-33 385
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	490 878	-13 680	502 391	488 711	478 377	10 334
Finansiella intäkter	2 949	0	3 200	3 200	753	2 447
Finansiella kostnader	-3 001	-2 978	0	-2 978	-6 063	3 085
TOTALT	16 442	-764 102	746 583	-17 519	0	-17 519

4.2 Investeringsredovisning (netto)

Investeringsredovisning 2024

	Nämnd	Beslut	Ack utfall 20231231	Plan 2024	Utfall	Avvikelse
Investeringar enligt beslut före 2024						
Framtidens vårdmiljö (FVM)	SN	3 180	1 617	148	0	148
Elevadminsitrationsprogram	UN	800		800	0	800
Nyckefrihemtjänst	SN	600		97	0	97
Skolskjutsprogram	UN	300		300	0	300
Verksamhetssystem	KS	500		500	0	500
Energieffektiviseringar*	KS	20 212		20212	3749	16463
Investeringsbidrag*	KS	-10 106		-10106	-2717	-7389
Fastighetsinvesteringar	KS	65 090	11 104	9163	5943	3220
Ny förskola	UN	47 900				0
Ny dataplattform	KS/IT	8 450	4 063	550	0	550
Industriplan Högalid	KS	25 050	2 798			
SUMMA Infrastruktur och fastighetsinvesteringar		161 976	19 582	21 664	6 975	14 689
Utrustningsinvesteringar- Reinvesteringar						
Grundram	KS	900		900	112	788
Grundram	KS/SHU	460		460	341	119
Grundram	KS/IT	1 200		1 200	494	706
Grundram	UN	800		800	341	459
Bidrag Lärocentrum					-671	671
Grundram- IKT-plan	UN/IKT	470		470	462	8
Grundram	SN	880		880	308	572
Bidrag omstruktur ÄO (kommundelagationen)					-613	613
Summa årliga grundramar		4 710		4 710	774	3 323
ÄVC			556		141	
Anslutningsavgift fjärrvärme					-301	
Fjärrvärmenät					134	
Summa affärsverksamhet/taxeverksamhet					-26	
SUMMA investering		168 286		27 000	7 723	18 012

*i samband med ansökan till Kommun delegationen, ekonomi i balans

Under 2022 ansökte kommunen om bidrag hos Kommun delegationen ekonomi i balans. Bidraget som beviljades kommunen var 26 000 tkr. Utav dessa avsågs 11 792 tkr investeringar hos Valbohem. Under 2023 konstaterade kommunen pga. olika omständigheter att det inte var möjligt att genomföra projekten enligt ansökan och i sin delredovisning till kommun delegationen kommunicerades detta med delegationen. Under 2024 har slutredovisningen lämnats in och kommun

har blivit beviljade projekten med 50% utav den totala investeringsutgiften, förutom omstruktureringen i äldreomsorgen som fick 100% av de beviljade medlen (4 900 tkr). För kommunens del så innebar det 2 717 tkr för energibesparande åtgärder och utbyte till LED-armatur vid gatubelysningen. För Valbohems del uppgår bidraget till 11 016 tkr. Total fick koncernen 18 633 tkr i bidrag från kommun delegationen ekonomi i balans.

Åtgärd	Sökt belopp	Kostnad	Beviljat belopp
Omstruktur ÄO	4 900	4 900	4 900
Mattransporter egen regi	430	utgår	
Robotgräsklippare*	1 000	829	829
Energiåtgärder	5 120	1 020	510
LED gatubelysning	3 950	4 414	2 207
Tilläggsisolering*	7 650	15 342	7 671
Fönsterbyte*	1 800	1 135	1 135
Digital styr-och reglersystem*	350	512	512
Solpanel*	800	869	869
Total	26 000	29 021	18 633

*avser Valbohem

5 Ekonomisk redovisning

5.1 Räenskaper årsredovisning

5.1.1 Resultaträkning

Belopp i Tkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Utfall 2023	Utfall 2024
Verksamhetens intäkter	1	81 035	89 393	124 222	135 082	161 403
Verksamhetens kostnader	2	-543 856	-583 827	-584 834	-588 492	-645 498
Avskrivningar	3	-11 555	-12 026	-11 711	-20 056	-69 224
Verksamhetens nettokostnader		-474 376	-506 460	-472 323	-473 466	-553 319
Skatteintäkter	4	329 918	330 873	333 599	329 918	330 873
Generella statsbidrag och utjämning	5	160 960	157 839	144 778	160 960	157 839
Verksamhetens resultat		16 502	-17 748	6 054	17 412	-64 607
Finansiella intäkter	6	2 949	3 203	753	3 470	3 943
Finansiella kostnader	7	-3 009	-2 974	-6 807	-6 495	-8 770
Resultat efter finansiella poster		16 442	-17 519	0	14 387	-69 434
Extraordinära poster	7b	0	0	0	0	0
Periodens resultat		16 442	-17 519	0	14 387	-69 434

5.1.2 Kassaflöde

	Kommunen		Koncern	
Belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	16 442	-17 519	14 388	-69 434
Justering ej likviditetspåv. poster enl. spec.	11 675	12 207	20 165	69 378
Övriga likviditetspåverkande poster enl. spec.	0	0	-1 530	0
Poster som redovisas i annan sektion enl. spec.	0	0	0	824
Poster som bokförts direkt mot eget kap.	0	0	19	75 503
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	<i>28 117</i>	<i>-5 312</i>	<i>33 042</i>	<i>76 271</i>
+/- Minskn/ökn förråd m.m.	0	0	137	35
+/- Minskn/ökn övriga kortfrist. fordr.	4 942	2 827	3 997	1 333
+/- Ökn/minskn förutbetalda investeringsbidrag	-495	3 721	-495	3 721
+/- Ökn/minskn närf	2 505	-5 806	2 505	-5 806
+/- Ökn/minskn övriga kortfristiga skulder	10 658	-15 794	10 061	-14 731
Kassaflöde från den löpande verksamheten	45 727	-20 364	49 247	60 823
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i materiella anlägg.n.tillg.	-7 753	-2 431	-27 525	-93 351
Försäljning av materiella anlägg.n.tillg.	0	0	0	0
Investering i aktier o andelar	-599	-4 149	-649	-649
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-8 352	-6 580	-28 174	-94 000
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Upplåning				
Nyupptagna långfristiga lån	0	0	12 000	12 000
Amortering långfristiga lån	-3 500	-12 670	-5 740	-31 750
Nyupptagen långfristig leasingsskuld	0	0	0	0
Amortering långfristig leasingsskuld	-3 938	-9 536	-3 938	-9 536
Ökning långfrist skuld koncernbolag	0	0	0	473
Ökning kortfristiga lån	0	0	0	29 755
Minskning kortfristiga lån	0	-250	-5 996	0
Ökning kortfristig leasingsskuld	622	161	622	160
Minskning kortfristig leasingsskuld	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-6 816	-22 295	-3 052	1 102
Årets kassaflöde	30 559	-49 239	18 021	-32 075
Likvida medel från årets början	53 683	84 241	77 489	97 799
Likvida medel från periodens slut	84 242	35 002	97 799	65 724
Spec. " Justering ej likviditetspåverkande poster"				
Avskrivningar	11 555	12 026	20 056	69 224
Just. för förändr. Pensionsavsättning exkl utbet.	120	181	109	154
Just. för förändr. Andra avsättningar exkl utbet.	0	0	-1 530	0
Justering ej likviditetspåverkande poster	11 675	12 207	18 635	69 378

Spec. "Övriga likviditetspåverkande poster**som tillhör den löpande verksamheten"**

Andra avsättningar, minskn pga utbet

Övriga likviditetspåverkande poster...**Spec. "Poster som redovisas i annan sektion"**

Realisationsresultat samt upp- o nedskrivn.

för materiella o immateriella anlägg.n.tillg.

Poster som redovisas i annan sektion**Spec. till Årets kassaflöde**

+/- Ökn/minskn kassa och bank

Årets kassaflöde

	0	0	0	0
	0	0	0	0
	0	0	824	824
	30 559	-49 239	20 310	-32 075
	30 559	-49 239	20 310	-32 075

5.1.3 Balansräkning

		Kommunen		Koncern	
Belopp i Tkr	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	8	1 051	6 855	1 051	6 855
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9a, 9b	156 298	149 063	397 551	423 076
Maskiner och inventarier	10a, 10b	12 623	12 784	24 078	25 428
Finansiell leasing	11	123 108	113 732	123 108	113 732
Finansiella anläggningstillgångar	12	15 830	19 979	6 045	6 694
Summa anläggningstillgångar		308 910	302 413	551 833	575 785
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter		130	130	433	398
Fordringar	13	44 452	41 625	46 992	45 659
Kassa och bank	14	84 241	59 596	97 799	65 724
Summa omsättningstillgångar		128 823	101 351	145 224	111 781
SUMMA TILLGÅNGAR		437 733	403 764	697 057	687 566
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Årets resultat		16 442	-17 519	14 387	-69 433
Avgår avsättning RUR		-11 316	0	-11 316	0
Resultatutjämningsreserv		41 403	41 403	41 403	41 403
Övrigt eget kapital		101 764	106 890	107 173	185 747
Summa eget kapital		148 293	130 774	151 647	157 717
Avsättningar					
Avsättningar pensioner och liknande förpliktelser	15	7 051	7 231	7 366	7 520
Övriga avsättningar	16	70	70	70	70
Summa avsättningar		7 121	7 301	7 436	7 590
Skulder					
Långfristiga skulder	17	166 568	142 276	354 860	323 961
Kortfristiga skulder	18	115 751	123 413	183 114	198 298
Summa skulder		282 319	403 764	537 974	522 259
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		437 733	379 170	697 057	687 566
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser per 31 december	19	119 731	121 001	119 731	121 001
Borgensförbindelser	20	234 500	258 000	0	0

5.1.4 Noter

Not 1 Intäkter belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Försäljningsintäkter	35 213	10 189	35 213	10 189
Huvudavgift (Bo-/vård-/musikskoleavgift/färdtjänst m.m.)	985	4 368	985	4 368
Konsumtionsavgifter	9 974	10 760	22 377	31 951
Taxor och avgifter	4 815	5 829	4 815	5 829
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	0	38 902	0	38 902
Hyror och arrenden	0	8 391	0	57 351
Offentliga bidrag (investeringar)	5 833	279	5 833	279
Övriga bidrag	13 352	4 667	13 352	4 667
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	7 531	6 008	44 809	6 008
Realisationsvinster materiella och immateriella anläggningstillgångar	3 332	0	7 698	0
Övriga verksamhetsintäkter	0	0	0	1 859
Summa	81 035	89 393	135 082	161 403

Not 2 Kostnader belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Personalkostnader exkl. pensionskostnader	-282 195	-307 259	-291 699	-317 851
Pensionskostnader	-42 843	-43 974	-43 764	-45 008
Inköp material och varor	-20 179	-14 837	-45 239	-38 021
Inköp av tjänster	-20 998	-39 545	-21 065	-56 593
Köp av huvudverksamhet (Entreprenad)	-113 797	-113 413	-114 729	-114 441
Lokal- och markhyra samt övriga fastighetskostnader	-18 928	-25 869	-19 085	-26 046
Kostnader för räkenskapsrevision avseende fg år	-130	-125	-183	-178
Övriga kostnader	-30 549	-18 168	-38 491	-26 723
Lämnade bidrag	-14 237	-12 620	-14 237	-12 620
Realisationsförluster och utrangeringar		-8 017		-8 017
Summa	-543 856	-583 827	-588 492	-645 498

Not 3 Avskrivningar belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Immateriella anläggningstillgångar	-255	-1 320	-255	-1 320
Byggnader och anläggningar	-8 383	-7 717	-15 451	-63 087
Maskiner och inventarier	-2 917	-2 989	-4 350	-4 817
Summa	-11 555	-12 026	-20 056	-69 224

Not 4 Skatteintäkter belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Kommunalskatt	323 056	331 334	323 056	331 334
Slutavräkning skattemedel	1 715	-1 664	1 715	-1 664
Prognos skatteavräkning	5 147	1 203	5 147	1 203
Summa	329 918	330 873	329 918	330 873

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Inkomstutjämning	106 975	108 612	106 975	108 612
Kostnadsutjämning	25 412	19 049	25 412	19 049
Fastighetsavgift	17 029	21 033	17 029	21 033
Utgjänningsavgift LSS	-11 743	-13 680	-11 743	-13 680
Strukturbidrag/Införandebidrag	0	0	0	0
Regleringsbidrag/avgift	15 267	19 683	15 267	19 683
Generella bidrag från staten	8 020	3 142	8 020	3 142
Summa	160 960	157 839	160 960	157 839

Not 6 Finansiella intäkter belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Utdelning	0	277	2	277
Ränteintäkter	2 387	2 863	2 906	3 603
Räntebidrag	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	562	63	562	63
Summa	2 949	3 203	3 470	3 943

Not 7 Finansiella kostnader belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Räntekostnad lån	-1 270	-1 385	-4 786	-7 181
Räntekostnad pensionsskuld	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	-1 739	-1 589	-1 709	-1 589
Skatt pga bokslutsdisposition	0	0	0	0
Summa	-3 009	-2 974	-6 495	-8 770

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Ingående anskaffningsvärde	0	1 306	0	1 306
Ackumulerade avskrivningar	0	-255	0	-255
Årets investeringar	1 306	7 124	1 306	7 124
Avskrivningar	-255	-1 320	-255	-1 320
Redovisat värde vid årets slut	1 051	6 855	1 051	6 855

Not 9a Mark, byggnader och tekniska anläggningar belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Ingående anskaffningsvärde	361 495	357 617	681 756	733 420
Ackumulerad avskrivning	-203 591	-211 972	-337 175	-352 727
Årets investeringar	6 828	11 134	69 512	39 906
Utrangering	0	0	0	0
Försäljning	-267	0	-267	0
Reavinst	217	0	217	0
Reaförlust	0	0	0	0
Nedskrivning	0	0	-1 042	-51 103
Avskrivning	-8 382	-7 717	-15 450	-21 925
Ackumulerade uppskrivningar	0	0	0	36 365
Årets uppskrivningar	0	0	0	39 140
Redovisat värde vid årets slut	156 300	149 063	397 551	347 571

Not 9b Specifikation mark, byggnader och tekniska anläggningar belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Markreserv	13 230	13 230	33 131	69 541
Verksamhetsfastigheter	89 607	89 011	263 353	248 485
Fastigheter för affärsverksamhet	3 817	3 615	3 817	3 615
Publika fastigheter	21 289	25 798	21 289	25 798
Fastigheter för annan verksamhet	10 778	10 765	10 778	10 765
Övriga fastigheter inkl. Va-anläggningar	1 681	1 397	49 285	45 774
Pågående arbeten	15 898	5 246	15 898	19 098
Exploateringsmark	0	0	0	0
Summa	156 300	149 063	397 551	423 076

Not 10a Maskiner och inventarier belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Ingående anskaffningsvärde	76 330	79 315	94 555	102 412
Ackumulerad avskrivning	-63 776	-66 692	-73 991	-78 333
Årets investeringar	2 986	3 150	7 887	6 181
Utrangering	0	0	-29	-8
Försäljning	0	0	0	0
Reavinst	0	0	0	0
Reaförlust	0	0	0	0
Nedskrivning	0	0	0	-173
Avskrivning	-2 917	-2 989	-4 344	-4 651
Redovisat värde vid årets slut	12 623	12 784	24 078	25 428

Not 10b Specifikation maskiner och inventarier belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Maskiner	818	582	11 324	12 854
Inventarier	10 565	11 103	11 021	11 143
Bilar och andra transportmedel	626	548	1 119	880
Konst	0	0	0	0
Övriga maskiner och inventarier	614	551	614	551
Summa	12 623	12 784	24 078	25 428

Not 11 Finansiell leasing belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Hyreskontrakt med avtalstid överstigande fem år				
Avgifter inom ett år	11 044	11 205	11 044	11 205
Avgifter senare än ett år men inom fem år	44 178	44 818	44 178	44 818
Avgifter senare än fem år	67 886	57 709	67 886	57 709
Summa	123 108	113 732	123 108	113 732
Fotnot:				
Hyreskontrakt med avtalstid mindre än fem år har klassificerats som operationella, även om de i övrigt uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.				
År 2017 var första året som denna klassificering enl RKR 13.2 tillämpades.				

Not 12 Finansiella tillgångar belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Inera AB	42	42	42	42
Valbohem AB	7 500	7 500	0	0
Färgelanda Vatten AB	2 500	6 000	0	0
Västvatten AB	0	0	175	175
Dalslands Turist AB	253	253	253	253
Kommuninvest Ekonomiska förening	5 447	6 096	5 447	6 096
Ödeborg Folkets Hus	48	48	48	48
HBV	40	40	80	80
Summa	15 830	19 979	6 045	6 694

Not 13 Kortfristiga fordringar belopp i Tkr	Kommunen		Koncern	
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Kundfordringar	5 308	6 130	5 305	7 451
Värde reglering kundfordringar	-1 438	-1 987	-1 438	-1 987
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	36 633	32 111	38 029	33 465
Mervärdesskatt	3 136	4 500	3 136	4 500
Övriga fordringar hos staten	732	526	732	526
Övriga fordringar	81	344	1 228	1 704
Summa	44 452	41 624	46 992	45 659

	Kommunen		Koncern	
Not 14 Kassa och Bank belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Kassa och bank	84 241	35 002	97 799	65 724
Koncernkonto – bolag		24 478		
Koncernkonto - donationsfonder		116		
Summa	84 241	59 596	97 799	65 724

	Kommunen		Koncern	
Not 15 Avsatt till pensioner och liknande förpliktelser belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Avsättningar pensioner och liknande förpliktelser	5 674	5 819	5 989	6 108
Löneskatt	1 377	1 412	1 377	1 412
Summa	7 051	7 231	7 366	7 520

	Kommunen		Koncern	
Not 16 Övriga avsättningar belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Framtida underhåll av våtmarker	70	70	70	70
Övriga avsättningar	0	0	0	0
Summa	70	70	70	70

	Kommunen		Koncern	
Not 17 Långfristiga skulder belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Långfristiga lån				
Ingående skuld	47 063	43 563	219 563	228 063
Nya lån	0	0	12 000	30 000
Amorteringar och lösen av lån	-3 500	-13 250	-3 500	-49 750
Utgående skuld	43 563	30 313	228 063	208 313
Övriga långfristiga skulder	0	0	3 793	3 685
Norra Älvsborgs räddningsförbund	5 806	0	5 806	0
Leasingskuld långa hyreskontrakt	112 063	102 527	112 063	102 527
Skuld för statliga investeringsbidrag	5 136	8 857	5 136	8 857
Övrigt	0	580	0	580
Utgående skuld	123 005	111 964	126 797	115 649
Summa Långfristiga skulder	166 568	142 277	354 860	323 961
Fotnot:				
År 2017 var första året som RKR 13.2 tillämpades på långa hyreskontrakt.				

	Kommunen		Koncern	
Not 18 Kortfristiga skulder belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Kortfristig del av långfristiga lån	3 500	3 250	53 545	83 300
Kortfristig del av leasingskuld	11 044	11 204	11 044	11 204
Skuld till kollektiv slam och renhållning	1 048	1 048	1 048	1 048
Leverantörsskulder	27 904	19 144	34 685	26 072
NÄRF (individuell del av pensioner)	331	484	331	484
Övriga skulder	23 237	6 913	29 444	14 847
VA kollektiv	0	0	4 336	4 567
Löneskatter	10 446	10 967	10 446	10 967
Mervärdesskatt	469	384	469	384
Upplupna löner	857	618	857	618
Upplupna semesterlöner	11 244	12 858	11 244	12 858
Upplupna sociala avgifter	5 173	6 158	5 173	6 158
Upplupna pensionskostnader	7 980	8 424	7 980	8 424
Upplupna räntekostnader	167	104	167	104
Övriga interimsskulder	12 351	17 262	12 345	17 263
Koncernkonto – bolag		24 478		
Koncernkonto - donationsfonder		116		
Summa	115 751	123 413	183 114	198 298

	Kommunen		Koncern	
Not 19 Pensionsförpliktelser belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Ansvarsförbindelse	97 502	100 204	97 502	100 204
Löneskatt	23 654	24 310	23 654	24 310
Avgår överskottsfond	-1 425	-3 513	-1 425	-3 513
Summa	119 731	121 001	119 731	121 001

	Kommunen		Koncern	
Not 20 Borgensförbindelser belopp i Tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Kommuninvest	234 500	258 000		0
Summa	234 500	258 000		0

5.2 Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningens utformning följer god redovisningssed samt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). God redovisningssed inom den kommunala sfären utarbetas bl.a. av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som har använts i den senaste årsredovisningen har även använts i denna rapport.

Sammanställd redovisning

Den kommunala koncernen består av kommunen och bolagen Valbohem AB (org.nr. 556527-9485), Färgelanda Vatten AB (556901-9630) som ägs till 100 % av kommunen. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens aktiekapital elimineras mot kommunens aktieinnehav i bolagen. I övrigt görs elimineringar för interna mellanhavanden inom koncernen.

Skatteintäkter

Prognosen för den kollektiva slutavräkningen av kommunalskatt för redovisningsåret följer RKR:s rekommendation.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet utgörs av anskaffningsutgiften minskad med eventuella investeringsinkomster. Avskrivningar görs linjärt under investeringens bedömda ekonomiska livslängd. Nedskrivning av anläggningstillgång sker vid behov när värdet varaktigt gått ner. Pågående investeringar beläggs inte med någon internränta. De avskrivningstider som tillämpas är enligt den vägledning som finns från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Komponentavskrivning

RKR:s rekommendation ställer krav på en avskrivningsmetod som syftar till att dela upp anläggningstillgångar i komponenter, som har olika nyttjandeperioder och utgör ett väsentligt värde. Komponenterna ska redovisas och skrivas av som separata enheter.

Från och med 2014 års investeringar tillämpas metoden med komponentavskrivning. Anläggningstillgångar anskaffade före 2014 har inte delats upp i komponenter, då återstående nyttjandeperiod på dessa anläggningars komponenter bedöms att inte utgöra ett väsentligt värde.

Kommunen tillämpar i allt väsentligt RKR:s rekommendation om sammanställd redovisning dock görs ingen anpassning av de kommunala bolagens avskrivningsprinciper till kommunens. Detta gäller framförallt Valbohem AB som redovisar enligt K2 där komponentavskrivning inte tillämpas.

Förråd, lager mm

Kommunen tillämpar i allt väsentligt RKR:s rekommendation R19. Posten avser ett överlager och består av diesel. Värderingsprincipen bestämd mängd och fast värde har använts.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse medan pensioner intjänade från 1998 redovisas i resultaträkningen som en kostnad och den del som avser framtida utbetalningar redovisas under avsättningar i balansräkningen.

Leasing

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing.

5.3 Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelser i form av pensionsåtaganden, borgensåtaganden och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias belastas resultatet.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde. En i förväg bestämd procentsats av anläggningstillgångens anskaffningsvärde redovisas som kostnad under året.

Balanskrav

I kommunallagen finns fastställda krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna. Fr.o.m. 1 december 2004 gäller att ett negativt resultat skall regleras inom 3 år och gäller fr.o.m. 2005 års resultat.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutsdagen. I balansräkningen framgår vilka tillgångar som finns och hur dessa finansierats i form av skulder och eget kapital.

Driftredovisning

Visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget.

Eget kapital

Är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Utgör den del av de samlade tillgångarna som finansierats av egna medel. Förändringen av det egna kapitalet påverkas främst av årets resultat.

Finansnetto

Utgör skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Investeringsredovisning

Avser kommunens anskaffningar av anläggningstillgångar i form av t.ex. fastigheter, maskiner och inventarier.

Kassaflödesanalys

Visar hur verksamheten har finansierats och hur kapitalet har använts under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen visar hur likvida medel har förändrats under året.

Kommunbidrag

Till nämnd och sektorer tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Kortfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag mindre än ett år efter bokslutsdagen.

Likvida medel

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.

Likviditet

Visar omsättningstillgångar (exkl. lager) samt beviljad kredit i räkning i förhållande till de kortfristiga skulderna.

Långfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag senare än ett år efter bokslutsdagen.

Nettoinvesteringar

Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod de uppstått.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.

Självfinansieringsgrad

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Soliditet

Eget kapital dividerat med totalt kapital uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser

Eget kapital samt pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse (dvs. utanför balansräkningen) dividerat med totalt kapital uttryckt i procent.

Utdebitering

Anger hur stor del per intjänade hundra kronor som betalas i kommunalskatt

6 Nämnder

6.1 Barn- och utbildningsnämnden

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Intäkter	23 295	26 723	36 823	-10 100
Kommunbidrag	184 491	176 498	176 498	0
Summa intäkter	207 786	203 221	213 321	-10 100
Personalkostnader	-114 102	-120 993	-117 937	-3 056
Övriga kostnader	-93 635	-96 998	-95 305	-1 693
Kapitalkostnader	-39	-70	-79	9
Summa kostnader	-207 776	-218 061	-213 321	-4 740
Periodens resultat	10	-14 840	0	-14 840

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Nämndverksamhet	457	459	350	-109
Musikskola	849	691	217	-474
Förskola	38 741	38 371	32 615	-5 757
Grundskola inkl fritids, anpassad grundskola och förskoleklass	101 067	104 698	98 185	-6 514
Gymnasie- och anpassa gymnasieskola	35 691	36 848	35 415	-1 433
Vuxenutbildning	3 117	3 864	3 310	-553
Förvaltningsledning	4 560	6 406	6 406	0
Totalt	184 482	191 337	176 398	-14 840

Nämndens grunduppdrag i korthet

Utbildningsnämndens ansvar är enligt reglementet följande verksamheter:

- Förskola 1-5 år (4 enheter)
- Förskoleklass (3 enheter)
- Grundskola (5 enheter)
- Fritidshem (4 enheter)
- Anpassad grundskola (en enhet)
- Annan pedagogisk verksamhet
- Gymnasieskola
- Anpassade gymnasieskolan
- Vuxenutbildning
- Musikskola
- Fritidsgårdsverksamhet
- bedriva tillsyn av fristående enheter i kommunen som fått tillstånd av nämnden att bedriva verksamhet (två förskolor och en pedagogisk omsorg).
- att hälso- och sjukvård inom elevhälsan bedrivs enligt gällande lagar och författningar

Hänt i verksamheten

I januari 2024 tvingades utbildningschef fatta beslut, efter samråd med fastighetsförvaltare, om att halva lokalen vid Höjdens förskola behövde stängas på grund av att vattnet frös i dessa delar av lokalen. Lokalerna saknade då rinnande vatten och toaletter.

I december inleddes förhandlingar med fackliga ombud och varsel om neddragningar med 10,5

tjänst lades med anledning av minskat antal barn i verksamheterna framåt.

I oktober fattade utbildningschef beslut om att utreda ett förslag om att flytta verksamheten från Ödeborgs skola till andra verksamheter på grund av brister i arbetsmiljön samt elevernas rätt till en god undervisning.

Personal

Sektorn har 182 årsarbetare 2024 vilket är 10 fler än året innan. Sysselsättningsgraden för året ligger på 98%, vilket är näst högst i kommunen och 1 procentenhet högre än år 2023.

Personalomsättningen är 8,1% vilket är en sänkning från 10,8% 2023 och 18% 2022. Även sjukfrånvaron visar en minskande trend, 5,8% 2024 mot 6,4% 2023 och 8,9% 2022.

Resultat och ekonomisk analys

Förskolor

Förskolorna uppvisar ett underskott. Detta beror sammanfattningsvis på följande faktorer:

- Månvägens förskola fick öppna en fjärde avdelning i augusti.
- Stängning av Höjdens och öppning av Kyrkvägens förskola
- Verksamheten behöver ofta vara öppen mellan 06:00 - 18:30.
- Vikariekostnader - små enheter klarar inte att täcka upp frånvaro
- Barn i behov av stöd som kräver extra personalresurser.

Grundskolor, fritidshem och anpassade grundskolan

Verksamheterna uppvisar ett underskott. Detta beror sammanfattningsvis på följande faktorer:

- Små klasser där kostnaderna inte täcks av intäkterna
- Elever i behov av särskilt stöd som kräver extra resurser
- Många enheter vilket är kostnadsdrivande personalmässigt

Gymnasiet och anpassade gymnasiet

Negativt resultat som främst beror på ökade volymer och dyrare programval. Inom anpassade gymnasiet får varje elev utöver

prognos stor påverkan eftersom kostnaderna är höga.

Vuxenutbildningen

Enheten för vuxenutbildning i sig visar ett positivt resultat som främst beror på ökade intäkter i form av statsbidrag och minskade

övriga kostnader i form av t ex interkommunal ersättning. Utbildningar har genomförts kostnadseffektivt och med god kvalitet.

Nämndens mål

- Öka elevernas måluppfyllelse
- Öka andel elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram
- Alla barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö.

Framtida utveckling

En uppdaterad befolkningsprognos finns framtagen och visar på ett mycket tydligt sätt att volymerna minskar under kommande år och får stor påverkan på hela verksamheten, men störst påverkan på grundskolorna i åldrarna F-6. Mellan åren 2025 - 2035 förväntas antalet barn mellan 1-18 år minska från 1202 till 987. Minskningarna mellan åren är relativt jämnt fördelade och varierar mellan 10 och 35. Så även om förändringarna över tid är stora så är förändringen per år och årskull relativt små. Detta kräver ett mer långsiktigt förhållningssätt till resursanpassningar. Underlag har lämnats till tekniska avdelningen för framtagande av en uppdaterade lokalförsörjningsplan. En sådan

plan ger en nulägesbild av de bedömningar som görs. Sedan tidigare är underhållsåtgärderna av fastigheterna presenterade. Eget arbete pågår inom sektorn för att ta fram förslag som på sikt medför effektivare verksamhet med fokus på ekonomi och kvalitet.

Sektorn har vid flera tillfällen redovisat att klasstorlekarna är för små för att budgeten ska kunna hållas. När resurstilldelningen inte är tillräcklig kan inte kvalitén i verksamheten upprätthållas och barn och elever får inte den undervisning som de har behov av och rätt till. Den uppkomna situationen påverkar även elevers och personals arbetsmiljö. Slutsatsen är att antalet enheter måste minskas och under omställningsperioden måste de organiseras på ett helt annat sätt för att uppnå en kvalitativ verksamhet där varje rektor har en möjlighet att hålla sin budget. Omställningsprocessen måste dessutom ta hänsyn till kommunens investeringsutrymme under kommande år. Lokalförsörjningsplanen måste kopplas till kommunens investeringsplan. Sett över alla kommunala enheter drivs verksamhet generellt idag i treparallellig verksamhet – volymerna är dock på sikt av den storleken att tvåparallellig verksamhet är mer ändamålsenlig.

6.2 Kommunstyrelsen

Belopp i tkr	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Intäkter	55 832	66 000	73 430	-7 430
Kommunbidrag	99 121	96 062	96 062	0
Summa intäkter	154 953	162 062	169 492	-7 430
Personalkostnader	-61 489	-63 242	-69 935	6 693
Övriga kostnader	-88 583	-100 147	-85 965	-14 182
Kapitalkostnader	-11 959	-14 040	-13 592	-448
Summa kostnader	-162 031	-177 429	-169 492	-7 937
Periodens resultat	-7 078	-15 367	0	-15 367

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse	2 929	2 642	6 000	3 358
Kommunledning	17 661	17 577	18 293	716
Kansliavdelning	4 968	4 293	4 520	227
Ekonomiavdelning	7 072	6 883	7 267	384
Administrativa avdelningen	9 978	9 426	10 001	575
HR-och löneavdelning	8 017	8 673	8 226	-447
IT-avdelning	7 962	8 794	5 186	-3 608
Plan-och byggenheten	1 462	1 414	3 903	2 489
Tekniska enheten	35 140	42 910	22 389	-20 521
Lokalvårdsenheten	146	10	0	-10
Arbetsmarknad-och Integration AMI	2 514	1 843	3 735	1 892
Samhällsutveckling ledning	3 910	2 033	1 761	-272
Måltidsenheten	4 439	4 931	4 781	-150
Totalt	106 198	111 429	96 062	-15 367

Nämndens grunduppdrag i korthet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och består av elva ledamöter och sju ersättare. Kommunstyrelsen ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen biträds av kommundirektören, Sektor samhällsutveckling, Ekonomiavdelningen, Kansliavdelning,

Avdelning för social hållbarhet där kultur och fritid samordnas, IT-avdelningen samt HR- och löneavdelningen. Kommunstyrelsen ska bland annat leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för kommunens mark- och bostadspolitik, kontakter med näringslivet samt utgör kommunens personalorgan.

Hänt i verksamheten

Under 2024 har beslut tagits om att slå samman två räddningsförbund, Norra Älvsborgs Räddningsförbund och Mitt Bohuslän till Fyrbodals Räddningstjänst. Medlemskommunerna förutom Färgelanda är, Mellerud, Trollhättan, Vänersborg, Munkedal, Lysekil och Uddevalla kommun. Även en gemensam IT-organisation har beslutats, detta tillsammans med Mellerud, Bengtsfors och Åmål, som också blir värdkommun. Både ekonomichefen och HR-chefen har valt att under året avsluta sina anställningar. Ny chef

Personal

Antalet årsarbetare 2024 uppgår till 96 st, jämfört med 2023 då sektorn hade 98 st, en minskning med två årsarbetare. Kommunledningskontoret har minskat med tre medan sektor Samhällsutveckling ökat med en.

Sysselsättningsgraden för året ligger på 97 % för sektor Samhällsutveckling, samt 99 % för kommunledningskontoret. Förra året var graden 95% för sektor Samhällsutveckling, och samma som året innan för kommunledningskontoret.

Personalomsättningen har ökat med 0,1 procentenheter från 21 % till 21,1% 2024,

Resultat och ekonomisk analys

Nio av totalt tretton avdelningar/enheter har lyckats minska sina kostnader 2024 jämfört med 2023. Trots det visar Kommunstyrelsen underskott. Kostnaderna har ökat 15 400 tkr mellan åren samtidigt som rambudgeten sänktes, , detta sammantaget bidrog till ett underskott med 15 367 tkr, trots att intäkterna ökade med 18,2% och då främst genom tillfälliga bidrag.

Tekniska enheten som ansvarar för kommunens internhyresfastigheter, fjärrvärme och snöröjning har haft stora svårigheter att följa budgeten. Mellan 2023 och 2024 minskade rambudgeten med 7 848 tkr, utan att några större objekt försvann att underhålla. Fjärrvärmens visar på stora kulvertförluster och här pågår utredning om vad som ska hända med verksamheten. Snöröjningen visar på ett underskott om -4 546 tkr och är helt beroende

för Sektor Samhällsutveckling har rekryterats och började sin tjänst i september.

Året har präglats av stora reparationer av verksamhetslokaler som följd av stora skadegörelser och undermåligt underhåll.

Höjdens förskola stängdes och nya lokaler behöves för verksamheten. Alternativet resulterade i att Kyrkskolans gamla lokaler rustades upp för att möta dagens krav på förskolelokaler.

för kommunledningskontoret. Sektor Samhällsutveckling också ökat under 2024 från 8% till 10,7%

Korttidssjukfrånvaron för sektor Samhällsutveckling pendlar över tid mellan 3,5% och 4%. Däremot har långtidsfrånvaron (frånvaro från dag 60) ökat från 2023 med 12,8% procentenheter till 61,8%. För kommunledningskontoret ligger korttidsfrånvaron mellan åren runt 2,1%. Långtidsfrånvaron har minskat 16,5 procentenheter från 63,3 % 2023, till 47% 2024.

på hur mycket det snöar under säsongen. Inför 2025 kommer sektor Samhällsutveckling att debitera hyra till verksamheterna, och därmed borde det största underskottet vara borta. Detta förutsätter att inga oväntade händelser inträffar, vilket dock är ganska sannolikt på grund av det eftersatta underhållet. Snöröjningen på landsbygd upphör säsongen 2024–2025, men kommunen kommer fortsatt

röja sina egna områden, därav borde även underskottet på snöröjningen vara åtgärdat för

Även IT-avdelningen gick med underskott under året. I takt med att förväntningarna ökar från kärnverksamheterna på IT-avdelningen, kommer kommunen att behöva prioritera utveckling av IT-samverkan för att kunna stå rustade i framtiden med bland annat

2025.

välvärdsteknik och service till våra kommuninvånare. Men också med tanke på framtida behov av kompetensförsörjning kommer verksamheterna ställa höga krav på tekniska lösningar för att kunna vara där vi behövs som mest.

Nämndens mål

- **Prioriterad inriktning -Färgelanda ska vara en attraktiv arbetsgivare**
Verksamhetsmål:
 Ökad andel nöjda medarbetare, ej uppfyllt
 Minska sjukfrånvaro, ej uppfyllt
 Minska personalomsättning, ej uppfyllt
- **God omsorg med individen i fokus**
Verksamhetsmål:
 Öka andel individer i verksamhet som erhåller kvalitativ sysselsättning efter avslutad AMI-insats (anställning och utbildning), ej uppfyllt
- **Ett attraktivt Färgelanda att bo och verka i**
Verksamhetsmål
 Öka utsmyckningarna i kommunens tätorter, ingen mätning genomförd
 Brukarnöjdheten inom myndighetsutövning, målet uppnått
- **Agenda 2030 ska implementeras i kommunens verksamhet**
Verksamhetsmål
 Matsvinnet ska minska, målet uppnått
 Energiförbrukningen i kommunens fastigheter skall minska, målet uppnått
 Alla kommuninvånare involveras i klimatarbetet, ingen mätning genomförd
 Näringslivets utsläpp ska minska, målet uppnått
 Samarbetet tillsammans med lantbruket inom kommunens klimatomställning ska öka, målet uppnått
 Kommunen ökar livslängden på elektronik, ingen mätning genomförd
 Kommunen ökar användandet av cirkulära möbler, ingen mätning genomförd

6.3 Socialnämnden

Socialnämnden

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Intäkter	30 066	30 708	38 576	-7 868
Kommunbidrag	165 351	163 694	163 694	0
Summa intäkter	195 417	194 402	202 270	-7 868
Personalkostnader	-131 025	-148 440	-142 235	-6 205
Övriga kostnader	-66 807	-69 919	-59 975	-9 944
Kapitalkostnader	-22	-61	-60	-1
Summa kostnader	-197 854	-218 420	-202 270	-16 150
Periodens resultat	-2 437	-24 018	0	-24 018

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse mot budget
Nämndsverksamhet	619	586	671	85
Omsorgskontor	12 589	8 829	8 681	-148
Äldreomsorg	66 434	80 405	68 182	-12 223
Individ- och familjeomsorg	33 705	39 182	35 643	-3 539
Enheten för stöd och service	24 718	28 280	23 177	-5 103
Kommunal primärvård*	21 554	22 828	19 982	-2 846
Sektorchef	8 169	7 602	7 358	-244
Totalt	167 787	187 712	163 694	-24 018

*Verksamheten omdöpt 2024 från Kommunal hälso- och sjukvård. Avser i övrigt samma verksamheter.

Nämndens grunduppdrag i korthet

Socialnämnden har som uppdrag att verka för att främja invånarnas ekonomiska och sociala trygghet, skapa jämlika levnadsvillkor samt möjliggöra ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Genom sitt arbete strävar nämnden efter att stödja och stärka kommunens invånare, med fokus på att säkerställa en god livskvalitet för alla.

För att uppnå detta ansvarar socialnämnden för att följa och tillämpa tre centrala lagstiftningar:

- **Socialtjänstlagen (SoL):** Ger riktlinjer för hur socialt stöd och hjälp ska erbjudas till behövande.
- **Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS):** Syftar till att ge särskilt stöd och service till personer med omfattande funktionsnedsättningar.
- **Hälso- och sjukvårdslagen (HSL):** Reglerar ansvaret för att erbjuda god och säker vård inom hälso- och sjukvården.

Hänt i verksamheten

Sektorn har under året påbörjat ett förändringsarbete i syfte att förbereda och rigga organisationen för att möta kommande volymökningar man ser framför sig. Samtidigt har diskussioner om framtidens äldreomsorg initierats då en riktning framåt är nödvändig.

Biståndsbedömningen i kommunen har stramats åt och bemanningen inom hemtjänsten förstärkts. Därtill har systemstöd och tekniska lösningar delvis implementerats i syfte att modernisera och förbättra.

Personal

Sektorn har 201 årsarbetare 2024 vilket är 12 fler än året innan. Sysselsättningsgraden för året ligger på 93%, vilket är lägst i kommunen men 1 procentenhet högre än år 2022. Personalomsättningen är hög (18%) vilket är 1,2 procentenheter högre än f g år. En risk med hög personalomsättning är att färre får göra mer, något som skulle kunna ha inverkan på högre frånvaro till följd av sjukdom men också mer övertider och vikarieanskaffning.

Sektorn minskade totalt sett sjukfrånvaron med 2,1 procentenheter för året (totalt 9%) jämfört med f g år. Noteras bör att det är en fortsatt hög lägsta nivå, vilket är alarmerande. Sammanvägt ser sektorn bekymmersamt på framtiden, dels mot bakgrund av ovanstående, dels mot bakgrund att naturliga avgångar och egna avslut riskerar att leda till svårigheter med ny, - och ersättningsrekrytering.

Resultat och ekonomisk analys

Underskottet för år 2024 är betydande och berör samtliga verksamheter inom sektorn. Tonvikten ligger dock på äldreomsorgen vilken står för cirka 50% av årets underskott.

Äldreomsorgen

- Personalomsättning och sjukfrånvaro
- Kostnader för vikarier och övertidsersättningar
- Sjuklönekostnader
- Övriga fördyringar bland externa kostnader

Under året har det tillfälligtvis saknats full bemanning, såväl bland baspersonal som i chefsledet. Detta har lett till att den kontroll som normalt sett skall ske har blivit lidande, samtidigt som tillfälliga lösningar tillämpats för att lösa akuta situationer. Under sista kvartalet är samtliga enheter fullt

bemannade i chefsledet, således har den personella problematiken förbättrats och kontrollen återupprättats.

Under året har man sålt vakanta korttidsplatser till andra kommuner, vilket har haft positiv resultatpåverkan.

IFO

- Fler externa placeringar än beräknat, framför allt bland barn och unga
- Socialpsykiatrien nytt verksamhetsområde 2024 – fler placeringar än budget
- Positiv avvikelse på försörjningsstödet

I likhet med tidigare år varierar placeringar i antal och därmed kostnad. Man har under året sett ett betydande ökning bland orosanmälningar, vilket kan vara en orsak till

ökade vårdkostnader i samma grupp (barn och unga). Trots kraftig förbättring på utfallet för ekonomiskt bistånd klarar inte detta ensamt av att kompensera för externa vårdkostnader.

Enheten för stöd och service

- Personlig assistans – resurskrävande ärenden
- Gruppboenden – hög frånvaro bland ordinarie personal
- Låga kostnader för LSS (lagen om stöd och service) i kommunen

Färgelanda har låga kostnader för LSS. Till 2025 har budget justerats till en nivå

som rimmar med den standardkostnad som beräknats för kommunen.

Kommunal primärvård

- Personalomsättning och introduktioner
- Inhyrda bemanningsföretag
- Övertidsersättningar, sjuklöner och vikarier

Nämndens mål

- **Prioriterad inriktning - God omsorg med individen i fokus.**

Verksamhetsmål:

Graden av nöjdhet på särskilt boende uppfyllt (86% 2024, 81% 2023)

Graden av nöjdhet bland kunder med hemtjänst ej uppfyllt (91% 2024, 92% 2023)

Graden av nöjdhet bland brukare med LSS – mätning ej genomförd.

För fullständig information hänvisas till kommunens redovisning om måluppfyllnad.

Framtida utveckling

Under 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft med krav på uppsökande och förebyggande verksamhet, vilket

kommunen ännu inte är rustad för. Lagförändringen kommer att påverka hela kommunen och kräver anpassningar för att möta framtidens välfärdsutmaningar. För att möta det

ökade behovet av boendestöd krävs en omstrukturering inom förvaltningen.

Utredningen om en gemensam korttidsvistelse enligt LSS i Dalsland behöver påskyndas. Samtidigt måste kommunen arbeta mer aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare och minska personalomsättningen. Med en växande andel äldre i befolkningen behöver verksamheten anpassas för att stärka stödet i ordinärt boende.

Nämnden behöver ta ställning till vilka insatser kommunen ska ansvara för och vad som kan tillhandahållas av andra aktörer i samhället. En konkret och långsiktig plan är nödvändigt ur ett såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt perspektiv.

7 Koncernbolag

7.1 Valbohem AB

Resultaträkning (tkr)

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024
Intäkter	40 956	44 887	44 832	46 140
Kostnader	-34 936	-40 382	-38 196	-38 548
Avskrivningar	-5 839	-6 162	-6 043	-55 706
Rörelseresultat	181	-1 657	593	-48 114
Finansnetto	-1 271	-1 928	-3 790	-3 800
Resultat efter finansiella poster	-1 090	-3 585	-3 197	-51 914

Balansomslutning	213 238	206 664		247 116
Soliditet %	6,6	5,3		13,9
Investeringar	37 349	12 485		17 636
Antal anställda, medeltal	16	16	16	16

Bolagets grunduppdrag i korthet

Uthyrning av lägenheter och lokaler enligt allmännyttans principer

Hänt i verksamheten

Det senaste året har minst sagt varit händelserikt för bolaget. Med ny ledning på plats och ett tvåårigt avtal med hyresgästerna påbörjades hantering av den ackumulerade underhållsskulden och detta har uppfattats som en bra start. Arbetet kommer att fortgå under kommande år för att ej få ännu större problem över tid liksom att anpassa antalet enheter till efterfrågan. Likt många andra bostadsbolag är vakansgraden ökande och detta kan hanteras på olika sätt. Arbeta pågår därför med att öka efterfrågan och att minska utbudet. Utöver detta har även arbete lagts på att effektivisera verksamheten rent

organisatoriskt och även att skapa en grund för de kommande åren vad gäller verksamhetens huvudsakliga kostnader (energi- och räntekostnader). Övergången till det s k K3-regelverket har inneburit att värdering av verksamhetens fastigheter har ägt rum och dessa har indelats i komponenter (t ex stomme/grund, tak, fasad, fönster, ventilation m m) för att hantera olika värdeminskningstider. Värderingen innebär också såväl upp- som nedskrivningar som påverkar verksamhetens soliditet på ett positivt sätt.

Resultat och ekonomisk analys

Bolaget redovisar ett underskott för året kopplat till den nedskrivning som skett av fastigheter. Denna nedskrivning motsvaras av uppskrivning i balansräkningen och detta leder

till en förbättring av soliditeten. Åtgärder har vidtagits under året som kommer att innebära en bättre kostnadskontroll framåt.

Framtida utveckling

Bolaget kommer att fortsätta att beta av den ackumulerade underhållsskulden samtidigt som utbudet skall dimensioneras efter framtida efterfrågan. Bolaget har ansökt om ytterligare kapital från ägaren då det varit underkapitaliserat från starten 1996. Vidare kommer bolaget enligt plan att både riva och försälja fastigheter enligt framarbetad plan. Strategin framåt är även att modernisera

bolagets närvaro i digitala kanaler för att kunna möta potentiella hyresgäster enligt dagens tillvägagångssätt. Övergången till K3-regelverket kommer också att innebära att aktivering av eget arbete kan vara aktuellt. Översyn av rutiner, effektivisering av organisationen och digitalisering ligger också på arbetsbordet för tiden fram till 2030.

7.2 Färgelanda Vatten AB

Resultaträkning (tkr)

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024
Intäkter	15 063	17 026	20 344	18 679
Kostnader	-13 430	-13 648	-15 923	-14 776
Avskrivningar	-1 988	-2 339	-2 959	-2 648
Rörelseresultat	406	1 039	1 462	1 255
Finansnetto	-406	-1 038	-1 460	-1 254
Resultat efter finansiella poster	0	1	2	1
Skatt på årets	0	-1	-2	-1
Årets resultat	0	0	0	0

Balansomslutning	55 279	63 448		76 845
Soliditet %	5 %	4 %		8 %
Investeringar	8 486	7 084	11 000	7 024
Antal anställda, medeltal	0	0	0	0

Bolagets grunduppdrag i korthet

Färgelanda Vatten är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter.

Bolaget äger samtliga VA-anläggningar i Färgelanda kommun. Färgelanda Vatten AB

har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun.

Bolagets verksamhet är förenlig med fastställt ändamål.

Hänt i verksamheten

Ett axplock av händelserna under 2024.

- Ett samarbete med kommunala bostadsbolaget Valbohem, med fokus på information och vägledning till hyresgäster, har etablerats.
- Utbyte av en sprucken spillvattenledning vid pumpstationen i Rådanefors samt två utbytta brunnar i Rådanefors, med gott resultat avseende tillskottsvatten, har skett.
- Flertalet vattenläckor/avloppsstopp har åtgärdats.
- Vattenmätarbrunn är på plats i Ödeborg för att mäta förbrukningen mot Ellenö. En flödesmätare är också installerad i Stigen.
- Skogsvägens tryckstegringsstation har fått ett uppdaterat styrskap för att möjliggöra fjärrövervakning.
- Luftfläkten till biotanken i är utbytt. I Järbo avloppsreningsverk är hydroforpumpen utbytt.
- Fasadbyte och inhängning av Färgelanda högreservoar har genomförts.
- Spill-, dag- och dricksvattenledningar har bytts ut, ink nya ventiler och spolbrunnar, på Lillåvägen.
- Dalslands miljökontor har kontaktat oss för upprättande av årligt möte avseende åtgärder enligt VA-plan och vattentjänstplan.

Resultat och ekonomisk analys

VA-verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen vilket innebär att de nödvändiga kostnaderna som krävs för att tillhandahålla respektive vattentjänst ska finansieras via motsvarande intäkt. Den taxefinansierade verksamheten får inte gå med vinst. Eventuella överuttag av bruksavgifter redovisas som skuld till VA-kollektivet. Överuttag kan flyttas över till VA-fonder för specifika ändamål som gynnar hela kollektivet. Underuttag redovisas som förlust. Färgelanda Vatten AB har en VA-fond "Solenergi" som ska

användas för att öka andelen egentillverkad energi. Ej aktiverad VA-fond uppgår till 597 tkr.

Årets överuttag uppgår till 231 tkr (994 tkr). Kvarvarande ackumulerat överuttag är 4 567 tkr (4 336 tkr), se not 18. Färgelanda Vatten AB:s resultat för räkenskapsåret 1 januari 2024 – 31 december 2024 är 0 tkr. Färgelanda Vatten AB:s låneportfölj består av direkta lån 58 000 tkr (48 500 tkr) via Kommuninvest. En nyupplåning har skett under året på 9 500 tkr. Färgelanda Vatten AB sköter sin egen finansiering med ramborgen via Färgelanda kommun.

Framtida utveckling

En tydlig trend är ökade myndighets-, lag- och kundkrav, ett behov av långsiktig klimatanpassning och nya säkerhetskrav kring bland annat nätverk- och informationssäkerhet (NIS).

Framåt kommer NIS-direktivet utökas till att inte bara hantera dricksvatten utan även avloppshantering. Om ca 2 år kommer strängare reningskrav, till exempel krav på rening av läkemedelsrester och mikroplaster, lägre utsläppshalter och utökade krav för slamhantering. Klimatförändringar ger större och intensivare regn, vilket resulterar i högre belastning på nätet. Arbete med att klimatsäkra nätet kan behöva prioriteras. Sannolikt kommer

också i framtiden större krav på rening av dagvatten.

En ökad beskattning på VA syns framöver på grund av ränteavdragsbegränsnings-regeln som infördes 2019. Ränteavdragsbegränsningen innebär att räntan inte får dras av till fullo med åtföljande beskattning.

Stigande kostnader kräver taxehöjningar, delvis på grund av tidigare finansiering, minskad vattenförbrukning och ökad beskattning. Enligt Svenskt Vatten kommer taxorna behöva höjas i snabbare takt framöver beroende på ett uppdämt investeringsbehov och ökande krav på vatten- och avloppstjänster.

8 Revisionsberättelse

Till Fullmäktige i Färgelanda kommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Till grund för vår bedömning ligger också fördjupade granskningar avseende årsredovisning, delårsrapport, granskning av lokalförsörjning och granskning av ekonomi i balans. Som underlag för vår bedömning ligger också andra granskningsinsatser, frågeställningar, behandling av inkommande svar på tidigare granskningar eller rena informationer som inte resulterat i någon granskningsrapport.

Årets resultat uppgår till -17,5 mnkr vilket kan jämföras med ett budgeterat resultat på 0 mnkr. Balanskravsresultat uppgår till 0 mnkr efter ianspråktagande av medel till resultatutjämningsreserv.

Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden redovisar för 2024 negativ budgetavvikelse och de har under 2024 återigen inte klarat att vidta nödvändiga åtgärder för att anpassa verksamheten till den ekonomiska ramen.

Bedömningar

Vi bedömer att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och inte ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll inte har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är delvis förenligt med de finansiella målen och inte förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi riktar, utifrån redogörelsen ovan, en **anmärkning** mot utbildningsnämnden och socialnämnden för brister i styrning och intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse ekonomi och verksamhet.

Vi tillstyrker, trots ovan lämnade anmärkningar, att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för nämnderna samt enskilda ledamöter och ersättare i dessa organ.

Vi avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen i sin helhet samt enskilda ledamöter och ersättare i detta organ för brister i styrning och intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse ekonomi och verksamhet.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Med hänsyn till kommunallagens jävsregler har Tobias Bernhardsson inte deltagit i granskning av utbildningsnämndens verksamhet.

Färgelanda kommun 2025-04-14

Tobias Bernhardsson
Ordförande

Ann-Britt Dahl,
Vice ordförande

Hugo Hultgren

Leif Dahl

Rino Tell

Bilaga

Bilaga 1 Revisorernas redogörelse

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024-12-31

Färgelanda kommun

Revisionsrapport
April 2025

*Projektledare
Caroline Löfstedt
Kvalitetssäkrare
Lars Dahlin*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, 11:20, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Om årsredovisning 2024

lakttagelser

- Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024 och som behandlats av kommunstyrelsen 2025-04-09. Styrelsen har därmed överlämnat årsredovisningen till fullmäktige och revisorer inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).
- Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för kommunens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2024 visar följande:
 - Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att styrelse och nämnder sammantaget *inte* bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram. Underskotten är hänförliga till utbildningsnämnden (-14,8 mnkr) och socialnämnden (-24 mnkr).
 - Den innehåller en investeringsredovisning. Av denna framgår att styrelse och nämnder sammantaget bedrivit verksamheten inom tilldelad investeringsram. Kommunen redovisar en positiv avvikelse med 18 mnkr.
 - Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om kommunens finansiella stabilitet. Av flerårsöversikten framgår att soliditeten har *ökat* över tid. Soliditet (inklusive pensionsåtagande) per 2024-12-31 uppgår till 2,2 procent. Nyckeltalssammanställningen *saknar* information om hur kommunens soliditet förhåller sig till andra likartade kommuner.
 - Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 8,2 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år. Årsredovisningen *saknar* kortfattad information om hur kommunens sjukfrånvaro förhåller sig till andra likartade kommuner.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Kommunfullmäktige har beslutat om finansiella mål och mål för verksamheten avseende god ekonomisk hushållning.
- I förvaltningsberättelsen redovisas ett särskilt avsnitt benämnt “God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”.
- I årsredovisningen redovisas att ett av två finansiella mål uppnås. Resultatmålet uppnås inte.
- I årsredovisningen redovisas uppföljning av kommunfullmäktiges 19 verksamhetsmål. Vi upplever måluppföljningen i många delar otydlig, där flera bedömningar av måluppfyllelsen inte framgår fullt ut. Utifrån vår genomgång av redovisningen bedömer vi att sex mål uppfylls och 13 mål uppfylls inte.
- Kommunen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2024. Kommunen lämnar en bedömning att de inte når en god ekonomisk hushållning, en bedömning som baseras helt utifrån det negativa resultatet som innebär att kommunen inte uppnår sitt resultatmål.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Balanskravsutredning redovisas som ett separat avsnitt i förvaltningsberättelsen.
- Kommunen redovisar ett balanskravsresultat för år 2024 om +/-0 mnkr, efter disponering från resultatutjämningsreserven med 17,5 mnkr.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Delvis uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att ett av två finansiella mål uppfylls.

- **Verksamhetsmål**

Nej, ej uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att av 19 verksamhetsmål uppfylls sex mål och 13 mål uppfylls inte.

2. Revisionsfråga 2

Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ja, uppfyllt

Vår bedömning grundar sig på att kommunen redovisar ett utjämnat balanskravsresultat för år 2024, efter disponering från resultatutjämningsreserven med 17,5 mnkr.

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

2024-04-14

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Caroline Löfstedt

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Revisorernas redogörelse för 2024

Revisorernas granskningsuppdrag utgår från kommunallagen, fastställt revisionsreglemente och god revisionssed. Av kommunallagen framgår att revisorerna skall granska all verksamhet och då bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som sker i nämnderna är tillräcklig.

Denna redogörelse, som är en bilaga till revisorernas revisionsberättelse, innehåller en sammanfattning av de revisionsprojekt som genomförts under året samt en beskrivning av revisorernas verksamhet i övrigt. Granskningsrapporterna har löpande under året lämnats till de granskade nämnderna för yttrande och till fullmäktige för kännedom.

Genomförda granskningar 2024

- Granskning av delårsrapport 2024
- Granskning av årsredovisning 2024
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav per 2024-12-31
- Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2024
- Granskning av lokalförsörjning
- Granskning av insatser för en ekonomi i balans

Nedan redovisas en sammanfattning av varje granskningsinsats.

Granskning av delårsrapport 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2024-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Granskningens resultat presenteras i bifogade rapport och yttrande.

Revisorerna samlade bedömning är att:

- delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2024.
- det prognostiserade resultat delvis är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2024.

- måloppfyllelsen avseende verksamheten inte går att bedöma då någon samlad bedömning av måloppfyllelsen inte är redovisad i delårsrapporten.
- det är djupt oroande att kommunstyrelsen och nämnderna inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Vi uppmanar kommunstyrelsen och nämnderna att ta sitt ansvar och snarast vidta långsiktiga åtgärder för att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram.

Med hänsyn till kommunallagens jävsregler har Tobias Bernhardsson inte deltagit i granskning av utbildningsnämndens verksamhet.

Granskning av årsredovisning 2024

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2024-01-01–2024-12-31. Resultatet av det sakkunniga biträdets granskning framgår av bilaga “Sakkunnigt biträdes yttrande”. Baserat på yttrandet bedömer vi revisorer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen uppfyller kraven i LKBR.

Granskning av måloppfyllelse och balanskravet per 2024-12-31

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

- Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
- Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Vår bedömning grundar sig på att ett av två finansiella mål uppfylls och att av 19 verksamhetsmål uppfylls sex mål och 13 mål uppfylls inte.

1. Revisionsfråga 1 Är resultat i årsredovisningen förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning? - Finansiella mål - Verksamhetsmål	Delvis uppfyllt Nej, ej uppfyllt	
---	--	--

2. Revisionsfråga 2 Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet? - Följsamhet till balanskravet	Uppfyllt Målet uppfyllt efter disponering av medel från resultatutjämningsreserven på 17,5 mnkr	
---	--	---

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2024

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har styrelsen och nämndernas förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

- Styrning, kontroll och åtgärder.
- Måluppfyllelse för verksamheten.
- Måluppfyllelse för ekonomin
- Intern kontroll

Efter genomförd granskning görs den sammanfattande bedömningen att styrelsens och nämndernas förvaltning inte helt har skett på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt år 2024. Vidare bedöms styrelsens och nämndernas interna kontroll inte som helt tillräcklig.

	Ändamålsenlighet	Ekonomiskt tillfredsställelse	Intern kontroll
Kommunstyrelsen	Röd	Röd	Röd
Socialnämnden	Röd	Röd	Röd
Utbildningsnämnden	Röd	Röd	Röd

Granskning av lokalförsörjning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning lokalförsörjningsprocessen. Granskningens syfte är att bedöma kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden har tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Vår revisionella bedömning utifrån genomförd granskning är kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden inte har tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Tydliggör ägandeskapet, ansvar, roller och befogenheter gällande lokaler och fastighetsfrågor, inklusive underhåll, skötsel, anskaffning, förändring och avveckling samt kontakt med extern hyresvärd.
- Lokalförsörjningsprocessen behöver tydliggöras genom dokumenterade riktlinjer. Dessa riktlinjer ska även specificera lokalförsörjningsgruppens ansvar och befogenheter. Vidare behöver följande områden förtydligas: Mål och måttal för att styra och följa upp kommunens lokalförsörjning, användning och nivå gällande lokalkostnader, investeringsplanering samt i dialog med nämnderna förslag till lokalförsörjning och åtgärder för att effektivisera lokalanvändningen utifrån aktuellt behov.
- Kommunstyrelsens delegationsordning avseende fastighetsfrågor behöver utvecklas för att skapa en effektiv organisation för lokalförsörjning och övriga fastighetsfrågor.
- Upprätta interna hyreskontrakt med tydliga gränsdragningslistor som specificerar vad som ingår och inte ingår i hyreskostnaderna. Styrande dokument för interna hyreskontrakt behöver också upprättas och omfatta parternas ansvar, principer för hyresberäkning, avtalstid, uppsägningstid, frånträde av lokal, förlängning av avtal, incitament, fastighetsskötsel, underhåll. Syftet är att tydliggöra ansvar och styrningsfrågor i processen.
- Revidera lokalförsörjningsplanen för att klargöra dess innehåll och anpassa den till förändrade behov. Samtidigt bör processen mellan lokalförsörjning- och budgetprocessen tydliggöras, samt att lokalernas underhållsbehov integreras.
- Tydliggör lokalförsörjningsgruppens syfte genom att dokumentera mål, mandat och uppdrag.

- Kontinuerligt följa upp lokalförsörjningsplan och revidera vid förändringar.

I granskningen lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden för att utveckla processen:

- Verksamheternas behov och planering behöver tydliggöras för att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv lokalförsörjning. Då det i granskningen framkommer att underhållsbehovet är stort är det väsentligt att arbetet gällande lokalförsörjning och underhållsåtgärder av fastigheterna intensifieras.
- Kommunstyrelsen och nämnderna behöver initiera en dialog och besluta om åtgärder för att skapa en effektiv lokalförsörjning. Inom verksamheterna finns en överkapacitet kring antalet platser samtidigt som det finns ett uppdämt behov av fastighetsrelaterade åtgärder

Granskning av insatser för en ekonomi i balans

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning av insatser för en ekonomi i balans. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Vår revisionella bedömning utifrån genomförd granskning är att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden ej har säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Vi bedömer därtill att kommunstyrelsen ej har fullgjort sin uppsiktsplikt när det gäller nämndernas ekonomiska förvaltning.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att åtgärder vidtas för att återupprätta en budgetdisciplin hos nämnderna vilket innebär att den av fullmäktige fastställda budgeten ska hållas.
- Att nämnderna löpande tar del av rapportering kring det ekonomiska läget samt att beslut om åtgärder fattas vid behov i anslutning till rapporteringen alternativt att nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att återkomma med förslag på åtgärder till en bestämd tidpunkt.
- Att nämnderna, vid befarat underskott, ska upprätta en åtgärdsplan för att uppnå en ekonomi i balans som innehåller tidsatta åtgärder för när de ska vara genomförda, bedömning av effekter samt krav på löpande återrapporering till nämnden.
- Att riktlinjer upprättas vad gäller kommunstyrelsens särskilda roll utifrån uppsiktsplikten i syfte att göra innebörden av uppsiktsplikten tydlig.
- Att i reglementet förtydliga nämndernas ansvar för att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budget.
- Att i plan för intern kontroll införa ett gemensamt kontrollmål för samtliga nämnder som innebär att nämnderna aktivt ska följa den ekonomiska rapporteringen samt att konkreta åtgärder genomförs i de fall risk föreligger för negativa budgetavvikelser.

- Att kommunstyrelsen i sin egen plan för intern kontroll har ett kontrollmål som innebär att kommunstyrelsen aktivt ska följa nämndernas rapportering samt genomföra fortlöpande dialogmöten med nämnderna. Detta i synnerhet i de fall som nämnderna prognostiserar en bristande följsamhet mot budget.
- Att förtroendevalda ges utbildning för att öka kunskapen angående de regelverk som finns i kommunen kring ekonomistyrning mm. Detta i syfte att stödja de förtroendevalda i sin roll samt förtydliga det ansvar som följer av uppdraget som förtroendevald.
- Som helhet ser vi brister i en fungerande kultur och struktur, avseende både politik och förvaltning, vilket vi anser är avgörande faktorer för att nå en budget i balans. Vi vill därför understryka vikten av att arbetet med kultur- och strukturresan återupptas.

Skäl för anmärkning mot utbildningsnämnden och socialnämnden och avstyrkande av ansvarsfrihet för kommunstyrelsen.

Den goda seden anger tydligt att "Om revisorerna riktar anmärkning eller avstyrker ansvarsfrihet är bristerna som revisionen funnit väsentliga och har stor betydelse för verksamhet, ekonomi eller förtroende". I revisionsberättelsen lämnar revisorerna en samlad bedömning utifrån uppdraget. Inom denna bedömning kan revisorerna enligt den goda seden uttrycka såväl positiv som negativ kritik. Att uttrycka kritik föranleder i sig inte krav på särskilda åtgärder utifrån kommunallagen.

Fullmäktige utkräver årligen ansvar av de förtroendevalda i styrelser, nämnder och beredningar. Att rikta anmärkning eller avstyrka ansvarsfrihet är enligt God revisionssed i kommunal verksamhet ett av de instrument för kritik som regleras i kommunallagen och som leder till att en särskild hantering krävs i fullmäktige. Dessa uttalanden kräver också att revisorerna anger på vilka grunder kritiken riktar. Det ska röra sig om väsentliga brister i styrelsens eller nämndens ansvarstagande. Vid beslut om att vägra ansvarsfrihet kan fullmäktige också återkalla uppdraget för styrelse och nämnd eller enskilda ledamöter.

Av vår revisionsberättelse för år 2024 framgår att vi riktar anmärkning mot utbildningsnämnden och socialnämnden och avstyrker ansvarsfrihet för kommunstyrelsen. Grunderna för detta är:

- Brister i intern styrning och kontroll av verksamhet
- Brister i intern styrning och kontroll av ekonomi
- Bristande måluppfyllelse ekonomisk
- Bristande måluppfyllelse verksamhet

God sed klargör att fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen och beslutet i ansvarsfrågan sker utan beredning i styrelsen. Den beredning som fullmäktige behöver för sina ställningstaganden och motiveringar, till exempel att inhämta förklaringar, arrangeras inom fullmäktige. Beredningen sköts normalt av fullmäktiges presidium

Revisorerna har under en lång rad av år påtalat att den kostnadsutveckling med alltmer ökande underskott som följd behöver brytas.

Under året har vi genomfört granskning av lokalförsörjning, granskning av insatser för ekonomi i balans, grundläggande granskning av styrelsens och nämndernas styrning, ledning och interna kontroll. Av granskningarna framkommer sammanfattningsvis nedan:

Bokslut 2022 visade på ett underskott för kommunstyrelsen på -2,7 mnkr, för utbildningsnämnden på -2,2 mnkr och socialnämnden på -6,8 mnkr. Bokslut 2023 visade på ett underskott för kommunstyrelsen på -7,1 mnkr, för utbildningsnämnden på 0 mnkr och socialnämnden på 2,4 mnkr. Bokslut 2024 visade på ett underskott för kommunstyrelsen på -15,4 mnkr, för utbildningsnämnden på -14,8 mnkr och socialnämnden på -24,0 mnkr. Kommunens totala resultat för 2024 blir – 17,5 mnkr. Vi kan i vår granskning konstatera att styrelse och nämnderna under dessa tre år inte vidtagit aktiva åtgärder för att nå en ekonomi balans, trots kritik från revisionsgruppen varje år.

Genom vår gjorda fördjupade granskning av lokalförsörjningen så kan vi konstatera att kommunstyrelsen och nämnderna har stora brister i sin hantering av lokaler.

Vidare noterar vi att kommunstyrelsen och nämnden fått löpande ekonomiska rapporter och muntlig information om den ekonomiska utvecklingen. Vi saknar i kommunstyrelsen och nämnderna beslut om aktiva åtgärder för att nå en ekonomi i balans och om tidsramar för de åtgärder som vidtas, dvs när effekter och resultat av åtgärder förväntas och ska återrapporteras.

Kommunstyrelsen och nämnden har utifrån sitt ansvar brustit i sin interna styrning och kontroll rörande ekonomin, närmare bestämt har man inte beslutat att genomföra tillräckliga åtgärder för att skapa balans mellan kostnader och intäkter och att bedriva verksamheten inom den ram som fullmäktige beslutat. Detta har sammantaget lett till en bristande måluppfyllelse vad gäller ekonomiska mål för kommunstyrelsen och nämnderna, med konsekvenser för kommunens samlade ekonomi. Här har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar utifrån sin uppsiktsplikt. Vi revisorer ser mycket allvarligt på de brister vi konstaterat och riktar därför i vår revisionsberättelse för 2024 en anmärkning mot utbildningsnämnden och socialnämnden och avstyrker ansvarsfrihet för kommunstyrelsen.

Revisorernas verksamhet under 2024

Revisorernas uppdrag och arbetsmodell

Kommunen är en politiskt styrd organisation med ett demokratiskt beslutsfattande. Vart fjärde år prövas kommunfullmäktiges ansvar genom de allmänna valen. Under mandatperioden prövar kommunfullmäktige varje år, i sin roll som medborgarföreträdare, ansvarstagandet för dem som har till uppdrag att genomföra verksamhet på fullmäktiges uppdrag. Fullmäktiges instrument för granskning och kontroll är de förtroendevalda revisorerna, som granskar verksamheten och prövar ansvarstagande samt lämnar ett uttalande om detta till fullmäktige. Revisorerna granskar

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt
- Om räkenskaperna är rättvisande
- Om den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorerna måste göra aktiva val av granskningsinsatser och detta görs i planeringsprocessen. Utgångspunkten i detta är fullmäktiges mål, där revisorerna i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierar hinder för att fullmäktiges mål kan uppfyllas. I denna analys bedöms hur allvarliga och troliga dessa händelser är. En rapport tas fram som underlag för riskbedömningen. Baserat på denna analys, tidigare granskningar, revisorernas kännedom om organisationen mm beslutar revisorerna vilka granskningar som skall genomföras under varje revisionsår. Obligatoriskt är att granska delårsbokslutet och årsredovisningen. Varje år genomförs förutom dessa två granskningsinsatser fördjupade granskningar av verksamheten inom kommunen.

I genomförandet av granskningarna använder revisorer i huvudsak de sakkunniga biträdena vilka upphandlas. PwC innehar uppdraget som sakkunnigt biträde. Granskningarna bygger på insamling av tillräckliga och ändamålsenliga fakta, iakttagelser, analys och värdering. Revisorerna har alltid rätt att få de uppgifter de behöver för att kunna göra sin granskning. Faktaavstämning (sakgranskning) sker med de granskade för att undvika sakfel och missförstånd.

Resultatet av granskningarna överlämnas till revisorerna som bedömer resultatet och tar ställning till hur resultatet skall vägas in vid bedömningen i ansvarsfrågan. Resultatet redovisas vanligtvis i en granskningsrapport som tillsammans med revisorernas bedömning (missiv) översänds till granskad nämnd/styrelse för yttrande över granskningen, vilka åtgärder som nämnden/styrelsen kommer att göra med anledning av det som framkommit i granskningen.

Revisionsprocessen avslutas med att sammanfatta årets granskningar, analyser och bedöma resultatet och göra en samlad prövning av ansvarstagandet. Revisorerna bedömer om anmärkning skall riktas och om ansvarsfrihet skall tillstyrkas eller avstyrkas. Den slutliga ansvarsbedömningen görs av kommunfullmäktige.

Revisionsmöten och överläggningar med fullmäktiges presidium och representanter från styrelsen, nämnderna och tjänstemän

Revisorerna har haft sju revisionsmöten under 2024. Under året har överläggning med fullmäktiges presidium skett och representanter från revisionen har deltagit vid fullmäktigemöten under 2024.

Till revisorerna i Färgelanda kommun org.nr 212000-1421

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2024-01-01–2024-12-31.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Färgelanda kommun för år 2024-01-01–2024-12-31. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar[1] är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1-5, 50-67. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och

investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och

investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Då ett av koncernföretagens årsredovisning, som legat till grund för den sammanställda redovisningen, inte har varit föremål för revision vid tidpunkten för årsredovisningens upprättande har vi inte kunnat genomföra vår granskning enligt "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. De sammanställda räkenskaperna har därmed inte varit föremål för granskning och vi uttalar oss därför inte beträffande de sammanställda räkenskaperna.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Trollhättan den dag som framgår av min elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Daniel Larsson
Auktoriserad revisor

[1 De granskade lagstadgade delarna återfinns på sidorna 6-39.)

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-11 08:16:40 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Sven Daniel Larsson

Daniel Larsson

Director

Leveranskanal: E-post

Kommunfullmäktige

Förslag
2025-05-14
2025/168**Ansvarsfrihet 2024 - Kommunstyrelsen****Kommunfullmäktiges ordförande beslutsförslag**

1. Kommunfullmäktige beviljar kommunstyrelsen samt dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för år 2024 med hänvisning till gängse praxis, vilket innebär att berörd nämnd först får en anmärkning och om detta inte hjälper kan revisionen därefter ta till redskapet att ej lämna ansvarsfrihet.
2. Kommunfullmäktige beslutar att rikta en anmärkning till kommunstyrelsen samt dess ledamöter och ersättare. Anmärkningen grundas i revisorernas bedömning att kommunstyrelsen uppvisat brister i styrning och intern kontroll av verksamheten och brister i måluppfyllelsen gällande ekonomi och verksamhet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges presidium skickade 2025-04-16 (dnr (2025/143)) en skriftlig begäran till kommunstyrelsen. Begäran grundas i revisionsberättelsen där revisorerna avstyrkt att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har enligt revisionsberättelsen uppvisat brister i styrning och intern kontroll av verksamhet och ekonomi samt uppvisat bristande måluppfyllelse.

Ärendebeskrivning

Enligt 12 kap. 12 § kommunallagen (2017:725, KL) ska revisorerna varje år till fullmäktige lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

Enligt 12 kap. 13 § KL ska revisionsberättelsen innehålla ett särskilt uttalande om huruvida ansvarsfrihet tillstyrks eller inte.

Enligt 5 kap. 32 § KL ska fullmäktige från ansvariga hämta in förklaring över revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks.

Revisorerna har i revisionsberättelse daterad 2025-04-14 avstyrkt att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen i sin helhet samt enskilda ledamöter och ersättare i detta organ för brister i styrning och

intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet.

Vid en återblick av tidigare revisionsberättelser från 2019–2023 har revisorerna påtalat att kommunstyrelsen bör stärka sin uppsiktsplikt. Men kommunstyrelsen har inte någon gång under ovan år erhållit någon anmärkning. Gängse praxis är att berörd nämnd först får en anmärkning och om detta inte hjälper kan revisionen därefter ta till redskapet att ej lämna ansvarsfrihet. Med hänvisning till gängse praxis och revisionens tidigare agerande, föreslås att kommunstyrelsen beviljas ansvarsfrihet men får en anmärkning.

Beslutsunderlag:

Förslag till beslut, dat 2025-05-14

Beslut KS, dat 2025-05-14

Yttrande från KS, dat

Sändlista:

Kommunstyrelsen

KS § 48

Dnr 2025/143

Begäran om förklaring avseende ej ansvarsfrihet kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen bestrider revisorernas förslag och antar yttrande rörande förklaring avseende att revisorerna avstyrkt att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen i sin helhet samt enskilda ledamöter och ersättare enligt bifogat yttrande daterat 2025-05-14.

Avstår att delta i beslut

Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet avstår från att delta i beslutet.

Yrkande

Ordföranden Ulla Börjesson (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande på liggande förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Ärendebeskrivning

Revisorerna har i revisionsberättelse daterad 2025-04-14 avstyrkt att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen i sin helhet samt enskilda ledamöter och ersättare i detta organ för brister i styrning och intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet.

Enligt 5 kap. 32 § KL ska fullmäktige från ansvariga hämta in förklaring över revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks.

Genom yttrandet bestrider kommunstyrelsen revisorernas förslag och föreslår att kommunstyrelsen beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från kommunfullmäktiges ordförande daterat 2025-04-16
- Revisionsberättelse, daterad 2025-04-14
- Bilaga 1 - Revisorernas redogörelse för 2024, daterad 2025-04-14
- Granskning av god ekonomisk hushållning 2024-12-31, Revisionsrapport april 2025
- Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter 2024-01-01 – 2024-12-31

Sändlista

Kommunfullmäktiges presidium

Revisorerna

Yttrande
2025-05-12
2025/143

Kommunstyrelsen

Yttrande från kommunstyrelsen angående lekmannearevisorernas förslag att inte bevilja ansvarsfrihet

Inledning

Kommunstyrelsen har tagit del av lekmannearevisorernas förslag att endast ge utbildningsnämnden en anmärkning trots att nämnden brutit mot bland annat Kommunallagen och MBL, vilket resulterat i ett större skadestånd. Samtidigt föreslår lekmannearevisorerna att kommunstyrelsen inte ska beviljas ansvarsfrihet för att inte ha skött sin uppsiktsplikt tillräckligt väl, trots att det inte finns några formkrav för denna. Kommunstyrelsen anser att detta förslag är ologiskt och vill härmed uttrycka sin ståndpunkt och motsätta sig lekmannearevisorernas förslag.

Bakgrund

Kommunallagen

Ansvar som provas

Styrelse och nämnder får uppdrag av fullmäktige som är förenat med ansvar. Uppdraget är att förvalta och genomföra verksamhet enligt fullmäktiges mål och beslut, till givna förutsättningar – styrelsens och nämndernas verksamhetsansvar. Detta ansvar är inte exakt definierat, men Kommunallagens bestämmelser om uppdrag till styrelse och nämnder inringar ansvaret i kapitel 6 i Kommunallagen (2017:725, KL).

Styrelsen och nämnderna ska:

- genomföra de uppdrag fullmäktige definierat för styrelsen eller nämnden i reglemente eller genom särskilda beslut riktade till styrelsen eller nämnden
- se till att verksamheten bedrivs enligt mål, beslut och föreskrifter från fullmäktige samt enligt lagar och förordningar
- fatta beslut inom ramen för sitt uppdrag och besluta i de ärenden fullmäktige delegerat till nämnden
- se till att det finns en tillräcklig intern kontroll och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt
- redovisa/återrapportera uppdrag till fullmäktige
- bereda ärenden till fullmäktige.

Styrelsen i kommunen har därtill särskilda uppdrag att leda och samordna och ha uppsikt över övriga nämnder, företag och kommunalförbund samt att svara för den ekonomiska förvaltningen.

Grunder för kritik

När revisorerna riktar anmärkning eller avstyrker ansvarsfrihet ska anledningen framgå i revisionsberättelsen. Utifrån praxis har över tid anledningarna formulerats i ett antal grunder som revisorerna hänvisar till. Dessa grunder är:

- bristande måluppfyllelse – verksamhet
- bristande måluppfyllelse – ekonomi
- ohörsamhet/obstruktion
- icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
- brister i styrning och intern kontroll – verksamhet
- brister i styrning och intern kontroll – ekonomi
- otillräcklig beredning av ärenden
- obehörigt beslutsfattande
- ej rättvisande redovisning.

Fullmäktiges beslut

Fullmäktige ska göra sin egen samlade bedömning utifrån det gångna året och lekmanarevisorernas revisionsberättelse. Bedömningen ska enligt SKR:s skrift "Ansvarsprovningen i fullmäktige" vara väl underbyggd och beakta kraven på saklighet och opartiskhet, inte vara godtycklig eller vila på personliga motsättningar eller partipolitiska strider.

Lekmanarevisorernas revisionsberättelse

Lekmanarevisorerna har i revisionsberättelse riktat anmärkning mot utbildningsnämnden och socialnämnden för:

- brister i styrning och intern kontroll av verksamhet,
- brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för
- bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet.

Samtidigt avstyrker lekmanarevisorerna att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen i sin helhet samt enskilda ledamöter och ersättare i detta organ för:

- brister i styrning och intern kontroll av verksamhet,
- brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för
- bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet.

Lekmanarevisorerna lyfter i bilaga 1 till revisionsberättelsen ("Revisorernas redogörelse för 2024") fram att kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar utifrån sin uppsiktsplikt och att lekmanarevisorerna därför föreslår att kommunstyrelsen inte ska beviljas ansvarsfrihet.

Förklaring

Enligt 6 kap 1 § KL ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Enligt förarbetena till nämnda paragraf är uppsikten begränsad till en rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, se till att fullmäktige i sin egenskap av högsta beslutande organ ingriper. Vidare framgår att det är styrelsen själv som avgör formerna för hur tillsynen ska gå till.

Under 2024 infördes presidiedialoger mellan kommunstyrelsen och socialnämnden respektive utbildningsnämnden. Några presidiedialoger har inte genomförts under åtminstone 2019–2023.

Vid de presidiedialoger som genomfördes under 2024, påtalade kommunstyrelsen för både utbildningsnämnden och socialnämnden vikten av att vidta mycket kraftfulla åtgärder för att erhålla en budget i balans.

I samtalen med socialnämnden diskuterades vikten av att nå politisk enighet kring en annan struktur för särskilda boenden med färre enheter. Vidare be-lystes även de långa vistelsetiderna på boendena och vilka åtgärder som skulle kunna vitas för att åstadkomma effektiviserande förändringar.

I samtalen med utbildningsnämnden påvisades för utbildningsnämnden kostnadsdrivande områden som skulle kunna vara möjliga att arbeta med för att få en budget i balans – antalet elever/lärare, klasstorlek, antalet enheter, ökad undervisningstid m.m.

Efter presidiedialogerna med nämnderna under hösten 2024 beslutade kommunstyrelsen att föreslå fullmäktige att anta en åtgärdsplan i december 2024 för att hantera det prognostiserade underskottet. Kommunstyrelsen betonade samtidigt vikten av att åtgärda underskottet för 2024 i det kommande budgetarbetet och uppmanade berörda nämnder att beskriva vilka åtgärder som krävs för att uppnå en balanserad budget. Kommunstyrelsen betonade samtidigt att för att genomföra dessa åtgärder är det avgörande att ställa budgeten i relation till önskade verksamhets- och kvalitetsmål. Kommunstyrelsen påpekade vidare att om målen inte kan uppnås med de budgeterade medlen måste målen ses över eller budgetanslagen ökas.

Noteras bör även att kommunstyrelsen som en följd av utbildningsnämndens bristande styrning och lagefterlevnad, har föreslagit att fullmäktige ska vidta åtgärder med stöd av uppsiktsplikten.

Genom ansvarsprövningen uttrycker fullmäktige sin uppfattning om det som utförts på fullmäktiges uppdrag det gångna året. För dettas behöver fullmäktige ett underlag, vilket revisorerna bistår fullmäktige med. I sin bedömning är det brukligt att revisorerna använder sig av följande struktur:

1. **Kritik:** Om revisorerna upptäcker brister eller problem under sin granskning, kan de inledningsvis ge kritik och rekommendationer för förbättringar. Detta är ofta en del av den årliga revisionsrapporten.
2. **Anmärkning:** Om problemen kvarstår eller om de är allvarliga, kan revisorerna rikta en formell anmärkning. En anmärkning är en tydligare signal om att det finns betydande brister som behöver åtgärdas.
3. **Ej ansvarsfrihet:** Om bristerna inte åtgärdas trots tidigare kritik och anmärkningar, eller om det finns allvarliga missförhållanden, kan revisorerna föreslå att ansvarsfrihet inte beviljas. Detta innebär att de anser att de ansvariga inte har skött sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt och att de inte bör befrias från ansvar för det gångna året.

Detta påtalas också av kommunens sakkunniga revisor Lars Dahlin, PWC, som vid samtal säger att det vanliga är att berörd nämnd först får en anmärkning och om detta inte hjälper kan revisionen därefter ta till redskapet att ej lämna ansvarsfrihet.

Vid en återblick i tidigare års revisionsberättelser 2019-2023 har revisorerna påtalat att kommunstyrelsen bör stärka sin uppsiktsplikt. Men inte någon gång under ovan nämnda år har kommunstyrelsen erhållit kritik eller anmärkning. Det framstår då som ytterst märkligt och synnerligen ologiskt att det är kommunstyrelsen börjat med regelbundna presidiedialoger, kraftfullt påpekat behov av åtgärder och hos fullmäktige begärt att en åtgärdsplan för kommunen ska tas fram, då föreslår lekmannarevisorerna att styrelsen ej ska beviljas ansvarsfrihet.

Ännu mer förvånande och orimligt blir det i sammanhanget att lekammarevisorerna föreslår att utbildningsnämnden endast ska erhålla en anmärkning för 2024. Ett år då utbildningsnämnden medvetet valt att inte följa Kommunallagen och kommunfullmäktiges beslut om att åtkomma med en åtgärdsplan, inte följa MBL jämte det lokala samverkansavtalet och därmed åsamkat kommunen ekonomisk skada samt inte förstått innebörden av arbetsmiljölagstiftningen krav och därtill även innebörden av sitt eget reglemente. Detta strider i allra högsta grad mot de krav som SKR uppställer i "Ansvarsprövningen i fullmäktige" och framstår som synnerligen osakligt.

Kommunstyrelsen har inget att invända mot att, likt övriga nämnder och i enlighet med gängse praxis, få en anmärkning för av revisionen påtalade brister.

Jäv i lekmanrevisionen

I kommunallagen finns regler om jäv. Jävsreglerna syftar till att säkerställa opartiskhet och saklighet i verksamheten. Av 12 kap 14 § KL framgår att jävsreglerna i 6 kap. 28 § KL även gäller lekmanrevisorerna.

Lekmanrevisionens ordförande Tobias Bernhardsson satt i utbildningsnämnden under perioden 2023-01-01 till 2024-06-12 och är således jävig åtminstone i förhållande till utbildningsnämnden.

Enligt revisionsberättelsen har Tobias Bernhardsson inte deltagit i granskningen av utbildningsnämnden, men av berättelsen framgår inte annat än att han likväl har varit med och gjort bedömningen av vilka revisionsmässiga konsekvenser utbildningsnämndens och övriga nämnders agerande skulle få. Lekmanrevisorerna föreslog att utbildningsnämnden endast skulle få en anmärkning trots flera medvetna lag- och regelöverträdelser, medan kommunstyrelsen inte skulle beviljas ansvarsfrihet, vilket är en allvarigare konsekvens. Detta väcker frågan om Bernhardsson är jävig i förhållande till kommunstyrelsen på grund av delikatessjäv. Reglerna om jäv finns för att säkerställa allmänhetens förtroende för myndigheternas objektivitet, och i alla tveksamma fall bör jäv beaktas.

Kommunstyrelsens ståndpunkt

Kommunstyrelsen anser att det är ologiskt att ge utbildningsnämnden en mildare påföljd (anmärkning) trots att nämnden har begått allvarliga fel som resulterat i betydande ekonomisk skada för kommunen. Samtidigt föreslås kommunstyrelsen inte få ansvarsfrihet för att inte ha övervakat nämnden tillräckligt väl. Detta förslag skapar en inkonsekvens i bedömningen av ansvar och påföljder.

1. **Allvarliga brott mot lagstiftning:** Utbildningsnämnden har brutit mot bland annat kommunallagen och MBL, vilket är allvarliga överträdelser som har lett till ett större och betydande ekonomiska konsekvenser. En anmärkning är inte en tillräckligt stark påföljd för sådana överträdelser.
2. **Uppsiktspliktens begränsningar:** Kommunstyrelsen har en uppsiktsplikt, men det är orimligt att förvänta sig att styrelsen ska kunna förhindra alla felaktiga beslut som tas av nämnderna. Styrelsen har vidtagit åtgärder för att förbättra övervakningen, men det är nämnden som har det direkta ansvaret för sina beslut.
3. **Kollektivt och individuellt ansvar:** Ansvaret för verksamheten är både kollektivt och individuellt. Nämnden bör hållas ansvarig för sina egna beslut och handlingar, särskilt när dessa har lett till ekonomisk skada.

Slutsats

Kommunstyrelsen anser att lekmannarevisorernas förslag är ologiskt och inkonsekvent. Det är viktigt att ansvarsfrihet och påföljder bedöms rättvist och proportionellt till de begångna felaktigheterna. Kommunstyrelsen bör beviljas ansvarsfrihet då de har gjort rimliga ansträngningar för att sköta sin uppsiktsplikt.

Kommunstyrelsen uppmanar fullmäktige att ompröva lekmannarevisorernas förslag och fatta ett sakligt och opartiskt beslut som bättre reflekterar de faktiska omständigheterna och ansvarsområdena.

Förslag till Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att fullmäktige beslutar att:

1. Bevilja kommunstyrelsen ansvarsfrihet då de har skött sin uppsiktsplikt inom rimliga gränser.

Kommunstyrelsen är övertygad om att detta beslut kommer att bidra till en rättvis och konsekvent bedömning av ansvar och påföljder inom kommunen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteanteckning, daterad 2025-04-23

Kommunfullmäktige

Förslag
2025-05-08
2025/143**Ansvarsfrihet 2024 - Socialnämnden****Kommunfullmäktiges presidium beslutsförslag**

1. Kommunfullmäktige beviljar socialnämnden samt dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för år 2024.
2. Kommunfullmäktige beslutar att rikta en anmärkning till socialnämnden samt dess ledamöter och ersättare. Anmärkningen grundas i revisorernas bedömning att socialnämnden uppvisat brister i styrning och intern kontroll av verksamheten och brister i måluppfyllelsen gällande ekonomi och verksamhet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges presidium skickade 2025-04-16 (dnr (2025/143) en skriftlig begäran till socialnämnden. Begäran grundas i revisionsberättelsen där revisorerna riktar en anmärkning mot nämnden. Socialnämnden har enligt revisionsberättelsen uppvisat brister i styrning och intern kontroll av verksamhet och ekonomi.

Ärendebeskrivning

Enligt 12 kap. 12 § kommunallagen (2017:725, KL) ska revisorerna varje år till fullmäktige lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

Enligt 12 kap. 13 § KL får anmärkningar riktas mot nämnder och de enskilda förtroendevalda i sådana organ. Anledningen till anmärkningen ska anges i revisionsberättelsen.

Enligt 5 kap. 32 § KL ska fullmäktige från berörd nämnd hämta in förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen. Revisorerna har i revisionsberättelse daterad 2025-04-14 riktat en anmärkning mot utbildningsnämnden och socialnämnden för brister i styrning och intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet.

Beslutsunderlag:

Förslag till beslut, dat 2025-05-08

Begäran om förklaring, dat 2025-04-16

Beslut yttrande SN, dat 2025-04-28

Sändlista:

Socialnämnden

Kommunstyrelsen

SN § 48

Dnr 2025/107

Socialnämndens yttrande avseende revisionsberättelse 2024

Socialnämnds beslut

Socialnämnden beslutar att ange sitt yttrande enligt följande:

Nämnden visar en negativ budgetavvikelse, nämnden vill påtala att ekonomiska avstämningar har lämnats på socialnämndens möten. Trots utmaningar är flera mål nära att nås, och verksamheten ligger klart över rikssnittet i kvalitet. Kritik mot en liten minskning i brukarnöjdhet (från 97 % till 95 %) bedöms vara osaklig.

Bristande resurser i förhållande till målsättning har gjort det svårt att uppnå ekonomi i balans, trots nämndens ambition att följa lagar och avtal. Med effektivare styrning och intern kontroll hade ett något bättre resultat kunnat nås, men den tilldelade budgeten anses inte ha varit realistisk i förhållande till uppdraget.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har ombetts av Kommunfullmäktiges presidium att yttrar sig och lämnar förklaring över revisorernas anmärkning för brister i styrning och intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet enligt revisionsberättelse daterad 2025-04-14.

Ärendebeskrivning

Revisionen föreslår att ge anmärkning till socialnämnden då dom anser att nämnden inte uppfyllt sitt uppdrag gällande styrning och intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse.

Enligt 12 kap. 12 § kommunallagen (2017:725, KL) ska revisorerna varje år till fullmäktige lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

Enligt 12 kap. 13 § KL får anmärkningar riktas mot nämnder och de enskilda förtroendevalda i sådana organ. Anledningen till anmärkningen ska anges i revisionsberättelsen.

Enligt 5 kap. 32 § KL ska fullmäktige från berörd nämnd hämta in förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen.

Nämnden redovisar en negativ budgetavvikelse, vilket huvudsakligen kan härledas till omfattande förändringar i budgetförutsättningarna mellan

verksamhetsåren, frånvaro av ekonom och socialchef under delen av året samt den uttalade ambitionen att följa gällande lagar, avtal och förordningar. Dessa faktorer identifierades och påtalades redan i samband med budgetprocessens inledning

Förslag till åtgärder för att möta de ekonomiska utmaningarna har presenterats, men alternativ eller kompletterande lösningar har inte anvisats från styrande nivå. De snabba och kraftiga förändringarna i ekonomiska ramar, utan tydliga beslut om åtgärdsplaner, har väsentligt försvårat nämndens möjlighet att nå en budget i balans.

Trots dessa utmaningar visar verksamheten på goda resultat, där flera mål är mycket nära att helt uppfyllas. Verksamhetens kvalitet ligger fortsatt klart över rikssnittet, vilket bekräftas av externa jämförelser. Den minskning i brukarnöjdhet som revisionen påpekar (från 97 % till 95 %) bedöms inte vara av en sådan omfattning att den kan anses väsentlig, särskilt då resultatet ligger betydligt över nationell median.

Det konstateras vidare att verksamheten till stor del är lagstyrd, vilket kraftigt begränsar möjligheterna till besparingar och omställningar utan att påverka verksamhetens kvalitet och rättssäkerhet. Den tilldelade budgeten har därmed varit otillräcklig i relation till de krav och förväntningar som ålagts nämnden.

Sammanfattningsvis anser nämnden att en förstärkt styrning och förbättrad intern kontroll hade kunnat bidra till ett något bättre ekonomiskt utfall, men att förutsättningarna i grunden har varit otillräckliga. Vidare framhålls att frånvaron av tjänstemannastöd och stabil ledning har varit en försvårande omständighet under året.

Beslutsunderlag:

- Tjänsteyttrande gällande socialnämnden förklaring avseende anmärkning daterad 2025-04-28
- Revisionsberättelse, daterad 2025-04-14
- Bilaga till revisionsberättelse
- Granskning av god ekonomisk hushållning 2024-12-31, Revisionsrapport april 2025
- Bilaga till revisionsrapport
- Begäran om förklaring avseende anmärkning

Sändlista

Kommunsekreterare

Kommunfullmäktige

Förslag
2025-05-08
2025/143**Ansvarsfrihet 2024 - Utbildningsnämnden****Kommunfullmäktiges ordförande och vice ordförandes förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige beviljar utbildningsnämnden samt dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för år 2024.
2. Kommunfullmäktige beslutar att rikta en anmärkning till utbildningsnämnden samt dess ledamöter och ersättare. Anmärkningen grundas i revisorernas bedömning att utbildningsnämnden uppvisat brister i styrning och intern kontroll av verksamheten och brister i måluppfyllelsen gällande ekonomi och verksamhet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges presidium skickade 2025-04-16 (dnr (2025/143) en skriftlig begäran till utbildningsnämnden. Begäran grundas i revisionsberättelsen där revisorerna riktar en anmärkning mot nämnden. Utbildningsnämnden har enligt revisionsberättelsen uppvisat brister i styrning och intern kontroll av verksamhet och ekonomi.

Ärendebeskrivning

Enligt 12 kap. 12 § kommunallagen (2017:725, KL) ska revisorerna varje år till fullmäktige lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

Enligt 12 kap. 13 § KL får anmärkningar riktas mot nämnder och de enskilda förtroendevalda i sådana organ. Anledningen till anmärkningen ska anges i revisionsberättelsen.

Enligt 5 kap. 32 § KL ska fullmäktige från berörd nämnd hämta in förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen. Revisorerna har i revisionsberättelse daterad 2025-04-14 riktat en anmärkning mot utbildningsnämnden och socialnämnden för brister i styrning och intern kontroll av verksamhet, brister i styrning och intern -

kontroll av ekonomi samt för bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet.

Beslutsunderlag:

Förslag till beslut, dat 2025-05-08

Begäran om förklaring, dat 2025-04-16

Beslut yttrande UN, dat 2025-04-29

Sändlista:

Utbildningsnämnden

Kommunstyrelsen

UN § 46

Dnr 2025/85

Utbildningsnämndens yttrande avseende revisionsberättelsen 2024

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden beslutar att avge yttrande avseende revisionsberättelsen 2024 i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2025-04-23 och av vilken sammanfattningsvis framgår att utifrån gällande lagstiftning i kommunallagen, utfall och resultat har utbildningsnämnden förståelse för att en anmärkning ges.

Samtidigt vill utbildningsnämnden påtala att förutsättningarna att hålla budgeten inte funnits under 2024. Uppsatta resultat och mål har till viss del uppnåtts, men de behöver ses över i sin helhet för att avgöra vilken nivå och jämförelser som ska göras vid bedömningen om de uppnåtts.

Yrkande

Hans-Göran Palmqvist (M) och ordförande yrkar bifall på liggande förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om utbildningsnämnden ställer sig bakom beslutsförslaget med flera bifall och finner att utbildningsnämnden bifaller detta.

Ärendets beredning

Presidie möte 2025-04-28

Sammanfattning av ärendet

Revisionen har lämnat revisionsberättelse för 2024 och lämnar en anmärkning till utbildningsnämnden. Kommunfullmäktiges presidium begär att nämnden yttrar sig och lämnar förklaring över revisorernas anmärkning.

Ärendebeskrivning

Revisionen har lämnat revisionsberättelse för 2024 och lämnar en anmärkning till utbildningsnämnden.

Kommunfullmäktiges presidium begär att nämnden yttrar sig och lämnar förklaring över revisorernas anmärkning för

- brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
- brister i styrning och intern kontroll av ekonomi samt för
- bristande måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet

Lagstiftning

Enligt 12 kap. 12 § kommunallagen (nedan KL) ska revisorerna varje år till fullmäktige lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

Enligt 12 kap. 13 § KL får anmärkningar riktas mot nämnder och de enskilda förtroendevalda i sådana organ. Anledningen till anmärkningen ska anges i revisionsberättelsen.

Enligt 5 kap. 32 § KL ska fullmäktige från berörd nämnd hämta in förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen.

Utbildningsnämndens förklaring

Utbildningsnämnden har tagit del av revisionens bedömning om att nämnden bör tilldelas en anmärkning med anledning av bristande budgetföljsamhet och brister i verksamhetens kvalitet.

Nämnden delar revisionens uppfattning om att både ekonomisk hållbarhet och hög kvalitet i utbildningen är grundläggande. Samtidigt vill nämnden framhålla att den ekonomiska situationen i kommunen och de strukturella förutsättningarna för att bedriva verksamheten enligt de krav som ställs i skollagen, barnkonventionen och övriga styrdokument, är mycket utmanande. En omfattande omställningsprocess krävs, men förändringen behöver ske över tid för att kunna genomföras.

Budgetföljsamhet

I en kommun beslutas en budget per kalenderår. Skolans verksamhet är däremot indelad i läsår som sträcker sig över två olika år. Planeringen inför läsårsstart i augusti sker under våren och då planeras bemanning och organisation utifrån barn- och elevtal och behov.

2023 var utbildningsnämndens resultat + 9 tkr. Det innebär att för 2023 hade nämnden täckning för sina kostnader.

Kommunfullmäktige fastställde budgeten för 2024 den 29 november 2023, vilket resulterade i en minskning av nämndens budget med 13 miljoner kronor.

Den normala beslutsprocessen innebär att budgeten för kommande år beslutas i juni så att verksamheterna hinner arbeta med förutsättningarna och besluta om en detaljbudget per verksamhet. Vid en minskad tilldelning måste anpassningar av verksamheterna göras utifrån budgetförutsättningarna.

2024 inleddes med samma organisation som funnits under hösten 2023 eftersom läsåret redan pågick.

Under våren 2024 inleddes arbete med att se över vilka tidsbegränsade anställningar som kunde avslutas vid sommarlovet. Höjdens förskola stängdes delvis i januari på grund av brister i lokalen och helt under hösten när Kyrkvägens förskola öppnades.

Process påbörjades under hösten 2024 för att minska antalet anställda inom förskolan på grund av minskat antal barn. Denna process är nu avslutad och 10,5 tjänster berördes.

Musikskolan har avvecklats tills vidare och förskolemodulen i Ödeborg är uppsagd nu under 2025 med avslut i september 2025.

Att under ett år genomföra sparåtgärder i den omfattningen som krävs för ett positivt resultat är orimligt och mycket svårt eftersom verksamheten då är inne i ett pågående läså och det är stora svårigheter att göra omställningar som kan verkställas och får genomslag direkt.

På fråga fick nämnden dessutom beskedet att verksamheten har tre år (2024–2026) på sig att få budget i balans. Nämnden har även framställt äskanden till Kommunfullmäktige om extra resurser under pågående verksamhetsår, men inte fått gehör för detta.

En avgörande orsak till svårigheterna är kommunens organisation med ett stort antal små enheter och med ett lågt elevunderlag på flera enheter. Detta leder till bristande stordriftsfördelar, svårigheter att bemanna med rätt kompetens samt begränsade möjligheter till omfördelning av resurser. Att säkerställa likvärdighet, tillgång till elevhälsa, specialpedagogiskt stöd och undervisning av behöriga lärare i alla ämnen blir därför svårt – trots nämndens prioriteringar och ansträngningar.

Skollagen ställer tydliga krav på att alla elever ska ges en likvärdig utbildning av hög kvalitet, vilket utbildningsnämnden står bakom fullt ut. Nämnden har dock återkommande påtalat att det finns ett glapp mellan uppdraget och de faktiska resurserna, vilket påverkar både kvalitet och ekonomi negativt.

Att styra kräver samförstånd, lyhördhet och vilja att kompromissa. Olika förslag till åtgärder och initiativärenden har presenterats, men har lämnats utan vidare uppföljning. Dessa initiativ missuppfattades delvis vilket ledde

till bristande samarbete som negativt påverkade både styrningen och verksamheten. Det har rått oklarheter kring beslutsmandat och ansvarsfördelning för lokalerna.

Lokalfrågorna och organisation har diskuterats vid ett flertal tillfällen i utbildningsnämnden men trots flera genomförda lokalutredningar har nämnden inte kunnat enas om ett gemensamt förslag om skolstruktur.

Nämnden har hållit 5 sammanträden där månadsrapporter och prognoser redovisats, samt två sammanträden för kvartalsrapport och delårsrapport. Nämnden höll 8 ordinarie sammanträden under året, där ekonomin redovisades vid 7 av dem. Det förelåg flera förslag på åtgärder bland andra att föreslå kommunfullmäktige tillsätta en parlamentarisk beredning för en framtida skola. Detta eftersom utbildningsnämnden inte äger frågan om skolbyggnader utan enbart hanterar skolenheternas verksamhet.

Nämnden har i sina äskande påtalat svårigheterna med att bedriva en kvalitativ verksamhet med tilldelad budget eftersom organisationen med många små enheter är kostnadsdrivande. Tillskott har givits, men dessa är inte tillräckliga eftersom kostnadsökningarna är större än tilldelad ram och en stor del av tillskottet är kompensation för tillkommande lokalhyror.

Förvaltningen har nu fått i uppdrag att bereda nämndens beslut om att flytta mellanstadiet från Ödeborg till Valbo. Detta är ett första led i omställningen att skapa mer resurseffektiva enheter.

Uppdrag har även givits om att se över resursfördelningsmodellen i syfte att skapa likvärdighet samt fördela resurser utifrån behov.

Ledning och rektorer arbetar också med stödstrukturer och organisationsfrågor såsom exempelvis undervisning i B-form där elever från två årskurser går i samma klass.

Vad gäller ekonomisk uppföljning har nämnden påtalat för utbildningschef att redovisningarna behöver fördjupas för att ge ett bättre underlag för analys och åtgärder. Kostnader som behöver analyseras djupare är exempelvis personalkostnader, undervisningsmaterial, skolskjutskostnader, lokalvård, måltider m.m. Detta kommer att ske.

Internkontrollplan har beslutats och redovisats och ny plan för 2025 har antagits. Denna har dock inte innehållit någon punkt om en budget i balans. Denna punkt kommer att läggas till utifrån ett övergripande beslut av kommunstyrelsen.

Resultat och måluppfyllelse

När det gäller behörighet till gymnasiets yrkesprogram var målet 85%. Resultatet blev 80%. I och med att elevkullarna är små får varje elev stor påverkan. 5% motsvarar 4 elever.

Nationella prov visade en tydlig förbättring i alla ämnen jämfört med tidigare år. Meritvärdet för avgångsklasserna var 214, vilket är konkurrenskraftigt inom Fyrbodal.

Av eleverna i årskurs 9 nådde 72% av eleverna betygskriterierna i alla ämnen, jämfört med rikets snitt på 72,4%. Resultatet var tredje bäst i Fyrbodal.

Samverkan för bästa skola (SBS) är ett projekt i samarbete med Skolverket för skolorna i Ödeborg och Högsäter. Syftet är att utveckla pedagogiken för att öka kvaliteten och måluppfyllelsen samt förbättra skolresultaten. Detta är ett treårigt projekt under åren 2023-2025.

De nationella proven som genomförs i årskurs 3 och 6 har inte motsvarat målen, men jämfört med tidigare resultat finns en tydlig förbättring.

Utifrån måluppfyllelse och resultat krävs en fördjupad diskussion om vilka mål som ska sättas upp. De behöver ses över och eventuellt istället kopplas till resultaten i riket samt jämförbara kommuner för att se att kommunen följer samma trend och utveckling som övriga kommuner.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har tagit del av revisionens synpunkter. Nämnden vill påtala behovet av en kommunövergripande diskussion kring skolstruktur, resursfördelning och långsiktiga förutsättningar för att uppnå skollagens krav och kommunens egna mål.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-04-23
Begäran från Kommunfullmäktiges presidium
Revisionsberättelse 2024

Sändlista

Kommunfullmäktige
Sektorekonom

Justering			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Utbildningsnämnden

Rektorer

Justering

Utdragsbestyrkande

KS § 25 Dnr 2025/106
**Överflyttande av ansvar från utbildningsnämnden till
kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsens beslut

Kommunfullmäktige beslutar att flytta över utbildningsnämndens ansvar till kommunstyrelsen och samtidigt inrätta ett utbildningsutskott i kommunstyrelsen från och med 1 juli 2025. I samband därmed avvecklas utbildningsnämnden.

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att revidera de styrdokument som berörs och återkomma till behörig beslutsinstans för antagande.

Kommunfullmäktige uppdrar åt val- och arvodesberedningen att revidera Regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda 2023-2026 (KF 2022-06-08, § 57) med anledning av inrättandet av utbildningsutskott inom kommunstyrelsen och särskilt beakta behovet av årsarvode för utskottsordförande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under försättning att fullmäktige beslutar enligt ovan, att uppdra åt förvaltningen att ta fram förslag på nytt reglemente till kommunstyrelsen, varav framgår att styrelsen utökas med fyra (4) ledamöter och (4) ersättare samt att ett utbildningsutskott inrättas.

Kommunstyrelsen beslutar vidare för egen del, under försättning att fullmäktige beslutar enligt ovan, att uppdra åt förvaltningen att revidera kommunstyrelsens delegationsordning med anledning av överflyttande av ansvar från utbildningsnämnden och särskilt beakta utbildningsutskottets beslutsmandat.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Sverigedemokraterna med motiveringen:

"Vi yrkade avslag på detta ärende med motiveringen enligt nedan. Vi har varit tydliga med att varken utbildningsnämnden eller kommunstyrelsens åtgärdsplan har varit godkänd detta påtalade vi i kommunstyrelsen och la ett yrkande som gick igenom. Kommunfullmäktige ändrade sedan detta på december sammanträdet. Vi röstade avslag på detta och ser framemot kommunfullmäktiges ansvarsutkrävande."

Mot beslutet reserverar sig Centerpartiet med motiveringen:

"Det är anmärkningsvärt när ordförande för kommunstyrelsen tar till vilka medel som helst för att driva igenom förslag som inte har våra folkvalda politikers stöd i fullmäktige. Det kan aldrig förekomma jäv när det handlar om den politiska organisationen, då det i så fall skulle innebära att politiken aldrig kan besluta om sin organisation. Inför förändring utav den politiska

organisationen bör det alltid göras försök till en bred förankring, och hittills har i alla fall inte Centerpartiet märkt av några försök till förankring.”

Jäv

Christoffer Wallin (SD)

Margurithe Zellén (KD)

Hanna Clemens (SD)

Yrkande

Ann Blomberg (C) och Karl-Erik Segersax (SD) yrkar avslag på beslutsförslaget.

Ordförande yrkar bifall till beslutsförslaget.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och dels på Ann Blomberg (C) och Karl-Erik Segersax (SD) yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt eget yrkande.

Votering begärs och genomförs.

Voteringsförfarande:

JA – röstar den som bifaller beslutsförslaget

NEJ – röstar den som bifaller avslagsyrkanden

Jörgen Johannesson (SD) NEJ

Linda Jansson (M) JA

Kerstin Fredriksson (S) JA

Urban Henriksson (S) JA

Ingo Asplund (L) JA

Jane Glamér (SD) NEJ

Karl-Erik Segersax (SD) NEJ

Eva-Lena Johansson (S) JA

Ann Blomberg (C) NEJ

Louise Blom (C) NEJ

Ulla Börjesson (S) JA

6 JA röster

5 NEJ röster

Efter genomförd omröstning finner kommunstyrelsen att beslutsförslaget bifalles.

Ärendets beredning

Ärendet har initierats och beretts av kommunstyrelsens ordförande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Nämndens ansvar

Enligt 6 kap. 7-10§§ Kommunallagen (2017:725, KL) ansvarar en nämnd för:

- **Löpande verksamhet** - Nämnden ansvarar för den dagliga driften av de verksamheter som ligger inom dess område. Detta innebär att nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har satt upp
- **Beredning av ärenden** - Nämnden bereder ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige. Detta innebär att nämnden gör utredningar, tar fram underlag och ger förslag till beslut
- **Verkställer beslut** - När kommunfullmäktige har fattat beslut är det nämndens ansvar att se till att dessa beslut genomförs.
- **Uppföljning och kontroll** - Nämnden ska följa upp och kontrollera att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som har satts upp. Detta innebär att nämnden regelbundet ska utvärdera verksamheten och vidta åtgärder om det behövs
- **Ekonomiskt ansvar** - Nämnden har ansvar för att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som har fastställts. Detta innebär att nämnden ska se till att budgeten följs och att resurserna används på ett effektivt sätt

Detta slås även fast i kommunens nämndsreglementen (§ 1), varav framgår att:

”Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.”

Vidare framgår av kommunens nämndsreglementen (§ 2) att:

”Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.”

Det framgår även tydligt att nämnden har ansvar för arbetsmiljön (§ 4):

”Utbildningsnämnden har hand om arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.”

Kommunstyrelsens ansvar

Enligt kommunallagen (6 kap. 1 §) ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Det innebär att styrelsen har ett övergripande ansvar för att övervaka och säkerställa att kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med kommunens mål, styrdokument och gällande lagar samt håller sig inom givna budgetramar.

Uppsiktsplikten innebär också att om kommunstyrelsen finner att en verksamhet inte bedrivs enligt fastställda mål eller lagar, kan kommunstyrelsen vidta olika åtgärder för att hantera situationen, bland annat:

- **Begära yttranden och upplysningar** - Kommunstyrelsen har en övergripande uppsiktsplikt och kan begära in yttranden och upplysningar från nämnden för att få en klar bild av situationen.
- **Samordna och ge stöd** - Kommunstyrelsen kan erbjuda stöd och samordning för att hjälpa nämnden att komma till rätta med sina problem och säkerställa att verksamheten bedrivs enligt kommunens mål och riktlinjer
- **Föreslå ekonomiska åtgärder** - Kommunstyrelsen kan föreslå ekonomiska åtgärder eller omfördelning av resurser om nämnden inte följer budgetramarna
- **Föreslå andra åtgärder** - Om kommunstyrelsen finner att en nämnd inte följer de mål och riktlinjer som har satts upp, kan kommunstyrelsen föreslå åtgärder till kommunfullmäktige. Detta kan inkludera förändringar i nämndens verksamhet eller ledning.

Händelser

Bristande hörsamhet gentemot fullmäktiges beslut

I samband med delårsbokslutet per augusti 2024 konstaterades att helårsprognosen för 2024 uppskattades till -38 mnkr och att denna framförallt berodde på ett underskott i styrelsen/nämnderna motsvarande -58 mnkr.

Av kommunallagen framgår att om det uppstår ett negativt resultat ska det regleras under de närmast följande tre åren och att en åtgärdsplan bör antas senast vid påföljande fullmäktigesammanträde efter att delårsrapporten behandlats i fullmäktige. Denna åtgärdsplan ska baseras på de åtgärder nämnderna anser att de måste vidta för att få en budget i balans.

Kommunfullmäktige beslöt som en följd därav vid sitt sammanträde den 23 oktober 2024 (§ 60) att man skulle anta en åtgärdsplan i december för att hantera det prognostiserade underskottet och att nämnderna hade att återkomma med sina förslag.

Vid sitt sammanträde den 26 november 2024 (§ 90) beslöt utbildningsnämnden följande som sin åtgärdsplan:

”Utbildningsnämnden har fått en utökad ram under 2025 och kommer att arbeta löpande med att möta volymförändringarna i förskola och grundskola. Förvaltningen ska vidare jobba utefter beslut från nämnden för att uppnå kommunfullmäktiges ram och mål genom förslag på kostnadsminskningar för att möta nuvarande underskott och nå en budget i balans. Utbildningsnämnden måste samtidigt satsa på en förstärkt elevhälsa med bland annat en logoped för att skapa bättre förutsättningar för eleverna att tillgodogöra sig utbildningen.”

I tjänsteskrivelse (daterad 2024-11-27) inför fullmäktiges beslut om åtgärdsplan noteras att ”utbildningsnämnden inte har fattat något beslut om åtgärdsförslag för att långsiktigt uppnå en ekonomi i balans för kommunen som helhet”, varför förvaltningen föreslog att kommunfullmäktige, som följd av uteblivna långsiktiga åtgärdsförslag från utbildningsnämnden, skulle uppdraga åt kommunstyrelsen att ta fram långsiktiga nödvändiga åtgärdsförslag rörande Sektor Utbildnings minskade barn- och elevunderlag inför arbetet med ”Mål och resursplan 2026–2030”, vilket också blev fullmäktiges beslut den 11 december 2024 (KF 2024-12-11, § 89).

Brott mot MBL och samverkansavtalet

Utbildningsnämnden beslöt den 26 november 2024 (§ 100) utan sedvanlig beredning i förvaltningen samt utan att iaktta arbetsgivarens informations- och förhandlingsskyldighet enligt 11 och 19 §§ Lagen om Medbestämmande i arbetslivet (1976:580, MBL) jämte det lokala samverkansavtalet följande:

*”- Att Bruksskolan i Ödeborg fortsatt ska vara en förskola samt fritids.
Bruksskolan ska även fortsatt vara en F-3 skola.*

-Att Förskoleverksamheten i Ödeborg ska flyttas över till Bruksskolans lokaler och anpassas till de mindre barnen. Anmärkningar ska åtgärdas och utemiljön ska rustas upp.

-Att den inhyrda modulen sägs upp.

-Att Ödeborgs mellanstadium flyttas till Valboskolan.

-Att nödvändiga investeringsmedel äskas av kommunfullmäktige

- Att flytt för elever kan tidigast ske hösten 2025.”

Som en följd därav begärde fyra arbetstagarorganisationer tvisteförhandling och sökte skadestånd. I förhandlingen konstaterades att utbildningsnämnden brutit mot 11 § MBL och att ett skadestånd om 50 000 kr per arbetstagarorganisation skulle betalas ut. Vidare överenskomms att politiker tillsammans med fackligt förtroendevalda regelbundet skulle genomgå utbildning om arbetsmiljö och förhandlingsskyldigheten i politiska organisationer. Utbildningen skulle erbjudas de politiker som tillhör respektive presidium i kommunens nämnder och alla förbund som arbetsgivaren har kollektivavtal med.

Bristande regelverksefterlevnad

Den 19 december 2024 inkom Sveriges Lärare med en begäran om åtgärder enligt 6 kap. 6a § Arbetsmiljölagen (1977:1160, AML) med anledning av de risker som uppmärksammats på Ödeborgs skola i samband med en riskinventering som gjordes den 23 oktober 2024. Rektorn vid Ödeborgs skola samt utbildningschefen bedömde efter riskinventeringen att problemen endast kunde lösas genom att flytta verksamheten. Skolledningen informerade fackförbunden och utbildningsnämnden om förslaget och processen, inklusive risk- och barnkonsekvensanalyser. Förhandlingar med fackförbunden inleddes, men ajournerades i väntan på analysresultaten. Utbildningsnämnden fattade dock ett beslut den 26 november 2024 (§ x) som förhindrade skolledningen från att vidta några åtgärder vid Ödeborgs skola, vilket ledde till att utbildningschefen och rektorn för Ödeborgs skola den 3 december 2024 returnerade arbetsmiljöuppgifterna till utbildningsnämnden.

Förvaltningen svarade Sveriges Lärare den 8 januari 2024 och förklarade att *”krav på åtgärden härrör till risker som förvaltningen inte har befogenhet eller resurser att hantera, vilket föranlett returnering av arbetsmiljöuppgifter från ansvarig rektor och skolchef till utbildningsnämnden. Med hänvisning till ovan åligger det utbildningsnämnden att upprätta en åtgärdsplan för de identifierade risker som framgår i er begäran.”*

Utbildningsnämndens ordförande svarade den 8 januari 2025 Sveriges Lärare och framförde att han menade att det var kommunfullmäktiges ordförande, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören som var att betrakta som kommunens arbetsgivare och att ordförande frågade sig vad det innebar att utbildningsnämnden *"har hand om arbetsmiljön"*. Ordförande anförde vidare att utbildningsnämnden inte hade tilldelats vare sig befogenheter eller medel för arbetsmiljöarbete.

Bedömning

Utbildningsnämnden har genom att inte hörsamma och efterfölja kommunfullmäktiges beslut om att åtkomma med en åtgärdsplan, inte följa MBL jämte det lokala samverkansavtalet och därmed åsamka kommunen ekonomisk skada samt inte förstått innebörden av arbetsmiljölagstiftningen krav och därtill även innebörden av sitt eget reglemente, brutit mot vad som åligger nämnden enligt kommunallagen och får som en följd därav bedömas inte kunna ansvara för verksamheten gentemot lagstiftningen och kommunfullmäktige på det sätt som kommunallagen och reglementet fastslår. Vidare bedöms utbildningsnämnden inte kunna rätta sig efter enbart råd och anvisningar, varför föreslås en ledningsförändring på så sätt att utbildningsnämndens ansvar flyttas över till kommunstyrelsen, varvid utbildningsnämnden samtidigt upphör. Som en följd av att utbildningsnämnden föreslås upphöra, måste även berörda styrdokument ses över.

Beslutsunderlag

- Regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda 2023-2026 (KF 2022-06-08, § 57)
- Socialnämndens reglemente (KF 2022-12-19, § 157)
- Utbildningsnämndens reglemente (KF 2022-12-19, § 156, reviderad 2024-03-20, § 15)
- Kommunfullmäktiges beslut om uppdrag till nämnderna (KF 2024-10-23, § 60)
- Utbildningsnämndens beslut om åtgärdsplan (UN 2024-11-26, § 90)
- Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen inför fullmäktiges beslut (daterad 2024-11-27)
- Kommunfullmäktiges beslut rörande åtgärder för en budget i balans (KF 2024-12-11, § 89)
- Utbildningsnämnden beslut om verksamhetsförändring (UN 2024-11-26, § 100)

- Sveriges Lärares begäran om åtgärder enligt 6 kap. 6a § Arbetsmiljölagen (inkommen 19 december 2024)
- Returnering av arbetsmiljöuppgifter från utbildningschef och rektor vid Ödeborgs skola (inkommen 3 december 2024)
- Svar från t.f. kommundirektör till Sveriges Lärare (expedierad 2025-01-08)
- Utbildningsnämndens ordförandes svar (daterad 2025-01-08)

Sändlista

Utbildningsnämnden

Sektor Utbildning

Ekonomiavdelningen

HR- och löneavdelningen

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-02-17
2025/106

Kommunstyrelsen

Överflyttning av ansvar från utbildningsnämnden till kommunstyrelsen

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att flytta över utbildningsnämndens ansvar till kommunstyrelsen och samtidigt inrätta ett utbildningsutskott i kommunstyrelsen från och med 1 juli 2025. I samband därmed avvecklas utbildningsnämnden.

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att revidera de styrdokument som berörs och återkomma till behörig beslutsinstans för antagande.

Kommunfullmäktige uppdrar åt val- och arvodesberedningen att revidera Regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda 2023-2026 (KF 2022-06-08, § 57) med anledning av inrättandet av utbildningsutskott inom kommunstyrelsen och särskilt beakta behovet av årsarvode för utskottsordförande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under försättning att fullmäktige beslutar enligt ovan, att uppdra åt förvaltningen att ta fram förslag på nytt reglemente till kommunstyrelsen, varav framgår att styrelsen utökas med fyra (4) ledamöter och (4) ersättare samt att ett utbildningsutskott inrättas.

Kommunstyrelsen beslutar vidare för egen del, under försättning att fullmäktige beslutar enligt ovan, att uppdra åt förvaltningen att revidera kommunstyrelsens delegationsordning med anledning av överflyttande av ansvar från utbildningsnämnden och särskilt beakta utbildningsutskottets beslutsmandat.

Ärendets beredning

Ärendet har initierats och beretts av kommunstyrelsens ordförande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Nämndens ansvar

Enligt 6 kap. 7-10 §§ Kommunallagen (2017:725, KL) ansvarar en nämnd för:

- **Löpande verksamhet** - Nämnden ansvarar för den dagliga driften av de verksamheter som ligger inom dess område. Detta innebär att nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har satt upp
- **Beredning av ärenden** - Nämnden bereder ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige. Detta innebär att nämnden gör utredningar, tar fram underlag och ger förslag till beslut
- **Verkställer beslut** - När kommunfullmäktige har fattat beslut är det nämndens ansvar att se till att dessa beslut genomförs.
- **Uppföljning och kontroll** - Nämnden ska följa upp och kontrollera att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som har satts upp. Detta innebär att nämnden regelbundet ska utvärdera verksamheten och vidta åtgärder om det behövs
- **Ekonomiskt ansvar** - Nämnden har ansvar för att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som har fastställts. Detta innebär att nämnden ska se till att budgeten följs och att resurserna används på ett effektivt sätt

Detta slås även fast i kommunens nämndsreglementen (§ 1), varav framgår att:

"Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer."

Vidare framgår av kommunens nämndsreglementen (§ 2) att:

"Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer."

Det framgår även tydligt att nämnden har ansvar för arbetsmiljön (§ 4):

”Utbildningsnämnden har hand om arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.”

Kommunstyrelsens ansvar

Enligt kommunallagen (6 kap. 1 §) ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Det innebär att styrelsen har ett övergripande ansvar för att övervaka och säkerställa att kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med kommunens mål, styrdokument och gällande lagar samt håller sig inom givna budgetramar.

Uppsiktsplikten innebär också att om kommunstyrelsen finner att en verksamhet inte bedrivs enligt fastställda mål eller lagar, kan kommunstyrelsen vidta olika åtgärder för att hantera situationen, bland annat:

- **Begära yttranden och upplysningar** - Kommunstyrelsen har en övergripande uppsiktsplikt och kan begära in yttranden och upplysningar från nämnden för att få en klar bild av situationen.
- **Samordna och ge stöd** - Kommunstyrelsen kan erbjuda stöd och samordning för att hjälpa nämnden att komma till rätta med sina problem och säkerställa att verksamheten bedrivs enligt kommunens mål och riktlinjer
- **Föreslå ekonomiska åtgärder** - Kommunstyrelsen kan föreslå ekonomiska åtgärder eller omfördelning av resurser om nämnden inte följer budgetramarna
- **Föreslå andra åtgärder** - Om kommunstyrelsen finner att en nämnd inte följer de mål och riktlinjer som har satts upp, kan kommunstyrelsen föreslå åtgärder till kommunfullmäktige. Detta kan inkludera förändringar i nämndens verksamhet eller ledning.

Händelser

Bristande hörsamhet gentemot fullmäktiges beslut

I samband med delårsbokslutet per augusti 2024 konstaterades att helårsprognosen för 2024 uppskattades till -38 mnkr och att denna framförallt berodde på ett underskott i styrelsen/nämnderna motsvarande -58 mnkr.

Av kommunallagen framgår att om det uppstår ett negativt resultat ska det regleras under de närmast följande tre åren och att en åtgärdsplan bör antas senast vid påföljande fullmäktigesammanträde efter att delårsrapporten behandlats i fullmäktige. Denna åtgärdsplan ska baseras på de åtgärder nämnderna anser att de måste vidta för att få en budget i balans.

Kommunfullmäktige beslöt som en följd därav vid sitt sammanträde den 23 oktober 2024 (§ 60) att man skulle anta en åtgärdsplan i december för att hantera det prognostiserade underskottet och att nämnderna hade att återkomma med sina förslag.

Vid sitt sammanträde den 26 november 2024 (§ 90) beslöt utbildningsnämnden följande som sin åtgärdsplan:

”Utbildningsnämnden har fått en utökad ram under 2025 och kommer att arbeta löpande med att möta volymförändringarna i förskola och grundskola. Förvaltningen ska vidare jobba utefter beslut från nämnden för att uppnå kommunfullmäktiges ram och mål genom förslag på kostnadsminskningar för att möta nuvarande underskott och nå en budget i balans. Utbildningsnämnden måste samtidigt satsa på en förstärkt elevhälsa med bland annat en logoped för att skapa bättre förutsättningar för eleverna att tillgodogöra sig utbildningen.”

I tjänsteskrivelse (daterad 2024-11-27) inför fullmäktiges beslut om åtgärdsplan noteras att *”utbildningsnämnden inte har fattat något beslut om åtgärdsförslag för att långsiktigt uppnå en ekonomi i balans för kommunen som helhet”*, varför förvaltningen föreslog att kommunfullmäktige, som följd av uteblivna långsiktiga åtgärdsförslag från utbildningsnämnden, skulle uppdraga åt kommunstyrelsen att ta fram långsiktiga nödvändiga åtgärdsförslag rörande Sektor Utbildnings minskade barn- och elevunderlag inför arbetet med *”Mål och resursplan 2026–2030”*, vilket också blev fullmäktiges beslut den 11 december 2024 (KF 2024-12-11, § 89).

Brott mot MBL och samverkansavtalet

Utbildningsnämnden beslöt den 26 november 2024 (§ 100) utan sedvanlig beredning i förvaltningen samt utan att iaktta arbetsgivarens informations- och förhandlingsskyldighet enligt 11 och 19 §§ Lagen om Medbestämmande i arbetslivet (1976:580, MBL) jämte det lokala samverkansavtalet följande:

”- Att Bruksskolan i Ödeborg fortsatt ska vara en förskola samt fritids. Bruksskolan ska även fortsatt vara en F-3 skola.

-Att Förskoleverksamheten i Ödeborg ska flyttas över till Bruksskolans lokaler och anpassas till de mindre barnen. Anmärkningar ska åtgärdas och utemiljön ska rustas upp.

-Att den inhyrda modulen sägs upp.

-Att Ödeborgs mellanstadium flyttas till Valboskolan.

-Att nödvändiga investeringsmedel äskas av kommunfullmäktige

- Att flytt för elever kan tidigast ske hösten 2025.”

Som en följd därav begärde fyra arbetstagarorganisationer tvisteförhandling och sökte skadestånd. I förhandlingen konstaterades att utbildningsnämnden

brutit mot 11 § MBL och att ett skadestånd om 50 000 kr per arbetstagarorganisation skulle betalas ut. Vidare överenskomts att politiker tillsammans med fackligt förtroendevalda regelbundet skulle genomgå utbildning om arbetsmiljö och förhandlingsskyldigheten i politiska organisationer. Utbildningen skulle erbjudas de politiker som tillhör respektive presidium i kommunens nämnder och alla förbund som arbetsgivaren har kollektivavtal med.

Bristande regelverksefterlevnad

Den 19 december 2024 inkom Sveriges Lärare med en begäran om åtgärder enligt 6 kap. 6a § Arbetsmiljölagen (1977:1160, AML) med anledning av de risker som uppmärksammats på Ödeborgs skola i samband med en riskinventering som gjordes den 23 oktober 2024. Rektorn vid Ödeborgs skola samt utbildningschefen bedömde efter riskinventeringen att problemen endast kunde lösas genom att flytta verksamheten. Skolledningen informerade fackförbunden och utbildningsnämnden om förslaget och processen, inklusive risk- och barnkonsekvensanalyser. Förhandlingar med fackförbunden inleddes, men ajournerades i väntan på analysresultaten. Utbildningsnämnden fattade dock ett beslut den 26 november 2024 (§ x) som förhindrade skolledningen från att vidta några åtgärder vid Ödeborgs skola, vilket ledde till att utbildningschefen och rektorn för Ödeborgs skola den 3 december 2024 returnerade arbetsmiljöuppgifterna till utbildningsnämnden.

Förvaltningen svarade Sveriges Lärare den 8 januari 2024 och förklarade att *”krav på åtgärden härrör till risker som förvaltningen inte har befogenhet eller resurser att hantera, vilket föranlett returnering av arbetsmiljöuppgifter från ansvarig rektor och skolchef till utbildningsnämnden. Med hänvisning till ovan åligger det utbildningsnämnden att upprätta en åtgärdsplan för de identifierade risker som framgår i er begäran.”*

Utbildningsnämndens ordförande svarade den 8 januari 2025 Sveriges Lärare och framförde att han menade att det var kommunfullmäktiges ordförande, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören som var att betrakta som kommunens arbetsgivare och att ordförande frågade sig vad det innebar att utbildningsnämnden *”har hand om arbetsmiljön”*. Ordförande anförde vidare att utbildningsnämnden inte hade tilldelats vare sig befogenheter eller medel för arbetsmiljöarbete.

Bedömning

Utbildningsnämnden har genom att inte hörsamma och efterfölja kommunfullmäktiges beslut om att åtkomma med en åtgärdsplan, inte följa MBL jämte det lokala samverkansavtalet och därmed åsamka kommunen ekonomisk skada samt inte förstått innebörden av arbetsmiljölagstiftningens krav och därtill även innebörden av sitt eget reglemente, brutit mot vad som åligger nämnden enligt kommunallagen och får som en följd därav bedömas

inte kunna ansvara för verksamheten gentemot lagstiftningen och kommunfullmäktige på det sätt som kommunallagen och reglementet fastslår. Vidare bedöms utbildningsnämnden inte kunna rätta sig efter enbart råd och anvisningar, varför föreslås en ledningsförändring på så sätt att utbildningsnämndens ansvar flyttas över till kommunstyrelsen, varvid utbildningsnämnden samtidigt upphör. Som en följd av att utbildningsnämnden föreslås upphöra, måste även berörda styrdokument ses över.

Beslutsunderlag:

- Regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda 2023-2026 (KF 2022-06-08, § 57)
- Socialnämndens reglemente (KF 2022-12-19, § 157)
- Utbildningsnämndens reglemente (KF 2022-12-19, § 156, reviderad 2024-03-20, § 15)
- Kommunfullmäktiges beslut om uppdrag till nämnderna (KF 2024-10-23, § 60)
- Utbildningsnämndens beslut om åtgärdsplan (UN 2024-11-26, § 90)
- Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen inför fullmäktiges beslut (daterad 2024-11-27)
- Kommunfullmäktiges beslut rörande åtgärder för en budget i balans (KF 2024-12-11, § 89)
- Utbildningsnämnden beslut om verksamhetsförändring (UN 2024-11-26, § 100)
- Sveriges Lärares begäran om åtgärder enligt 6 kap. 6a § Arbetsmiljölagen (inkommen 19 december 2024)
- Returnering av arbetsmiljöuppgifter från utbildningschef och rektor vid Ödeborgs skola (inkommen 3 december 2024)
- Svar från t.f. kommundirektör till Sveriges Lärare (expedierad 2025-01-08)
- Utbildningsnämndens ordförandes svar (daterad 2025-01-08)

Sändlista:

Utbildningsnämnden

Sektor Utbildning

Ekonomiavdelningen

HR- och löneavdelningen